



เรียนรู้เพื่อรับใช้สังคม

ความขัดแย้งในเรื่องสั้นรางวัลสุภาวดี เทวกุลฯ พ.ศ. 2546–2556

CONFLICT IN SUPAH DEVAKULA AWARD - WINNING

SHORT STORIES DURING 2003-2013

ZHAO DANPING

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

พ.ศ. 2558

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ความขัดแย้งในเรื่องสั้นรางวัลสุภาวี่ เทวกุลฯ พ.ศ. 2546-2556

CONFLICT IN SUPAH DEVAKULA AWARD - WINNING

SHORT STORIES DURING 2003-2013

ZHAO DANPING

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ตรวจสอบและอนุมัติให้

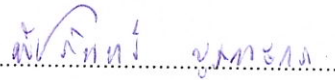
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง)

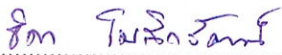
เมื่อวันที่ 3 เมษายน พ.ศ. 2558



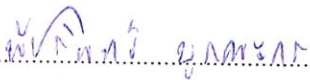
รองศาสตราจารย์ ดร.อัมพร สุขเกษม  
ประธานกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ



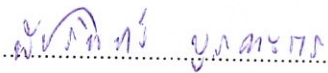
อาจารย์ ดร.พัชรินทร์ บุรณะกร  
อาจารย์ที่ปรึกษา



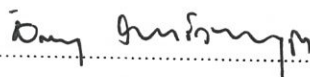
รองศาสตราจารย์จิตดา โมสิกรัตน์  
กรรมการ



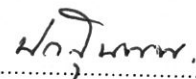
อาจารย์ ดร.พัชรินทร์ บุรณะกร  
กรรมการ



อาจารย์ ดร.พัชรินทร์ บุรณะกร  
ประธานหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต  
(การสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง)



รองศาสตราจารย์อิสยา จันทรวิธานุชิต  
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย



ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิก สุนทรชัย  
คณบดีคณะศิลปศาสตร์



เรียนรู้เพื่อรับใช้สังคม

เอกสารรับรอง

(Certificate of Exemption)

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

วันที่ 4 ธันวาคม 2557

ชื่อเรื่อง ความขัดแย้งในเรื่องสำเนาวัสดุภาพ เทวฤๅ พ.ศ. 2546 - 2556  
 ชื่อนักวิจัย/หัวหน้าโครงการ Miss Zhao Danping  
 คณะวิชา/หลักสูตร หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง)  
 คณะศิลปศาสตร์  
 มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ขอรับรองว่า งานวิจัยดังกล่าวข้างต้นได้ผ่านการพิจารณาเห็นชอบโดยสอดคล้องกับประกาศ  
 เอลซิงกิ จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ลงนาม

(รองศาสตราจารย์ ดร.จริยาวัตร คมพยัคฆ์)

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

วันที่รับรอง

วันที่ 4 ธันวาคม 2557

เลขที่รับรอง

อ.268/2557

วันที่ให้การรับรอง: 4 ธันวาคม 2557

วันหมดอายุใบรับรอง: 3 ธันวาคม 2559

## ความขัดแย้งในเรื่องสั้นรางวัลสุภาวีย์ เทวกุลฯ พ.ศ. 2546-2556

ZHAO DANPING 566034

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: พชรินทร์ บุรณะกร, Ph.D.

### บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์ความขัดแย้งในเรื่องสั้นรางวัลสุภาวีย์ เทวกุลฯ พ.ศ. 2546-2556 และวิธีการแก้ปัญหาของตัวละครในเรื่องสั้นรางวัลสุภาวีย์ เทวกุลฯ พ.ศ. 2546-2556 โดยคัดเลือกจากเรื่องสั้นที่ตีพิมพ์ในหนังสือรางวัลสุภาวีย์ เทวกุลฯ พ.ศ. 2546-2556 เรื่องสั้นจำนวน 64 เรื่อง

ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะความขัดแย้งที่ปรากฏในเรื่องสั้นรางวัลสุภาวีย์ เทวกุลฯ พ.ศ. 2546-2556 มี 4 ประเภท 1) ความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละคร เป็นความขัดแย้งทางด้านกายภาพ หรือบุคลิกภาพกับความรู้สึกนึกคิด อารมณ์หรือความรู้สึกที่ขัดแย้งกัน 2) ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสังคม แบ่งเป็นความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับความเชื่อ ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับกฎหมาย ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับเชื้อชาติ ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับค่านิยม 3) ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ แบ่งเป็นความขัดแย้งระหว่างญาติกับญาติ ความขัดแย้งระหว่างบิดามารดากับบุตร ความขัดแย้งระหว่างสามีกับภรรยา ความขัดแย้งระหว่างคนในสังคม 4) ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ แบ่งเป็นความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับสภาพร่างกาย ความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับความต้องการตามธรรมชาติของมนุษย์ ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสัตว์ ความขัดแย้งเหล่านี้ สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทย ด้านความเชื่อ ด้านความกตัญญูต่อบิดามารดา การมีสติสัมปชัญญะ ความรักในชีวิตคู่ การอนุรักษ์ธรรมชาติ เป็นต้น

การวิเคราะห์วิธีแก้ปัญหาของตัวละครในเรื่องสั้นรางวัลสุภาวีย์ เทวกุลฯ พ.ศ. 2546 - 2556 แบ่งเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่ 1) การแก้ปัญหาด้วยการยอมรับ ได้แก่ การร้องไห้ การนิ่งเฉย การยอมรับจำนวน การปรับเปลี่ยนความคิด 2) การแก้ปัญหาด้วยตัวเอง ได้แก่ การใช้วาจา การฆ่าตัวตาย การแสวงหาข้อมูล การใช้พฤติกรรม 3) การแก้ปัญหาด้วยการพึ่งพิงผู้อื่นหรือสิ่งอื่น ได้แก่ การขอความช่วยเหลือ การแสวงหาสิ่งอื่นหรือใช้สิ่งอื่นแทน

**คำสำคัญ:** ความขัดแย้ง เรื่องสั้น รางวัลสุภาวีย์ เทวกุลฯ การแก้ปัญหา

**CONFLICT IN SUPAH DEVAKULA AWARD - WINNING  
SHORT STORIES DURING 2003-2013**

ZHAO DANPING 566034

MASTER OF ARTS (COMMUNICATIVE THAI AS A SECOND LANGUAGE)

THESIS ADVISORY COMMITTEE : PATCHARIN BURANAKORN, Ph.D.

**ABSTRACT**

This research has the purpose to analyze the conflict in Supah devakula award winning short stories during 2003 – 2013 and the solution by the characters in Supah devakula award winning short stories during 2003 – 2013 by selecting 64 short stories published in Supah devakula award magazines.

The research finds that there are 4 types of conflicts in Supah devakula award winning short stories during 2003 – 2013. 1) Intrapersonal conflict is the conflict in physics or characters against thinking, emotion or sense of responsibility 2) Conflicts between man against society which divide to man against belief, man against law, man against race and man against value 3) conflict between man against man which are conflict between relatives, conflict between parents against child, husband against wife and conflict between people in society 4) conflict man against nature which are conflict between character against his physics, character against human needs and conflict between man against animals. These above conflicts reflect Thai society in belief, gratitude towards parents, consciousness, love and natural conservation, etc.

Regards to the solutions of the character in Supah devakula award winning short stories during 2003 – 2013, there are 3 types of their solutions as following:

- 1) Solving by admitting as crying, stand stilling, surrendering, changing their though
- 2) Solving by themselves as talking, suiciding, seeking information and using behavior
- 3) solving by relying on others as asking for helps, seeking for other things or substitutes.

**Keywords:** Conflict, Short story, Supah devakula Award, Solution

## กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจากอาจารย์ ดร.พัชรินทร์ บุรณะกร ประธานหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้กรุณาให้ความรู้ คำปรึกษา และคำแนะนำการแก้ไขรายงานการวิจัย รวมทั้งให้กำลังใจจนวิทยานิพนธ์แล้วเสร็จสมบูรณ์ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.พัชนี ตั้งยืนยง กับ อาจารย์ ดร.พัชรินทร์ บุรณะกร และรองศาสตราจารย์ธิดา โมสิกรัตน์ คณะกรรมการสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.อัมพร สุขเกษม อาจารย์ ดร.พัชรินทร์ บุรณะกร และรองศาสตราจารย์ธิดา โมสิกรัตน์ คณะกรรมการสอบป้องกันวิทยานิพนธ์

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ นางเด่นเดือน กิจชอบ คุณครูโรงเรียนอนุบาลชลิดา ให้ความช่วยเหลือ ทั้งในด้านการสืบค้นหนังสือและการดำเนินชีวิตในประเทศไทย ผู้วิจัยจึงมีกำลังใจและพากเพียรเรียนจนสำเร็จจากการศึกษา

ขอขอบพระคุณ คุณพ่อคุณแม่ที่ให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยในการมาศึกษาเล่าเรียนในประเทศไทย

ขอขอบพระคุณ เพื่อน ๆ ทั้ง 19 คน ในชั้นเรียนสาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง ซึ่งได้เรียนรวมกันตลอด 2 ปี ให้ความช่วยเหลือ รวมทั้งเป็นกำลังใจอย่างดีในทุก ๆ ด้านตลอดมา

ZHAO DANPING

## สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
<b>บทที่ 1 บทนำ</b>	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.3 สมมติฐานของการวิจัย	4
1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย	4
1.5 ขอบเขตของการวิจัย	5
1.6 คำนียามศัพท์เฉพาะ	5
1.7 วิธีดำเนินการวิจัย	6
1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
<b>บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง</b>	
2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับเรื่องสั้น	7
2.1.1 ความหมายของเรื่องสั้น	7
2.1.2 องค์ประกอบของเรื่องสั้น	9
2.1.3 ลักษณะและประเภทของเรื่องสั้น	11
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับความขัดแย้งในวรรณกรรม	16
2.2.1 ความหมายของความขัดแย้งในวรรณกรรม	17
2.2.2 ประเภทของความขัดแย้งในวรรณกรรม	17
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการแก้ปัญหาของตัวละครในวรรณกรรม	19
2.3.1 ความหมายของการแก้ปัญหา	19
2.3.2 วิธีการแก้ปัญหา	19
2.4 ความรู้เกี่ยวกับวรรณกรรมรางวัลสุภาวดี เทวกุลฯ	22
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	23
2.5.1 งานวิจัยที่เกี่ยวกับวรรณกรรมที่ได้รับรางวัล	24
2.5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์ความขัดแย้งในวรรณกรรม	27

## สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
<b>บทที่ 3 ความขัดแย้งในเรื่องสั้นรางวัลสุภาวีย์ เทวกุลฯ พ.ศ. 2546-2556</b>	
3.1 ความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละคร	32
3.1.1 ความขัดแย้งภายในใจด้านความรัก	33
3.1.2 ความขัดแย้งภายในใจด้านคุณธรรม	35
3.1.3 ความขัดแย้งภายในใจด้านสัญชาตญาณ	42
3.1.4 ความขัดแย้งภายในใจด้านความยากจนฐานะ	44
3.2 ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์	49
3.2.1 ความขัดแย้งระหว่างญาติกับญาติ	49
3.2.2 ความขัดแย้งระหว่างบิดามารดากับบุตร	51
3.2.3 ความขัดแย้งระหว่างสามีกับภรรยา	62
3.2.4 ความขัดแย้งระหว่างคนในสังคม	66
3.3 ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสังคม	77
3.3.1 ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับความเชื่อ	77
3.3.2 ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับกฎหมาย	78
3.3.3 ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับเชื้อชาติ	80
3.3.4 ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับค่านิยม	81
3.4 ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ	84
3.4.1 ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสภาพร่างกาย	85
3.4.2 ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับความต้องการตามธรรมชาติของมนุษย์	88
3.4.3 ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสัตว์	89
3.4.4 ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับภัยธรรมชาติ	91
<b>บทที่ 4 วิธีการแก้ปัญหาของตัวละคร</b>	
4.1 การแก้ปัญหาด้วยการยอมรับ	93
4.1.1 การร้องไห้	94
4.1.2 การนิ่งเฉย	95
4.1.3 การยอมจำนน	97
4.1.4 การปรับเปลี่ยนความคิด	101
4.2 การแก้ปัญหาด้วยตัวเอง	105
4.2.1 การใช้วาจา	105



## สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.2.2 การฆ่าตัวตาย	110
4.2.3 การแสวงหาข้อมูล	112
4.2.4 การใช้พฤติกรรม	114
4.3 การแก้ปัญหาด้วยการพึ่งพิงผู้อื่นหรือสิ่งอื่น	118
4.3.1 การขอความช่วยเหลือ	118
4.3.2 การแสวงหาสิ่งอื่นหรือใช้สิ่งอื่นมาแทน	122
<b>บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ</b>	
5.1 สรุปผลการวิจัย	127
5.2 อภิปรายผล	130
5.3 ข้อเสนอแนะ	132
บรรณานุกรม	133
ภาคผนวก	136
เอกสารรับรองจริยธรรมการวิจัย	137
ประวัติผู้เขียน	138

## บทที่ 1

### บทนำ

#### 1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เรื่องสั้นเป็นวรรณกรรมร้อยแก้วประเภทบันเทิงคดีประเภทหนึ่ง ลักษณะเด่นของเรื่องสั้นคือ มีเหตุการณ์หลักเพียงเหตุการณ์เดียว โครงเรื่องเดียว ฉากเดียว จำนวนละครเพียงไม่กี่ตัว และมีระยะเวลาตั้งแต่ต้นจนจบเรื่องไม่นานนัก พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 เถลิ้มพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา (2554 : 1021) ให้ความหมายของเรื่องสั้นว่า เรื่องสั้น คือบันเทิงคดีร้อยแก้วรูปแบบหนึ่ง มีลักษณะคล้ายนวนิยาย แต่สั้นกว่า โดยมีเหตุการณ์ในเรื่องและตัวละครน้อย มักจบแบบพลิกความคาดหมายหรือจบแบบทิ้งให้คิดเป็นต้น เช่น เรื่องสั้นสร้อยคอที่หาย ของประเสริฐอักษร เรื่องจับตายของ มนัส จรรย์รงค์ เรื่องมอม ของ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช นอกจากนี้ สุทัศน์ วงศ์กระบอกถาวร (2550 : 15) ได้อธิบายว่า เรื่องสั้นเป็นงานวรรณกรรมประเภทบันเทิงคดีที่สร้างสรรค์จากพลังสติปัญญาของมนุษย์ มีลักษณะเป็นเรื่องเล่าที่มีต้นเค้ามาจากการเล่านิทานหรือตำนาน อันเป็นพัฒนาการเล่าเรื่องระยะแรกเริ่มของมนุษย์ที่ถ่ายทอดด้วยวาจาหรือมุขปาฐะ ลักษณะของเรื่องสั้นนั้น มีความยาวไม่มากนัก ผู้อ่านสามารถอ่านรวดเดียวจบในเวลาไม่นาน มีโครงเรื่องไม่ซับซ้อน ใช้ตัวละครและฉากน้อย ดำเนินเรื่องเร็ว ใช้คำประยัด ไม่ซ้ำซากจำเจหรือวนไปวนมา

ปัจจุบัน เรื่องสั้นเป็นที่ยอมรับและได้รับความนิยมจากผู้อ่านเป็นอย่างมาก ถึงแม้ว่าเรื่องสั้นเป็นงานเขียนที่แท้จริงจากจินตนาการของผู้เขียน แต่ก็เป็นเรื่องที่สร้างสรรค์จากพื้นฐานของชีวิตมนุษย์ ในฐานะที่ผู้เขียนเป็นคนในสมาชิกของสังคม งานเขียนจึงต้องอาศัยเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจากสังคมหรือนำประสบการณ์ของตัวเองมาแต่งเป็นเรื่องสั้น ดังนั้น เรื่องสั้นจึงสะท้อนความคิดและความรู้สึกของผู้เขียนที่มีต่อสภาพแวดล้อมและความเป็นไปของสังคมที่ผู้เขียนดำรงชีวิตอยู่ ส่วนผู้อ่านสามารถมองเห็นภาพสังคม การเปลี่ยนแปลงของสังคมอย่างชัดเจน เช่น การเปลี่ยนแปลงสังคมทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ ดังที่ สุชาติ สวัสดิ์ศรี (2518 : คำนำ) กล่าวว่า วรรณกรรมสะท้อนภาพสังคม และชีวิตของผู้คนในสังคมแต่ละยุคแต่ละสมัย แสดงความเป็นไปทางการเมือง ความเป็นอยู่ทางเศรษฐกิจ สภาพวัฒนธรรม ระดับการศึกษา และการรับรู้ต่าง ๆ ซึ่งสะท้อนออกมาให้เห็นไม่ทางตรงก็ทางอ้อม

เจตนา นาควัชระ (2520 : 15) ก็ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคมไว้ว่า วรรณกรรมชี้ให้เห็นถึงสังคม ทั้งในส่วนกว้างและส่วนลึก วรรณกรรมแสดงให้เห็นถึงชีวิตในแง่มุมต่าง ๆ และในขณะเดียวกันก็สามารถจะสกัดเอาแก่นแท้ของสังคม นั้นออกมาให้เห็นได้ นักประพันธ์ที่ดี คือ นักประพันธ์ที่พยายามเสาะหาลักษณะและความหมายที่แท้จริงของสังคมของตน และนำมาแสดงออกในวิธีการที่ชี้ให้เห็นว่า เขามีความสนใจและรับผิดชอบต่อสังคมนั้น ๆ อย่างแท้จริง งานประพันธ์แบบนี้จึงไม่ได้เป็นเพียงเรื่องบันเทิงเริงรมย์ แต่เป็นสิ่งที่กระตุ้นความนึกคิดให้แก่ผู้อ่าน มี

คุณค่าในทางการศึกษา นอกจากนี้จะเห็นได้ว่า วรรณกรรมและสังคมมีความสัมพันธ์กันอย่างแนบแน่น วรรณกรรมเป็นแหล่งบันเทิงข้อมูลหลาย ๆ ด้านของสังคม ซึ่งผู้อ่านสามารถศึกษาสังคมจากวรรณกรรมได้ นอกจากนี้ วรรณกรรมเรื่องสั้นมีคุณค่าต่อผู้อ่าน ทั้งบันเทิงอารมณ์ เพาะบ่มปัญญา ส่งเสริมจินตนาการ ดังที่ ถวัลย์ มาศจรัส (2546 : 20) กล่าวไว้ว่า เรื่องสั้นที่มีคุณค่า ให้ทั้งแง่คิด ความรู้และปรัชญาของมนุษย์ และจัดเป็นงานเขียนที่ช่วยกระตุ้นผู้คนให้เห็นแง่มุมใหม่ ๆ ใน การพัฒนาหรือเตือนสติผู้คนในสังคมให้รู้จักยั้งคิดก่อนที่จะก้าวไปข้างหน้า หรือหาทางช่วยเหลือสังคมได้ด้วยสำนึกของตัวเอง

สุทัศน์ วงศ์กระบอกถาวร (2550 : 11) ก็ได้ประเมินค่าเรื่องสั้นว่า เรื่องสั้นในปัจจุบันมุ่งแสดง ให้เห็นสภาพอันแท้จริงของชีวิต ผู้เขียนให้ความสนใจกับปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมมากกว่าเดิม และยังแฝงไว้ด้วยแนวคิดอันเป็นประโยชน์ สารระความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ตลอดจนแนวทางหรือทางออก ในการแก้ไขปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดขึ้นในชีวิตอีกด้วย นอกจากนี้เรื่องสั้นจะเกิดขึ้นโดยความคิดของ ผู้เขียนที่สมมุติเรื่องราวขึ้นมาแล้ว ยังเปิดโอกาสให้ผู้อ่านได้ใช้ความคิดทั้งในขณะที่อ่าน และภายหลัง ที่อ่านเรื่องนั้นจบลง เรื่องสั้นในปัจจุบันจึงมักให้คนอ่านนำไปคิดต่อหรือจัดอยู่ในประเภท “จบแบบไม่จบ” นั่นเอง

เรื่องสั้นประกอบด้วยหลายองค์ประกอบ โครงเรื่อง แก่นเรื่อง ตัวละคร บทสนทนา มุมมอง ฉาก เป็นต้น โดยเฉพาะองค์ประกอบด้านความขัดแย้ง จะปรากฏในโครงเรื่องของเรื่องสั้น ความขัดแย้งในเรื่องสั้น เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับตัวละครจะต้องหาทางคลี่คลายปัญหาได้ในตอนจบ ผู้เขียนมักจะดำเนินเรื่องด้วยวิธีการคลี่คลายความขัดแย้ง ดังที่ ยุวพาส์ (ประทีปประเสน) ชัยศิลป์วัฒนา (2544 : 112-113) อธิบายว่า โดยปกติแล้ว โครงเรื่องจะต้องมีความขัดแย้ง ก็คือ ปัญหาหรือ ความขัดแย้ง ที่จะทำให้เรื่องราวดำเนินต่อไป ดังที่ ยุรฉัตร บุญสุนิต (2538 : 27) กล่าวว่า การเขียน เรื่องสั้น หากเรื่องดำเนินไปอย่างเป็นระเบียบ โดยปราศจากความขัดแย้ง เนื้อเรื่องก็จะดำเนินไป อย่างจืดชืดขาดรสชาติ

นอกจากนี้ กุหลาบ มลลิกะมาส (2522 : 101) ได้ให้ความสำคัญกับความขัดแย้งใน วรรณกรรม กล่าวว่า โครงเรื่องที่ดีและมีผู้นิยมอ่านนั้นคือโครงเรื่องที่มีปัญหาหรือความขัดแย้ง ความขัดแย้งเป็นจุดสูงสุดในเรื่องสั้น เพราะความขัดแย้งจะก่อให้เกิดเหตุการณ์ขึ้นมา ทำให้เรื่องสั้นมี ความน่าสนใจมากขึ้น เมื่อเรื่องราวเกิดความขัดแย้งหรือปัญหาขึ้นมา ผู้เขียนมักจะดำเนินเรื่องต่อไป ด้วยการเล่าถึงวิธีการแก้ไขปัญหาของตัวละคร โดยแต่ละเรื่องตัวละครจะใช้วิธีที่ไม่เหมือนกัน ซึ่งวิธีที่ ใช้นั้น จะสอดคล้องกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ดังที่ รศนา อชชะกิจ (2535 : 12-13) ได้กล่าวถึง วิธี การแก้ปัญหาว่า อาจจะใช้ความรู้ความชำนาญและประสบการณ์ โดยใช้วิธีทำตามสามัญสำนึก และสัญชาตญาณปฏิบัติตามอารมณ์ที่รู้สึกในขณะนั้น ปฏิบัติตามคำทำนายของหมอดูหรือตามลาง สัจธรรมปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้อ่าน ยอมรับสภาพโดยไม่ดำเนินการอื่นใดทั้งสิ้น และหันเห ความสนใจไปเรื่องอื่น เพื่อลดความตึงเครียด

ในปัจจุบัน วรรณกรรมเรื่องสั้นได้รับความนิยมอย่างไม่เปลี่ยนแปลง ซึ่งโดยสภาพแล้วก็เหมาะสมกับคนเสพงานวรรณกรรมที่มีข้อจำกัดทั้งด้านเวลาและสมาธิ ด้วยเหตุการณ์ที่ต้องดิ้นรน ขวนขวายในการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ อีกทั้งยังได้การส่งเสริมสนับสนุนการเขียนเรื่องสั้นอย่างต่อเนื่อง มีเวทีเรื่องสั้นตามนิตยสาร วารสาร หรือแม้แต่หนังสือพิมพ์รายวันบางฉบับ ไร่รองรับผลงานของนักเขียนทั้งเก่าและใหม่ ตลอดจนมีการจัดประกวดเรื่องสั้น ทั้งชนิดเรื่องเดียวและรวมเล่ม จากหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ โดยเฉพาะรางวัลสุภาวีย์ เทวกุลฯ ปรากฏว่าทุกปีก็มีการประกวด แบ่งเป็นการประกวดนวนิยายและการประกวดเรื่องสั้น วรรณกรรมเรื่องสั้นรางวัลสุภาวีย์ เทวกุลฯ เป็นหนังสือที่มีจุดประสงค์เพื่อสนับสนุนวรรณกรรมประเภทเรื่องสั้น โดยมี อาจารย์ สุทธิโรจน์ เป็นหัวหน้ากองบรรณาธิการ ได้คัดเลือกเรื่องสั้นมาจัดพิมพ์ออกเผยแพร่ ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันว่า เรื่องสั้นที่ตีพิมพ์ในหนังสือเป็นเรื่องสั้นที่ดีเด่น

การประกวดวรรณกรรมสุภาวีย์ เทวกุลฯ เริ่มก่อตั้ง ตั้งแต่มกราคมปี พ.ศ. 2537 ถึงปัจจุบันนี้ วรรณกรรมรางวัลสุภาวีย์ เทวกุลฯ แบ่งเป็น 2 ประเภท ประเภทนวนิยายและประเภทเรื่องสั้น จากปี 2537 ถึงปัจจุบัน วรรณกรรมรางวัลสุภาวีย์ เทวกุลฯ ประเภทนวนิยายมี 12 เรื่อง ประเภทเรื่องสั้นมี 100 เรื่อง

สุภาวีย์ เทวกุล เป็นนามปากกาของ สุภาวีย์ เทวกุล ณ อยุธยา นักเขียนนวนิยายเรื่องสั้น และบทละครโทรทัศน์ที่มีชื่อเสียง เป็นหนึ่งของผู้ก่อตั้งสมาคมนักเขียนแห่งประเทศไทย และดำรงตำแหน่งเลขาธิการสมาคมติดต่อกันหลายปี ได้รับเลือกเป็นนายกสมาคมนักเขียนแห่งประเทศไทย คนที่ 6 ระหว่าง พ.ศ. 2521-2525 รวม 2 สมัย เมื่อ พ.ศ. 2536 เมื่ออายุ 65 ปีเสียชีวิต ในขณะที่นวนิยายเรื่องสุดท้ายเพิ่งพิมพ์เผยแพร่ได้ตอนเดียว และเพื่อเป็นการระลึกถึง ดังนั้น เพื่อนนักเขียนจึงได้ก่อตั้งมูลนิธิ “สุภาวีย์ เทวกุลฯ” ขึ้น และจัดให้มีการประกวดวรรณกรรมรางวัลสุภาวีย์ เทวกุลฯ เป็นประจำ เพื่อส่งเสริมนักเขียนและวรรณกรรมไทยเรื่อยมา

ระหว่างปี พ.ศ. 2546 ถึงปี พ.ศ. 2556 สังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก สภาพแวดล้อมทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม มีความขัดแย้งทางความคิด และเกิดปัญหาต่าง ๆ อาจจะเป็นทีกหรือสะท้อนผ่านเรื่องสั้นที่ได้คัดสรรตีพิมพ์ในหนังสือดังกล่าวไว้ โดยเฉพาะด้านปัญหาของสังคม เนื่องจากระหว่าง พ.ศ. 2546 ถึง พ.ศ. 2556 เป็นช่วงสังคมไทยก้าวสู่สังคมแบบใหม่ต่างจากอดีต เช่นเริ่มเน้นเทคโนโลยี วิถีชีวิตทางการเมือง วิถีชีวิตสิ่งแวดล้อม วิถีชีวิตอัตลักษณ์ผู้คน คนต่างด้าวประเทศเพื่อนบ้านเข้ามาในสังคมมากขึ้น ทั้งหมดนี้ส่งผลต่อความขัดแย้งในเรื่องสั้นในยุคใหม่นี้ ผู้วิจัยในฐานะเป็นชาวต่างชาติศึกษาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง จึงสนใจศึกษาวิเคราะห์ความขัดแย้งที่ปรากฏในเรื่องสั้นรางวัล สุภาวีย์ เทวกุลฯ พ. ศ. 2546-2556

## 1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์ความขัดแย้งในเรื่องสั้นรางวัลสุภาวีย์ เทวกุลฯ พ.ศ. 2546-2556

2. เพื่อวิเคราะห์วิธีการแก้ปัญหาของตัวละครในเรื่องสั้นรางวัลสุภาวีย์ เทวกุลฯ พ.ศ. 2546-2556

### 1.3 สมมุติฐานของการวิจัย

1. ความขัดแย้งในเรื่องสั้นรางวัลสุภาวีย์ เทวกุลฯ พ.ศ. 2546-2556 เป็นความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสังคม ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติและ ความขัดแย้งภายในใจของตัวละคร สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยในด้านวัฒนธรรม ด้านเศรษฐกิจ ด้านวิถีชีวิต ผ่านพฤติกรรม บทสนทนา ความรู้สึกนึกคิดของตัวละคร และเหตุการณ์ในเรื่อง

2. การแก้ปัญหาของตัวละครในเรื่องสั้นรางวัลสุภาวีย์ เทวกุลฯ พ.ศ. 2546-2556 วิธีแก้ปัญหาของตัวละครมีความหลากหลาย เช่น การหาเหตุผลเข้าข้างตนเอง การอ้างสิ่งที่มีอำนาจ การใช้เหตุผล การใช้สามัญสำนึก การแก้ปัญหาตามหลักวิทยาศาสตร์ เป็นต้น การแก้ปัญหาดังกล่าว ทำให้ผู้อ่านเห็นภาพสะท้อนสังคมไทยอย่างชัดเจนมากขึ้น

### 1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้ใช้กรอบแนวคิดในการดำเนินการวิจัยสามด้าน คือ แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของเรื่องสั้น แนวคิดเกี่ยวกับความขัดแย้งในเรื่องสั้น แนวคิดเกี่ยวกับวิธีการแก้ปัญหาของตัวละคร

#### 1. แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของเรื่องสั้น

องค์ประกอบของเรื่องสั้นมีประกอบหลายอย่างรวมกัน แต่ละองค์ประกอบมีความสำคัญต่อเรื่องสั้นไม่น้อยไปกว่ากัน หากขาดสิ่งหนึ่งสิ่งใดไม่ได้ องค์ประกอบของเรื่องสั้นทำให้เรื่องสั้นสมบูรณ์ เถลิง พันธุ์เถลิงอมร (2540 : 280) กล่าวว่าองค์ประกอบของเรื่องสั้นมี 5 ประการ คือ “แก่นเรื่อง” หรือแนวคิดที่ผู้เขียนมุ่งเสนอผู้อ่าน แล้ววาง “โครงเรื่อง” เพื่อเป็นกรอบและขั้นตอนในการเสนอเหตุการณ์แต่ละเหตุการณ์ตามความเหมาะสม ในโครงเรื่องจะต้องเสนอเหตุการณ์หรือเรื่องราวที่เกิดจาก “ตัวละคร” ที่มีความขัดแย้ง ตัวละครจะมี “บทสนทนา” ที่ใช้ในการเจรจาและพฤติกรรมต่าง ๆ ที่ตัวละครสร้างขึ้นจะมีสถานที่หรือ “ฉากและบรรยากาศ” เป็นภูมิหลังเสมอ

#### 2. แนวคิดเกี่ยวกับความขัดแย้งในวรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับความขัดแย้งที่ปรากฏในวรรณกรรม เป็นกลวิธีการแต่งวรรณกรรมเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับตัวละคร ตัวละครจะต้องหาทางคลี่คลายปัญหาได้ในตอนจบ ดังที่ วนิดา บำรุงไทย (2544 : 112 -113) ได้อธิบายว่า วรรณกรรมมีโครงเรื่องที่แสดงถึงความขัดแย้ง 2 ประการ ความขัดแย้งภายในและความขัดแย้งภายนอก ความขัดแย้งภายใน เช่น จิตสำนึกฝ่ายสูงต่อสู้กับ จิตสำนึกฝ่ายต่ำ การต่อสู้กับสัญชาตญาณ ความขัดแย้งภายนอก คือความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับ

สิ่งแวดล้อมอย่างใดอย่างหนึ่ง แบ่งได้เป็น 3 ชนิด 1) ความขัดแย้งกับมนุษย์ด้วยกัน 2) ความขัดแย้งกับธรรมชาติ 3) ความขัดแย้งกับสังคม

### 3. แนวคิดเกี่ยวกับการแก้ปัญหาของตัวละครในวรรณกรรม

เมื่อตัวละครมีการเผชิญปัญหาอย่างใดอย่างหนึ่งแล้ว ก็ต้องหาวิธีแก้ปัญหา ดังที่ พันธ์ ทัศนาคินทร์ (2526 : 112-113) ได้สรุปวิธีการแก้ปัญหาของมนุษย์ไว้ มีทั้งหมด 6 วิธี ได้แก่ การหาเหตุผลเข้าข้างตัวเอง การอ้างสิ่งที่มีอำนาจ การใช้เหตุผล การหยั่งรู้เอง การใช้สามัญสำนึก และวิธีการแก้ปัญหาตามวิทยาศาสตร์

## 1.5 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์รวมเรื่องสั้นเข้ารอบสุดท้ายรางวัลสุภาวีย์ เทวกุลฯ พ.ศ. 2546-2556 จำนวน 4 เล่ม มีเรื่องสั้นรวม 64 เรื่อง สำหรับวรรณกรรมเรื่องสั้นรางวัลสุภาวีย์ เทวกุลฯ ประจำปี พ.ศ. 2549 ไม่ได้รวมเล่ม และไม่มีการจัดพิมพ์ ผู้วิจัยจึงไม่สามารถวิเคราะห์เรื่องสั้นรางวัลสุภาวีย์ เทวกุลฯ ประจำปี พ.ศ. 2549 ดังนั้น ขอบเขตที่ผู้วิจัยวิเคราะห์เรื่องสั้นรางวัลสุภาวีย์ เทวกุลฯ ดังต่อไปนี้

1. หนังสือรวมเรื่องสั้นรางวัลสุภาวีย์ เทวกุลฯ ประจำปี พ.ศ. 2546 ชื่อ 25 ปีต่อมา มีเรื่องสั้น 20 เรื่อง
2. หนังสือรวมเรื่องสั้นรางวัลสุภาวีย์ เทวกุลฯ ประจำปี พ.ศ. 2552 ชื่อ ลูกของลูกสาว มีเรื่องสั้น 15 เรื่อง
3. หนังสือรวมเรื่องสั้น รางวัลสุภาวีย์ เทวกุลฯ ประจำปี พ.ศ. 2548 ชื่อ 100 ปี ศรีบูรพา กุหลาบ สายประดิษฐ์ มีเรื่องสั้น 14 เรื่อง
4. หนังสือรวมเรื่องสั้นรางวัลสุภาวีย์ เทวกุลฯ ประจำปี พ.ศ. 2546 ชื่อ สร้อยสุภาวีย์ มีเรื่องสั้น 15 เรื่อง

ทั้งนี้การคัดเลือกเรื่องสั้นรางวัลสุภาวีย์ เทวกุลฯ ผู้วิจัยคัดเลือกเฉพาะเล่มที่ได้รางวัลชนะเลิศเท่านั้น มีเรื่องสั้นทั้งหมด 64 เรื่อง

## 1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. เรื่องสั้น หมายถึง บันเทิงคดีร้อยแก้วรูปแบบหนึ่ง มีขนาดความยาวที่ไม่กำหนดตายตัวโดยมีเรื่องราวสั้น ๆ ที่เกิดขึ้นในช่วงระยะเวลาหนึ่ง มีโครงเรื่องเดียว ความคิดสำคัญเพียงความคิดเดียว เป็นวรรณกรรมที่ให้อารมณ์สะเทือนใจต่อผู้อ่าน

2. รางวัลสุภาวีย์ เทวกุลฯ หมายถึง รางวัลชนิดหนึ่งที่จัดขึ้นโดยมูลนิธิ “สุภาวีย์ เทวกุลฯ” เป็นการประกวดงานเขียนของนักเขียนรุ่นใหม่ในประเทศไทยเป็นประจำปี เพื่อให้เวทีแสดงความสามารถของนักเขียนและส่งเสริมนักเขียนและวรรณกรรมไทยเรื่อยมา

3. ความขัดแย้ง หมายถึง การไม่ลงรอยกัน หรือการต่อสู้ซึ่งเกิดขึ้นระหว่างตัวละครกับตัวละคร ตัวละครกับธรรมชาติ ตัวละครกับอำนาจเหนือธรรมชาติ ตัวละครกับสังคม หรือการต่อสู้ภายในจิตใจตัวละคร

4. การแก้ปัญหา หมายถึง วิธีการที่ตัวละครเลือกการกระทำอย่างมีเป้าหมาย เพื่อให้หลุดพ้นออกจากปัญหาที่เกิดขึ้น โดยอาจใช้ความรู้ประสบการณ์ในอดีต และการเรียนรู้ใหม่เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติ

### 1.7 วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องสั้น
2. ศึกษาวรรณกรรมที่ได้รับรางวัลต่าง ๆ ในสังคมไทย
3. ศึกษาและรวบรวมวรรณกรรมที่ได้รับรางวัลสุภาวีย์ เทวกุลฯ
4. คัดเลือกเรื่องสั้นรางวัลสุภาวีย์ เทวกุลฯ ที่จัดพิมพ์ระหว่าง พ.ศ. 2546-2556 จำนวน 4 เล่มรวม 64 เรื่อง
5. วิเคราะห์ความขัดแย้งที่ปรากฏในเรื่องสั้นรางวัลสุภาวีย์ เทวกุลฯ พ.ศ. 2546-2556
6. วิเคราะห์การแก้ปัญหาของตัวละครในเรื่องสั้นรางวัลสุภาวีย์ เทวกุลฯ พ.ศ. 2546-2556
7. นำเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

### 1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้รู้และเข้าใจความขัดแย้งในเรื่องสั้นรางวัลสุภาวีย์ เทวกุลฯ พ.ศ. 2546-2556
2. ทำให้รู้และเข้าใจวิธีการแก้ปัญหาของตัวละครในเรื่องสั้นรางวัลสุภาวีย์ เทวกุลฯ พ.ศ. 2546-2556
3. ทำให้แนวคิดในการนำความรู้ความเข้าใจที่เกี่ยวกับความขัดแย้งเรื่องสั้นรางวัลสุภาวีย์ เทวกุลฯ ไปปรับใช้ เพื่อแก้ปัญหาให้แก่ตัวเองและสังคมได้

## บทที่ 2

### แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์ความขัดแย้งในเรื่องสั้นรางวัลสุภาวีย์ เทวกุลฯ พ.ศ. 2546-2556 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จำแนกเป็นหัวข้อต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- 2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับเรื่องสั้น
  - 2.1.1 ความหมายของเรื่องสั้น
  - 2.1.2 องค์ประกอบของเรื่องสั้น
  - 2.1.3 ลักษณะและประเภทของเรื่องสั้น
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับความขัดแย้งในวรรณกรรม
  - 2.2.1 ความหมายของความขัดแย้งในวรรณกรรม
  - 2.2.2 ประเภทของความขัดแย้งในวรรณกรรม
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการแก้ปัญหาของตัวละครในวรรณกรรม
  - 2.3.1 ความหมายของการแก้ปัญหา
  - 2.3.2 วิธีการแก้ปัญหา
- 2.4 ความรู้เกี่ยวกับวรรณกรรมรางวัลสุภาวีย์ เทวกุลฯ
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 2.5.1 งานวิจัยเกี่ยวกับวรรณกรรมที่ได้รับรางวัล
  - 2.5.2 งานวิจัยเกี่ยวกับการวิเคราะห์ความขัดแย้งในเรื่องสั้น

#### 2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับเรื่องสั้น

ผู้วิจัยได้แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับเรื่องสั้น มีความหมายของเรื่องสั้น องค์ประกอบของเรื่องสั้น ลักษณะของเรื่องสั้น ดังนี้

##### 2.1.1 ความหมายของเรื่องสั้น

นักวิชาการและนักศึกษาวรรณกรรมได้อธิบายเกี่ยวกับความหมายของเรื่องสั้นไว้ ดังต่อไปนี้ พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา (2554 : 1021) ให้ความหมายของเรื่องสั้นว่า เรื่องสั้น คือบันเทิงคดีร้อยแก้วรูปแบบหนึ่ง มีลักษณะคล้ายนวนิยาย แต่สั้นกว่า โดยมีเหตุการณ์ในเรื่องและตัวละครน้อย มักจบแบบพลิกความคาดหมายหรือจบแบบทิ้งให้คิดเป็นต้น เช่น เรื่องสั้น สร้อยคอที่หาย ของประเสริฐอักษร เรื่องจับตาย ของมนัส จรรย์รงค์ เรื่องมอม ของ ม. ร. ว. ศิกฤทธิพรโมช



สุทัศน์ วงศ์กระบากถาวร (2550 : 3) กล่าวว่า เรื่องสั้น หมายถึง วรรณกรรมร้อยแก้ว ประเภทบันเทิงคดีที่มีขนาดสั้น โครงเรื่องไม่ซับซ้อน มีตัวละครน้อย ใช้ฉากและเวลาจำกัด การดำเนินเรื่องจะผูกติดอยู่กับแก่นเรื่อง ซึ่งมีเพียงประการเดียว ส่วนใหญ่แล้วเรื่องสั้นควรจะต้องเป็นเรื่องที่อ่านได้ต่อเนื่องจากต้นจนจบภายในช่วงเวลาเดียว และโดยทั่วไปใช้เวลาอ่านตั้งแต่ต้นจนจบรวดเดียวนั้น ไม่น่าจะเกินหนึ่งชั่วโมง

บุญเสนอ ศรีวิเศษ (2550 : 152) อธิบายว่า เรื่องสั้นคือบันเทิงคดีขนาดสั้น แม้จะไม่กำหนดแน่นอนตายตัวว่าความยาวต้องเป็นเท่าใด แต่มีลักษณะเด่นเป็นเกณฑ์กลางอยู่ว่าจะต้องเสนอแก่นเรื่องเพียงประการเดียว โดยแสดงออกมาในวิกฤตการณ์เดียวของช่วงชีวิตตัวละคร ตัวละครมีน้อย ใช้ฉากและเวลาจำกัด ลักษณะเด่นเหล่านี้ต้องนำไปสู่ความสมบูรณ์ในตัวเองของเรื่อง ทำให้เรื่องสั้นมีลักษณะเสร็จสิ้นกระแสรสความในตัว

วิทย์ ศิวะศรียานนท์ (2544 : 390-394) อธิบายว่า เรื่องสั้นในปัจจุบันให้นิยามความหมายได้ยาก เพราะแม้แต่กรณีของความยาวเพียงประการเดียวก็หาข้อกำหนดแน่นอนตายตัวไม่ได้แล้ว แต่อย่างไรก็ตาม เรื่องสั้นของนักเขียนทุกคนที่เป็น เอตะทัคคะ มีลักษณะร่วมกันอยู่คือ “ความสมบูรณ์ในตัวละครของมันเอง หมายความว่า เรื่องสั้นจะต้องมีลักษณะเสร็จกระแสรสความในตัว” และจะมีแก่นเรื่อง (Theme) เพียงประการเดียว มีจุดแรงความสนใจของผู้อ่านจุดเดียว เพราะเหตุนี้ จึงทำให้เรื่องสั้นมักเป็นเรื่องที่บรรยายหรือพรรณนาออกมาจากทัศนะเดียวกันตลอดเรื่อง และต้องมีตัวละครจำกัด ซึ่งต่างจากนวนิยาย

ไพโรธ เลิศพิริยกุลม (2542 : 46) อธิบายว่า เรื่องสั้น (Short Story) เป็นบันเทิงคดีร้อยแก้ว ชนิดหนึ่งที่มีรูปแบบการเขียนเฉพาะ ที่เรียกว่า เรื่องสั้น ก็เพราะกำหนดความยาวของเรื่องเอาไว้ เช่น ในต่างประเทศจะกำหนดว่าเป็นงานเขียนที่มีความยาวขนาด 1,000 คำถึง 1,0000 คำ ส่วนไทยเราจะกำหนดความยาวของเรื่องว่าประมาณ 5 หน้าถึง 7 หน้า อาจจะสั้นกว่าหรือยาวกว่านั้นก็ยังถือว่าเป็นเรื่องสั้นอยู่ เช่น บางเรื่องอาจจะเพียง 1 หน้ากระดาษฟูลสแก๊ป เรียกว่าเรื่องสั้นขนาดสั้น ถ้าเรื่องยาวมากถึงขนาด 4 ตอนจบ ก็เรียกว่าเรื่องสั้นขนาดยาว

สายทิพย์ นุกุลกิจ (2541 : 112) กล่าวว่าเรื่องสั้นเป็นร้อยแก้วเรื่องสมมุติที่มีขนาดสั้น เพราะมุ่งแสดงแนวคิดของเรื่องเพียงประการเดียว ผู้แต่งจึงมักจำกัดเหตุการณ์ สถานที่ ตัวละครและบทสนทนาในเรื่องให้มีเท่าที่จำเป็นจริง ๆ เพื่อช่วยให้เรื่องราวและแนวคิดที่แฝงไว้ในเรื่องนั้นปรากฏเด่นชัดขึ้นเท่านั้น

เลกิง พันธุ์เถกิงอมร (2541 : 221) กล่าวว่า วรรณกรรมที่เรียกว่า “เรื่องสั้น” หรือ “Short-Story” เป็นบันเทิงคดีประเภทหนึ่งเช่นเดียวกับนวนิยาย เป็นเรื่องที่บรรยายเกี่ยวกับเหตุการณ์หรือเรื่องราวเรื่องหนึ่ง ที่เกี่ยวข้องกับจิตใจหรือร่างกายของบุคคล

สรุปว่า เรื่องสั้นเป็นบันเทิงคดีร้อยแก้วรูปแบบหนึ่ง มีขนาดสั้น มีโครงเรื่องที่ไม่ซับซ้อนจนเกินไป แนวทางของเรื่องก็มีเพียงแนวทางเดียว ตัวละครและฉากที่จำกัด ใช้เวลาอ่านไม่มาก

### 2.1.2 องค์ประกอบของเรื่องสั้น

องค์ประกอบของเรื่องสั้นมีองค์ประกอบหลายอย่างรวมกัน แต่ละองค์ประกอบมีความสำคัญ หากขาดไปอย่างใดอย่างหนึ่งก็จะทำให้เนื้อหาของเรื่องสั้นนั้นไม่สมบูรณ์ นักวิชาการได้อธิบายองค์ประกอบของเรื่องสั้นซึ่งแบ่งได้ดังนี้

สุทัศน์ วงศ์กระบอกถาวร (2550 : 105-125) กล่าวว่า องค์ประกอบเรื่องสั้นแบ่งตามโครงสร้างได้ 6 ลักษณะดังนี้

1. โครงเรื่อง คือ ชุดของเหตุการณ์ที่ปรากฏอันเป็นทิศทางของการดำเนินเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบ ซึ่งในลำดับเหตุการณ์ดังกล่าวนี้ต้องเป็นเหตุผลต่อกันอย่างมีเอกภาพ และเงื่อนไขดังกล่าวนี้เกิดจากการจัดระเบียบทางความคิดของนักเขียนที่มองเห็นภาพรวมของเรื่องก่อนการลงมือเขียนโดยมีจุดเด่นอยู่ที่การสร้างความขัดแย้งในการดำเนินเรื่อง เพื่อชี้ให้เห็นถึงปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาของตัวละคร รวมทั้งผลของการแก้ปัญหานั้นว่าสำเร็จหรือล้มเหลวอย่างไร

2. แก่นเรื่อง เป็นแนวทางหรือสาระสำคัญของเรื่องที่คุณเขียนต้องการจะนำเสนอต่อผู้อ่านเป็นแนวทางรวบยอด (Concept) ของผู้เขียนที่ต้องการนำเสนอต่อผู้อ่านเป็นสาระสำคัญ เป็นศูนย์รวมของเรื่องทั้งหมดที่คุณเขียนต้องการสื่อให้ผู้อ่านได้รับรู้ถึงธรรมชาติที่เกิดขึ้นจริงในชีวิตของมนุษย์

3. ตัวละคร ผู้ประกอบพฤติกรรมตามเหตุการณ์ในเรื่อง หรือผู้ได้รับผลจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่อง ตัวละครไม่จำกัดอยู่แต่เพียงมนุษย์ อาจเป็นอมมนุษย์ ภูตผีปิศาจ เทวดา สัตว์ หรือสิ่งของไม่มีชีวิตที่ถูกสมมุติขึ้น ให้เป็นเหมือนสิ่งที่มีชีวิตก็ได้

4. บทสนทนา คือ ถ้อยคำในการบทสนทนายระหว่างตัวละครในเรื่องตั้งแต่ 2 ตัวขึ้นไปหรือมากกว่านั้น โดยปกติแล้วบทสนทนาในเรื่องสั้นจะเขียนอยู่ในเครื่องหมายอัฒภาค (“...”) และมักจะแยกคำพูดโต้ตอบกันของตัวละครไว้คนละบรรทัด

5. มุมมอง มุมมองบางครั้งเรียกว่า กลวิธีเล่าเรื่อง ก็ได้ หมายความว่า เรื่องที่เราสร้างขึ้นนั้น จะกำหนดให้ใครเล่าเรื่องหรือเล่าผ่านสายตาของใครนั่นเอง

6. ฉากและบรรยากาศ ฉาก หมายถึง เวลาและสถานที่ รวมทั้งสิ่งแวดล้อมที่ตัวละครแสดงบทบาทอยู่ ฉากในเรื่องสั้นมักจะปรากฏคู่กับบรรยากาศ ซึ่งจะบ่งบอกถึงอารมณ์และความรู้สึกที่เกิดขึ้นในฉากนั้น

สายทิพย์ นุกูลกิจ (2543 : 161-163) อธิบายว่าเรื่องสั้นมีส่วนประกอบของเรื่องทำนองเดียวกับเรื่องบันเทิงคดีประเภทอื่น ๆ คือ ประกอบด้วยแก่นเรื่อง โครงเรื่อง ตัวละคร บทสนทนา ฉากและบรรยากาศ ดังนี้

1. แก่นเรื่อง คือ แนวความคิดหรือจุดสำคัญของเรื่องที่คุณแต่งมุ่งจะสื่อให้ผู้อ่านทราบ แต่เนื่องจากเรื่องสั้นมีขนาดจำกัด เรื่องสั้นจึงมีแก่นเรื่องเพียงแก่นเดียวหรือมุ่งสะท้อนแนวคิดของผู้แต่งเพียงประการเดียว เช่น ชี้ให้เห็นความแปลกประหลาดเพียงเรื่องเดียว หรือแสดงอารมณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือแสดงชีวิตในแง่มุมเดียวหรือเผยแพร่ค่านิยมของผู้แต่งเพียงข้อเดียว เป็นต้น

2. โครงเรื่อง คือ คำโครงเรื่องของผู้แต่งกำหนดไว้ก่อนว่าจะแต่งเรื่องไปในทำนองใด จึงจะสามารถดึงดูดความสนใจของผู้อ่านให้ติดตามเรื่องอย่างตื่นเต้นและกระหายใคร่รู้ไปได้ตลอดทั้งเรื่อง โครงเรื่องที่มีลักษณะดังกล่าวนี้ จำเป็นต้องอาศัยกลวิธีการผูกปม การคลายปม และการหน่วงเรื่อง ตลอดจนกลวิธีการเปิดเรื่อง การปิดเรื่อง และการดำเนินเรื่องที่ตีของผู้แต่ง กลวิธีการผูกปมที่ตื้นนั้น จะต้องประกอบด้วยข้อขัดแย้ง อุปสรรค และการต่อสู้ด้วย อย่างไรก็ตาม เรื่องสั้นที่ดีควรมีโครงเรื่องง่าย ๆ ไม่ซับซ้อนเพียงโครงเรื่องเดียว เพราะมีข้อจำกัดในเรื่องความยาว

3. ตัวละคร คือ ผู้แสดงบทบาทสมมุติตามที่ผู้แต่งกำหนด โดยทั่วไปผู้แต่งมักจะกำหนดให้ตัวละครในเรื่องสั้นมีน้อยตัว เพราะเรื่องสั้นมุ่งแสดงแก่นเรื่องเพียงแง่เดียวหรือมุ่งแสดงผลของเรื่องเพียงข้อเดียว ฉะนั้นเพื่อให้เรื่องดำเนินไปสู่จุดหมายปลายทางได้เร็วที่สุด ผู้แต่งจึงนิยมสร้างตัวละครให้มีน้อยตัว คือมีตัวละครเอกเพียงหนึ่งหรือสองตัว จะมีตัวละครประกอบที่เป็นประโยชน์ต่อเรื่องจริงๆ อีก 2 ถึง 3 ตัวเท่านั้น

4. บทสนทนา คือ ถ้อยคำที่ตัวละครใช้พูดจาโต้ตอบกัน บทสนทนาอาจมีประโยชน์ต่อการเขียนเรื่องสั้น เพราะช่วยทำให้เรื่องดำเนินคืบหน้าไปได้ โดยผู้แต่งไม่ต้องอธิบายความให้ยืดเยื้อ ช่วยสะท้อนบุคลิกลักษณะเฉพาะตัวของตัวละคร หรือช่วยสร้างบรรยากาศของเรื่องให้เป็นไปตามธรรมชาติ และพร้อมกันนี้ก็อาจช่วยหลีกเลี่ยงความซ้ำซากของการบรรยายไปในตัวด้วย บทสนทนาที่มีประโยชน์ต่อเรื่องสั้นมากที่สุด เป็นบทสนทนาที่กระชับและใช้ให้ตรงประเด็นของเรื่อง

5. ฉาก คือ สถานที่เกิดเหตุการณ์ในเรื่อง ซึ่งหมายรวมถึงเวลาและภาพที่แวดล้อมเหตุการณ์นั้น ๆ ด้วย ฉากที่สำคัญในเรื่องสั้นมักจะมีกล่าวถึงเพียงฉากเดียว เพราะผู้แต่งถือว่า ยิ่งให้เหตุการณ์สถานที่ และเวลาในเรื่องน้อยเท่าใด ก็ยิ่งมีผลทำให้แนวคิดของเรื่องชัดเจนขึ้นเท่านั้น ผู้แต่งเรื่องสั้นจะเลือกเอาเหตุการณ์สำคัญของเรื่องกล่าวอย่างละเอียดเพียงเหตุการณ์เดียว พร้อมกันนี้ก็กล่าวถึงสถานที่สำคัญเพียงแห่งเดียวและกล่าวถึงระยะเวลาที่เกิดเหตุการณ์ในเรื่องด้วยสั้น ๆ เท่านั้น

6. บรรยากาศ คือ อารมณ์ต่าง ๆ ของตัวละครที่เกิดจากประสาทสัมผัสทั้ง 5 และมีอิทธิพลทำให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์คล้อยตามไปด้วย การสร้างบรรยากาศจำเป็นต้องอาศัยรายละเอียดจากส่วนประกอบอื่น ๆ ของเรื่องด้วย เช่น แสง สี และเสียง เป็นต้น เพราะสิ่งแวดล้อมเหล่านี้จะทำให้ตัวละครและผู้อ่านเกิดอารมณ์อย่างใดอย่างหนึ่งตามที่ผู้แต่งต้องการได้

เรื่องสั้นที่ดีจะมีบรรยากาศและฉากที่สมจริง และที่สำคัญคือ ทั้งสองสิ่งนี้จะต้องสัมพันธ์กัน และต้องสอดคล้องกับเนื้อเรื่องด้วย โดยทั่วไปผู้แต่งเรื่องสั้นจะถือว่าบรรยากาศเป็นส่วนประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งของฉาก เพราะมีส่วนช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องราวได้ดียิ่งขึ้น ดังนั้นการสร้างบรรยากาศในเรื่องสั้นจึงนิยมทำควบคู่ไปกับการสร้างฉากพร้อมทั้งใช้หลักเกณฑ์แบบเดียวกัน

เถลิง พันธุ์เถลิงอมร (2541 : 280-299) อธิบายว่า องค์ประกอบของเรื่องสั้นเหมือนกับองค์ประกอบของนวนิยาย อันเป็นองค์ประกอบของบันเทิงคดี คือ แก่นเรื่อง โครงเรื่อง ตัวละคร บทสนทนา ฉากและบรรยากาศ ดังนี้

1. ตัวละคร มีสองความหมาย ความหมายที่หนึ่งคือ บุคคลใดบุคคลหนึ่งที่มีส่วนเกี่ยวข้องในเรื่อง ความหมายที่สอง คือ คุณสมบัติพิเศษทางศีลธรรมและรูปร่างหน้าตาอย่างใดอย่างหนึ่งของตัวละคร ส่วนตัวละคร ก็มีตัวละครสำคัญ ตัวละครย่อย ตัวละครขัดแย้ง

2. ฉากและบรรยากาศ ฉากเป็นอาณาบริเวณที่เกิดการกระทำ ฉากหมายถึงสถานที่ ช่วงเวลา หรือยุคสมัยที่เกิดเหตุการณ์ในเรื่อง ฉากนี้ได้มีความหมายเพียงบรรยากาศ (Atosphere) และอารมณ์ความรู้สึก (Mood) ที่ฉากมีส่วนประกอบสร้างขึ้นม่านั้น แต่ฉากยังหมายถึงเทคนิคเชิงศิลปะการเขียนอย่างหนึ่งที่คุณเขียนนำมาใช้เพื่อสร้างแก่นเรื่อง ฉากในแง่ความเป็นจริงในชีวิตคือสิ่งแวดล้อมหรือสภาพการณ์ในช่วงเวลาหรือยุคสมัยต่าง ๆ

3. แก่นเรื่อง หมายถึง สารัตถะของเรื่องหรือว่าแนวคิดของเรื่อง แก่นเรื่องในเรื่องสั้นจะมีเพียงแนวคิดเดียวเป็นส่วนใหญ่ เพื่อแสดงจุดประสงค์เดียวหรือผลเพียงอย่างเดียว แก่นเรื่องมีใจคิดสอนใจหรือเนื้อหาของเรื่อง แต่เป็นความคิดที่ใช้ควบคุมการดำเนินเรื่อง และเรื่องสั้นแต่ละเรื่องมิใช่มีแก่นเรื่องที่ชัดเจนเสมอไป เช่นเรื่องสั้นประเภทเน้นโครงเรื่อง หรือเรื่องสั้นที่เขียนเพื่อความบันเทิง

4. โครงเรื่อง คืออุบายที่คุณเขียนกำหนดเป็นแผนไว้ล่วงหน้าตั้งแต่แรกว่า เรื่องสั้นนั้นๆ จะเปิดเรื่องอย่างไร จะสร้างอุปสรรคให้เกิดแก่ตัวละครในเรื่องอย่างไร จะให้ตัวละครมีความขัดแย้งอย่างไร เมื่อไรและเมื่อได้สร้างอุปสรรคและความขัดแย้งแล้ว จะต้องหากวิธีในการแก้ไขอุปสรรคและความขัดแย้งนั้นให้แก่ตัวละครด้วย จนกระทั่งตอนจบเรื่องหรือปิดเรื่อง จะต้องวางแผนว่าจะปิดเรื่องอย่างไรจึงจะเหมาะสมที่สุด และประสบความสำเร็จมากที่สุด

5. บทสนทนา คือการใช้คำพูดระหว่างตัวละคร บทสนทนาในเรื่องสั้นเป็นองค์ประกอบที่น่าสนใจที่สุดจุดหนึ่ง บทสนทนาในเรื่องสั้นมักจะใช้ภาษาสมจริงสอดคล้องกับตัวละครและสถานการณ์ ทำให้ผู้เขียนสามารถแสดงลักษณะนิสัยของตัวละคร ตลอดจนแนวคิดที่ต้องการสื่อความหมายได้อย่างรัดกุมและรวดเร็วยิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า เรื่องสั้นมีองค์ประกอบของการแต่งเหมือนกับวรรณกรรมประเภทบันเทิงคดี ประกอบด้วยโครงเรื่อง แก่นเรื่อง ตัวละคร บทสนทนา ฉากและบรรยากาศ แต่เนื่องจากเรื่องสั้นมีความยาวจำกัด จึงมีลักษณะพิเศษ คือ แสดงแนวทางเพียงอย่างเดียว มีตัวละครน้อย ไม่เน้นการวางโครงเรื่อง และมีการบรรยายฉาก บทสนทนาอย่างกระชับรัดกุม

### 2.1.3 ลักษณะและประเภทของเรื่องสั้น

เรื่องสั้นเป็นวรรณกรรมร้อยแก้วที่มีแนวการเขียนที่พัฒนาขึ้นมาจากนิทานหรือนิยาย โดยที่ ได้รับอิทธิพลการเขียนจากตะวันตก มีนักวิชาการได้อธิบายลักษณะและประเภทของเรื่องสั้นไว้ดังต่อไปนี้

#### 2.1.3.1 ลักษณะของเรื่องสั้น

สายทิพย์ นุกูลกิจ (2543 : 156-157) อธิบายเรื่องสั้นมีลักษณะสำคัญที่สังเกตได้ชัดเจนมี 8 ประการ ดังนี้

1. ความยาว เรื่องสั้นมีความยาวพอประมาณ โดยทั่วไปนิยมกำหนด ความยาวของเรื่องสั้นจากเวลาที่อ่านคือ ภายในระยะเวลา 5-50 นาที หรือจำกัดจำนวนคำประมาณ 2,000-12,000 คำ

2. โครงเรื่อง เรื่องสั้นมีโครงเรื่องเดียว และเป็นโครงเรื่องง่าย ๆ ที่ไม่ซับซ้อน เพราะมีข้อจำกัดในข้อความยาว โครงเรื่องที่ดีประกอบด้วยข้อขัดแย้ง (Conflict) อุปสรรค (Obstacles) และการต่อสู้ (Struggle)

3. แก่นเรื่องหรือแนวคิด เรื่องสั้นมุ่งเสนอแนวคิดหรือแก่นของเรื่องสั้นเพียงข้อเดียว

4. ตัวละคร เรื่องสั้นมีตัวละครน้อย โดยเฉพาะตัวละครที่มีบทบาทสำคัญหรือเป็นตัวละครเอก มักมีเพียง 2-3 ตัวเท่านั้น

5. บทสนทนา เรื่องสั้นที่มีบทสนทนาที่ใช้ภาษาที่สมจริง สอดคล้องกับ ตัวละคร และสภาพแวดล้อม

6. ฉากและบรรยากาศมีความสัมพันธ์กันและสอดคล้องกับเนื้อเรื่องและที่สำคัญที่สุดคือ ต้องสมจริง

7. ตอนจบของเรื่อง เรื่องสั้นอาจมีจุดจบแบบธรรมดา (Satisfying Ending) คือจุดจบเรื่องเป็นไปตามความคาดหวังของผู้อ่าน หรือมีจุดจบเรื่องแบบพลิกความหมาย (Twist Ending) คือจุดจบของเรื่องไม่ได้เป็นไปตามผู้อ่านคาดหวังไว้ตลอดเวลาที่อ่านเรื่องสั้นตั้งแต่ต้นมาก็ได้

8. ความแน่น เรื่องสั้นมีความแน่นพอดี หมายถึงต้องมีกลวิธีการทำ บทสนทนา การพรรณนาฉาก บรรยากาศและตัวละคร ให้กระชับรัดกุมและมีประโยชน์ต่อการดำเนินเรื่องมากที่สุด อย่างไรก็ตามตั้งแต่ พ.ศ. 2510 เป็นต้นมา เรื่องสั้นของไทยเริ่มมีพัฒนาการที่คลี่คลายขยายตัวไปจากเดิมมาก ทั้งในด้านรูปแบบแนวคิด เนื้อหาและกลวิธีการแต่ง

รินฤทัย สัจจพันธุ์ (2545 : 68-72) กล่าวถึงเรื่องสั้นในปัจจุบันว่า เรื่องสั้นมีลักษณะเดียวกับงานเขียนชนิดอื่น ๆ คือ มีการพัฒนาลักษณะการเขียนไปทั้งรูปแบบและเนื้อหา ด้านรูปแบบเรื่องสั้นมีวิวัฒนาการ 2 ลักษณะ คือ

1. ใช้ “เหตุการณ์” เป็นหลัก ทำให้มีลักษณะโครงเรื่องแบบฉบับ เรื่องสั้นแบบนี้ ได้รับอิทธิพลจากงานเขียนตะวันตก เช่น กีย์ เดอ โมบัสซังต์ โอ. เฮนรี่ ผู้เขียนจะเริ่มด้วยการเสนอปัญหาให้ผู้อ่านสงสัย แล้วใช้กลวิธีต่าง ๆ ดึงความสนใจของผู้อ่านให้ติดตามเรื่อง ผู้เขียนจะขมวดปมปัญหาให้เคร่งครัดขึ้นจนผู้อ่านแทบจะรู้สึกว่ายากใจไม่ออกหรือลืมหายใจ แล้วจึงค่อยคลายปมนี้ออก แล้วจบเรื่องแบบหักมุมพลิกความคาดหมาย ทำให้ผู้อ่านเกิดความประหลาดใจ สนทนันทื่นเต้น พิศวง ฯลฯ จนทำให้ผู้อ่านประทับใจและจดจำเรื่องนั้น

2. ใช้ “ความคิด” หรือ “อารมณ์” เป็นหลัก เรื่องสั้นชนิดนี้ ดำเนินเรื่องด้วยการพรรณนาหรือการขยายความคิด ความรู้สึกเรื่อย ๆ จนรู้สึกว่าคุณรู้สึกนึกคิดทั้งสั้นทั้งปวงของเขาหลังไหลออกมาจนหมดสิ้น พอแก่ความต้องการแล้วจึงหยุด ลักษณะเช่นนี้ ทำให้เรื่องสั้นชนิดนี้บางเรื่องไม่มี

ตัวละครและบทสนทนาเลย มีแต่บทพรรณนาของผู้แต่ง ลักษณะการแต่งชนิดนี้เป็นที่นิยมมากในงานเขียนของนักเขียนรุ่นใหม่ ซึ่งหลายคนกล่าวว่าเขาไม่สนใจรูปแบบ แต่สนใจจะแสดงความคิดสื่อความหมายและความรู้สึกมากกว่าเมื่อถึงบทจบก็จบไปเฉย ๆ

ส่วนในด้านเนื้อหา เป็นไปตามสภาพสังคม คือ สะท้อนภาพและแสดง “จิตสำนึก” เรื่องสั้นปัจจุบันจึงเป็นลักษณะสะท้อนปัญหาสังคม ผลกระทบของการเมืองต่อประชาชนมากกว่ามีเนื้อหาความคิดเหมือนสมัยก่อน

1. โครงเรื่อง (Plot) หมายถึงการผูกเค้าโครงของเรื่อง เป็นการร่างเรื่องอย่างคร่าว ๆ ว่าจะให้เหตุการณ์เกิดขึ้นอย่างไร ดำเนินไปอย่างไร และจบอย่างไร จึงจะสามารถแสดงจุดมุ่งหมายของเรื่องได้เด่นชัดที่สุด และจะต้องคำนึงถึงความน่าติดตามด้วย

2. เรื่องสั้นจะต้องมีจุดมุ่งหมายของเรื่องเพียงประเด็นเดียว เรื่องสั้นเรื่องหนึ่งควรแสดงโลกทัศน์หรือความคิดในแง่ใดแง่หนึ่งของชีวิตเพียงประการเดียว ขอให้รำลึกว่าเรื่องสั้นมีข้อจำกัดด้านความยาว ผู้เขียนจะต้องพยายามแสดงจุดมุ่งหมายที่ต้องการสื่อสารของตนให้ชัดเจนด้วยข้อความไม่กี่หน้า จึงจำเป็นอยู่ที่จะมีประเด็นอื่น ๆ นอกจากจุดมุ่งหมายสำคัญของเรื่องไม่ได้ ผิดกับการเขียนนวนิยาย ซึ่งผู้เขียนสามารถแสดงประเด็นอื่น ๆ นอกจากจุดมุ่งหมายสำคัญของเรื่องไม่ได้ ผิดกับการเขียนนวนิยาย ซึ่งผู้เขียนสามารถแสดงประเด็นปัญหาและความเห็นได้มากกว่า

3. เรื่องสั้นต้องใช้ฉากและเวลาในการดำเนินเรื่องน้อย เรื่องสั้นส่วนใหญ่มักมีฉากที่สำคัญเพียงฉากเดียว เปิดเรื่อง ดำเนินเรื่อง และปิดเรื่องที่ฉากนั้น ส่วนเวลาในการดำเนินเรื่องน้อยมิได้หมายความว่า ระยะเวลาของเหตุการณ์ในเรื่องจะยาวนานเกินเท่านั้นเท่านั้นไม่ได้ ระยะเวลาของเหตุการณ์ในเรื่องสั้นอาจจะต่อเนื่องหลายชั่วชีวิตคนก็ได้ แต่ผู้เขียนเรื่องสั้นจะต้องแสดงออกให้สั้นกระชับ โดยใช้ศิลปะของการเขียน

4. เรื่องสั้นต้องมีตัวละครน้อย เนื่องจากลักษณะของเรื่องสั้นจะต้องมีเหตุการณ์สำคัญอย่างเดียว จุดมุ่งหมายเดียว และผลของเรื่องเพียงอย่างเดียว จึงจำเป็นต้องมีตัวละครน้อย เพื่อดำเนินเรื่องไปสู่จุดมุ่งหมายสำคัญของเรื่องได้รวดเร็วและเป็นเอกภาพ

5. เรื่องสั้นต้องมีขนาดสั้น มีหลักพอสรุปได้ว่า คำทุกคำที่เขียนลงไป จะต้องมีส่วนต่อการมุ่งไปสู่จุดมุ่งหมายของเรื่อง ไม่บรรยายหรือพรรณนายืดยาวโดยใช้เหตุ แต่จะกำหนดแน่นอนว่า ความยาวควรจะเป็นเท่าไรก็ทำได้ยาก ปกติเรื่องสั้นที่ดีพิมพ์ตามนิตยสารจะมีความยาวประมาณ 4-6 หน้า ตามที่สั้นและยาวกว่านี้ก็มิบัง

ประทีป เหมือนนิล (2533 : 40) กล่าวถึงลักษณะของเรื่องสั้นมี 6 ประการ ดังนี้

1. มีโครงเรื่อง หมายถึง เป็นเรื่องที่มีการเปิดเรื่องในตอนต้น มีการคลี่คลายขยายเรื่องโดยมีข้อขัดแย้งระหว่างตัวละคร เพื่อนำไปสู่จุดสุดยอด (Climax) ในตอนกลาง และมีการปิดเรื่องในตอนท้าย ซึ่งส่วนมากจะเป็นการปิดเรื่องที่คุณอ่านคาดไม่ถึงด้วย จึงจะถือว่าเป็นโครงเรื่องที่สมบูรณ์

2. มีจุดมุ่งหมายอย่างเดียวหรือผลอย่างเดียว หมายถึงว่าในแต่ละโครงเรื่องนั้นจะต้องกำหนดจุดมุ่งหมายและมุ่งแสดงผลของเรื่องออกมาเพียงอย่างเดียว

3. ใช้เวลาน้อย หมายถึงเวลาของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในโครงเรื่อง จะต้องกำหนดลงไปอย่างแน่ชัดให้จบลงในช่วงระยะเวลาสั้น ๆ เช่น หนึ่งชั่วโมง หรือหนึ่งวัน

4. ใช้ตัวละครน้อย หมายถึง ตัวละครที่มีบทบาทสำคัญ ควรมีได้ไม่เกิน 4-5 ตัว เพื่อให้การดำเนินเรื่องรวดเร็วและรวบรัดไปสู่จุดจบที่มุ่งหมาย

5. มีขนาดสั้น โดยปกติจะถือว่าเรื่องสั้นขนาดมาตรฐานควรมีความยาวประมาณ 4,000-5,000 คำ

6. ต้องมีความแน่น หมายถึง การที่จะต้องใช้สำนวนโวหาร การสร้างฉาก ตัวละคร บทสนทนา ให้กระชับรัดกุมและมีประโยชน์ต่อการดำเนินเรื่องมากที่สุด

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า เรื่องสั้นเป็นวรรณกรรมที่มีองค์ประกอบที่สมบูรณ์ ให้ความสนุกสนาน เพลิดเพลิน และให้แนวคิดต่าง ๆ จึงมีการแบ่งประเภทตามลักษณะของเรื่องสั้น

สรุปได้ว่า ลักษณะของเรื่องสั้น คือ ต้องดำเนินไปสู่จุดมุ่งหมายอย่างรวดเร็ว มีตัวละครไม่มาก และใช้สำนวนการเขียนอย่างรวบรัด มีเหตุการณ์หลักเพียงเหตุการณ์เดียว โครงเรื่องไม่ซับซ้อน ขนาดสั้น ใช้เวลาอ่านไม่มาก

### 2.1.3.2 ประเภทของเรื่องสั้น

เปลื้อง ณ นคร (2541 : 130-131) ได้แบ่งเรื่องสั้นตามลักษณะโครงสร้างออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. เรื่องสั้นชนิดผูกเรื่อง (Plot Story) เป็นเรื่องสั้นที่มีเค้าเรื่องซับซ้อน น่าฉงนใจ และจบลงในลักษณะที่ผู้อ่านคาดไม่ถึง หรือไม่นึกว่าจะเป็นเช่นนั้น เค้าโครงของเรื่องสั้นประเภทนี้อาจได้มาจากพฤติกรรม หรือเกร็ดต่าง ๆ ที่เล่ากันมากก็ได้ โดยผู้เขียนนำมาผูกเป็นเรื่องราวสร้างปัญหา อุปสรรค ความขัดแย้ง แล้วนำผู้อ่านไปสู่การคลี่คลายอย่างใดอย่างหนึ่งในตอนจบ ซึ่งจะมีลักษณะที่จบแบบผิดความคาดหมาย

2. เรื่องสั้นชนิดที่เฟื่องแสดงลักษณะของตัวละคร (Character Story) เรื่องสั้นประเภทนี้จะเน้นพฤติกรรมของตัวละครเป็นสำคัญ โดยสร้างให้ผู้อ่านเห็นบุคลิกนิสัย หรือลักษณะอันใดอันหนึ่งที่เด่นชัดยิ่งกว่าปกติ โดยทั่วไปแล้วลักษณะของตัวละครในเรื่องสั้นประเภทนี้จะป็นลักษณะของมนุษย์จริง ๆ แต่อาจแต่งแต้มให้มีสีสันเข้มข้นขึ้น ลักษณะการแสดงออกของตัวละคร มักจะแสดงออกมาชัดเจนเพียงอย่างหนึ่งอย่างเดียว เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจพฤติกรรมได้โดยง่าย เช่น เป็นคนตระหนี่ถี่เหนียว ขี้โมโห ฉลาด ซื่อสัตย์ โหดเหี้ยม มีเมตตา เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ลักษณะที่เด่นชัดของตัวละครประเภทนี้ ผู้เขียนอาจใช้เพื่อเป็นแบบอย่างของคุณลักษณะอันใดอันหนึ่ง เช่น ความดีงาม ความซื่อสัตย์ เป็นต้น

3. เรื่องสั้นชนิดที่ถือฉากเป็นส่วนสำคัญ (Atmosphere Story) เรื่องสั้นประเภทนี้จะถือการพรรณนาฉาก (Setting) เป็นส่วนสำคัญ โดยมีตัวละครในเรื่องเป็นส่วนประกอบที่เกี่ยวข้องอยู่กับฉากนั้น ๆ อาจมีการอ้างอิงสถานที่จริง เพื่อให้ผู้อ่านนึกภาพออกและจินตนาการตาม หรืออาจเป็นฉากที่สมมติขึ้นมาก็ได้ แต่หลักสำคัญคือจะต้องบรรยายรายละเอียดให้ผู้อ่านเกิดภาพพจน์ รวมทั้งบรรยากาศในฉากให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกคล้อยตาม เช่นฉากของเรื่องที่เกิดขึ้นในท้องนาแห่งแล้งร้อนระอุทางภาคอีสาน ฉากของบ้านร้างที่ให้ความรู้สึกวังเวง น่ากลัว เป็นต้น

4. เรื่องสั้นชนิดที่แสดงความคิดเห็น (Theme Story) เรื่องสั้นประเภทนี้เป็นเรื่องสั้นที่ชี้ให้เห็นประเด็นความคิดใดความคิดหนึ่งของผู้เขียนต้องการจะนำเสนอแก่ผู้อ่าน หัวใจของเรื่องจึงอยู่ที่ทัศนคติ ความคิดเห็น อุดมการณ์ หรือหลักการอย่างใดอย่างหนึ่งเป็นสำคัญ แต่ความคิดเห็นเหล่านั้นจะต้องถูกนำมาแปรเป็นเรื่องราว มีฉาก ตัวละคร และการดำเนินเรื่องตามองค์ประกอบของเรื่องสั้น

เถกิง พันธุ์เถกิงอมร (2541 : 265-280) ได้แบ่งประเภทของเรื่องสั้นตามลักษณะของเรื่องสั้น เช่น แบ่งตามวัตถุประสงค์ แบ่งตามองค์ประกอบ แบ่งตามกลวิธีการเขียน แบ่งตามข้อมูลที่ใช้เขียน แบ่งตามขนาดหรือความยาว ดังนี้

1. แบ่งตามวัตถุประสงค์ เรื่องสั้นที่เขียนขึ้นตามวัตถุประสงค์ สามารถแบ่งเป็นสองแบบ คือ เรื่องสั้นประเภทชวนฝันหรือประเภทหลีกหนี และเรื่องสั้นประเภทประทีองปัญญา เรื่องสั้นประเภทชวนฝันหรือประเภทหลีกหนี เป็นเรื่องสั้นที่ผู้เขียนมุ่งให้ความสนุกสนานแก่ผู้อ่านเพียงสถานเดียว ผู้อ่านจะได้รับความเพลิดเพลินจนลืมปัญหาต่าง ๆ ได้ เรื่องสั้นประเภทประทีองปัญญา เรื่องสั้นประเภทนี้ ผู้เขียนมุ่งให้ความรู้หรือสร้างเสริมสติปัญญาแก่ผู้อ่าน และให้ความบันเทิงไปพร้อม ๆ กัน ผู้อ่านได้มีโอกาสเรียนรู้โลกและธาตุมนุษย์

2. แบ่งตามองค์ประกอบ เรื่องสั้นที่เขียนขึ้นตามองค์ประกอบ แบ่งเป็นห้าแบบ เรื่องสั้นประเภทเน้นโครงเรื่อง เรื่องสั้นประเภทเน้นบุคลิกลักษณะของตัวละครหรือมีตัวละครเป็นศูนย์กลาง เรื่องสั้นประเภทเน้นฉากและบรรยากาศ เรื่องสั้นประเภทแสดงแนวคิดหรือเน้นแก่นเรื่อง

3. แบ่งตามกลวิธีการเขียน เรื่องสั้นที่เขียนขึ้นตามกลวิธีการเขียน หมายถึง เรื่องสั้นที่จัดอยู่ในประเภท “แนวทดลอง” เรื่องสั้นประเภทนี้ แบ่งเป็น ความเป็นมาของงานเขียนแนวทดลอง และลักษณะของเรื่องสั้นแนวทดลอง

4. แบ่งตามข้อมูลที่ใช้เขียน ในขณะที่นวนิยายมีนวนิยายประเภทชีวิตจริงหรือ “สารนิยาย” ซึ่งใช้ข้อมูลแท้จริงเป็นองค์ประกอบด้านตัวละคร ฉาก และเค้าโครงเรื่อง การเขียนเรื่องสั้นบางเรื่อง ผู้เขียนบางคนใช้ข้อมูลแท้จริงของบุคคลจริง ทำให้เรื่องสั้นนั้นมีลักษณะการเป็นเรื่องสั้นที่ใช้ข้อมูลจริง ซึ่งเป็นเรื่องสั้นอีกประเภทหนึ่ง



5. แบ่งตามขนาดหรือความยาว เรื่องสั้นที่แบ่งตามความยาวของเรื่อง สามารถแบ่งเป็นสามประเภทใหญ่ คือ เรื่องสั้นประเภทสมบูรณ์ หรือเรียกว่า เรื่องสั้นขนาดยาว ประเภทที่สอง คือ เรื่องสั้นธรรมดา เรื่องสั้นประเภทที่สาม คือ เรื่องสั้นที่มีความยาวน้อยกว่าปกติ คือ เรื่องสั้น-สั้น

ดังที่ สุชาติ สวัสดิ์ศรี (2518 : 19-47) จำแนกเรื่องสั้นออกเป็น 5 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่ม 1 อุตถนิยม ลักษณะงานเขียนในกลุ่มอุตถนิยมจะเสนอเนื้อหาออกมาในลักษณะสมจริง สะท้อนปัญหาต่าง ๆ ออกมาอย่างสมจริง การดำเนินเรื่องเป็นไปอย่างเรียบง่าย ยึดรูปแบบการมองภายนอกเป็นหลัก

กลุ่ม 2 สัญลักษณ์ งานเขียนในลักษณะนี้มักเป็นงานเขียนที่แสดงความซับซ้อนของจิตใจ เป็นงานเขียนที่มองภายใน รูปแบบในการเขียนนิยมใช้กลวิธีย้อนกลับไปกลับมา และลักษณะที่โดดเด่นของกลุ่มนี้ คือการเขียนแบบซ้อนเร้นโดยใช้สัญลักษณ์ที่ต้องให้ขบคิดปรากฏอยู่ในการบรรยายฉากตัวละคร รวมทั้งปัญหา ความขัดแย้งต่าง ๆ

กลุ่ม 3 เหนือความจริง งานเขียนในกลุ่มนี้ บางครั้งลักษณะงานจะเป็นเรื่องเล่าจากโลกของความฝัน ซึ่งบางทีมีการเขียนของนวนิยายวิทยาศาสตร์เข้ามาใช้ และบางครั้งก็ใช้เทคนิคการตัดต่อแบบภาพยนตร์เข้ามาผสมผสานในงานเขียนด้วยวิธีการตัดภาพย้อนกลับไปกลับมา

กลุ่ม 4 กะเทาะสังคม งานเขียนลักษณะนี้ จะเป็นงานเขียนที่สมจริง (คล้ายอุตถนิยม) แต่ก็แตกต่างออกไปจนเด่นชัดก็คือ งานเขียนมุ่งไปที่การเสียดสีสังคม แหย่หยันความเป็นไปในชีวิตและสังคมรอบตัวเป็นส่วนใหญ่

กลุ่ม 5 แผลกแยก งานเขียนของนักเขียนที่ใช้ลักษณะการเขียนในกลุ่มแผลกแยกนี้จะมีพรรณณะต่อสภาพมนุษย์ในลักษณะที่มองว่ามนุษย์ในสังคมได้ถูกตัดขาดจากความเชื่อและกฎเกณฑ์แบบเก่า

ดังนั้นการแบ่งประเภทเรื่องสั้นมีการแบ่งตามลักษณะของเนื้อเรื่องสั้น เป็นประเภทอุตถนิยม สัญลักษณ์ เหนือความจริง กะเทาะสังคม และแผลกแยก เรื่องสั้นที่จัดแบ่งลักษณะนี้จะยึดเอาแนวการเขียนของผู้เขียนเป็นหลัก

สรุปได้ว่า เรื่องสั้นเป็นงานเขียนที่มีแก่นเรื่องเดียว มีโครงเรื่องที่สมบูรณ์ มีความยาวที่กำหนดใช้เวลาอ่านไม่มาก มีตัวละครน้อย สามารถดำเนินเรื่องอย่างรวดเร็วและรวบรัดไปสู่จุดจบที่มุ่งหมาย เรื่องสั้นมีองค์ประกอบที่สมบูรณ์สามารถให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน

## 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับความขัดแย้งในวรรณกรรม

ความขัดแย้งเป็นองค์ประกอบสำคัญในการวางโครงเรื่องของวรรณกรรมประเภทนวนิยาย และเรื่องสั้น มีความหมาย การแบ่งประเภทและลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

### 2.2.1 ความหมายของความขัดแย้งในวรรณกรรม

ความขัดแย้งในโครงเรื่องของวรรณกรรมประเภทเรื่องสั้น เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในเรื่องสั้น มีความหมายดังนี้

สายทิพย์ นุกุลกิจ (2543 : 127-128) อธิบายว่า ความขัดแย้ง คือ ปัญหาที่เกิดขึ้นกับตัวละครและตัวละครจะต้องการทางคลี่คลายปัญหาได้ในตอนจบ

ปริญญา เกื้อหนูน (2537 : 33) ได้อธิบายว่า ความขัดแย้ง คือ ความเป็นปฏิปักษ์ต่อกัน หรือความไม่ลงรอยของพฤติกรรม การกระทำ ความคิด ความปรารถนา หรือความตั้งใจของตัวละครในเรื่อง

พิสมัย ศรีอนุพันธ์ (2526 : 25-26) สรุปความหมายของความขัดแย้งไว้ว่า ความขัดแย้ง (Conflict) หมายถึง อุปสรรคที่เกิดขึ้นกับตัวละครอันเป็นผลทำให้ตัวละครนั้นไม่สามารถบรรลุความปรารถนาได้

สรุปได้ว่า ความขัดแย้งในวรรณกรรมประเภทเรื่องสั้น คือ ปัญหาที่เกิดขึ้นในเรื่องหรือเป็นพฤติกรรมหรือการกระทำที่ต้องดิ้นรนต่อสู้กับอุปสรรคหรือปัญหาต่าง ๆ ที่มาขัดขวางจุดมุ่งหมายที่ต้องการจะบรรลุ

### 2.2.2 ประเภทความขัดแย้งในวรรณกรรม

ความขัดแย้งในวรรณกรรมย่อมต่างจากความขัดแย้งในทางจิตวิทยา มีการศึกษาวิเคราะห์ความขัดแย้งในวรรณกรรม และได้จำแนกประเภทของความขัดแย้งในวรรณกรรมได้ดังต่อไปนี้

วนิดา บำรุงไทย (2544 : 112-112) อธิบายว่าวรรณกรรมมีโครงเรื่องที่แสดงถึงความขัดแย้ง 2 ประการ ดังนี้

1. ความขัดแย้งภายนอก เป็นความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับสิ่งแวดล้อมอย่างใดอย่างหนึ่ง แบ่งได้เป็น 3 ชนิด ดังนี้

1.1 ความขัดแย้งกับมนุษย์ด้วยกัน เป็นโครงเรื่องที่พบมากในวรรณกรรมไทยแนวรัก แนวผจญภัย และแนวครอบครัว เช่น ตัวเอกของเรื่องขัดแย้งกับญาติด้วยปัญหาทรัพย์มรดก ความขัดแย้งระหว่างสามีกับภรรยาด้วยความไม่เข้าใจกัน เป็นต้น

1.2 ความขัดแย้งกับธรรมชาติ เช่น ความขัดแย้งระหว่างความพยายามของตัวเองที่ต้องสู้เอาชนะธรรมชาติ

1.3 ความขัดแย้งกับสังคม เช่น ตัวละครปฏิเสธค่านิยม กฎเกณฑ์ของสังคม

2. ความขัดแย้งภายใน เช่นจิตสำนึกฝ่ายสูงต่อสู้กับจิตสำนึกฝ่ายต่ำ การต่อสู้กับสัญชาตญาณภายในจิตใจตนเอง รวมทั้งการต่อสู้กับชะตากรรม เช่น ตัวเอกฝ่ายหญิงของเรื่องต่อสู้กับความต้องการ ความปรารถนาที่จะมีความรักและกามารมณ์กับชายที่ไม่ใช่สามีตัวเอง

ยูวพาส์ (ประทีปประเสน) ชัยศิลป์วัฒนา (2544 : 112-113) อธิบายว่าโดยปกติแล้ว โครงเรื่องจะต้องมีความขัดแย้ง ซึ่งก็คือปัญหาหรือความขัดแย้งที่จะทำให้เรื่องราวดำเนินต่อไป ความขัดแย้งนี้

ต้องเกิดกับตัวเอกของเรื่อง หรือที่เรียกว่า Protagonist กับคู่กรณีหรือที่เรียกว่า Antagonist ลักษณะของปัญหาหรือความขัดแย้งแบ่งออกได้เป็น 3 ลักษณะ คือ

1. ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ (Man Against Man) เป็นความขัดแย้งระหว่างตัวเอกของเรื่องกับตัวละครอื่น ๆ ที่อยู่กันคนละฝ่าย ปัญหาที่เกิดขึ้นอาจจะเป็นความขัดแย้งทางพฤติกรรม ความไม่ลงรอยกันทางความคิด หรืออาจจะมีความปรารถนาที่แตกต่างกัน

2. ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อม (Man Against Environment) เป็นความขัดแย้งระหว่างตัวเอกของเรื่องกับสิ่งแวดล้อม หรืออำนาจต่าง ๆ จากภายนอก ไม่ว่าจะเป็นสภาพทางธรรมชาติ จากดินฟ้าอากาศ สภาพสังคม หรือแม้แต่โชคชะตาที่กำหนดวิถีชีวิตของตัวเอกของเรื่องเองก็ตาม

3. ความขัดแย้งของมนุษย์กับตัวเอง (Man Against Himself) เป็นความขัดแย้งระหว่างตัวเอกของเรื่องกับตัวของเขาเอง ปัญหาที่เกิดขึ้นอาจเป็นความขัดแย้งทางด้านกายภาพ หรือบุคลิกภาพกับความรู้สึกนึกคิด อารมณ์หรือความรู้สึกที่ขัดแย้งกัน ในความขัดแย้งนี้ ตัวเอกของเรื่องต้องต่อสู้กับตัวเอง ไม่เกี่ยวข้องกับตัวละครอื่น ๆ หรืออำนาจบีบบังคับจากภายนอกแต่อย่างใดทั้งสิ้น

สายทิพย์ นุกุลกิจ (2543 : 127-128) ได้จำแนกกลวิธีการสร้างความขัดแย้งในการดำเนินเรื่อง มีดังนี้

1. ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ คือความขัดแย้งระหว่างตัวละครด้วยกันเอง โดยมีสาเหตุมาจากภัย ความคิด อุดมการณ์ ความเชื่อด้านศาสนา หรือชนบประเพณีแตกต่างกัน

2. ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ ได้แก่ สภาพที่มนุษย์ต้องสู้กับภัยธรรมชาติ อันได้แก่ การต่อสู้กับสัตว์ การต่อสู้กับความแห้งแล้งของธรรมชาติ หรือการต่อสู้กับโรคระบาด เป็นต้น

3. ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสังคม คือ การที่มนุษย์ไม่สามารถปรับตัวเองเข้ากับสภาพแวดล้อม หรือค่านิยมทางสังคมได้

4. ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับอำนาจเหนือธรรมชาติ คือ การที่มนุษย์ต้องต่อสู้กับชะตากรรมของตัวเอง

5. ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในจิตใจของตัวเอง ได้แก่ การต่อสู้ที่เกิดขึ้นในจิตใจของตัวละครเอง และมีผลทำให้ตัวละครเกิดความทุกข์หรือความสับสนวุ่นวายใจ

สรุปได้ว่าความขัดแย้งในวรรณกรรมแบ่งประเภทหรือลักษณะเป็นสองประเภทใหญ่ คือ ความขัดแย้งภายในและความขัดแย้งภายนอก ความขัดแย้งภายในเป็นความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละคร ส่วนความขัดแย้งภายนอกแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสังคม ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ

## 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการแก้ปัญหาของตัวละครในวรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับการแก้ปัญหาของตัวละครในวรรณกรรมมีนักวิชาการได้ให้ความหมายและวิธีการคลี่คลายความขัดแย้ง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

### 2.3.1 ความหมายของการแก้ปัญหา

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา (2554 : 733) ให้ความหมายของปัญหา ว่า ปัญหา คือ ข้อสงสัย ข้อขัดข้อง เช่น ทำให้โดยไม่มีปัญหา คำถาม ข้อที่ควรถาม เช่น ตอบปัญหา ข้อที่ต้องพิจารณาแก้ไข เช่น ปัญหาเฉพาะหน้า ปัญหาทางการเมือง

รศนา อัจชะกิจ (2535 : 2) ได้อธิบายว่า ความหมายของปัญหามีหลากหลาย ความหมายที่ต้องการสื่อความหมาย เช่น ปัญหา หมายถึง เหตุการณ์ในอนาคตมีแนวโน้มว่าจะเป็นไปได้ไม่ตรงตามประสงค์ เหตุการณ์หันเหเบี่ยงเบนจากที่ควรเป็น หรืออีกนัยหนึ่ง คือ ความแตกต่างระหว่างสภาวะที่เกิดขึ้นจริงกับสภาวะที่ตั้งเป้าหมายว่าจะควรจะเป็น โดยมีลักษณะเป็นเหตุการณ์ยุ่งยากที่จะต้องแก้ไขหรือสภาวะการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ และการที่มนุษย์ไม่รู้จักวิธีทำอย่างไรจึงจะบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด

วีระพล สุวรรณันต์ (2527 : 2) กล่าวว่า การแก้ปัญหา คือ การแก้ที่สาเหตุแห่งปัญหาหนึ่ง สาเหตุมีการแก้ไขหลายทาง ทางแก้ปัญหาคือแต่ละทางอาจจะแก้ปัญหามากหลายสาเหตุ การแก้ปัญหาคือหาจุดทางเลือกที่ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ แต่ควรคำนึงถึงความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติด้วย อย่าหลงประสพการณ์ อย่าหลงวิชาการ อย่าพอใจทางเลือกสองสามทาง ถ้ามีกรณีมีปัจจัยจำกัด จงเลือกแก้ไขเฉพาะสาเหตุที่มีพลังที่ก่อให้เกิดปัญหามากที่สุดก่อน โดยเรียงตามลำดับของสาเหตุลงมาและในแต่ละชุดของทางเลือกให้หาแนวทางแก้ไขที่ครบเป็นระบบ โดยยึดวัตถุประสงค์และการประหยัด

สรุปได้ว่า การแก้ปัญหา หมายถึง วิธีการที่ตัวละครเลือกการกระทำอย่างมีเป้าหมายเพื่อให้หลุดพ้นออกจากปัญหาที่เกิดขึ้น โดยอาจใช้ความรู้ประสบการณ์ในอดีต และการเรียนรู้ใหม่เป็นแนวทางในการปฏิบัติ

### 2.3.2 วิธีการแก้ปัญหา

วิธีการแก้ปัญหา คือ การทำให้ความขัดแย้งลดลงจนไม่มีความขัดแย้ง มีนักวิชาการได้อธิบายแนวคิดเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหามาไว้ดังนี้

รศนา อัจชะกิจ (2535 : 12-13) ได้กล่าวถึงวิธีการแก้ไขปัญหามาไว้ว่า วิธีการแก้ปัญหา อาจอาศัยความรู้ความชำนาญและประสบการณ์โดยใช้วิธีทำตามสามัญสำนึกและสัญชาตญาณ ปฏิบัติตามอารมณ์ที่รู้สึกในขณะนั้น ปฏิบัติตามคำทำนายของหมอดูหรือตามลางสังหรณ์ ปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้อื่น ยอมรับสภาพโดยไม่ดำเนินการอื่นใดทั้งสิ้น และหันเหความสนใจไปเรื่องอื่น เพื่อลดความตึงเครียด

เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ (2534 : 104-105) ได้กล่าวถึงวิธีการจัดการแก้ปัญหาคือความขัดแย้งตามแนวคิดของโทมัสและคิลแมนน์ (Thomas & Kilmann. 1976 : 889-935) ไว้ว่า เป็นการจัดการกับ

ความขัดแย้งที่ตั้งอยู่บน 2 มิติ คือ มิติแห่งการยึดประโยชน์ส่วนตน (assertiveness) หมายถึง การยืนยันทักษะผลประโยชน์ ให้เป็นไปตามความต้องการและความพอใจของตนกับมิติแห่งการยึดประโยชน์ของผู้อื่น (Co-operativeness) หมายถึง มิติแห่งการร่วมมือร่วมใจพยายามให้เป็นไปตามความต้องการและพอใจของผู้อื่น ทั้งสองมิตินี้ ได้กำหนดแนวทางในวิธีการแก้ปัญหาไว้ 5 แบบ คือ

1. การแข่งขัน (Competing)
2. การยอมให้หรือการปรองดอง (Accommodating)
3. การหลีกเลี่ยง (Avoiding)
4. การให้ความร่วมมือ (Collaborating)
5. การประนีประนอม (Compromising)

โฮวาทและลอนดอน (Howat & London. 2530 : 172-175) ได้สรุปวิธีการแก้ปัญหา 5 วิธี คือ

1. วิธีเผชิญหน้า (Confrontation) เป็นวิธีการจัดการความขัดแย้งที่ผู้บริหารกล้าเผชิญกับปัญหาโดยตรงและเปิดเผยหยิบยกปัญหามาพิจารณากล้าที่จะแสดงความคิดเห็นอย่างชัดเจน หาวิธีแก้ไข ความขัดแย้ง ไม่ทอดทิ้งปัญหามากกว่าจะจัดการแก้ไขเรียบร้อยแล้ว

2. วิธีหลีกเลี่ยง (Withdrawal) เป็นวิธีจัดการความขัดแย้งที่ผู้บริหารพยายามไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับตัว เพิกเฉยไม่รับรู้ ว่ามีปัญหาขัดแย้งเกิดขึ้น ถอนตัวออกจากสถานการณ์ขัดแย้ง และหลีกเลี่ยงการโต้เถียงที่จะนำไปสู่การทะเลาะวิวาท

3. วิธีบังคับ (Forcing) เป็นวิธีจัดการความขัดแย้ง ที่ผู้บริหารใช้อำนาจบังคับให้ผู้อื่นยอมรับความคิดเห็นของตน เชื่อมั่นในความคิดและวิธีการของตน ยืนกรานเรียกร้องให้ผู้อื่นดำเนินการตามวิธีของตน

4. การไกล่เกลี่ย (Smoothing) เป็นวิธีจัดการความขัดแย้ง ที่ผู้บริหารพยายามทำให้เห็นว่าปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องเล็กน้อย พยายามกลบเกลื่อนหาทางเจรจาต่อรอง เพื่อลดความแตกต่างในความคิดเห็นและวิธีการ พยายามทำให้สมาชิกเห็นความสำคัญในความสำเร็จขององค์กร มากกว่าความแตกต่างในวิธีดำเนินการ

5. การประนีประนอม (Compromising) เป็นวิธีจัดการความขัดแย้งที่ผู้บริหารพยายามหาทางสายกลาง เพื่อให้เป็นที่พอใจแก่คู่กรณีทั้งสองฝ่าย ยินดีรับฟังปัญหามานำมาพิจารณา พยายามหาทางประนีประนอม ยอมเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับ ยอมเสียสละบางส่วนเพื่อให้ได้บางส่วนไว้

วิธีการจัดการกับความขัดแย้งที่นักวิชาการได้เสนอแนวคิดไว้ล้วนเป็นประโยชน์ แต่ต้องเลือกใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ของความขัดแย้ง ซึ่ง วิจิตร วรุตบางกูร (2531 :68-70) เชื่อว่าไม่มีผู้บริหารคนใดเลือกจัดการกับความขัดแย้งวิธีใดวิธีหนึ่งตลอดเวลา ดังนั้นการจัดการกับความขัดแย้งของผู้บริหารจึงเป็นผลของประสบการณ์ในอดีตและความจำเป็นในปัจจุบัน นอกจากนี้ โทมัส (Thomas. 2519 : 976) ได้กล่าวถึงบุคคลเมื่อเผชิญกับความขัดแย้ง 5 แบบ คือ

1. เอาจชนะ (Competition) เป็นพฤติกรรมที่เป็นการเอาใจตัวเองโดยไม่คำนึงถึงความสูญเสียของผู้อื่น โดยอาศัยอำนาจจากตำแหน่งหรือสถานการณ์ทางเศรษฐกิจเพื่อให้ตนได้ประโยชน์
2. การร่วมมือ (Collaboration) มีลักษณะมุ่งเอาชนะแต่ร่วมมือแก้ปัญหาอย่างเต็มที่เพื่อให้เกิดชนะ-ชนะทั้งสองฝ่าย
3. การประนีประนอม (Compromising) อยู่ในลักษณะพบกักร้างทาง มีการเจรจาต่อรองเพื่อให้เกิดความพึงพอใจทั้งสองฝ่าย
4. การหลีกเลี่ยง (Avoiding) เป็นการไม่สู้ปัญหาไม่ร่วมมือแก้ปัญหา แสดงอาการเฉื่อยชา
5. การยอมให้ (Accommodation) เป็นการเอาใจผู้อื่นเป็นผู้เสียสละ คล้ายภาษิตที่ว่า แพ้เป็นพระชนะเป็นมาร

วิระพล สุวรรณรัตน์ (2527 : 2) กล่าวว่า การแก้ปัญหา คือ การแก้ที่สาเหตุแห่งปัญหาหนึ่งสาเหตุมีการแก้ไขหลายทาง ทางแก้ไขปัญหาแต่ละทางอาจจะแก้ปัญหาหลายสาเหตุ การแก้ปัญหาควรหาชุดทางเลือกให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ แต่ควรคำนึงถึงความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติด้วย อย่าหลงประสพการณ์ อย่าหลงวิชาการ อย่าพอใจทางเลือกสองสามทาง ถ้าในกรณีที่มีปัจจัยจำกัดจงเลือกแก้ไขเฉพาะสาเหตุที่มีพลังที่ก่อให้เกิดปัญหามากที่สุดก่อน โดยเรียงตามลำดับของสาเหตุลงมา และในแต่ละชุดของทางเลือกให้หาแนวทางแก้ไขที่ครบเป็นระบบ โดยยึดวัตถุประสงค์และการประหยัด

พนัส หันนาคินทร์ (2526 : 112-113) ได้สรุปวิธีการแก้ปัญหาของมนุษย์ไว้ ดังนี้

1. การหาเหตุผลเข้าข้างตัวเอง เป็นการหาทางอธิบายเหตุผลของการกระทำให้สอดคล้องกับความเชื่อที่มีอยู่โดยใช้ข้อเท็จจริงมาช่วยเพียงบางส่วนและเป็นการหาทางอธิบายให้คนอื่นเห็นเหตุผลคล้ายตามความเห็นของตน
2. การอ้างสิ่งที่มีอำนาจ เช่น ผู้รู้หรือตำราเอกสารต่าง ๆ ที่มีความคิดเห็นตรงกันเพื่อเพิ่มน้ำหนักให้แก่เหตุผลที่อ้าง
3. การใช้เหตุผล
4. การหยั่งรู้เอง เป็นการแก้ปัญหาที่ผู้แก้มีข้อมูลไม่เพียงพอจึงต้องใช้การหยั่งรู้เองเป็นเครื่องให้เหตุผล
5. การใช้สามัญสำนึก เป็นความพยายามหาความสัมพันธ์ระหว่างสองสิ่งในรูปของเหตุและผล โดยไม่มีการพิจารณาให้แน่ชัดด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ หรือการหาเหตุผลที่ตีพ้อ ทำให้เกิดความผิดพลาดได้ง่าย
6. วิธีการแก้ปัญหามาตามแบบวิทยาศาสตร์ เป็นการคิดที่มีลักษณะตื่นตัว พิจารณาด้วยความรอบคอบ โดยมีระดับขั้นคือ การกำหนดปัญหาให้แน่ชัด การตั้งสมมุติฐาน การขยายสมมุติฐานเพื่อนำไปสู่การทดลอง การทดลองสมมุติฐาน และการสรุปผล

ชุตตา จิตพิทักษ์ (2525 : 112-123) กล่าวว่า ในพฤติกรรมศาสตร์เบื้องต้น การแก้ปัญหา มีหลากหลาย ได้แก่ การแก้ปัญหาโดยวิธีทางไสยศาสตร์ การแก้ปัญหาโดยสัญญาตญาณ การแก้ปัญหาโดยการอ้างคำกล่าวของผู้รู้ การแก้ปัญหาจากสามัญสำนึก การแก้ปัญหาจากข้อมูลทางผัสสะ การแก้ปัญหาโดยวิธี และการแก้ปัญหาโดยวิธีวิทยาศาสตร์ ส่วนวิธีการปรับตัวหรือว่าวิธีการแก้ปัญหา มี 6 วิธี ได้แก่ การปรุงปรับตัวเองด้วยการแก้ไขตรง การแบ่งยอม การหาสิ่งอื่นมาทดแทน การปรับปรุงตัวเองด้วยวิธีป้องกัน การจัดการตัวเองด้วยการหลบหลีกไปเสียจากความจริง การหลบหนีด้วยความป่วยไข้

สรุปได้ว่า วิธีการแก้ปัญหาของตัวละครในวรรณกรรม มีวิธีหลากหลาย ตัวละครเผชิญปัญหา และแก้ปัญหาต้องอาศัยความรู้ ความชำนาญ และประสบการณ์ของตัวเอง โดยใช้วิธีวิทยาศาสตร์ หรือไสยศาสตร์ หรือตัวละครจะปฏิบัติตามสาเหตุที่เกิดขึ้น ปัญหาที่ต่างกัน มักจะใช้วิธีการแก้ปัญหาที่ไม่เหมือนกัน

#### 2.4 ความรู้เกี่ยวกับรางวัลสุภาวดี เทวกุล ฯ

สุภาวดี เทวกุล เป็นนามปากกาของ สุภาวดี เทวกุล ณ อยุธยา นักเขียนนวนิยายเรื่องสั้น และบทละครโทรทัศน์ที่มีชื่อเสียง เป็นหนึ่งของผู้ก่อตั้งสมาคมนักเขียนแห่งประเทศไทย และดำรงตำแหน่งเลขาธิการสมาคมนักเขียนแห่งประเทศไทย ได้รับเลือกเป็นนายกสมาคมนักเขียนแห่งประเทศไทย คนที่ 6 ระหว่าง พ.ศ. 2521-2525 รวม 2 สมัย เดิมชื่อ สุภาวดี ภูมิรัตน์ เริ่มต้นด้วยการเขียนเรื่องสั้นไปลงพิมพ์เป็นครั้งแรกในนิตยสาร “โบว์แดง” รายสัปดาห์ที่มี สันต์ เทวรักษ์ เป็นบรรณาธิการ และต่อมาเขียนเรื่องสั้นไปลงพิมพ์ในนิตยสาร “ศรีสัปดาห์” เมื่อลูกสาวคนโตอายุได้ 10 ปี และลูกคนเล็กอายุได้ 10 เดือน สามีเสียชีวิตลง ทำให้ต้องรับภาระครอบครัวคนเดียว จึงเริ่มเขียน นวนิยายเรื่องแรก คือ “หนีหัวใจ” และยึดงานประพันธ์เป็นอาชีพอย่างจริงจังเรื่อยมา ในนาม “สุภาวดี เทวกุลฯ” เฉพาะช่วง 10 ปี มีเรื่องสั้นกว่า 300 เรื่อง และนวนิยายจำนวนมาก ระยะเวลาหลังได้เขียนบทละครโทรทัศน์และบทภาพยนตร์จนมีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง ได้รับเชิญให้เป็นอาจารย์พิเศษในคณะนิเทศศาสตร์ของมหาวิทยาลัยหลายแห่ง สุภาวดี เทวกุลฯ ดำรงชีวิตอย่างแข็งแกร่งด้วยงานเขียนหนังสือหลายรูปแบบ ครั้งหนึ่งประสบเคราะห์กรรมไฟไหม้บ้าน สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ จึงทรงพระมหากรุณาธิคุณ โปรดเกล้าฯ พระราชทานเงินเป็นค่าเลี้ยงดูบุตรธิดา ทั้ง 5 คน เดือนละ 2,000 บาท ในขณะเดียวกัน สุภาวดี เทวกุลฯ ก็ได้ อุทิศตนให้เป็นประโยชน์แก่สังคมเสมอมา เช่น ร่วมทำงานในคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ และเป็นนายกสมาคมนักเขียนแห่งประเทศไทย เป็นต้น สุภาวดี เทวกุลฯ มีชื่อเสียงในงานประพันธ์จนกระทั่งถึงแก่กรรมด้วยอาการหัวใจล้มเหลว เมื่อวันที่ 5 กันยายน พ.ศ. 2536 อายุ 65 ปี ในขณะที่นวนิยายเรื่องสุดท้ายเพิ่งพิมพ์เผยแพร่ได้ตอนเดียว และเพื่อเป็นการระลึกถึง เพื่อนนักเขียนจึงได้ก่อตั้งมูลนิธิ “สุภาวดี เทวกุลฯ” ขึ้น และจัดให้

มีการประกวดวรรณกรรมรางวัลสุภาว เทวกุลฯ เป็นประจำ เพื่อส่งเสริมนักเขียนและวรรณกรรมไทยเรื่อยมา

“รางวัลสุภาว เทวกุล” เป็นนิตยสารต่อเนื่อง (Pocket Magazine) เริ่มก่อตั้ง มกราคม พ.ศ. 2536 เป็นการประกวดครั้งแรก มีจุดประสงค์เพื่อให้เป็นเวทีเผยแพร่ผลงานเรื่องสั้นของผู้สนใจและรักการเขียนในขอบเขตทั่วประเทศไทย

สุชาติ สวัสดิ์ศรี (2521) กล่าวว่า หลักเกณฑ์คัดเลือกเรื่องสั้นให้ตีพิมพ์ลงในนิตยสาร ดังนี้

1. เรื่องสั้นที่ส่งเข้ามาได้รับพิจารณาตีพิมพ์สามารถเขียนได้ทุกรูปแบบและเนื้อหา
2. เรื่องที่เขียนจะต้องเป็นเรื่องที่มีคุณภาพ
3. เรื่องที่เขียนส่งเข้ามาต้องเป็นเรื่องสั้นที่เขียนใหม่ ซึ่งไม่เคยลงพิมพ์ที่ไหนมาก่อน
4. ความสั้น-ยาวของเรื่องสั้นเขียนได้ตามความเหมาะสมเท่าที่เห็นสมควรว่าลงตัว
5. เรื่องสั้นที่ได้รับคัดเลือกให้ตีพิมพ์อาจได้รับการแก้ไขทางด้านภาษากับบรรณาธิการแล้วแต่กรณี
6. การส่งเรื่องสั้นเข้ามาได้รับพิจารณาตีพิมพ์ ควรทำสำเนาเก็บไว้ เมื่อมีได้รับคัดเลือกให้ตีพิมพ์ผู้เขียนสามารถนำไปปรับปรุงการเขียนต่อไปได้เลย
7. เรื่องสั้นที่ส่งเข้ามา อาจใช้นามปากกาหรือนามจริงก็ได้ และควรให้สถานที่ติดต่อเพื่อสนทนาคุณ หรือเพื่อการติดต่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกัน
8. เรื่องสั้นที่ส่งเข้ามา ถ้าหากนักเขียนปรารถนาจะส่งไปหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น หลังจากเวลาผ่านไปพอสมควร นักเขียนควรแจ้งบรรณาธิการทราบก่อน เพื่อป้องกันมิได้เกิดปัญหาพิจารณางานซ้ำซ้อนติดตามมาภายหลัง

สรุปได้ว่า รางวัลสุภาว เทวกุลฯ เป็นการประกวดงานเขียนของนักเขียนรุ่นใหม่ เป็นนิตยสารที่จัดตีพิมพ์งานเขียน ให้เป็นเวทีของนักเขียนที่เป็นแหล่งแสดงความสามารถในการแต่งเรื่อง โดยมีนางสุกัญญา ชลศึกษ์ ประธานกรรมการของคณะกรรมการบริหาร งานเขียนที่ตีพิมพ์ นอกจากนี้ให้ความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่านแล้ว ยังเป็นแหล่งศึกษาวิเคราะห์เรื่องสั้นสำหรับนักศึกษาวรรณกรรมเรื่องสั้นอีกด้วย รางวัลสุภาว เทวกุลฯ จึงเป็นนิตยสารรวมเรื่องสั้นอย่างแพร่หลายในวงวรรณกรรมและมีการอ่านเรื่องสั้นอย่างกว้างขวาง

## 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีงานวิจัยที่เกี่ยวกับความขัดแย้งในวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวกับวรรณกรรมที่ได้รับรางวัล ดังต่อไปนี้



### 2.5.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวรรณกรรมที่ได้รับรางวัล

HongboQin (2554) ศึกษาวิจัยเรื่อง วิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมไทยจากเรื่องสั้นที่ได้รับรางวัลพานแว่นฟ้า พ.ศ. 2550–พ.ศ. 2552 มีวัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์ภาพสะท้อนของสังคม และความคิดเห็นทางการเมืองที่ปรากฏในเรื่องสั้นที่ได้รับรางวัลพานแว่นฟ้า 2550–พ.ศ. 2552 ผลการวิจัยพบว่า สภาพทางการเมืองไทยช่วงเวลา พ.ศ. 2550–พ.ศ. 2552 มีเหตุการณ์ความวุ่นวายเกิดขึ้น คนในสังคมมีความคิดทางการเมืองแตกแยกทำให้แบ่งฝ่ายกัน นำไปสู่การชุมนุมทางการเมืองที่มีความรุนแรง การปกครองแบบประชาธิปไตยไม่ได้เกิดขึ้นในสังคมไทยอย่างแท้จริง นักการเมืองทุจริตคอร์รัปชัน ประชาชนไม่มีความรู้ความเข้าใจระบบการเมืองแบบประชาธิปไตย มีการทุจริตในการเลือกตั้ง และสิทธิ์ทางการเมืองของประชาชนไม่ได้รับการคุ้มครอง ด้านสังคม เรื่องสั้นสะท้อนปัญหาความยากจน ปัญหาวัฒนธรรมเสื่อมโทรม ประชาชนระดับกลางไม่ได้รับความเป็นธรรมจากกฎหมายและเจ้าหน้าที่บ้านเมือง มีชีวิตความเป็นอยู่ที่มีความยากลำบาก ในด้านเศรษฐกิจ เหตุการณ์ความรุนแรงทางการเมืองและวิกฤติเศรษฐกิจโลกส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศไทย การพัฒนาและการขยายตัวของเศรษฐกิจจะทำให้ชนบทเกิดปัญหามากมาย เป็นปัญหาการทำกินของชาวชนบท และปัญหาสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ ภาพสะท้อนด้านสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ การใช้มาตรการและนโยบายของรัฐในการควบคุมสถานการณ์ไม่ได้ผล ประชาชนได้รับความเดือดร้อน เกิดเหตุการณ์ฆาตกรรมอย่างต่อเนื่องและมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น ในด้านความคิดเห็นทางการเมือง เรื่องสั้นสะท้อนอย่างชัดเจนว่า สาเหตุของความขัดแย้งทางการเมืองเกิดจากการแสวงหาผลประโยชน์และความขัดแย้งของชนชั้น การนำเสนอข่าวสารที่ไม่ตรงข้อเท็จจริงของสื่อมวลชนบางส่วน มีข้อเสนอแนะให้แก้ไขด้วยการสมานสามัคคีกันของคนในสังคม โดยยอมเสียสละเพื่อส่วนรวม นอกจากนี้ เรื่องสั้นได้สะท้อนความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อนักการเมือง หลักการแห่งระบอบประชาธิปไตยและการปกครองประชาธิปไตยของไทย อีกทั้งเรียกร้องให้ทุกฝ่ายยุติความขัดแย้งในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยสอดคล้องหลักการเสียสละและการดำเนินมาตรการและนโยบายของรัฐที่ไร้ประสิทธิภาพ และพฤติกรรมของนักการเมืองที่สร้างภาพลวงกลางประชาชน

เพชรินทร์ นาทศรีทา (2554) ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาพลักษณ์หญิงไทยในวรรณกรรมที่ได้รับรางวัลซีไรต์ของนักเขียนหญิง มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาภาพลักษณ์ของหญิงไทยในวรรณกรรมที่ได้รับรางวัลซีไรต์ของนักเขียนหญิง (2) เพื่อศึกษากลวิธีการใช้ภาษาในวรรณกรรมที่ได้รับรางวัลซีไรต์ของนักเขียนหญิง ผลการวิจัยพบว่า ภาพลักษณ์หญิงไทยในวรรณกรรมที่ได้รับรางวัลซีไรต์ของนักเขียนหญิง จำแนกได้ 4 ด้าน คือ 1) ด้านบุคลิกภาพ แบ่งเป็นบุคลิกภาพลักษณะภายนอกและลักษณะนิสัย บุคลิกภาพลักษณะภายนอกของผู้หญิงก่อนแต่งงาน ส่วนมากจะมีรูปร่างหน้าตาสวย และมีลักษณะดึงดูดใจ ส่วนผู้หญิงที่แต่งงานแล้วจะมีลักษณะภายนอกเปลี่ยนแปลงไปตามวัย ในด้านลักษณะนิสัยพบว่า ผู้หญิงมีลักษณะหญิงไทยสมัยเก่า ผู้หญิงที่เริ่มมีการเปลี่ยนแปลง และผู้หญิงมีความคิดแบบทันสมัยใหม่ 2) ความสัมพันธ์กับบุคคลและสังคม แบ่งเป็นความสัมพันธ์ของหญิงไทยกับ

บุคคลในครอบครัว และความสัมพันธ์ของหญิงไทยกับบุคคลในสังคมโดยความสัมพันธ์กับหญิงไทยในบุคคลครอบครัวมีทั้งความสัมพันธ์ที่ดีมีความสุข และความสัมพันธ์ในด้านไม่ดี แต่กร้าว ส่วนความสัมพันธ์หญิงไทยกับบุคคลในสังคมพบว่า มีความสัมพันธ์ในฐานะเพื่อน ความสัมพันธ์ในฐานะคนรัก และความสัมพันธ์ในฐานะผู้ร่วมงาน 3) ด้านแนวทางในการดำเนินชีวิต ภาพลักษณ์หญิงไทยมีแนวทางในการดำเนินชีวิตอย่างเรียบง่าย ปฏิบัติตามคำสอนทางศาสนา และรับวัฒนธรรมตะวันตกเป็นแบบในการดำเนินชีวิต 4) ด้านสถานภาพและบทบาท พบผู้หญิงในฐานะบุตรธิดา ภรรยาและฐานะมารดา สำหรับกลวิธีการใช้ภาษา สื่อภาพลักษณ์ของผู้หญิง พบการใช้คำ 7 ลักษณะ คือ คำสุภาพ คำไม่สุภาพ คำแสดงอารมณ์ความรู้สึก คำหลาก คำซ้อน คำซ้ำ และคำภาษาต่างประเทศ ในส่วนของโวหารภาพพจน์ที่สื่อภาพลักษณ์ของผู้หญิง พบการใช้โวหารภาพพจน์ 4 ลักษณะ คือ ภาพพจน์แบบอุปมา อุปลักษณ์ สัญลักษณ์ และการกล่าวซ้ำความ

บุญยเสนอ ตรีวิเศษ (2550) ศึกษาวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์วรรณกรรมการเมืองระหว่างปี พ.ศ. 2545-2548 : กรณีศึกษาวรรณกรรมเรื่องสั้นรางวัลพานแว่นฟ้า ประจำปี พ.ศ. 2545-2548 มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาและวาทกรรมในวรรณกรรมการเมืองรางวัลพานแว่นฟ้า ระหว่างปี พ.ศ. 2545-2548 ผลการวิจัยพบว่า 1. วรรณกรรมเรื่องสั้นการเมืองรางวัลพานแว่นฟ้า มีเนื้อหาสาระครอบคลุม 13 ประเด็น ได้แก่ 1.1) การส่งเสริมสนับสนุนประชาธิปไตยสู่การเมืองในอุดมคติ 1.2) การวิพากษ์หลักการของประชาธิปไตย 1.3) การวิพากษ์นโยบายทางการเมือง 1.4) ประวัติศาสตร์การต่อสู้เพื่อเรียนรู้การเมือง 1.5) การเมืองเป็นเรื่องของทุกคน 1.6) การเมืองเป็นเรื่องของอำนาจและผลประโยชน์ 1.7) ประชาธิปไตย : การต่อสู้ที่ยังไม่สิ้นสุด 1.8) หัวใจที่โยกหาอุดมการณ์ประชาธิปไตย 1.9) การวิพากษ์ทุนนิยม 1.10) นโยบายเศรษฐกิจการเมือง 1.11) ความอ่อนแอทางการเมืองภาคประชาชน 1.12) การเมืองครอบงำชะตากรรมมนุษย์ 1.13) ความขัดแย้งทางการเมือง สถานการณ์ภาคใต้ 2. วรรณกรรมเรื่องสั้นการเมืองรางวัลพานแว่นฟ้า มีวาทกรรมที่ปรากฏ 5 แบบ ได้แก่ 2.1) วาทกรรมภาษาย่อมสี่ของนักการเมือง 2.2) วาทกรรมแห่งอุดมการณ์ 2.3) วาทกรรมวิจารณ์สันดานนักการเมือง 2.4) วาทกรรมแห่งความดีเพื่อความงดงามในชีวิตและสังคม และ 2.5) วาทกรรมเกี่ยวกับประชาธิปไตยและการเมือง

จารุวรรณ อ่ำพันธุ์ (2543) ศึกษาวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์วรรณกรรมเด็กก่อนวัยรุ่นประเภทบันเทิงคดี ที่ได้รับรางวัลในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2542 ถึง 2538 มีวัตถุประสงค์ เพื่อ (1) ศึกษากระบวนการทางวรรณศิลป์ในวรรณกรรมเด็กก่อนวัยรุ่น ด้านโครงเรื่อง ตัวละคร ฉาก บทสนทนา การใช้ภาษา (2) วิเคราะห์เนื้อหาและแนวคิดในวรรณกรรมเด็กก่อนวัยรุ่น (3) วิเคราะห์ภาพสะท้อนทางสังคมของเด็กที่ปรากฏในวรรณกรรมเด็กก่อนวัยรุ่น ผลการวิจัยพบว่า ผู้เขียนส่วนใหญ่วางโครงเรื่องจากสภาพเหตุการณ์สังคมในปัจจุบัน โดยนิยมเริ่มเรื่องด้วยการบรรยายฉากพฤติกรรมตัวละคร บรรยายถึงเหตุการณ์ต่าง ๆ ทั้งที่เป็นสังคมเมืองและสังคมชนบท การดำเนินเรื่องมักใช้ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับเหตุการณ์ภายนอกเกี่ยวกับความยากจน สภาพเศรษฐกิจ สภาพ

สังคม การเอาตัวรอด และการอนุรักษ์ธรรมชาติ ผู้เขียนเป็นผู้ที่รู้แจ้งเห็นจริงทั้งหมดการดำเนินเรื่องไปตามลำดับปฏิทินเป็นส่วนใหญ่ และนิยมปิดเรื่องแบบสุชานาฏกรรม ด้านตัวละครส่วนใหญ่ที่ผู้เขียนแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ออกมาได้อย่างสมจริงเพื่อเป็นแบบอย่าง ในการดำเนินชีวิตให้กับเด็กๆ เพื่อที่จะเข้าใจได้ง่าย ๆ นอกจากนั้นยังมีการสร้างฉากบรรยากาศทั้งในเมืองและชนบทได้อย่างละเอียดชัดเจน สอดคล้องกลมกลืนกับเนื้อเรื่อง โดยใช้ภาษาและบทสนทนาที่เด็กเข้าใจได้ง่าย ๆ พร้อมทั้งสอดแทรกข้อคิดที่เป็นประโยชน์ให้แก่เด็กด้วย ดังนั้น วรรณกรรมเด็กก่อนวัยรุ่นจึงสะท้อนให้เห็นถึงแนวคิดของผู้เขียนแต่ละครที่มีต่อสภาพสังคมในสมัยนั้น ๆ รวมทั้งวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีไทย ตลอดจนการดำเนินชีวิตของเพื่อนมนุษย์ได้อย่างชัดเจน ขณะเดียวกันนั้นก็ได้อธิบายให้เห็นปัญหาในด้านต่าง ๆ ของสังคมทั้งในเมืองและชนบท เช่น ปัญหาชีวิตครอบครัวและวัยรุ่น ปัญหาสังคม ปัญหาทางด้านการศึกษาที่ยังอยู่ในระดับต่ำและขาดคุณภาพ เพราะขาดแคลนครูผู้สอน ปัญหาจากภัยธรรมชาติ ความแห้งแล้ง ความด้อยโอกาสของชาวชนบท ผู้เขียนหลาย ๆ คนสามารถสะท้อนภาพชีวิตและความเป็นไปของสังคมออกมาได้อย่างสมจริงตามมุมมองของแต่ละคน รวมทั้งสอดแทรกแนวคิดคุณธรรมและสารประโยชน์ที่สำคัญลงไปด้วย ทำให้วรรณกรรมเด็กมีมุมมองที่กว้างไกลมีความแปลกใหม่และน่าสนใจมากยิ่งขึ้น รวมทั้งเสริมให้ผู้อ่านเห็นถึงความตึงเครียดที่ควรกระทำ และมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมให้มีความเจริญงอกงามต่อไปอย่างมีคุณภาพ

เจริญ มาศรี (2540) ศึกษาวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์เรื่องสั้นในนิตยสารช่อการะเกด มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาวิเคราะห์เรื่องสั้นร่วมสมัยในนิตยสารช่อการะเกดชุดที่ 6-20 ของสำนักข่าววรรณกรรม ซึ่งมีสุชาติ สวัสดิ์ศรี เป็นบรรณาธิการ ผลการวิจัยพบว่า ในด้านแนวเรื่อง พบว่า 1) เรื่องสั้นในนิตยสารช่อการะเกด มีแนวเรื่องทั้งหมด 9 แนวด้วยกัน เรื่องสั้นในนิตยสารช่อการะเกดมุ่งเสนอแนวเรื่องเกี่ยวกับปัญหาสังคมและผลกระทบมากที่สุด ส่วนแนวเรื่องอื่น ๆ ปรากฏรองลงมา ซึ่งแสดงให้เห็นว่า นักเขียนเรื่องสั้นร่วมสมัย ยังคงให้ความสนใจที่จะเสนอเนื้อหาเชิงสังคมเป็นหลัก ไม่ต่างจากเรื่องสั้นในยุคก่อนหน้านี้ เพียงแต่ประเด็นปัญหาทางสังคมที่เสนอมีรายละเอียดแตกต่างกันไปตามสภาวะการเปลี่ยนแปลงของสังคม ขณะเดียวกันก็มีปัญหาใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมร่วมสมัย 2) ด้านองค์ประกอบ ซึ่งมุ่งศึกษาในองค์ประกอบหลักพบว่า เรื่องสั้นในนิตยสารช่อการะเกด มีลักษณะของโครงเรื่อง 3 แบบ คือ โครงเรื่องแบบเก่า (Tradition Plot) ที่ให้ความสำคัญของการลำดับเหตุการณ์และสถานการณ์ในเรื่อง กับโครงเรื่องแบบใหม่ที่มีลักษณะไม่เน้นโครงเรื่อง (Anti-Plot) ไม่ให้ความสำคัญกับการลำดับเหตุการณ์ และโครงเรื่องแบบผสมผสานระหว่างโครงเรื่องแบบเก่ากับโครงเรื่องแบบใหม่ อย่างไรก็ตาม โครงเรื่องที่ปรากฏมากที่สุดยังเป็นโครงเรื่องแบบเก่า ซึ่งแสดงให้เห็นว่า กลวิธีและรูปแบบของเรื่องสั้นร่วมสมัยของไทยยังไม่ได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมากนัก 3) ด้านตัวละครนั้นพบว่า เรื่องสั้นส่วนใหญ่ยังคงมีแนวที่ไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลงจากชนบทการเขียนเรื่องสั้นทั่วไปนัก คือ ตัวละครส่วนใหญ่มีทั้งประเภทสมจริงมากที่สุด ซึ่งน่าจะเป็นเปรียบเสมือนตัวแทนของสังคมร่วมสมัยที่มีความหลากหลายในกลุ่มอาชีพ เพศ วัย และสถานภาพ แต่เป็นที่

น่าสังเกตว่านักเขียนนิยมสร้างตัวละครชายมากกว่าหญิง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเขียนเรื่องสั้นในนิตยสารช่อการะเกดส่วนใหญ่เป็นผู้ชาย ลักษณะร่วมที่น่าสนใจอีกประการหนึ่งของการสร้างตัวละครคือ ตัวละครในเรื่องสั้นชุดนี้ ยังคงเป็นตัวละครที่เป็นประชาชนในระดับล่างของสังคม และนักเขียนก็มีวิธีการนำเสนอตัวละครอย่างน่าสนใจโดยวิธีการต่าง ๆ เช่น โดยการบอกเล่า การให้ตัวละครเล่าเรื่องตัวเอง หรือการให้ตัวละครรองเล่าเรื่องตัวละครเอก รวมทั้งการเสนอภววิสัย 4) ในการสร้างฉากและบรรยากาศพบว่า เรื่องสั้นส่วนใหญ่ใช้ฉากสมจริงตามสภาพภูมิประเทศทั้งในเมืองและชนบท ส่วนฉากตามอุดมคติและฉากเหนือจริงปรากฏน้อยมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะแนวเรื่องส่วนใหญ่เป็นแนวเรื่องแบบสมจริง และฉากก็มีบทบาทในการกำหนด พฤติกรรมและการกระทำของตัวละคร ทั้งยังช่วยเน้นให้เห็นเรื่องมีความชัดเจนขึ้น 5) ด้านแก่นเรื่องพบว่า เรื่องสั้นในนิตยสารช่อการะเกดนำเสนอแก่นเรื่องที่มีลักษณะสากลมากที่สุด คือ การแสดงให้เห็นสถานะที่เป็นธรรมชาติสากลของมนุษย์ รองลงมาคือ แก่นเรื่องที่แสดงถึงสัจธรรมอันเกี่ยวกับเรื่องธรรมดาโลก แต่แก่นเรื่องที่น่าสนใจและมีปรากฏเป็นลักษณะเด่น เรื่องสั้นในนิตยสารช่อการะเกด ยังคงเป็นเรื่องสั้นในแนววิจารณ์สังคมเป็นส่วนใหญ่ นักเขียนยังคงได้รับแรงบันดาลใจและวัตถุดิบจากสังคมร่วมสมัยมาเป็นเนื้อหาและแนวคิดสำคัญของเรื่องจึงนำเสนอในรูปแบบของเรื่องสั้นที่มีความสมบูรณ์ในองค์ประกอบต่าง ๆ และทุกองค์ประกอบล้วนมีความสัมพันธ์กันอย่างกลมกลืน อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาองค์ประกอบแล้วยังเห็นได้ว่า เรื่องสั้นส่วนใหญ่ยังไม่ได้เปลี่ยนแปลงคลี่คลายไปจากแนวนิยมในการเขียนแบบดั้งเดิมมากนัก แม้จะมีความพยายามนำเสนอ กลวิธีและรูปแบบใหม่ ๆ บ้าง แต่ก็มีเป็นบางส่วนและอยู่ในระดับของงานเขียนเรื่องสั้นเชิงทดลองเสียมากกว่า

### 2.5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์ความขัดแย้งในวรรณกรรม

ชลดา สุทธิวรกานต์ (2552) ศึกษาเรื่อง ความขัดแย้งของตัวละครในเรื่องสั้นรางวัลนายอินทร์อะวอร์ด พ.ศ. 2550 มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความขัดแย้งของตัวละครในเรื่อง ผลการวิจัยพบว่า ในเรื่องสั้นรางวัลนายอินทร์อะวอร์ด พ.ศ. 2550 มีความขัดแย้ง 4 แบบ และแบบที่พบมากที่สุดคือ แบบที่ 1 ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายได้พบจำนวน 6 เรื่อง ได้แก่ เรื่องชมพูพันธุ์ทิพย์ เรื่องทะเลาะเรื่องกระต่ายตายแล้ว เรื่องจุดดำบนผ้าขาวเรื่องบายวันอาทิตย์และเรื่องหญิงชรา รองลงมาคือแบบที่ 2 สามารถบรรลุเป้าหมายได้ แต่เป้าหมายนั้นมีทั้งชอบและไม่ชอบ พบ จำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ เรื่องเพลงเพื่อชีวิตและเรื่องแก้วสองใบ แบบที่ 3 สามารถบรรลุเป้าหมายได้ แต่วิธีการที่จะบรรลุเป้าหมายได้มีมากกว่าหนึ่งวิธี พบในเรื่องเหยื่อซาตาน แบบสุดท้ายที่พบคือแบบที่ 7 สามารถบรรลุเป้าหมายได้ แต่วิธีการที่จะบรรลุเป้าหมายได้มีมากกว่าหนึ่งวิธี ได้แก่ เรื่องเหยื่อซาตาน ส่วนความขัดแย้งระหว่างบุคคลกับสังคมนั้น ผู้ศึกษาพบความขัดแย้งในแบบต่าง ๆ ดังนี้ แบบที่ 1 ความขัดแย้งในด้านค่านิยมพบ 3 เรื่อง ได้แก่ เรื่องสิ่งล้ำค่า เรื่องสมภารระดับ 8 และเรื่องแม่กับอิมเพรสชันนิสต์ แบบที่ 2 ความขัดแย้งในด้านความคิดพบในเรื่องจุดดำบนผ้าขาว เรื่องอันเนื่องมาจากกระถางกล้วยไม้ และเรื่องข่าวข่าวกะแบบที่ 3 ความขัดแย้งในด้านความเชื่อ พบใน

เรื่องลามและ เรื่องภาพเขียนของอับดุล อิลฮาซึ แบบที่ 4 ความขัดแย้งในด้านผลประโยชน์ พบในเรื่อง เจ้าของแผ่นดินและเรื่องเหยื่อชาตาดานแบบที่ 5 ความขัดแย้งในด้านการสื่อสารพบในเรื่อง บนถนนที่มุ่งหน้าสู่ดินแดนนั้น และเรื่องผมลูกพ่อ แบบที่ 6 ความขัดแย้งในด้านจริยธรรม คุณธรรม พบในเรื่อง สมภารระดับ 8 ส่วนแบบที่ 7 ความขัดแย้งในด้านการเมือง ไม่ปรากฏในเรื่องสั้นรางวัล นายอินทร์อะวอร์ด พ.ศ. 2550 เลย

วารางคณา ทวีวรรณ (2552) ศึกษาเรื่อง ความขัดแย้งทางสังคมในนวนิยายของ ว. วนิจฉัยกุล มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ความขัดแย้งทางสังคมและเพื่อวิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอความขัดแย้งในนวนิยายของ ว. วนิจฉัยกุล โดยศึกษาจากผลงานประเภทนวนิยายที่ได้รับรางวัล จำนวน 11 เรื่อง เสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่า นวนิยายของ ว. วนิจฉัยกุล มีประเด็นความขัดแย้งในสังคม 7 ลักษณะ ได้แก่ 1. ความขัดแย้งด้านครอบครัว เกิดขึ้นเพราะสมาชิกในครอบครัวมีความแตกต่างทางความคิด เพศ วัย 2. ความขัดแย้งด้านศาสนา เกิดขึ้นจากความรู้สึกภายในระหว่างคนที่มีความเชื่อทางศาสนาที่ต่างกัน 3. ความขัดแย้งด้านขนบธรรมเนียม ประเพณี เกิดจากการฝ่าฝืนธรรมเนียมประเพณีของสังคม จากคนที่อยู่ภายใต้วัฒนธรรมของตนเอง ซึ่งเป็นความขัดแย้งในขนบธรรมเนียมประเพณีที่เกี่ยวกับการดำเนินชีวิต 4. ความขัดแย้งด้านการเมือง การปกครอง เกิดจากการต่อสู้ของคนต่างฝ่ายที่มีอุดมการณ์หรือลัทธินิยมทางการเมืองที่ต่างกัน 5. ความขัดแย้งด้านเศรษฐกิจ เกิดจากความต้องการปัจจัยทางการเงินของมนุษย์ 6. ความขัดแย้งด้านชนชั้น มีสาเหตุจากการถูกกำหนดระดับชั้นทางสังคมให้บุคคลมีสถานะทางสังคมที่สูงต่ำต่างกัน มีเกณฑ์การแบ่งระดับชั้นจากศักดิ์นาชาติกำหนด หน้าที่การงาน ทรัพย์สินเงินทอง การศึกษา สิ่งเหล่านี้มีผลกระทบต่อสิทธิประโยชน์และการยอมรับจากสังคมหรือคนรอบข้าง 7. ความขัดแย้งด้านเชื้อชาติ เกิดจากความรู้สึกแปลกแยกระหว่างคนต่างเชื้อชาติเมื่อเห็นความแตกต่างทางด้านร่างกาย ผิวพรรณ หน้าตา นำไปสู่การไม่ยอมรับว่าเป็นกลุ่มคนที่มีวัฒนธรรมเดียวกัน และเกิดจากความแตกต่างระหว่างภาษาเป็นอุปสรรค เมื่อมีการสื่อสารหรือสนทนาระหว่างคนต่างเชื้อชาติ และกลายเป็นความขัดแย้งเมื่อคนที่มาจากชาติมหาอำนาจจะไม่ยอมพูดภาษาของชาติที่ด้อยกว่า กลวิธีการนำเสนอความขัดแย้งในนวนิยายของ ว. วนิจฉัยกุล มีการนำเสนอผ่านองค์ประกอบของนวนิยาย 6 ลักษณะ คือ นำเสนอผ่านโครงเรื่อง คือการเปิดเรื่องการดำเนินเรื่องจุดวิกฤต การคลายปมและการปิดเรื่องผ่านตัวละคร เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างและความหลากหลายของตัวละคร ผ่านบทสนทนาเพื่อให้ทราบถึงลักษณะนิสัยและภาวะความกดดันของตัวละครเมื่อพบกับความขัดแย้ง ผ่านการเล่าเรื่องที่ผู้แต่งเลือกให้เพื่อความน่าสนใจ ผ่านฉากโดยใช้ภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ การสร้างเหตุการณ์ที่มีผลต่อเนื้อเรื่องและอารมณ์ของตัวละคร และผ่านแก่นเรื่องเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจถึงปัญหาความขัดแย้งในสังคมได้ชัดเจน

จันทร์สุตา ไชยประเสริฐ (2549) ศึกษาวิจัยเรื่อง ความขัดแย้งในวรรณคดีไทยสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น (ราชการที่ 1-3) : การเผชิญปัญหาและการแก้ปัญหาของตัวละคร มี

วัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์การเผชิญปัญหาและการแก้ปัญหาของตัวละคร ผลการวิจัยพบว่า ความขัดแย้งที่ปรากฏมากที่สุดเรียงตามลำดับ ได้แก่ ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ มนุษย์กับตัวเอง มนุษย์กับสิ่งเหนือธรรมชาติ โดยความขัดแย้งทั้งหมดต่างเป็นปัญหาที่ทำให้ตัวละครเกิดการเผชิญปัญหาและแก้ปัญหา ส่วนการเผชิญปัญหาและการแก้ปัญหาของตัวละครพบว่า การเผชิญปัญหา มี 3 แบบ เรียงตามลำดับที่ปรากฏมากที่สุด ได้แก่ การเผชิญปัญหาแบบมุ่งแก้ปัญหา การเผชิญปัญหาแบบมุ่งประเมินสถานการณ์ และการเผชิญปัญหาแบบมุ่งปรับอารมณ์ วิธีการแก้ปัญหาที่ปรากฏมากที่สุด คือ การใช้วาจา นอกจากนี้ปรากฏวิธีการแก้ปัญหาอื่น ๆ คือ การใช้กำลัง การขอความช่วยเหลือจากบุคคลอื่น ๆ การใช้ไสยศาสตร์ การนั่งเฉย และการพึ่งศาสนา จากการศึกษาความขัดแย้ง การเผชิญปัญหา และการแก้ปัญหาของตัวละครพบว่า ได้สะท้อนแนวคิดทางสังคม เรื่องประชาธิปไตย เรื่องเทวราชา เรื่องอาวสุ และเรื่องศักดิ์ศรี และแนวคิดทางศาสนา เรื่องกรรม และเรื่องธรรมะย่อมชนะธรรม นอกจากนี้ยังได้สะท้อนค่านิยมและความเชื่อ ได้แก่ ค่านิยมด้านการเมืองการปกครอง ด้านประเพณี ด้านการศึกษา ด้านเศรษฐกิจ ด้านเพศสถานะ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และความเชื่อ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ เรื่องโหราศาสตร์ เรื่องโชคกลาง เรื่องทางพุทธศาสนา และเรื่องการเสียดาย

ปรมินทร์ จารุวรรณ (2547) ศึกษาวิจัยเรื่อง ความขัดแย้งและการประนีประนอมในตำนานปรัมปราไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อตีความสัญลักษณ์และวิเคราะห์สาระสำคัญที่สะท้อนจากตำนานปรัมปราไทย ผลการวิจัยพบว่า ผู้วิจัยแบ่งประเภทตำนานปรัมปราไทยออกเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ 4 ประเภท คือ 1) ตำนานปรัมปราที่อธิบายธรรมชาติหรือปรากฏการณ์ธรรมชาติ ซึ่งประกอบด้วย ตำนานสร้างโลก ตำนานข้าว ตำนานสุริยคราสและจันทร์คราส และตำนานฝน 2) ตำนานปรัมปราที่อธิบายความเป็นมาของผู้นำทางวัฒนธรรมและเมืองโบราณ ซึ่งประกอบด้วยตำนานวีรบุรุษและตำนานเมือง 3) ตำนานปรัมปราที่อธิบายการเผยแผ่พุทธศาสนาในดินแดนไทย-ไท ซึ่งประกอบด้วย ตำนานพระธาตุ ตำนานพระพุทธรูป และตำนานพระพุทธรูป และ 4) ตำนานปรัมปราที่อธิบายประเพณีพิธีกรรม การวิเคราะห์เชิงโครงสร้างทำให้เห็นว่า ตัวละครในตำนานปรัมปราไทยจำแนกออกได้เป็น 4 กระบวนทัศน์ใหญ่ ๆ คือ ตัวละครในกระบวนทัศน์ของความเชื่อดั้งเดิม ตัวละครในกระบวนทัศน์ของชนกลุ่มต่าง ๆ ตัวละครในกระบวนทัศน์ของความเชื่อทางพุทธศาสนา และตัวละครในกระบวนทัศน์ของตัวเชื่อม ซึ่งพฤติกรรมสัญลักษณ์ที่แสดงความสัมพันธ์ของตัวละครต่าง ๆ เหล่านี้ กลุ่มหนึ่งได้สะท้อนให้เห็นความขัดแย้งและการยอมรับในเรื่องของการนับถือความเชื่อดั้งเดิมและการนับถือพุทธศาสนา ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งได้สะท้อนให้เห็นความขัดแย้งและการยอมรับกันของคนทั้งที่เป็นคนกลุ่มเดียวกันและคนต่างกลุ่มชาติพันธุ์ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ตำนานปรัมปราไทยได้สะท้อนให้เห็นปมปัญหาขัดแย้งในใจของบรรพชนไทยในเรื่องการเลือกรับนับถือศาสนาระหว่างความเชื่อดั้งเดิมกับพุทธศาสนาประการหนึ่ง และเรื่องของการสร้างความสัมพันธ์กับคนภายในกลุ่มและคนต่างกลุ่มอีกประการหนึ่ง การวิเคราะห์ตำนานปรัมปราไทยในเชิงโครงสร้างนี้ยังทำให้เข้าใจถึงมูลเหตุที่

คนไทยหันมายอมรับนับถือพุทธศาสนา ทั้งยังสามารถนำมาอธิบายสังคมไทยที่มีลักษณะของสังคมแห่งการประนีประนอมได้อีกด้วย การวิจัยนี้จึงเป็นการชี้ให้เห็นถึงคุณค่าของตำนานปรัมปราไทยทั้งในแง่ของการเป็นข้อมูลที่บันทึกร่องรอยความขัดแย้งเกี่ยวกับความคิดความเชื่อทางศาสนาและความสัมพันธ์ระหว่างชนกลุ่มต่าง ๆ และการเป็นข้อมูลที่สามารถนำมาอธิบายลักษณะที่เป็นจริงของสังคมไทยได้ แม้อาณาปรัมปราไทยจะถูกมองว่าเป็นเรื่องเหนือจริงก็ตาม

นริศรา โหระโซ (2542) ศึกษาวิจัยเรื่อง ความขัดแย้งในนวนิยายของทมยันตี มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาความขัดแย้งเฉพาะเป็นรายเรื่อง ความขัดแย้งที่เป็นภาพรวมเป็นนวนิยายของทมยันตี รวมทั้งศึกษาลักษณะร่วมและลักษณะเฉพาะของความขัดแย้ง (2) เพื่อพิจารณาและตีความความขัดแย้งในแง่การสะท้อนสภาพความเป็นไปของสังคมไทยที่ปรากฏในนวนิยายของทมยันตีโดยศึกษาจากนวนิยายจำนวน 13 เรื่อง ผลการวิจัยพบว่า จากความขัดแย้งเฉพาะเป็นรายเรื่อง ทำให้ผู้วิจัยทราบถึงความขัดแย้งที่เป็นภาพรวมว่ามนุษย์กับมนุษย์มากที่สุด รองลงมาคือความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสังคม และความขัดแย้งภายในจิตใจละครตามลำดับ ส่วนความขัดแย้งที่ปรากฏอยู่น้อยคือ ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับอำนาจเหนือธรรมชาติ ในนวนิยายทั้ง 13 เรื่องนี้จะมีลักษณะรวมของความขัดแย้งเหมือนกันทั้งสองประเภทคือ มีทั้งความขัดแย้งภายนอกและความขัดแย้งภายในร่วมกัน เพียงแต่ต่างกันตรงที่ลักษณะร่วมของความขัดแย้งบางชนิดปรากฏอยู่หลายครั้งแต่ลักษณะร่วมของความขัดแย้งบางชนิดปรากฏอยู่น้อยครั้ง และไม่มีนวนิยายเรื่องใดมีความขัดแย้งที่เป็นลักษณะเฉพาะโดยไม่ปรากฏความขัดแย้งร่วมกันนวนิยายเรื่องอื่นเลย เมื่อพิจารณาและตีความความขัดแย้งในแง่การสะท้อนสภาพความเป็นไปของสังคมไทยนั้น ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 6 ด้าน คือ (1) ภาพสะท้อนทางด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ ภาวะเศรษฐกิจที่ถูกผลกระทบจากสงคราม ภาวะความยากจน (2) ภาพสะท้อนทางด้านการเมือง การปกครอง คือ การเมืองได้ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคน โดยเฉพาะในช่วงสงคราม ส่วนการปกครอง ได้แก่ การกระทำต่าง ๆ ที่ผิดกฎหมาย (3) ภาพสะท้อนทางด้านการศึกษา แสดงให้เห็นว่าผู้หญิงบางคนไม่ได้รับการศึกษา บางคนได้รับการศึกษาไม่สูงมากนัก คือ จากการศึกษาของระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย บางคนได้เข้าเรียนในระดับอุดมศึกษาแต่เรียนไม่จบ (4) ภาพสะท้อนทางด้านศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี และค่านิยม ได้แก่ การทำผิดหลักศีลธรรม การทำผิดจารีตประเพณีวัฒนธรรมและรวมไปถึงค่านิยมที่ถูกต้องที่ติงามของสังคม (5) ภาพสะท้อนทางด้านครอบครัว ได้แก่ การกระทบกระทั่งกันของบุคคล ภายในครอบครัวกับบรรดาญาติพี่น้อง การแสดงบทบาทของพ่อแม่ต่อลูก ลูกต่อพ่อแม่ ภรรยาต่อสามี สามีต่อภรรยา (6) ภาพสะท้อนทางด้านวิถีชีวิตความเป็นอยู่ทั่วไป ได้แก่ ชีวิตความเป็นอยู่ของชาวบ้านป่า ชาวสวน และชาวเมืองกรุงเทพฯ

เยาวลักษณ์ กิตติชัย (2533) ศึกษาวิจัยเรื่อง ความขัดแย้งในวรรณกรรมนิทานพื้นบ้านอีสาน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความขัดแย้งในวรรณกรรมพื้นบ้านอีสาน จำนวน 10 เรื่อง ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะของความขัดแย้งในนิทานพื้นบ้านอีสานมี 5 ลักษณะ คือ ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับ

มนุษย์ เป็นความขัดแย้งระหว่างคนดีกับคนชั่ว หรือเป็นความขัดแย้งระหว่างคนต่างวัย ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสังคมเป็นความขัดแย้งระหว่างบุคคลกับระเบียบทางสังคมด้านความคิดความเชื่อที่แตกต่างกันออกไป และรวมถึงความขัดแย้งระหว่างกลุ่มคนที่ต่างกันในเรื่องศาสนา ค่านิยม และวัฒนธรรม ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสิ่งเหนือธรรมชาติ เป็นความขัดแย้งที่เชื่อกันว่าเกิดจากเทพเจ้า ภูตผีปีศาจ ซะตากรรรม รวมไปถึงอำนาจทางไสยศาสตร์ หรือสิ่งลึกลับอื่น ๆ ที่ทำให้มนุษย์ได้รับทุกข์ภัยหรือแสดงภาวะไม่ปกติสุขต่าง ๆ ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ เป็นความขัดแย้งที่มนุษย์ต้องเผชิญกันกับภัยธรรมชาติในรูปแบบต่าง ๆ และความขัดแย้งแต่ละลักษณะดังกล่าวบางครั้งปรากฏเป็นความขัดแย้งหลัก บางครั้งปรากฏเป็นความขัดแย้งรอง หรือเป็นความขัดแย้งปลีกย่อย อื่น ๆ ซึ่งล้วนเป็นปัจจัยที่เชื่อมโยงเหตุการณ์ในเรื่องให้ต่อเนื่องกันไปโดยสมบูรณ์ และมีความน่าสนใจยิ่งขึ้น ความขัดแย้งจึงมีความสำคัญต่อวรรณกรรมในฐานะเป็นองค์ประกอบพื้นฐานของการสร้าง ทำให้มีโครงเรื่อง มีเหตุการณ์ และนาฏการต่อมา ก่อให้เกิดรสต่าง ๆ ทางวรรณกรรม และแสดงความเป็นไปตามสัจธรรมของชีวิตมนุษย์และสังคมเอาไว้ การศึกษาภาพสะท้อนทางสังคมจากความขัดแย้งทางวรรณกรรมพบว่า กวีสะท้อนภาพสังคมในด้านคติความเชื่อ ศาสนา ด้านค่านิยมประเพณี ด้านการเมือง การปกครอง ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และด้านความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน ภาพที่สะท้อนออกมาดังกล่าว ล้วนเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิถีชีวิต และสภาพสังคมของชาวอีสานยุคก่อนได้ดี นับว่าเรื่องความขัดแย้งในวรรณกรรม ไม่ได้สร้างขึ้นเพื่อความบันเทิงอย่างเดียว แต่ได้เสนอข้อเท็จจริง ทางสังคมไว้ด้วย สรุปว่า จากงานวิจัยดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า มีผู้วิจัยสนใจศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมในด้านกลวิธีการที่นำเสนอความขัดแย้ง และแบ่งประเภทของความขัดแย้ง โดยสะท้อนเหตุการณ์ออกมาในเรื่องได้อย่างน่าสนใจ และชวนให้ติดตามเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบให้เห็นได้ชัด

จากงานวิจัยที่ได้ศึกษา สรุปว่า งานวิจัยที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์ความขัดแย้งในวรรณกรรมมีจำนวนมาก มักจะแบ่งความขัดแย้งเป็น 4 แบบ ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสังคม ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับตัวเอง โดยแบ่งตามเนื้อหา เช่น ความขัดแย้งด้านครอบครัว ความขัดแย้งด้านศาสนา ความขัดแย้งด้านการเมืองการปกครอง ความขัดแย้งด้านเศรษฐกิจ ความขัดแย้งด้านชนชั้น ความขัดแย้งด้านเชื้อชาติ



### บทที่ 3

## ความขัดแย้งในเรื่องสั้นรางวัลสุภาว เทวกุลฯ พ.ศ. 2546-2556

ความขัดแย้งในวรรณกรรม หมายความว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นกับตัวละครในเรื่องหรือเหตุการณ์ในเรื่อง เป็นกลวิธีการที่ผู้แต่งสร้างเหตุการณ์และเรื่องราวต่าง ๆ ในเนื้อเรื่องทำให้วรรณกรรมมีความน่าสนใจมากขึ้น และทำให้เรื่องราวดำเนินต่อไป การวิเคราะห์ความขัดแย้งในเรื่องสั้นรางวัลสุภาว เทวกุลฯ พ.ศ. 2546-2556 มีรายละเอียดแบ่งเป็นประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

#### 3.1 ความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละคร

- 3.1.1 ความขัดแย้งภายในใจด้านความรัก
- 3.1.2 ความขัดแย้งภายในใจด้านคุณธรรม
- 3.1.3 ความขัดแย้งภายในใจด้านสัญชาตญาณ
- 3.1.4 ความขัดแย้งภายในใจด้านความยากจนฐานะ

#### 3.2 ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์

- 3.2.1 ความขัดแย้งระหว่างญาติกับญาติ
- 3.2.2 ความขัดแย้งระหว่างบิดามารดากับบุตร
- 3.2.3 ความขัดแย้งระหว่างสามีกับภรรยา
- 3.2.4 ความขัดแย้งระหว่างคนในสังคม

#### 3.3 ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสังคม

- 3.3.1 ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับความเชื่อ
- 3.3.2 ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับกฎหมาย
- 3.3.3 ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับเชื้อชาติ
- 3.3.4 ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับค่านิยม

#### 3.4 ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ

- 3.4.1 ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสภาพร่างกาย
- 3.4.2 ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับความต้องการตามธรรมชาติของมนุษย์
- 3.4.3 ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสัตว์
- 3.4.4 ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับภัยธรรมชาติ

#### 3.1 ความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละคร(man against himself)

ความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละคร เป็นความขัดแย้งทางด้านกายภาพหรือบุคลิกภาพ กับความรู้สึกนึกคิด อารมณ์หรือความรู้สึกที่ขัดแย้งกัน ปัญหาที่เกิดขึ้นในความขัดแย้งนี้ อาจในหลายลักษณะ ตัวละครเกิดความขัดแย้งกับการกระทำของตัวเองที่มีมาก่อน เช่น เคยพูดอย่างหนึ่ง

แต่กลับทำอีกอย่างหนึ่ง เป็นต้น หรือตัวละครเกิดความขัดแย้งภายในจิตใจ คือ การตกอยู่ในภาวะที่ต้องตัดสินใจเลือกสิ่งใดสิ่งหนึ่งระหว่างสองสิ่งหรือมากกว่า ทำให้ตัวละครเกิดความคับข้องและเป็นทุกข์ กังวลใจ หรือตัวละครต้องการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งแต่กลับต้องทำอีกอย่างหนึ่ง เช่นต้องการอยู่กับคนรักแต่มีหน้าที่ที่ต้องทำ ในความขัดแย้งนี้ ตัวละครของเรื่องจะต้องต่อสู้กับตัวเอง ไม่เกี่ยวข้องกับตัวละครอื่น ๆ หรืออำนาจบีบบังคับจากภายนอกแต่อย่างใดทั้งสิ้น ความขัดแย้งภายในใจของตัวละคร ผู้วิจัยจะจัดกลุ่มวิเคราะห์สาเหตุ แบ่งเป็น 4 ลักษณะ ด้านความรัก ด้านคุณธรรมภายในใจ ด้านสัญชาตญาณ ด้านความยากจนฐานะ ดังนี้

### 3.1.1 ความขัดแย้งภายในใจด้านความรัก

ความขัดแย้งภายในใจของตัวละครที่มีสาเหตุเกี่ยวกับความรัก ตัวละครมักจะมีปัญหาด้านความรักชีวิตคู่ มีความสับสนใจ ดังนี้

เรื่อง 25 ปี ต่อมา กล่าวถึงตัวละคร “ผม” เมื่อ พ.ศ. 2531 หัวใจวายเฉียบพลัน เมื่อขับขีมือเตอร์ไซค์ล้มอยู่ตรงหน้าบ้าน ภรรยาและลูกส่งโรงพยาบาลไม่ทัน เมื่อ “ผม” ตื่นขึ้นมา เป็น ปี พ.ศ. 2556 แล้ว “ผม” นอนไปนานถึง 25 ปี ในช่วงนั้นภรรยาของ “ผม” มีสามีใหม่ “ผม” อยากเห็นหน้าภรรยาอีก แต่เนื่องจากภรรยามีสามีใหม่ มีชีวิตใหม่ “ผม” จึงไม่ทราบว่าควรไปพบภรรยา “ผม” หรือไม่ ดังตัวอย่าง

*“ทำไมผมไม่ถามถึงนิตินะเธอ ผมคิดถึงและอยากพบนิที่  
สุดแต่ก็กลัวเหลือเกิน ผมไม่คิดว่าตัวเองจะพร้อมพบนิตอนอายุห้า  
สิบกว่า นิตที่สวยน่ารักช่างประจบ กลายเป็นอาชื้มแก่ ๆ ยืนมัดข้าว  
หน้ากระทะคู่กับอาแปะแก่ ๆ อีกหนึ่ง”*

(25 ปี ต่อมา. 2556 : 29)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละคร ตัวละครรักภรรยามาก มีความคิดว่าจะไปเห็นหน้าภรรยาอีก แต่ความคิดอีกฝ่ายหนึ่งคิดว่า ภรรยามีชีวิตใหม่ ไปพบหน้าเขาจะทำให้เกิดความสับสนวุ่นวาย สองความคิดนี้ขัดแย้งกัน ความขัดแย้งนี้ เกิดจากการต้องตัดสินใจของตัวละครในปัญหาเรื่องความรัก สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า คนไทยมีจิตใจอ่อนโยน เกรงใจคนอื่น เมื่อพบปัญหาในชีวิต อยู่ในภาวะที่ต้องต่อสู้กับจิตใจตัวเอง คนไทยมักจะเลือกทางที่ให้ภัย มีเมตตา เพื่อไม่ให้เกิดความวุ่นวายแก่คนอื่น

เรื่อง หมาของเธอกับหมาของเขา กล่าวถึง “ยี่สุน” ผู้หญิงคนรับใช้หลงรักกับ “ซอวิน” หม่อมพม่า “ซอวิน” ลงเรือไปทำมาหากิน เป็นเวลานานไม่ได้กลับมา “ยี่สุน” เสียใจ จึงพูดกับแม่บ้าน “ป้าเพ็ญ” ว่านอกจากไปพบ “ซอวิน” ตัวเขาเองไม่อยากจะแต่งตัวแต่งหน้าให้คนอื่นดู แต่จริงๆ แล้วเมื่อ “ยี่สุน” พบว่ามีคนอื่น เป็น “เด็กหนุ่ม” มาอยู่ห้อง “ซอวิน” “ยี่สุน” จึงมีความสับสนและเริ่มแต่งตัวให้สวยงาม ดังตัวอย่าง

“เมื่อสองคืนก่อน ยี่สุนนอนคุยกับป้าเพ็ญในความมืดหลัง  
ลี้มตัวนอน “ฉันจะไม่เรียวแรงจะแต่งเนื้อแต่งตัวไปให้ใครดูอีกแล้ว  
ละป้า”

เย็นวันรุ่งขึ้น หัวหน้าคนงานเอาชะแลงกระทิงแม่กูดแจ  
คล้องประตูห้องพักออก ลิ้งให้เด็กหนุ่มแปลกหน้าร่างกำยำสองคน  
เข้าไปชนข้าวของในห้องออกมาเผาทิ้งแล้วบอกให้พวกเขาเข้าพัก  
แทน ยี่สุนยืนมองจนเด็กหนุ่มทั้งคู่หายลับเข้าไปในห้องที่ซอวินเคย  
อยู่

เข้าตรู่นี้ ป้าเพ็ญเดินเข้าห้อง เรียกยี่สุนให้ช่วยยกลำรับ  
ออกไปปรอคุณนายใส่บาตร

“แหกซี่ตาตื่นแต่มีดแต่ตึก หน้าเท่าฝ่ามือ ป่านนี้ยังเขียนไม่  
เสร็จจ...จะเอาไปให้ใครดู”

(หมาของเธอกับหมาของเขา. 2556 : 48)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละคร ตัวละครเคยบอกว่าจะไม่ไป  
พบกับผู้ชายคนอื่น แต่ตัวละครมีพฤติกรรมที่ไม่ตรงกับคำพูดของตัวเอง สองฝ่ายจึงขัดแย้งกัน  
ความขัดแย้งนี้ เกิดจากการซื่อสัตย์ในความรัก สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า ในสังคมไทย ในภาวะ  
ที่หนุ่มสาวรักกัน เมื่อไม่ได้พบหรือใกล้กัน มักจะมีความเปลี่ยนแปลงในด้านความรู้สึกนึกคิด มี  
ความรู้สึกสนใจคนใหม่ เป็นการกระทำพฤติกรรมที่ไม่ตรงกับคำพูดของตัวเองก็ได้

เรื่อง สถานการณ์บ้านเกิด กล่าวถึง “หวาน” สาวไทยภาคใต้ เรียนหนังสือที่กรุงเทพฯ  
“พ่อแม่” อยากให้เขากลับ แต่เขาไม่ยอม จนถึง “พ่อแม่” ของ “หวาน” ถูกกระเปิดเสียชีวิต “หวาน”  
จึงกลับบ้านงานศพ “หวาน” กลับบ้าน นี้ถึงแต่อดีต พอพบเห็นเพื่อนสนิท “หมวย” ไม่นานก็ถูก  
กระเปิดตาย การเสียชีวิตของคนรอบ ๆ ทำให้ “หวาน” มีสะท้อนใจมาก “หวาน” คิดแต่เรื่องซ้ำ ๆ ไม่  
ยอมมองไปในอนาคตวันข้างหน้า ดังตัวอย่าง

“ถ้าขอพรได้จริง ๆ...ตอนนี้ฉันขอข้อเดียว อยากหยุดเวลา  
เอาไว้ตอนเราสามคนวิ่งหนีฝูงต่อจนปลอดภัย มาช่วยกันนั่งตรวจหา  
แผลตรงสนามเด็กเล่นแห่งนี้ยัยหมวยบ้าวิ่งกะแผลกไม่โดนต่อต่อ  
สักตัว มีแต่ฉันกับเขาหัวปูดหัวโนเหมือนลูกมะนาว พอคลำพบ ฉัน  
ร้องให้จำเหมือนเด็ก ”

(สถานการณ์บ้านเกิด. 2556 : 121)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละคร ตัวละครคิดว่า จะ ขอพร  
อยากให้เวลาย้อนกลับไปถึงเมื่อก่อน ที่บิดามารดาและเพื่อนรักยังมีชีวิตอยู่ ตัวละครจะได้อยู่กับพวก  
เขา ไม่จากไป และความคิดอีกฝ่ายหนึ่งว่า ความจริงคือเวลาย้อนกลับไปได้ ครอบครัวยุคและเพื่อน

สนิทเสียชีวิตไปแล้ว สองความคิดนี้ขัดแย้งกัน เกิดจากการสูญเสียของคนที่รัก สะท้อนภาพสังคมไทย ว่า ภาคใต้ของประเทศไทยมีปัญหาสังคม คือ เรื่องระเบิด มีโจรทำร้ายประชาชนภาคใต้ ทำให้ภาคใต้ไม่สงบสุข ทำให้ครอบครัวของคนในภาคใต้ไม่มีความสุขไปด้วย

เรื่อง ฉายภาพแผ่นดินแม่ กล่าวถึงตัวละคร “ผม” เขียนจดหมายถึงอาจารย์ ศรีบูรพา กล่าวถึงครอบครัวสมัยนี้ “พ่อแม่” มีลูกกันแค่สองสามคน น้อยกว่าครอบครัวสมัยก่อน สนใจเลี้ยงให้ ลูกเติบโตอย่างดีพอคนไทยทำงานไม่มีเวลาดูลูก จะไว้ให้ “ปู่ย่าตายาย” ดูแล แต่คนไทยมีความคิดว่า ให้คนเฒ่าคนแก่ดูแลลูกหลาน จะเลี้ยงลูกหลานแบบสมัยก่อน จึงทุกข์ใจ ดังตัวอย่าง

“พ่อแม่ไม่ค่อยจะมีเวลามาดูแลเอาใจใส่ลูกเท่าใดนัก ก็ต้อง  
เอาเวลาส่วนใหญ่ไปทำมาหากินนะครับ จะพาลูกไปผจญภัยที่  
ทำงานด้วยก็กระไรอยู่ ประเดี่ยวนายจ้างจะเขม่นเอา ครั้งจะฝากไว้  
ให้ปู่ย่าตาให้ดูแลก็ไม่ได้อีกแหละครับ เพราะกว่าจะเรียนจบ หางาน  
ทำ ไล่สตาเนื้อคู่แล้วดูใจ จนแต่งงาน วางแผนมีลูก ผู้อาวุโเหล่านั้น  
ก็ชิงกันล่องลับกันไปเสียหมด หากครอบครัวไหนโชคดีเหลือคนเฒ่า  
คนแก่ให้เห็นหน้าบ้าง พ่อแม่ก็กลัวลูก ๆ จะถูกกรอกหูด้วยนิทาน  
เรื่องบาปเรื่องกรรม โตขึ้นจะกลายเป็นคนงมงาย ห่วงบุญกังวล  
บาป”

(ฉายภาพแผ่นดินแม่. 2548 : 47)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละคร ตัวละครมีความต้องการให้ ลูกมีคนดูแล ดูแลอย่างรอบคอบ จึงต้องเอาลูกไปให้ผู้ใหญ่ในครอบครัวเลี้ยง แต่อีกความคิดหนึ่งว่า จะไม่ให้ลูกเลี้ยงด้วยมือคนแก่ เป็นห่วงลูกกลัวจะเลี้ยงให้เป็นคนห่วงบุญกังวลบาป สองความคิดนี้ ขัดแย้งกัน ความขัดแย้งนี้เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของการเลี้ยงลูกในสังคม สะท้อนให้เห็นภาพ สังคมไทยว่า ในสังคมไทยสมัยนี้ มีการเปลี่ยนแปลงจากอดีต เกิดวิถีชีวิตสมัยใหม่ คนสมัยนี้ในเรื่อง เลี้ยงลูกจะเน้นเติบโตอย่างมีคุณภาพ เนื่องจากสมัยนี้คนต้องทำงานหนักทุกวัน จึงมีปัญหาที่ไม่มีเวลา เลี้ยงลูกด้วยตัวเอง และยังไม่ยอมเลี้ยงลูกแบบวิธีเก่า แบบสมัยเก่า มักจะส่งลูกไปที่สถานรับเลี้ยงเด็ก ตั้งแต่ลูกยังเด็ก แทนที่ส่งให้ผู้ใหญ่ในบ้านดูแล

### 3.1.2 ความขัดแย้งภายในใจด้านคุณธรรม

ความขัดแย้งในเรื่องสั้นรางวัลสุภาว เทวกุลฯ พ.ศ. 2546–2556 ความขัดแย้งภายในใจของ ตัวละครด้านคุณธรรม ตัวละครต้องต่อสู้กับคุณธรรมที่อยู่ภายในจิตใจของตัวเอง เช่น ความซื่อสัตย์ ความกตัญญู การมีน้ำใจ ความเอื้อเฟื้อ เป็นต้น ดังนี้

เรื่อง เพราะโลกเราร้อน กล่าวถึง ตัวละคร “ปียพงษ์” เป็นชายหนุ่มที่ซื่อาย แต่เป็นคนดี อยากทำสิ่งที่ช่วยเหลือคนอื่น แต่สิ่งที่เขาทำกลับทำให้ครอบครัวมีวุ่นวายเดือดร้อน เมื่อเขาไป

ต่างประเทศ แต่ยังคงคิดถึงบ้าน อยากพบหน้าพ่อแม่พี่น้อง แต่หากจะกลับ เขายังรักงานที่เขาทำอยู่ เขาจึงมีความขัดแย้งด้านจิตใจ ดังตัวอย่าง

“แต่จะมีใครสักคนที่รู้ว่า ปิงค์เป็นคนเหงาและว่าเหว  
เขาคิดถึงบ้าน คิดถึงพ่อ คิดถึงแม่ คิดถึงพี่สาว คิดถึงย่า สิ่งที่เคย  
ปลอบประโลมใจเขา มีเพียงความรู้สึกที่เขาสัมผัสได้จากการเดินทาง  
ว่า สิ่งที่เขากำลังทำ มีคนเห็นคุณค่า แต่ชีวิตที่มีคนต่างชาติต่างภาษา  
และต่างผิวพรรณรายรอบตัวเขาอยู่มากมายนั้น มันไม่ได้มี  
ความหมายมากไปกว่า คนเพียงสามสี่คนที่อยู่ที่บ้านที่เมืองไทยเลย  
โลกใบนี้สำคัญ พ่อกับแม่และบ้านก็สำคัญ เขามีความสุขที่  
ได้ช่วยโลกแต่เขาทุกข์ใจอย่างยิ่งยวดที่ขาดบ้าน”

(เพราะโลกเราร้อน. 2552 : 141)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละคร ตัวละครมีความคิดฝ่ายหนึ่งว่า ตัวละครรักงานที่กำลังทำ ให้ความสำคัญแก่งานที่กำลังทำอยู่ ความคิดอีกฝ่ายหนึ่งว่า เลิกงาน ซึ่งจะทำให้เกิดความวุ่นวายแก่ครอบครัว ครอบครัวเป็นสิ่งที่สำคัญ ความคิดสองฝ่ายนี้ขัดแย้งกัน ต่อสู้กัน ตัวละครต้องเลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง ต้องต่อสู้กับความคิดของตัวเอง ความขัดแย้งนี้เกิดจากการตัดสินใจของตัวละครที่เกี่ยวกับความเอื้อเฟื้อเสียสละ สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า คนไทยเป็นคนที่ให้ความสำคัญแก่บ้านและครอบครัวเป็นอย่างมาก ถึงแม้ว่าสมัยนี้ คนไทยได้รับความคิดหรือการเปลี่ยนแปลงจากวัฒนธรรมตะวันตกเพียงไร ไม่ว่าจะคนไทยจะมีอายุเท่าไร อาชีพอย่างไร แต่ครอบครัวและบ้านมักจะมีค่าที่สุดของคนไทย อย่างไม่เปลี่ยนแปลง

จากเรื่อง สีนวล กล่าวถึงตัวละคร “ผม” เป็นเด็กพิการ มีแต่เพื่อนเด็กหญิงคนเดียว “สินวล” แม่ของ “สินวล” ผูกคอตาย พ่อของเขาชอบเมาเหล้าและสูบบุหรี่เป็นประจำ “สินวล” จมน้ำตายในฤดูร้อน พ่อ “สินวล” บอกชาวบ้านว่าเจ้าแม่ตันโศกฆ่า “สินวล” ไป มีแต่ “ผม” คนเดียวรู้ว่า “สินวล” ฆ่าตัวตาย เพราะว่า “สินวล” ถูกพ่อที่เมายาข่มขืน “ผม” อยากบอกความจริงให้ชาวบ้านรู้ และให้พ่อ “สินวล” ถูกลงโทษ แต่ “ผม” เคยสาบานกับ “สินวล” ว่าจะเก็บเรื่องนี้เป็นความลับ ไม่บอกใคร ดังตัวอย่าง

“ตาม้วนโกหก พ่อ ตาม้วนโกหก” ผมสะอื้นฟ้องพ่อทั้งน้ำตา  
แต่พูดอะไรไม่ได้มากกว่านั้น เพราะคำที่สินวลสั่งไว้ “อย่าบอกใคร  
นะ...อย่าบอกใคร” ตาม้วนแล้วร้ายเกินกว่าเป็นพ่อของสินวล และสิ  
นวลก็รักตาม้วนเกินไปที่จะให้แกรู้ความจริงอันชั่วช้า ปลอ่ยให้ความ  
เมามายบดบังสิ่งที่แกได้ทำ และให้เจ้าแม่เก็บงำความชั่วร้ายนั้นไว้  
แทน”

(สินวล. 2552 : 200)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละคร ตัวละครมีความคิดว่า จะซื่อสัตย์บอกความจริงให้แก่คนอื่น ให้คนที่ทำร้ายเพื่อนถูกลงโทษ แต่ตัวละครมีอีกความคิดหนึ่งว่า เคยสาบานกับเพื่อนไว้ จะเก็บความลับไม่บอกคนอื่น ตัวละครต้องทำตามคำสาบาน สองความคิดนี้ จึงขัดแย้งกัน ความขัดแย้งนี้เกิดจากคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเรื่องอื้อฉาวในครอบครัว สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า ในสังคมไทยปัจจุบัน ปัญหาสุราและกัญชา เป็นปัญหาสังคมอย่างใดอย่างหนึ่ง ทำให้คนมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ทำสิ่งที่เลวร้าย บางทีทำโดยไม่รู้ตัว ทำให้คนในครอบครัวไม่มีความสุข ครอบครัวจึงไม่สงบสุขไปด้วย

เรื่อง คนไร้ราก กล่าวถึง ตัวละคร “เขา” เป็นลูกชายคนเดียวที่ทำงานที่บริษัทต่างประเทศ ไม่ค่อยกลับบ้าน อยู่ห่างไกลจากบ้าน อยู่กับแฟน “เธอ” ตลอด จนพ่อของ “เขา” เสียชีวิต “เขา” ไม่เคยบวชหน้าไฟให้พ่อ ไม่เคยสร้างอะไรให้แก่บ้าน “เขา” นึกถึงบ้าน รู้สึกละเอียดใจเหลือเกิน “เขา” คิดว่าจะกลับบ้าน แต่ยังรัก “เธอ” ไม่ลืมนั่น ดั่งตัวอย่าง

“เขา ลูกชายคนเดียวที่ไม่ได้บวชหน้าไฟให้พ่อ ... วันนั้น  
เขามีความละเอียดใจเหลือเกิน เขาได้แต่สงสัยอยู่ว่าอะไรคือปัจจัย  
เหตุแห่งความหยาบกระดานของจิตใจถึงเพียงนี้ เขาได้สัญญากับ  
ตัวเองไว้ว่า จะต้องทำอะไรสักอย่าง เพื่อพ่อและมาตุภูมิ ก่อนที่ทุก  
อย่างจะสายเกินไป ...

หรือว่าเขาจะไปหาเธออีกครั้ง หรือว่าเธอมีคนอื่นไปแล้ว  
เพราะเธอไม่เคยส่งข่าวถึงเขาเลย ”

(คนไร้ราก. 2546 : 48)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละคร ตัวละครมีความคิดหนึ่ง ต้องการออกจากแฟนที่อยู่ในเมือง กลับบ้านไปแสดงความกตัญญูมารดา และอีกความคิดหนึ่งว่า ตัวละครรักแฟนมาก ไม่อยากเลิกกับคนที่รัก สองความคิดนี้จึงขัดแย้งกัน ความขัดแย้งนี้เกี่ยวกับคุณธรรมด้านความกตัญญู ความขัดแย้งเกิดจากการตัดสินใจในสิ่งที่สำคัญกว่า สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า ในสังคมไทย คนไทยให้ความสำคัญแก่ความกตัญญูมากกว่าคู่รัก คนไทยจะสร้างผลประโยชน์ให้แก่บ้าน บางทีต้องทำให้คนเสียอิสระในสิ่งอื่น นอกจากนี้ ยังสะท้อนให้เห็นว่าสังคมไทยมีประเพณีบวชหน้าไฟ คนที่บวชหน้าไฟ มักจะเป็นลูกชายคนโต เขาบวชเพื่ออุทิศส่วนกุศลให้กับคนตาย

เรื่อง ลานรักดาราดำพร กล่าวถึงตัวละคร “ข้าพเจ้า” เป็นพราน วางแร่เพื่อจับนกจับกวางไปขาย “ข้าพเจ้า” เตรียมเรียบบรื้อย รอคอยนกและกวาง แต่ในการรอคอย “ข้าพเจ้า” ได้เห็นความงดงามของสัตว์ต่าง ๆ และธรรมชาติที่สวยงาม และสิ่งที่ตัวเองทำ จะทำให้ความสวยงามแบบนี้หายไป ดั่งตัวอย่าง

“ภาพในหน้าอันโสมภิตของสาววัยอรุณสวัสดิ์บนเวที ซึ่ง  
แต่งหน้าทาปากด้วยผงเคมี อาบแสงนีออนก็ฉายวาบ ลอยคว้างเข้า  
มา อยู่ในดวงตาพรานเสียวแปลบอย่างฉุกฉิน ทาบกับภาพพ่นกยุง  
ตกอยู่ในสภาพกลัวอย่างลนลาน เพราะแผนการฆ่าที่พิถีพิถัน จึง  
ผลักดันหัวใจพรานเจ็บลึก ความดูดีที่ซึมซับสุนทรอารมณ์อันเป็น  
ความงามศิลป์ จมหายลงไปกับภาพธนบัตรใบสีม่วงกลางกระเป๋  
อก”

(ลานรักดาราไพร. 2546 : 186)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละคร ตัวละครมีความต้องการ ทำ  
ตามหน้าที่ของอาชีพตัวเอง ไปฆ่าสัตว์ แต่ตัวละครมีความคิดอีกฝ่ายหนึ่งว่า ปล่อยสัตว์เหล่านั้นไป ไม่  
ไปฆ่าพวกมัน สองความคิดนี้ขัดแย้งกัน ความขัดแย้งนี้ เกิดจากการรักษาความดีงามของธรรมชาติ  
สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า คนไทยรักธรรมชาติ รักสภาพแวดล้อม ความสวยงามและความสงบ  
ของธรรมชาติ เป็นสิ่งที่คนไทยจะดูแลรักษาและให้ความสำคัญ และนอกจากนี้ยังสะท้อนให้เห็น  
ภาพสังคมไทยว่า คนไทยเน้นคุณธรรม ด้านเมตตา

เรื่อง สุภาพบุรุษบ้านนอก กล่าวถึง ตัวละคร “ผม” เขียนจดหมายถึงอาจารย์ศรีบูรพา  
กุหลาบ สายประดิษฐ์ กล่าวถึงสภาพปัญหาสังคมไทย คนที่ติดคุกในสมัยนี้ มักจะเป็นคนที่ยากจน  
ลำบากมาก ๆ หรือคนขาดการศึกษา คนรวยและคนมีการศึกษาไม่ค่อยติดคุก ถึงจะติดคุกสามารถใช้  
อำนาจเงินตราและเส้นสายไปซื้อหาความสะดวกสบาย ตัวละคร “ผม” จึงทุกข์ใจ ดังตัวอย่าง

“คุณลุงครับ หรือว่าชนชั้นมันเป็นธรรมชาติของสังคม  
มนุษย์ ตราบดีที่ยังมีมนุษย์อยู่ตราบนั่นยังคงมีการเอารัดเอาเปรียบ  
และกดขี่ข่มเหง หรือความเลวร้ายเหล่านั้นคือการแสดงออก ซึ่ง  
ธรรมชาติของสัญชาตญาณอย่างสัตว์ที่แฝงตัวอยู่ในมนุษย์นั่นเอง

มีไหมการปกครองที่จะมาช่วยปรับสภาพของสังคมมนุษย์  
ให้ดีขึ้น ให้ทุกคนได้โอกาสเท่าเทียมกัน ให้มีความเหลื่อมล้ำต่ำสูง  
น้อยลงกว่านี้ ให้ทุกคนได้มีการศึกษาและเข้าถึงปัจจัยพื้นฐานที่  
จำเป็นในการดำรงชีวิตอย่างเสมอภาคกัน”

(สุภาพบุรุษบ้านนอก. 2548 : 27)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละคร ตัวละครมองเห็นความมืด  
ของสังคมและพบปัญหาสังคม พยายามอยากแก้ปัญหานั้นให้ได้ แต่ตัวละครค้นหาคำตอบไม่ได้  
จึงรู้สึกทุกข์ใจ ความขัดแย้งนี้เกิดจากการที่ไม่มีความสามารถพอ ไม่มีความสามารถเพียงพอที่ไป  
เปลี่ยนสังคมให้ดีขึ้นได้ สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า คนไทยรักประเทศของตัวเองเป็นอย่างมาก

เป็นห่วงอนาคตของประเทศตัวเอง เมื่อเกิดปัญหาสังคมขึ้นมา คนไทยจะพยายามหาวิธีแก้ไข เพื่อให้สังคมไทยพัฒนาดีขึ้น

เรื่อง นักอ่านรุ่นไม่ใจจริง กล่าวถึงตัวละคร “หนู” ชอบอ่านหนังสือของอาจารย์ ศรีบูรพา กุหลาบ สายประดิษฐ์ “หนู” เขียนจดหมายถึงท่าน และบอกความรู้สึกนึกคิดของตัวเอง “หนู” ที่คิดว่าจะไปช่วยเหลือชาวบ้านคนอื่นดีหรือควรช่วยเหลือคนที่รู้จักก่อนดี ดังตัวอย่าง

“เมื่อหลายปีเดือนก่อน หนูเพิ่งอนุญาตให้องค์การช่วยเหลือเด็กแห่งหนึ่งหักเงินจากบัญชีธนาคารของหนูทุก ๆ เดือน เดือนละสามร้อยบาท ซึ่งไม่มากแต่ก็ไม่น้อยเกินเมื่อเทียบกับฐานะกำลังของหนู ให้นำไปช่วยเหลือคนอื่น ๆ ในสังคม

แรกที่เดียว หนูก็ยกอยู่หลายปีค่ะว่าจะช่วยเหลือชาวบ้านร้านตลาดดี หรือว่าควรช่วยเหลือพ่อแม่พี่น้องคนรู้จักของเราก่อนดี เพราะเท่าที่ได้ยินมา มักเป็นทำนองว่า ควรช่วยคนที่เรารู้จักดีกว่า เพราะคนรู้จักหรือพวกพ้องของเราต่างหากที่ช่วยเหลือเรา ส่วนคนอื่น ๆ ในสังคมไม่เห็นมีใครมาช่วยสักนิด ทำไมเราต้องไปช่วยคนอื่นที่ไม่รู้จักด้วย”

(นักอ่านรุ่นใหม่ใจจริง. 2548 : 42)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละคร ตัวละครมีความคิดหนึ่งว่า ต้องไปช่วยคนในสังคม ไปช่วยชาวบ้าน แต่มีความคิดอีกอย่างหนึ่งคือ ไปช่วยคนรอบ ๆ ที่รู้จักก่อน ไม่ไปช่วยคนแปลกหน้า สองความคิดนี้ขัดแย้งกัน ความขัดแย้งนี้เกิดจากการตัดสินใจเลือกสิ่งใดสิ่งหนึ่ง สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า คนไทยเน้นคุณธรรม ด้านความเอื้อเฟื้อมีน้ำใจ เสียสละ ชอบช่วยเหลือกัน ไม่ว่าจะเป็นพ่อแม่พี่น้องที่อยู่รอบ ๆ หรือว่าเป็นชาวบ้านที่ไม่รู้จัก คนไทยจะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

เรื่อง “ศรีบูรพา” จุดไฟนักเขียน กล่าวถึงตัวละคร “ข้าพเจ้า” เป็นครูสอนหนังสือ และเป็นนักประพันธ์ “ข้าพเจ้า” ชอบอ่านหนังสือพิมพ์มาก แต่สมัยนี้หนังสือพิมพ์ไม่น้อยขายข่าวไม่จริง “ข้าพเจ้า” รู้สึกทุกขใจ จึงเขียนจดหมายถึงอาจารย์ศรีบูรพา กุหลาบ สายประดิษฐ์ ดังตัวอย่าง

“หนังสือพิมพ์สมัยนี้มีไม่น้อยที่ขายข่าวไม่จริง สร้างกระแสการอ่านให้ผู้อ่านในสังคมที่มีแต่ความอยากรู้อยากเห็น เขาเรียกคุณนี่กันว่า “ยุคแห่งข้อมูลข่าวสาร” บางเรื่องบางราวทั้งที่เป็นเรื่องไม่สลักสำคัญอะไร แต่เขาก็ทำให้มันสำคัญขึ้นมา

บางครั้งคนทำหนังสือพิมพ์ในสมัยนี้ ไม่ได้สนใจเลยว่า ผู้ที่ตกเป็นข่าวนั้นจะได้รับผลกระทบทางด้านจิตใจและชีวิตครอบครัวตลอดจนหน้าที่การงานอย่างไร ขอให้เขาได้ขายข่าวเท่านั้นเป็นพอ



ข้าพเจ้าไม่ทราบว่า อุดการณ์ของพวกเขาหายไปไหนหมด ทำไมเขา  
ไม่เอาแบบอย่างการทำงานในสมัยของท่านศรีบูรพาบ้าง”

(“ศรีบูรพา”จุดไฟนักเขียน. 2548 : 85)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละคร ตัวละครเห็นหนังสือพิมพ์  
ปัจจุบันนี้มีไม่น้อยที่ขายข่าวไม่จริง อุดการณ์ของนักหนังสือพิมพ์หายไป รู้สึกทุกข์ใจเป็นอย่างมาก  
ปัญหานี้เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของสังคม สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า สังคมไทยปัจจุบัน มี  
ปัญหาในหนังสือพิมพ์ว่า หนังสือพิมพ์มีไม่น้อยที่ขายข่าวไม่จริง หรือว่าสร้างกระแสการอ่านให้ผู้อ่าน  
ไม่ดี ไม่สนใจว่าจะมีผลกระทบต่อเยาวชนของชาติอย่างไร

เรื่อง ครูผู้คิดถึงคนอื่น กล่าวถึงตัวละคร “ข้าพเจ้า” เขียนจดหมายถึงอาจารย์ศรีบูรพา  
กุหลาบ สายประดิษฐ์ เกิดจากครอบครัวที่ยากจนลำบากมาก แต่ “ข้าพเจ้า” ก็พยายามเรียนหนังสือ  
ชอบอ่านหนังสือของ “ท่าน” “ข้าพเจ้า” ไม่มีเงินไปซื้อหนังสือ ถ้าอ่านหนังสือ มักจะไปอ่านที่บ้าน  
ของ “ลุง” แต่ “ลุง” ไม่อนุญาตให้เอาหนังสือออกนอกบริเวณบ้าน “ข้าพเจ้า” อยากรับหนังสือมาก  
จึงมีความคิดขโมยหนังสือ จิตใจจึงมีการต่อสู้กันไม่น้อย ดังตัวอย่าง

“ข้าพเจ้าเคยคิดจะขโมยหนังสือ “ลูกผู้ชาย” ออกจากบ้าน  
ลุงเพื่อครอบครองไว้เป็นของตัวเอง เพราะรู้ว่าถึงอย่างไร พ่อแม่ไม่  
สามารถซื้อให้ได้ แต่เนื้อความในหนังสือดังกล่าวไม่ยอมให้ข้าพเจ้า  
ทำเช่นนั้น ”

(ครูผู้คิดถึงคนอื่น. 2548 : 98-99)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละคร ตัวละครมีความต้องการอ่าน  
หนังสือ มีความอยากได้หนังสือ จึงจะขโมยหนังสือของคนอื่น แต่ความคิดอีกหนึ่งว่า การขโมย  
หนังสือเป็นสิ่งที่ไม่ดี ผิดกับเป้าหมายการอ่านหนังสือของตัวเอง สองความคิดนี้ขัดแย้งกัน  
ความขัดแย้งนี้เกิดจากความอยากได้สิ่งที่ไม่มี สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า คนไทยเน้นคุณธรรม  
ด้านความซื่อสัตย์ต่อมิตร และรักษาความยุติธรรม รักศักดิ์ศรี สามารถควบคุมความอยากของตัวเอง  
ในภาวะที่ต้องตัดสินใจ คนไทยมักจะตัดสินใจด้วยคุณธรรม

เรื่อง เด็กแว้น กล่าวถึงตัวละคร “ภาณุ” เป็นพนักงาน กลางวันทำงานหนัก “ป้อม” เป็นลูก  
ชายของเพื่อนบ้าน “ป้อม” ไม่ชอบเรียนหนังสือ ครอบครัวซื้อมอเตอร์ไซค์มา “ป้อม” กลายเป็น  
เด็กแว้น ซ้อมมอเตอร์ไซค์เสียงดังทุกคืน เสียงมอเตอร์ไซค์ทำให้ “ภาณุ” ต้องตื่นมาหลายรอบทุกคืน พอ  
วันหนึ่ง “ป้อม” ซ้อมมอเตอร์ไซค์กลับมาตีสาม เกิดอุบัติเหตุ ไม่มีใครรู้และไม่มีใครเห็นยกเว้น “ภาณุ”  
“ภาณุ” จึงมีความขัดแย้งกับจิตใจ ดังตัวอย่าง

“หรือจะมีแต่เขาเพียงคนเดียวเป็นพยานรู้เห็นเหตุการณ์นี้  
สัญชาตญาณทำให้เขาวิ่งลงจากห้องนอน พรวดเดียวถึง  
หน้าบ้าน หากความคิดหนึ่งกลับแทรกเข้าในหัวกระตุ้นให้เท้าที่กำลัง

วังเซ่งก้งัน กระแสความคิดนั้นราวเสียงกระซิบจากด้านมืด... จำเป็นหรือที่เขาต้องไปช่วยหลือป้อม ดูให้แน่ใจว่ามันปลอดภัย ในเมื่อเด็กคนนี่เองเป็นต้นเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นกับเขานอนไม่หลับสุขภาพเสื่อมโทรม จวนเจียนถูกไล่ออกจากงาน ปล่อยให้ไว้อย่างนี้ ไม่ต้องดูคำดูดี น่าจะถือว่าสาสมแล้ว

หากอีกเสียงหนึ่งแย้ง ไร่มนุษย์ธรรมเกินไป รถล้มเสียงดังขนาดนั้นกลับไม่มีคนในบ้านออกไปดูเลยสักคนเดียว ปล่อยให้ตัวเด็กอาจเจ็บหนัก ยังไม่มีใครรู้เห็น มิพิการหรือตายหรือหรือ”

(เด็กแว้น. 2556 : 232)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละคร ตัวละครมีความคิดหนึ่งว่า ไม่ไปช่วยเด็ก ซึ่งเป็นคนสร้างให้เกิดความวุ่นวาย ปล่อยให้เด็กตายโดยไม่มีใครช่วย ความทุกข์ที่เกิดจากเด็กจะหายไป แต่อีกความคิดหนึ่งว่า ต้องไปช่วยเด็กนี้ให้ได้ การมีเมตตาของมนุษย์เพราะว่าเป็นชีวิตหนึ่ง สองความคิดนี้ต่อสู้กัน ความขัดแย้งนี้เกิดจากการตัดสินใจของคน สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า ในภาวะที่ต้องตัดสินใจ คนมักจะทำด้วยคุณธรรมมีน้ำใจมากกว่า คนไทยเป็นคนมีน้ำใจ ให้อภัยคนอื่น

เรื่อง รังนอน กล่าวถึงตัวละคร “เกศินี” เป็นสาวทำงานหนัก พักอยู่ในห้องเช่า ช่างนอกห้องมีนกหลายตัวอยู่ ชันทุกเช้า ทำให้ “เกศินี” นอนไม่สบาย นอกจากนั้นนกเหล่านี้ยังถ่ายมูลออกมาเปื้อนกระจกและเสื้อผ้าที่ทิ้งไว้ในราว “เกศินี” ไม่ชอบนกเหล่านี้ จะหาวิธีไล่มันไป พอไล่ไม่ออก “เกศินี” อยากฆ่ามันตาย แต่ยังคิดว่าการฆ่านก จะเกินไป ดังตัวอย่าง

“เกศินีมือเท้าเย็นทั้งเส้นผมหน้า ๗ คิดหาทางออกให้กับตัวเอง ใจหนึ่งต้องการฆ่ามันให้ตาย แต่อีกใจก็เกรงกลัวบาป คิดไม่ตก นิ่งไม่ติด ได้แต่เดินวนเวียนไปมาภายในห้อง นั่งงานอยู่พักใหญ่ จึงตัดสินใจขึ้นไปดูบนคานฟ้าเพื่อมองหาวิธีใหม่อีกครั้ง เดินผ่านหน้าห้องข้าง ๆ กลิ่นเทียนหอมขจรขจายไปทั่วเธอสูดกลิ่นเข้าไปอัดเต็มล่องปอดราวกับเสพติด ผ่อนคลายความเครียด”

(รังนอน. 2556 : 250)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละคร ตัวละครมีความต้องการให้ตัวเองอยู่อย่างสบาย ต้องฆ่าสัตว์ที่ทำความวุ่นวายแก่ตัวเอง แต่อีกความคิดหนึ่งว่า สัตว์ก็มีชีวิตอยู่ การฆ่ามันด้วยเรื่องเล็กน้อยจะเป็นบาป สองความคิดนี้ขัดแย้งกัน ความขัดแย้งนี้เกิดจากการกังวลบาป สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า ในสังคมไทยเชื่อเรื่องธรรมะ ศีลในศาสนา คนไทยมีความเชื่อเรื่องบาป คนไทยคิดว่าไม่ว่ามีเหตุผลอะไร การฆ่าสัตว์เป็นเรื่องบาป เป็นเรื่องที่มีผลกระทบไม่ติดต่อตัวเอง ดังนั้น คนไทยมักจะไม่ฆ่าสัตว์ในธรรมชาติ สภาพแวดล้อมไทยจึงได้รับการรักษาได้อย่างดี

เรื่อง ยาอายุวัฒนะ กล่าวถึง ตัวละคร “ผม” เกิดในครอบครัวที่มีอาชีพไล่สัตว์ ฆ่าสัตว์ไปขาย “ผม” ไปไล่สัตว์กับบิดาตั้งแต่เด็ก “ผม” จึงรู้สึกไล่สัตว์เป็นสิ่งธรรมดาของชีวิต จนถึงครั้งหนึ่ง “ผม” เห็นพิธีกรรมหลังจากการปลิดชีวิตจบลง “ผม” เริ่มสงสัยการกระทำของตัวเองเป็นสิ่งที่ไม่ดี ดังตัวอย่าง

“ผมรู้สึกหือ้อตายขึ้นมาถนัด รอบข้างคล้ายกำลังหมุนวน  
ไม่มีเสียงใด ๆ ปรากฏ นี่นับเป็นครั้งแรกที่ได้ที่ผมออกไปไล่สัตว์แล้ว  
ได้มาเห็นพิธีกรรมหลังจากการปลิดชีวิตจบลง มันดูโหดร้ายเกินไป  
สำหรับมนุษย์ที่ถูกยกย่องว่าประเสริฐเลิศเลอ ผู้ที่มีกรังแกสิ่งใดก็  
ตามที่อ่อนแอกว่าตนเสมอ”

(ยาอายุวัฒนะ. 2556 : 315)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละคร ตัวละครมีความต้องการ ฆ่าสัตว์ ทำหน้าที่ของตัวเอง แต่อีกความคิดหนึ่ง ตัวละครรู้สึกสงสารพวกสัตว์ ไม่อยากฆ่าสัตว์อีก สองฝ่ายนี้ขัดแย้งกัน ความขัดแย้งนี้ เกิดจากการรักษาธรรมชาติ สะท้อนให้เห็นถึงภาพสังคมไทยว่า ประเทศไทยมีพรานป่าและมิ้นกไล่สัตว์อิสระ นอกจากนี้ คนไทยมีความเมตตาต่อกับสัตว์โลก ถึงแม้ว่าทำร้ายธรรมชาติ แต่ยังรักษาสัตว์ที่อยู่ในธรรมชาติอยู่

### 3.1.3 ความขัดแย้งภายในใจด้านสัญชาตญาณ

ความขัดแย้งภายในใจของตัวละครในเรื่องสั้นรางวัลสุภาวดี เทวกุลฯ พ.ศ. 2546-2556 สาเหตุด้านสัญชาตญาณ ตัวละครต้องต่อสู้กับตัวเองในด้านความกลัว การทำหน้าที่ การเอาตัวรอด จากความตาย เป็นต้น ดังนี้

เรื่อง หลิงหม้ายในทุ่งข้าวสีเหลือง กล่าวถึงตัวละคร “พระหนุ่ม” อยู่หลังวัด “หลิงหม้าย” เป็นผู้หญิงที่สวยงาม มีคนไปจีบเป็นจำนวนมากไม่น้อย แต่ “หลิงหม้าย” ใช้ชีวิตอยู่กับลูกชาย ทำงานเลี้ยงครอบครัว “คนบ้า” เป็นคนที่มีโรคจิต ไม่ชอบใส่เสื้อ เมื่อ “พระหนุ่ม” เห็น “หลิงหม้าย” ที่เป็นคนสวย มีความสัมพันธ์กับ “คนบ้า” หลังวัด จึงมีความรู้สึกนึกคิดกับตัวเอง ดังตัวอย่าง

“เมื่อวัดอุสินีแดงนุ่มละมุนละไมอยู่ในมือ จึงรู้ว่ามันเป็น  
กางเกงในสีแดงกางเกงในที่ทิ้งคราบเกรอะของความใคร่เอาไว้  
เด่นชัด เถ้านั่นเองภาพของหญิงเปลือยกายงดงามดุจนางฟ้าก็  
ทะยานตัวออกมาจากหลังต้นไม้ใหญ่ปิดร่างสายพ้องตรงหน้าด้วย  
อากัปกริยาเย้ายวน

พระหนุ่มผมจะหัวใจสะท้อน วูบนั้นองคชาติที่ไค้คอกั้งดั่งง  
ดิดตัวขึ้นมาดูจเดียวกัน พระหนุ่มยังขย้มกางเกงในสีแดงในมือ  
เพ่งมองอยู่นานราวค้นหาความรู้ที่แท้จริงแห่งชีวิต”

(หลิงหม้ายในทุ่งข้าวสีเหลือง. 2556 : 143)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งภายในใจของตัวละคร เป็นความขัดแย้งระหว่างสัญชาตญาณของมนุษย์กับจริยธรรมศีลธรรม ฝ่ายหนึ่ง ตัวละครมีความต้องการสัญชาตญาณของมนุษย์ อีกฝ่ายหนึ่งตัวละครมีหน้าที่ต้องทำตามกฎหลักของศาสนา และต้องต่อสู้กับเป็นสัญชาตญาณของตัวเอง ทั้งสองฝ่ายจึงขัดแย้งกัน ความขัดแย้งนี้ เกิดจากการบังคับใจตัวเอง การทำหน้าที่ของตัวเอง สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า สังคมไทยนับถือศาสนาพุทธ เน้นจริยธรรมและศีลธรรม คนในสังคมมักจะทำตามจริยธรรมและศีลธรรมมาใช้ในวิถีชีวิต และอดความอยากและความคิดของตัวเอง

เรื่อง ปลายทาง กล่าวถึงตัวละคร “เขา” เป็นเด็กชายอายุน้อยและซื่อสัตย์ ทุกวัน “แม่” จะมารับเขาที่โรงเรียน แต่อยู่มาวันหนึ่ง “แม่” ไม่ได้มารับ เพราะอยากให้ลูกชายตัวเองรู้จักกล้าหาญ จึงให้ “เขา” กลับบ้านเอง “เขา” กลัวความมืดมาก แต่ต้องกลับบ้านเองด้วยอารมณ์หวาดกลัวดังตัวอย่าง

“เขาสะพายกระเป๋านักเรียนเดินเข้าซอยไปอย่างหวั่นกลัว ผ่านทุ่งหญ้ารกชัฏสูงท่วมหัว จนรู้สึกตัวตัวเองเล็กเหมือนกบเขียด บนท้องฟ้าแลเป็นสีส้มจาง แสงสว่างปราบขึ้นโพลงและส่องเสียงคำรามกัมปนาท เขาเร่งฝีเท้าไปบนถนนสายแคบ ๆ นั้น ถึงแม้จะคุ้นเคย แต่ในเวลามืดค่ำเช่นนี้ และฝนใกล้จะตกทำให้ถนนเล็กๆ สายนั้นคล้ายสัตว์ร้ายที่ใกล้จะตื่น”

(ปลายทาง. 2552 : 113)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งระหว่างจิตใจของตัวละคร ตัวละครจะกลับบ้าน แต่ต้องเดินผ่านทางที่มีด ตัวละครซื่อสัตย์ กลัวความมืด ไม่กล้าเดินกลับ ทั้งสองนี้จึงขัดแย้งกัน ความขัดแย้งนี้เกิดจากเผชิญความกลัวของตัวเอง สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า คนไทยให้ความสำคัญแก่ความกล้าหาญ ครอบครัวไทยจะพยายามฝึกสอนลูกหลานตัวเองให้เป็นเด็กกล้าหาญ ให้เด็กเผชิญปัญหาด้วยตัวเอง เช่น กลับบ้านคนเดียว ไม่กลัวความมืด

เรื่อง ต้นไม้ของจำเริญ กล่าวถึง ตัวละคร “เขา” เป็นหนุ่มที่ขี้อายเสพติด “พ่อ” เป็นตำรวจพอบิดาเข้าร่วมกิจกรรมที่จับคนร้าย บิดาไล่ตาม “เขา” “เขา” ต้องหนีให้ได้ เพราะว่าอาชญากรรมของ “เขา” รุนแรงมาก แต่บิดาตามมา “เขา” พุดคุ้ยถามบิดาถ้าเข้ามาจะยิง แต่บิดาไม่ยอมถอยออก “เขา” จึงยกมือจะยิงบิดา ดังตัวอย่าง

“ “พ่อ...อย่าเข้ามา ไม่งั้นฉันยิง” ชายหนุ่มตะโกนก้อง กระชับปืนในมือเตรียมเข่นฆ่า แต่อากัปกริยานั้นไม่สามารถหยุดฝีเท้าของผู้เป็นพ่อได้ แก้ววตรงไปอย่างมุ่งมั่น ไม่หวาดหวั่นกับมัจจุราชในมือของลูกชายแต่อย่างใด

แสงจันทร์นวลสาดส่อง ฉายให้เห็นปืนในมือชายหนุ่มลั่นระริก สำนึกไผ่ดีและฝ่ายต่ำต่อสู้กันอย่างรุนแรงในความคิด ถ้าปืนใน

มือลั่นไก เขาจะกลายเป็นคนอกตัญญู ชั่วช้า แต่ถ้าปล่อยให้พ่อเดิน  
เข้ามาอิสรภาพของเขาจะถูกถูกลิตรอนในทันที ”

(ต้นไม้ของจำเริญ. 2546 : 89)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละคร ฝ่ายหนึ่ง ตัวละครเป็นคนร้าย จำเป็นต้องทำร้ายบิดาของตัวเอง เพื่อช่วยตัวเองให้รอด เอาสิ่งอุปสรรคใด ๆ ออก ความคิดอีกฝ่าย หนึ่งว่า ทำร้ายบิดาไม่ได้ ถึงแม้บิดาทำหน้าที่ของการเป็นพ่อไม่ดี แต่ก็ยังเป็นบิดาของตัวเองอยู่ดี ความคิดสองฝ่ายจึงขัดแย้งกัน จิตสำนึกฝ่ายสูงของตัวละครต้องต่อสู้กับจิตสำนึกฝ่ายต่ำ ความขัดแย้ง นี้ เกิดจากการตัดสินใจหาทางที่เอาตัวรอด สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า คนไทยมีความกตัญญู ต่อบิดามารดา ถึงแม้ว่าลูกจะมีความขัดแย้งกับบิดามารดาเท่าไรก็ตาม คนไทยจะไม่ทำสิ่งร้ายกับ บิดามารดา

เรื่อง แม่ของผมนคนเดียว กล่าวถึงตัวละคร “ผม” อยู่กับมารดาตั้งแต่เด็ก สองคนอยู่อย่าง ยากจนลำบาก แต่มีความสุขความอบอุ่น พ่อ “ผม” โตขึ้น มารดามีโรคความดันโลหิตสูง มารดา เสียชีวิต “ผม” เศร้าโศกเสียใจมาก และในความคิดของ “ผม” ไม่อยากเชื่อว่ามารดาที่รักมากจะมีวัน เสียชีวิต ตัวละคร “ผม” จึงไม่ยอมรับความจริง ดังตัวอย่าง

“เรื่องทั้งหมดนี้ พี่ ๆ ผมบอกว่าผ่านมานานหลายปีแล้ว แต่ผม  
ไม่เชื่อ หลายครั้งที่เห็นภาพถ่ายแม่ หลายหนที่เห็นคนจูงหญิงชรา  
ข้ามถนน เห็นชายหนุ่มกับหญิงแก่จับมือกันเดินไปตามถนน ทำให้  
อดคิดถึงแม่ไม่ได้”

(แม่ของผมนคนเดียว. 2556 : 172)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละคร ตัวละครมีความคิดว่า มารดา ของตัวเองยังไม่เสียชีวิต ตัวละครยังรอโทรศัพท์ของมารดาอยู่ แต่ความคิดอีกฝ่ายหนึ่งว่าต้องยอมรับ ความจริงที่มารดาเสียชีวิต สองความคิดนี้ขัดแย้งกัน ความขัดแย้งนี้ เกิดจากการสูญเสียของสมาชิก ครอบครัว สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า คนไทยให้ความสำคัญแก่ครอบครัวมาก การเสียสมาชิก ครอบครัวเป็นเรื่องที่เศร้าโศก เป็นเรื่องที่ทุกขใจมากต่อสมาชิกครอบครัว บางทีคนยอมรับไม่ได้ จึงทำให้ชีวิตของตัวเองไม่มีความสุข

### 3.1.4 ความขัดแย้งภายในใจด้านความยากจนฐานะ

ความขัดแย้งภายในใจของตัวละครในเรื่องสั้นรางวัลสุภาว เทวกุลฯ พ.ศ. 2546–2556 ใน ด้านความยากจนฐานะ ตัวละครต้องต่อสู้กับชีวิต ต่อสู้กับความยากจนด้านอาชีพ ต่อสู้กับฐานะที่ต่ำ ดังนี้

เรื่อง อาทิตย์กลับบ้าน กล่าวถึง ตัวละคร “อาทิตย์” เกิดในครอบครัวที่เคยร่ำรวยมาก่อน หลังจากร้านของตัวเองปิดแล้ว “พ่อ” “แม่” จึงจำนองบ้านให้ธนาคาร “อาทิตย์” จึงไปเรียนที่ กรุงเทพฯ ไม่เคยกลับบ้านที่ “พ่อ” “แม่” บอกว่ากำลังสร้างอยู่ จนถึง “พ่อ” เสียชีวิต “อาทิตย์” กลับ

บ้านของ “แม่” ที่อยู่ในชนบท “อาทิตย์” ไม่เคยคิดว่า “แม่” จะทำอาชีพช่างทรง อยู่ชนบท ดังตัวอย่าง

“เขาเริ่มชวนแม่คุยในเรื่องที่เตรียมไว้ เขาพยายามสอนแม่ ให้ออกกำลังกายด้วยการขยับตัวง่าย ๆ สอนให้ค่อย ๆ ยืดแขนยืดขา ชวนคุยเรื่องการรักษาสุภาพ แม่ทำท่าสนอกสนใจมากกว่าปกติ อย่างที่แม่ทำกับป้าตุ้ยและเหล่าลูกศิษย์ของปู่เวลาที่พวกเขาเข้ามา คุยด้วย พอเห็นปฏิริยาอัตโนมัติแบบนั้น อาทิตย์ก็หยุดพูดทันที ฝ่าแต่ถามตัวเองในใจซ้ำไปซ้ำว่า แม่อยู่ที่ไหน เมื่อไรแม่จะกลับบ้าน”

(อาทิตย์กลับบ้าน.2556 : 63)

ตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละคร ตัวละครมีความคิดหนึ่งว่า นี่ไม่ใช่ มารดาจริงของตัวเอง ตัวละครยอมรับมารดาที่เป็นช่างทรงไม่ได้ และความคิดอีกฝ่ายหนึ่งว่า ไม่ว่าจะ มารดาที่เปลี่ยนแปลง แต่ยังไงก็เป็นมารดาของตัวเอง จิตใต้สำนึกสองฝ่ายนี้จึงขัดแย้งกัน ปัญหา เกิดจากการแบ่งพวกของอาชีพ สะท้อนภาพสังคมไทยว่า ในสังคมมีการแบ่งพวกของอาชีพ คนจะ แบ่งอาชีพที่มีเกียรติและอาชีพที่ไม่มีเกียรติ พวกอาชีพเป็นช่างทรง จะเป็นอาชีพที่คนในสังคมไม่ นิยมทำ

เรื่อง พุดดิ่ง กล่าวถึงตัวละคร “ชายหนุ่ม” ได้เลี้ยงแมวตัวหนึ่งที่เรียกว่า “พุดดิ่ง” “ชายหนุ่ม” เลี้ยง “พุดดิ่ง” ตั้งแต่เด็ก เลี้ยงเหมือนลูกตัวเอง พอ “พุดดิ่ง” หนีออกจากบ้านถูกงูกัด หมอให้ไปส่งที่พยาบาลในกรุงเทพฯ ฯ และไม่ทราบว่าจะรอดหรือไม่ ค่ารักษาของ “พุดดิ่ง” ต้องจ่าย เป็นหมื่น แพงกว่าค่ารักษาของลูกชายตัวเองอีก “ชายหนุ่ม” จึงมีความขัดแย้งในจิตใจของตัวเองว่า จะไปรักษาด้วยราคาแพงโดยไม่รู้ว่าจะรอดชีวิตหรือไม่ หรือว่าไม่ไปรักษา ให้ “พุดดิ่ง” เสียชีวิตด้วยการตัดสินใจของตัวเอง ดังตัวอย่าง

“หรือว่ายอมปล่อยให้มันตาย... ชายหนุ่มถอนใจสะท้อนเขาเองก็รักมันเหมือนลูกอาลัยนะอาลัยอยู่หรอก แต่ทำไม่ได้ - ภาซิดลับสน วุ่นวายใจ อึกซึกความคิดค้ำ-แต่... คุณค่ามันจะอยู่ตรงแค่นวนพองฟู ท่าที่ร่าเริง กระโดดโลดเล่นแผล้วๆ เท่านั้นหรือ...คุณค่าของมันไม่ได้อยู่ที่สายใยความผูกพันระหว่างกันหรอกหรือ เขาไม่แน่ใจว่าเงินในธนาคารยังคงเหลือเท่าไร หมื่นกว่าหรือสองหมื่นกว่า แต่นั่นเป็นเงินออมเพื่อฉุกเฉิน ครอบครัวยังจะได้ไม่วุ่นวายเวลามีเหตุฉุกเฉิน”

(พุดดิ่ง. 2552 : 122)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละคร ตัวละครมีความคิดฝ่ายหนึ่งว่า ไปโรงพยาบาล ต้องรักษาแมวได้ โดยไม่คิดเรื่องค่ารักษา เพราะว่าตัวเองเลี้ยงมาเหมือนลูก ความคิดอีกฝ่ายหนึ่ง คือ ไม่ไปรักษา เพราะว่าเงินที่พอมืออยู่ เป็นเงินฉุกเฉินของครอบครัว ถ้าใช้ไปแล้ว ลูกของตัวเองเกิดเรื่องฉุกเฉินอะไรจะลำบาก ทั้งสองความคิดจึงขัดแย้งกัน ไม่ยอมกัน ความขัดแย้งนี้ เกิดจากความไม่มีเงินของมนุษย์ในสังคมที่ไม่สามารถทำในสิ่งที่ต้องการได้ เนื่องจากมีเงินไม่พอให้จ่ายกับสิ่งที่ตนต้องการ สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า คนไทยมีน้ำใจต่อสัตว์ต่าง ๆ คนไทยชอบเลี้ยงสัตว์ เช่น แมว หมา เลี้ยงเหมือนลูกของตัวเอง พอสัตว์เหล่านี้พบปัญหา คนไทยมักจะช่วยสัตว์ด้วยความน้ำใจและเมตตา คนไทยกับสัตว์ต่าง ๆ สามารถอยู่ด้วยกันอย่างสงบสุข

เรื่อง โสร่งสีน้ำหมาก กล่าวถึงตัวละคร “ผม” เป็นหนุ่มชาวมอญ “ผม” พยายามเรียนหนังสือที่กรุงเทพฯ ห่างไกลจากบ้านชาวมอญ เพื่อทิ้งชีวิตความเป็นมอญ แต่เมื่อเข้าสังคมไทยแล้ว การเป็นเด็กชาวมอญหรือเด็กบ้านนอก “ผม” กลายเป็นตัวตลกในกลุ่มเพื่อน “ผม” ไม่รู้ว่าตัวเองกำลังค้นหาอะไรอยู่และไม่รู้ว่าชีวิตจะไปอย่างไร ดังตัวอย่าง

“เมื่อผมได้นั่งนิ่ง ๆ ตามลำพังในวันหนึ่ง ถามตัวเองว่า เป้าหมายของชีวิตของผมคืออะไรแน่ ครั้งแรกผมตอบตัวเองไม่ได้ รู้แต่ว่าเหนื่อยมากกับสังคมรอบข้างที่เป็นอยู่ และทัศนคติของตัวเอง หากอยู่บ้านพ่อแม่คงกะงานบวชให้ ลึกหาลาเพศออกมาคงได้แต่งเมีย คนวัยผมแถบบ้านสามารถตั้งต้นชีวิตครอบครัวกันได้แล้ว รู้สึกแปลกใจกับเวลาที่ผ่านไป ที่ไม่รู้ตัวว่ากำลังวิ่งหาอะไรอยู่”

(โสร่งสีน้ำหมาก. 2552 : 213)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละคร ตัวละครรู้สึกผิดหวัง ไม่ได้สิ่งที่เขาต้องการ อีกฝ่ายหนึ่งตัวละครไม่รู้ว่าจะดำเนินชีวิตต่อไปได้อย่างไร สองความคิดนี้ทำให้ตัวละครมีความขัดแย้งกับตัวเอง ความขัดแย้งนี้ เกิดจากการแบ่งชนชั้นในสังคม สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า คนไทยประกอบด้วยคนเมือง คนบ้านนอก และชนเผ่า คนอื่นในสังคมจะคิดคนบ้านนอกและชนเผ่าว่าเป็นกลุ่มที่ด้อยกว่า มองคนกลุ่มนี้เป็นตัวแปลกในสังคม ทำให้คนกลุ่มนี้ไม่มีความสุข

เรื่อง ความตาย...ที่เจียบงัน กล่าวถึงตัวละคร “นาง” เป็นคนใบ้ เป็นสาวโรงงาน ไม่ค่อยมีการศึกษาเท่าไร มีสามี “ผัว” ที่ชอบเมาเหล้าเมายา “นาง” โดนตีโดนด่าเป็นประจำวัน “นาง” อดทนไม่ไหวแล้ว คิดว่าจะฆ่าตัวตาย แต่ยังคงคิดว่ายังไง “ผัว” ก็คือสามีของตัวเอง ดังตัวอย่าง

“เมื่อไรจะได้ตายไปเสียทีนะ นางนึกในใจพร้อมน้ำตา นางเพิ่งโดนผัวเตะเข้าให้สองสามครั้งที่ซีโครง ตบเข้าให้ที่ใบหน้าทีเริ่มบวมปูดขึ้นมาแล้วเวลานี้ จำไม่ได้ว่ามันตบเอาที่ครั้ง แต่ไม่มีโอกาสนับเอาเลยที่เดียว ไอ้ที่นางบ่น ๆ ในใจ ให้ตาย ๆ ไปเสียทีนั่นไม่ใช่

ใคร แต่เป็นตัวนางเอง ที่อยากตาย ๆ ให้พ้นไปจาก “ผัวเฮงชวย” ที่  
นางเรียกในใจอยู่คนเดียว”

(ความตาย...ที่เจียบงัน. 2546 : 57)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละคร ตัวละครมีความคิดหนึ่งว่า  
ไม่สามารถอดทนกับความรุนแรงในครอบครัวแล้ว จึงเลือกที่จะฆ่าตัวตายเป็นทางออกและพ้น  
ความทุกข์นี้ แต่มีความคิดอีกฝ่ายหนึ่งว่า ต้องอดทน เพราะสามีเป็นใหญ่ในครอบครัว ไม่ว่าเขาจะ  
ทำร้ายตัวเองอย่างไร ต้องอดทนให้ได้ สองความคิดนี้จึงขัดแย้งกัน ความขัดแย้งนี้ เกิดจากค่านิยม  
เก่าแก่ที่ถือผู้ชายเป็นใหญ่ สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า ในสังคมไทยคนบางกลุ่มยังมีค่านิยม  
ล้าสมัยในสังคมเอารัดเอาเปรียบกดขี่ข่มเหงผู้หญิง ทำให้ผู้หญิงไม่มีการศึกษาและพิกการ เป็นกลุ่มคน  
ที่ไม่กล้าไปโต้ตอบสิ่งไม่ยุติธรรม อดทนสิ่งเลวร้ายในครอบครัว ทำให้ผู้หญิงในครอบครัวไม่มีความสุข  
จึงมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมขึ้นมา เช่น ฆ่าตัวตาย

เรื่อง เทียน กล่าวถึง ตัวละคร “แม่” เป็นผู้หญิงที่สามีเสียชีวิตเป็นเวลานาน แล้วเลี้ยงลูกชาย  
“เจ้าหนู” อยู่คนเดียว ทุกวัน “แม่” ทำงานหนักเหน็ดเหนื่อย แต่เงินที่เก็บไม่พอใช้ในชีวิตประจำวัน “แม่”  
รักสามีที่ตายไปแล้วมาก พยายามเลี้ยงลูกชายและซื่อสัตย์กับสามี แต่นอกจากไปอยู่กันกับผู้ชายคน  
อื่น “แม่” ไม่มีทางอื่นจะเลือก ดังตัวอย่าง

แสงเทียนวอความท่ามกลางความมืด แม่ นั่งนั่งราวหุ่นปั้น  
สายตาจับที่รูปของพ่อ พิมพ์พราวกับพูดคุยกับคนในรูปนั้น เจ้าหนู  
กลัวทุกครั้งทีเห็นแม่คุยกับพ่อ แต่ก็ก้าวขึ้นไปหาเมื่อเห็นแม่สะอื้น  
ซบหน้ากับฝ่ามือ แม่รีบปาดน้ำตาเมื่อเห็นเขา ตาของแม่แดงซ้ำ  
หากแต่พยายามฝืนยิ้มคว่ำตัวเขาไปกอด เด็กชายมองรอยยิ้มพิกล  
นั้น ไม่ใช่รอยยิ้มอบอุ่นที่คุ้นเคยของแม่ หรือแม่ของเขาจะกลายเป็น  
คนแปลกหน้าไปเสียแล้ว

“ทุกอย่างที่แม่ได้รับจากพ่อ ไม่ว่าจะที่บ้านหลังนี้หรือลูก  
แม่จะไม่ยอมเสียไปเป็นอันขาด แม่ทำทุกอย่างที่จะรักษามันไว้ ไม่ว่า  
แม่จะทำอะไรลงไป ใครเขาจะว่าอะไร ลูกต้องเข้มแข็งอยู่เสมอให้  
เหมือนกับพ่อนะลูก แม่อยากให้ลูกจำไว้ว่าแม่ทำทุกอย่างเพื่อลูก  
และพ่อของลูกเสมอจำไว้นะ...”

(เทียน. 2546 : 98-99)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละคร ตัวละครมีความต้องการเลี้ยง  
ลูกให้ได้อย่างสบาย เป็นเมียน้อยของคนอื่น ไม่ให้ลูกลำบากเงิน แต่มีความคิดอีกฝ่ายหนึ่งว่า เคย  
สัญญาอยู่กับลูกและสามีที่เสียชีวิตจะเลี้ยงลูกอย่างดี จะซื่อสัตย์กับความรัก สองความคิดนี้ จึงขัดแย้งกัน  
ความขัดแย้งนี้เกิดจากการขาดเงิน คนที่ขาดเงินในสังคมจะอยู่อย่างลำบาก จะทำสิ่งที่ตัวเองต้องการ



ไม่ได้ สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า ในสังคม คนที่ขาดเงิน จะเป็นกลุ่มที่อยู่อย่างลำบาก ยิ่งเป็นผู้หญิงที่เลี้ยงลูกคนเดียว บางทีเพื่อชีวิตดีขึ้น ต้องมีพฤติกรรมที่ผิดกับความคิดหรือความหวังของตัวเอง เช่น ไปเป็นภรรยาน้อยของคนอื่น ทำให้คนไม่มีความสุข ครอบครัวไม่มีความสุขไปด้วย

เรื่อง แต่ สุภาพบุรุษนักการเมือง กล่าวถึงตัวละคร “หนู” เป็นคนไทยที่สนใจเรื่องการเมืองของไทย เขียนจดหมายถึงอาจารย์ศรีบูรพา กุหลาบ สายประดิษฐ์ และกล่าวถึงสังคมไทยสมัยนี้ คนเห็นแก่ตัวมาก “หนู” รู้สึกทุกข์ใจเป็นอย่างมาก ดังตัวอย่าง

“หนูไม่รู้เหมือนกันว่าทำไม ทำไม และทำไม คนจึงมีแต่ความเห็นแก่ตัวได้อย่างน่าเกลียดขนาดนี้ ถ้าสวรรค์มีจริงหนูคิดว่าท่านคงอยู่บนสวรรค์และรับรู้ถึงความเป็นไปของบ้านเมืองเรา ท่านคงจะเศร้าใจที่ไม่รู้จะช่วยชาวบ้านให้พ้นทุกข์ได้อย่างไร และคงจะเศร้าใจทวิคุณเมื่อใครบางคนที่เคยต่อสู้เพื่อสังคมเป็นผู้มีอำนาจในสังคม แต่เมื่อเขามีอำนาจจริง ๆ เขากลับไม่ได้แตกต่างจากเหล่านายทุนทั้งหลายที่เขาเหยียดหยามว่าเอาเปรียบประชาชน”

(แต่ สุภาพบุรุษนักการเมือง. 2548 : 58)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละคร ตัวละครเห็นปัญหาสังคม รู้สึกทุกข์ใจ แต่ตัวละครเปลี่ยนสิ่งนี้ได้ และไม่รู้ว่าจะทำอย่างไร ให้สังคมดีขึ้น ความขัดแย้งนี้ เกิดจากต่างคนต่างมีความคิดในสังคม คนไปเปลี่ยนคนอื่นไม่ได้ สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่าสังคมไทยสมัยนี้มีปัญหาว่า คนเห็นแก่ตัวมากขึ้น นอกจากนี้ ยังสะท้อนให้เห็นว่า คนไทยรักประเทศของตัวเอง เป็นห่วงบ้านเมืองตัวเองอยู่เสมอ เมื่อมีปัญหาสังคมเกิดขึ้นมา คนไทยจะรู้สึกทุกข์ใจ จะพยายามค้นหาเหตุผล หาทางออก

จากตัวอย่างดังกล่าวข้างต้นทั้งหมด สรุปได้ว่า ความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละครในเรื่อง สั้นรางวัลสุภาว เทวกุลฯ พ.ศ. 2546-2556 มีอยู่ 25 เรื่อง มีความขัดแย้งภายในใจด้านความรัก ความขัดแย้งภายในใจด้านคุณธรรม ความขัดแย้งภายในใจด้านสัญญาตญาณ ความขัดแย้งภายในใจด้านความยากจนฐานะ ความขัดแย้งเหล่านี้เกิดจากความสับสนใจ เกิดจากการแบ่งชนชั้นของสังคม ความวิตกกังวล และอยู่ในภาวะที่ต้องตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือเลือกทางออกอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อให้ชีวิตมั่นคงมีสุข ความขัดแย้งชนิดนี้รวมหลายๆ ด้าน ด้านวัฒนธรรม เช่น ความกตัญญู ซื่อสัตย์ ด้านการเลือกคู่ ด้านหน้าที่ตัวเอง และการเอาชนะตนเอง รวมทั้งการตอบสนอง ความโลภ ความต้องการหรือความอยากได้สิ่งใดสิ่งหนึ่งในเวลาเดียวกัน มนุษย์จึงต้องตัดสินใจด้วยจิตใจตัวเอง ไม่เกี่ยวข้องกับคนอื่น ต้องต่อสู้กับจิตใจของตัวเอง เพื่อหาทางออกหรือคลี่คลายความทุกข์ใจของตัวเอง จากความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละคร สามารถสะท้อนภาพสังคมไทยได้ ในเรื่องนับถือศาสนา เรื่องปัญหาภาคใต้ เรื่องรักสัตว์ เรื่องสาบาน เรื่องกลุ่มชนเผ่า เรื่องผู้พิการ เรื่องรักธรรมชาติ เป็นต้น

### 3.2 ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ (man against man)

ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์หมายถึงความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างตัวละครกับตัวละคร เป็นความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างตัวละครในเรื่องของการกระทำ พฤติกรรม ความรู้สึกนึกคิดที่ไม่ลงรอยกัน ความขัดแย้งในเรื่องสั้นรางวัลสุภาวีย์ เทวกุลฯ พ.ศ. 2546-2556 มีความขัดแย้งหลากหลาย ได้แก่ ความขัดแย้งระหว่างญาติกับญาติ ความขัดแย้งระหว่างบิดามารดากับบุตร ความขัดแย้งระหว่างสามีกับภรรยา ความขัดแย้งระหว่างพี่กับน้อง ความขัดแย้งระหว่างคนในสังคม ดังนี้

#### 3.2.1 ความขัดแย้งระหว่างญาติกับญาติ

ญาติ เป็นความสัมพันธ์ทางสายเลือดระหว่างบุคคลที่มีบรรพบุรุษเดียวกัน ความขัดแย้งระหว่างญาติกับญาติ มักจะเป็นความขัดแย้งที่เกี่ยวกับสมาชิกครอบครัวหรือทรัพย์สินเงินทองของครอบครัว เช่น การแบ่งทรัพย์สินเงินทอง การดูแลบิดามารดา การสั่งสอนลูกหลาน เป็นต้น

เรื่องซีซีโนซอร์ส กล่าวถึง ตัวละคร “แม่” มีลูกชายคนหนึ่ง ชื่อว่า “ซีซี” ชอบวาดรูปไต่โนเสาร์มาก แต่เขียนตัวหนังสือไม่เป็น “แม่” จึงอยากให้ลูกหยุดวาดรูป และคิดว่าลูกของตัวเองอาจจะมีปัญหาทางสมอง ต้องพาไปหาหมอหรือปรึกษากับ “ป้า” ที่เป็นครู “แม่” คิดว่าลูกมีปัญหา แต่ “ป้า” ไม่เห็นด้วย ดังตัวอย่าง

“ “ปล่อยเขาไปเถอะ ไม่ต้องรีบร้อน อีกหน่อยเขาคงวาดได้เองแหละ” ป้าของซีซีพูดตบตบอย่างรำคาญ

“น้อยว่าเขียนเส้นพวกนี้ไม่ได้เห็นจะได้ประโยชน์อะไร เปลืองปากกาเปลืองสี เปลืองกระดาษเปล่า” กระดาษหมดหลายห่อ สีหมดหลายกล่องแล้ว ยังไม่เห็นว่ซีซีจะพัฒนาอะไรได้เลย ยังขีดเขียนมั่ว ๆ ไม่เป็นตัวอะไรสักอย่าง ลู๊ฟให้เขียนตัวหนังสือหรือตัวเลขไม่ได้ แม่ของซีซีเฝยบมในใจออกมาอย่างหมดเปลือก

“จะรีบให้เขียนตัวหนังสือไปทำไม วัยขนาดนี้เขาไม่สนุกกับการเขียนตัวเลขหรอก” ป้าค่อนข้างจะเข้าใจความต้องการของซีซีดี

“แล้วจะให้เขียนเส้นยุ่ง ๆ ไปทำไมล่ะ” แม่พูดพลางขมวดคิ้วหน้ายุงที่ซีซีทำไม่ได้ตั้งใจตัวเอง

“มันมีประโยชน์มากรู้ไหม”

“น้อยไม่เข้าใจจริง ๆ เลย”

(ซีซีโนซอร์ส. 2556 : 72)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งระหว่างญาติใกล้ชิด ตัวละครคิดว่าลูกชายตัวเองมีปัญหา ต้องการญาติหาวิธีมาช่วย แต่ญาติตัวละครคิดว่าหลาน ซึ่งที่เป็นลูกชายของตัวเองไม่มีปัญหา ไม่ต้องช่วยอะไร ทั้งสองฝ่ายจึงมีความขัดแย้งกัน ความขัดแย้งนี้ เกิดจากต่างคนต่างมีความคิด

ในการอบรมเลี้ยงดูบุตร สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า ในสมัยนี้ บิดามารดาให้ความสำคัญแก่ลูกมากกว่าเดิม และจะมีการวางมาตรฐานให้กับเด็กด้วยหนังสือหรือการเรียน บิดามารดาจะไม่ใส่ใจพรสวรรค์ในด้านอื่นของเด็ก เช่นการวาดรูป จึงทำให้เด็กไม่มีความสุข มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม อยู่ร่วมกับพ่อแม่อย่างไม่มีความสุข ครอบครัวจึงไม่สงบสุขไปด้วย

เรื่อง แม่ของผมนคนเดียว กล่าวถึงตัวละคร “ผม” มี “พี่ชาย” “พี่สาว” สองคน มารดาเสียชีวิตไปแล้ว “ผม” รับความจริงไม่ได้ คิดว่ามารดาของตัวเองยังไม่ตาย ทุกวันรอโทรศัพท์ของมารดาที่ห้อง “พี่ชาย” “พี่สาว” รู้อาการของน้อง จึงอยากพาไปที่โรงพยาบาล แต่ “ผม” ไม่ยอม คิดว่าตัวเองไม่ได้ป่วย ดังตัวอย่าง

“เออนะ น้องเรามันเจออะไรมาเยอะ เฮียเคยบอกไม่ใช่หรือ  
ชีวิตน้องเรามันบัดซบสิ้นดี” ผมได้ยินพี่สาวพูด เขาหมายถึงผมหรือ  
พี่ชายตอบ “หมอเคยบอก ถ้าเริ่มมีอาการหลงลืม ให้พาไปหาหมอ”  
“มันเพิ่งลืบลีบกว่าเองนะเฮีย ยากก็กินไม่ขาด”  
“แกรู้ได้ไง บางที่ที่มันกินเองอาจจะแอบเอาไปทิ้งก็ได้”  
... ..  
ผมรีบเถียงทันที “เปล่านะ ผมไม่เคยทิ้ง แล้วก็ไม่ได้ไปหาหมอ  
แล้วด้วย ผมไม่ได้เป็นอะไรแล้ว”  
พี่สาวพยายามเอาใจผม เธอเดินเข้ามาโอบกอดแล้วตบ่าผม  
เบาๆ หันไปพูดกับพี่ชาย “มันอาจจะเครียดมากไป ตั้งแต่แม่ตายไป  
นะ”  
“แม้อยังไม่ตาย” ผมเถียงอีก “ผมจะไปรอสายแม่ในห้อง”  
(แม่ของผมนคนเดียว. 2556 : 167)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งระหว่างพี่น้องกัน พี่มีความต้องการให้น้องเข้าไปโรงพยาบาลรักษาโรคจิต แต่ตัวละครไม่ยอมไป คิดว่าตัวเองไม่ได้เป็นอะไร ไม่ไปตามที่พี่สั่ง และมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น แอบเอายาไปทิ้ง ในเรื่องสุขภาพ สองฝ่ายจึงขัดแย้ง ความขัดแย้งนี้ เกิดจากสมาชิกครอบครัวต่างคนต่างมีความคิดของตัวเองกัน สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า ในครอบครัวของไทย คนไทยพี่น้องกันต้องช่วยเหลือกัน เมื่อคนในครอบครัวพบปัญหา สมาชิกครอบครัวจะมาช่วยให้พ้น โดยเฉพาะพี่ของครอบครัว ด้วยตัวเองเป็นผู้ใหญ่กว่า พี่มักจะช่วยน้องอยู่เสมอ แต่ความคิดที่ต่างกันทำให้คนในครอบครัวไม่เข้าใจกัน คนในครอบครัวจึงไม่มีความสุข

จากตัวอย่างดังกล่าวข้างต้นทั้งหมด สรุปได้ว่า ความขัดแย้งระหว่างญาติกับญาติ มีอยู่ 2 เรื่อง ความขัดแย้งระหว่างพี่น้องในครอบครัว ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นครั้งนี้ มักจะเป็นความขัดแย้งที่เกี่ยวกับความคิดเห็นเรื่องครอบครัว พี่น้องกันมีความคิดเห็นหรือทำพฤติกรรมที่ไม่ตรงกัน ในเรื่อง

วิธีอบรมเลี้ยงดูสมาชิกครอบครัว เรื่องการดูแลสมาชิกคนแก่ เป็นต้น สามารถสะท้อนให้เห็นภาพครอบครัวว่า ครอบครัวไทยประกอบด้วยพ่อแม่ลูกญาติ ญาติคนไทยจะช่วยเหลือกัน

### 3.2.2 ความขัดแย้งระหว่างบิดามารดากับบุตร

ความขัดแย้งระหว่างบิดามารดากับบุตร เป็นความขัดแย้งของบุคคลสองฝ่ายที่มีความสัมพันธ์กันทางสายโลหิตประการหนึ่ง หรือมีความสัมพันธ์กันโดยการเลี้ยงดูอีกประการหนึ่ง ความขัดแย้งนี้มีหลายลักษณะ ความแตกต่างทางความรู้สึกนึกคิด หรือทัศนะของโลกของสองฝ่ายที่ไม่ตรงกัน ทำให้เกิดความขัดแย้ง เช่น บิดามารดาเอาอำนาจกำหนดการกระทำของบุตร ความหวังของบิดามารดากับการตัดสินใจของบุตร เป็นต้น ปัญหาที่เกิดความขัดแย้งนี้มักจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับครอบครัว ดังนี้

เรื่อง เลือดเนื้อและชีวิต กล่าวถึง “พ่อ” เสียชีวิตแล้ว “แม่” พบผู้ชายคนอื่น พาผู้ชายคนอื่นมาที่บ้าน ชายหนุ่ม “ฉัน” จึงไม่ยอมกลับบ้าน เพราะคิดว่าบ้านที่ขาดพ่อไม่ใช่บ้านแล้ว “ฉัน” ไม่ยอมกลับบ้านไปพบหรือคุยกับแม่อีก ดังตัวอย่าง

“ภาพแม่เอาผู้ชายคนอื่นมาอยู่ด้วยในห้องนอนที่พ่อเคยนอน  
คือวางลบอย่างดีสำหรับสภาพ “บ้าน” ออกไปจากความรู้สึกฉัน...  
แม่มคงไม่เข้าใจหรอกว่า ลูกชายคนนี้ตั้งใจแค่ไหนที่ก้าวพ้นออกมาจากรั้ว  
บ้านได้ ฉันทั้งปณิธานต่อหน้าโกศบรรพบุรุษพ่อ หากไม่จำเป็นจริงๆ  
จะไม่ขอเหยียบเข้าไปในบ้านอีกเลย เหมือนแม่จะรับรู้ปณิธานนั้นจึงไม่  
เคยไถ่ถามเรื่องการเป็นอยู่ของฉันเลยสักนิดเดียว”

(เลือดเนื้อและชีวิต. 2552 : 170)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งระหว่างมารดากับบุตรชาย ฝ่ายหนึ่ง มารดามีความต้องการแต่งงานใหม่ มีชีวิตใหม่ แต่ตัวละครรักบิดาที่เสียชีวิตมาก จึงไม่ยอมให้มีครอบครัวใหม่ ไม่อยากให้มารดาแต่งงาน ทั้งสองคนจึงขัดแย้งกัน ความขัดแย้งนี้เกิดจากความผิดหวังทางความคิดของบุตร สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า ในสังคมไทย การสร้างครอบครัวใหม่เป็นเรื่องใหญ่ ในครอบครัว ลูกในครอบครัวมักจะไม่ยอมรับให้บิดามารดาสร้างครอบครัวใหม่ เนื่องจากบิดามารดากับลูกไม่มีความเข้าใจกันให้ดี ต่างคนต่างมีความคิดของตัวเอง จึงทำให้ลูกมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น หนีออกจากบ้าน ไม่ติดต่อกับบิดามารดา ลูกไม่มีความสุข ครอบครัวก็ไม่สงบสุขไปด้วย

เรื่อง ต้นไม้ของจ่าเรื่อง กล่าวถึง ตัวละคร “จ่าเรื่อง” เป็นตำรวจ ลูกสาวคนโตเสียชีวิตเพราะยาเสพติด “จ่าเรื่อง” จึงให้ความสนใจกับลูกชายเป็นอย่างมาก “เขา” ถูกบิดาบังคับไม่ให้ทำสิ่งต่าง ๆ ที่ “เขา” ต้องทำ “เขา” จึงมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น ก้าวร้าว สูบบุหรี่ หนีออกจากบ้าน ติดยาเสพติด ดังตัวอย่าง

“เพื่อไม่ให้ประวัติศาสตร์มันกลับไปซ้ำรอยอีกครั้ง ตอนนั้นผม เข้มงวดกับเขามาก พยายามยึดเยียดตำราเรียน พยายามตีกรอบให้เขา อยู่กับบ้านและคนในครอบครัวมากที่สุด ทุกครั้งที่เขาขออนุญาต ออกไปเที่ยวเล่นกับเพื่อน ผมมักจะอ้างเหตุผลต่าง ๆ นานาแล้วจบ บทสรุปด้วยการปฏิเสธ ผมหวาดระแวงครับผู้กองผมกลัวว่าเพื่อนจะ พาเขาไปรู้จักกับไอ้ซาตานนั่น ภาพลูกสาวผูกคอตายอย่างน่าสมเพช มันตามหลอกหลอนผมอยู่ไม่เว้นแต่ละวัน ...

เวลานั้นผมมองเข้าไปว่า วัยรุ่นเป็นวัยอยากรู้อยากลอง และ ต้องการโลกอิสระที่แวดล้อมไปด้วยเพื่อนฝูง ความอบอุ่นที่ผมเพียร สร้าง มันจึงกลายเป็นกรงเหล็กกักขังเขาโดยที่ผมไม่รู้ตัว ต่อหน้าผมเขา เห็นเด็กหัวอ่อน เรียบร้อยและอยู่ในโอวาททุกอย่าง แต่ในใจเขากลับมี ภูเขไฟแห่งความดี้อร้อนก่อตัวขึ้น”

(ต้นไม้ของจำเริญ. 2546 : 87)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งระหว่างบิดากับบุตรชาย โดยบิดาเข้มงวดและบังคับ ลูกให้ทำตามกฎที่บิดากำหนดขึ้น ส่วนลูกชายวัยรุ่นไม่ต้องการทำกฎที่บิดากำหนด ตัวละครทั้งสองจึง ขัดแย้งกัน ความขัดแย้งนี้ เกิดจากสองฝ่ายมีอายุ ทัศนคติที่ต่างกัน ต่างฝ่ายต่างมีความคิดกันคนละ ด้าน สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า ในสังคมไทยปัจจุบัน ในช่วงเวลาที่เด็กไทยอยู่ในวัยรุ่นที่จะ กระตุ้นกระตือรือร้นกับบิดามารดา บิดามารดากับบุตรจะมีความขัดแย้งกัน ยิ่งเป็นสิ่งที่บิดามารดาวาง กฎเกณฑ์ไม่ให้ทำ ลูกยิ่งต้องการทำ เพื่อแสดงการต่อต้านกฎเกณฑ์ดังกล่าว ซึ่งส่งผลให้ทุกคนใน ครอบครัวไม่มีความสุข

เรื่อง ซิซีโนซอร์ส กล่าวถึง ตัวละคร “แม่” มีลูกชายคนหนึ่งชื่อ “ซิซี” ลูกชายชอบวาดรูปได โนเสาร์ แต่เขียนตัวหนังสือไม่เป็น “ซิซี” มักจะหลงวาดรูปทั้งวัน ไม่สนใจสิ่งอื่น “แม่” เป็นห่วง อยากรู้ให้ลูกหยุดวาดรูปไปพักพ่อนบ้าง เขียนตัวหนังสือบ้าง แต่เมื่อบังคับ “ซิซี” หยุด เขาก็ร้องให้ “แม่” จึงทุกข์ใจมาก ต้องหาวิธีอื่นให้ “ซิซี” หยุดวาดพักพ่อน ดังตัวอย่าง

“นับจากวันนั้นเป็นต้นมา ซิซีก็วาดแต่ไดโนเสาร์ วาดทั้งวันทั้ง คินวาดจนไม่ได้หลับไม่ได้นอน บางคืนหลับคาปากกา บางวันถึงจะขาด เรียนเพราะนอนตึกตื่นไม่ไหว วาดอย่างเดียว ไม่สนใจเรื่องอื่นใด ครูที่ โรงเรียนรายงานให้พ่อกับแม่ทราบว่ามีซิซีเอาแต่วาดไดโนเสาร์ทั้งวัน ไม่ ยอมเขียนตัวหนังสือและไม่ยอมเขียนตัวเลขเหมือนเด็กคนอื่น ... แม่ เป็นทุกข์ใจมาก”

(ซิซีโนซอร์ส. 2556 : 78)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งระหว่างมารดากับบุตรชาย มารดาเข้มงวดกับลูก อยากให้ลูกทำสิ่งที่ตัวเองกำหนด ต้องการให้ลูกทำตามกฎของตัวเอง แต่บุตรชายมีความต้องการทำสิ่งที่ตัวเองชอบและสนใจ ทั้งสองฝ่ายจึงขัดแย้งกัน ความขัดแย้งนี้เกิดจากบิดามารดากับลูกมีความคิด ความต้องการที่ต่างกัน สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า ครอบครัวไทยให้ความสำคัญกับลูก บิดามารดาจะเอาความคิดความต้องการของตัวเองใส่ไว้ให้ลูก โดยไม่สนใจความรู้สึกของลูก ทำให้ลูกไม่มีความสุข ครอบครัวไม่มีความสุขไปด้วย

เรื่อง เพราะโลกเราร้อน กล่าวถึง ตัวละคร “เขา” เป็นชายหนุ่มที่แต่งตัวเป็นทาร์ซาน ไม่ใส่เสื้อผ้าปีนขึ้นไปบนอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิเพื่อรณรงค์ต่อต้านภาวะโลกร้อน เป็นชาวต่างของไทย ทำให้เกิดความวุ่นวายปั่นป่วนขึ้นที่บ้านอย่างมากมาย ย่อมทำให้ทุกคนในบ้านมองทุกสิ่งทุกอย่างที่เกิดขึ้นครั้งนี้ในแง่ร้าย บิดามารดา รู้สึกเสียหน้า ละอาย ครอบครัวเดือดร้อน ดังตัวอย่าง

“พ่อไม่เคยไปเยี่ยมเขาไปที่คุมขัง ไม่เคยติดต่อสื่อสารมาทาง  
สื่อใดๆแม่ไม่กล้าสู้หน้าคนในหมู่บ้าน พี่สาวได้รับการ กระแทกกระเทือน  
ทางจิตใจจนเป็นโรคซึมเศร้าและไม่ยอมไปทำงานที่ โรงพยาบาลที่ทำ  
อยู่ ทั้ง ๆ ที่ผู้อำนวยการไม่เคยเอ่ยปากตำหนิเรื่องนี้ เลยสักครั้ง

แต่การที่ไม่มีคนทางบ้านติดต่อมาเลย ทำให้เขาเสียใจลึก ๆ  
อยู่ตลอดเวลา เขาคิดเสมอว่า ให้พ่อโทรมาด่าว่ากล่าวเขา หรือให้แม่  
เอาไม้แขวนเสื้อมาตีเขาแรง ๆ เหมือนเมื่อสมัยเด็ก ๆ หรือให้พี่สาวเยาะ  
เย้ยความโง่งมของเขา เขายังมีความสุขสบายใจกว่าที่ทุก ๆ คนทอดทิ้ง  
เขาไปถึงเพียงนี้”

(เพราะโลกเราร้อน. 2552 : 129)

จากความขัดแย้งที่ยกมา เป็นความขัดแย้งระหว่างบิดามารดากับบุตรชาย ตัวละครชอบงาน  
ของตัวเอง มีความต้องการทำหน้าที่ของอาชีพตัวเอง บิดามารดาไม่ยอมให้ลูกทำอาชีพนั้น เพราะ  
รู้สึกเสียหน้าครอบครัว สองฝ่ายนี้จึงมีความขัดแย้งกัน ความขัดแย้งนี้เกิดจากคนรุ่นใหม่กับบิดา  
มารดามีอายุ ความคิด ทัศนคติที่ต่างกัน สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า ในสังคมไทย สมาชิก  
ครอบครัวไทยให้ความสำคัญซึ่งกันและกัน ความเจริญ ความมีเกียรติ หรือความเลวร้ายของสมาชิก  
ครอบครัว มีอิทธิพลต่อทั้งบ้าน ถ้าสมาชิกทำดีมีเกียรติ ทั้งบ้านก็ได้รับการยกย่องเหมือนกัน เมื่อลูก  
ทำสิ่งที่บิดามารดาไม่เข้าใจหรือคิดว่าเรื่องนั้นเป็นเรื่องร้าย บิดามารดาจะมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม  
เช่น ห่างไกลจากลูก ไม่ติดต่อสนใจลูก ความโกรธของบิดามารดาจะทำให้ลูกไม่มีความสุข ทั้ง  
ครอบครัวก็ไม่มีความสุข

เรื่อง การอุปถัมภ์ของสิ่งมีชีวิตบนโลกสองใบ กล่าวถึงตัวละคร “ผม” ขับรถไปงานของเพื่อน ใน  
การเดินทางเหยียบแมวตัวหนึ่ง พอตีช่วงนี้ “แม่” ผันถึงตัวเองเป็นเจ้าของงานศพ “แม่” จึงคิดว่า

การเหยียบแมวเป็นกลางที่ไม่ดี “แม่” เป็นห่วง “ผม” คงมีสิ่งไม่ดีเกิดขึ้น จึงอยากให้ “ผม” ไปทำพิธี  
เกิดใหม่ “ผม” ไม่ยอม ดังตัวอย่าง

“ยังไม่พอ ตอนบ่าแม่แอบไปหาหมอดูคนหนึ่ง จากนั้นก็  
กลับมาด้วยสีหน้าคร่ำครีดย

“เอ็งต้องไปเกิดใหม่”แม่พูดเสียงแข็ง ผมเริ่มหงุดหงิด

“แต่เราเพิ่งไปสะเดาะเคราะห์มานะแม่” ผมค้าน คิดตำหนิ  
ตัวเองว่าไม่น่าเล่าเรื่องทั้งหมดให้แม่ฟังเลย “นี่ย่าบอกนะว่าผมต้อง  
ไปนอนในโลงศพ แล้วก็มีการสวดทั้งเป็น ผมไม่เล่นด้วยหรอก”

แค่คิด ผมก็ขนลุกขนพอง

“ชี้ขาดจริง เอ็งนี่” แม่หันมาทำตาเขียว”

(การอุปบัติของสิ่งมีชีวิตของโลกสองใบ. 2556 : 142-143)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งระหว่างมารดากับบุตรชาย มารดามีความเชื่อเรื่อง  
ไสยศาสตร์ มีความต้องการให้ลูกทำพิธีที่ตัวเองกำหนด แต่ตัวละครไม่เชื่อเรื่องไสยศาสตร์ ไม่อยากทำ  
ตามมารดา สองฝ่ายนี้จึงขัดแย้งกัน ความขัดแย้งนี้เกิดจากช่องว่างระหว่างวัย และการเปลี่ยนแปลง  
ของความคิดเรื่องไสยศาสตร์ของคนในสังคม สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า คนไทยมีความเชื่อใน  
พิธีไสยศาสตร์ เชื่อว่าพิธีการเกิดใหม่จะทำให้ความชั่วร้ายของตัวเองหายไป นอกจากนี้ยังสะท้อนให้  
เห็นภาพสังคมไทยว่า คนไทยมีความกตัญญูต่อบิดามารดา ถึงแม้ว่าบางทีความคิดของบิดามารดาหรือ  
คำสั่งของบิดามารดา ลูกอาจจะไม่ชอบไม่เห็นด้วย แต่มักจะทำตามคำสั่งของบิดามารดา นอกจากนี้  
ยังสะท้อนให้เห็นคนไทยมีความเชื่อว่า ถ้าคนขับรถ ในการเดินทาง เหยียบแมวเหยียบสุนัข เป็นกลางที่  
ไม่ดี ต้องไปหาหมอดู หาวิธีแก้ เป็นความเชื่ออย่างหนึ่งของคนไทย

เรื่อง จำเฉลิม กล่าวถึงเมื่อเป็นแฟนกัน “ดิฉัน” มีลูกสาวกับตำรวจ “คุณ” ต่อมา “ดิฉัน”  
แต่งงานใหม่กับคนอื่น สามีใหม่ไม่มีลูก และเอ็นดูลูกสาวเหมือนเป็นลูกตัวเอง ลูกสาวไม่รู้อาณาจริง ทั้ง  
สามคนอยู่อย่างมีสุข พอสามี “ดิฉัน” เสียชีวิตไป ความลับอันนี้จึงปิดไม่ได้ “ดิฉัน” กับลูกสาวจึงมี  
ความขัดแย้ง ดังตัวอย่าง

“ดิฉันตัดสินใจบอกลูกถึงความจริง และเล่าเรื่องคุณกับดิฉัน

ให้ลูกฟัง ลูกวิตกใจและกลายเป็นความตกตะลึง และหมางเมินดิฉันใน

ที่สุด เกือบปีแล้วนะคะที่ดิฉันไม่ได้พบลูก ดิฉันคิดถึงลูกมาก ”

(จำเฉลิม. 2552 : 58)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งระหว่างมารดากับบุตรหญิง มารดาที่มีความคิดของ  
ตัวเอง มีความต้องการปิดความลับ ลูกมีความต้องการรู้ความจริง สองฝ่ายจึงมีความขัดแย้งกัน  
ความขัดแย้งนี้เกิดจากบิดามารดาที่ลูกมีความคิดที่ต่างกัน สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า ใน

สังคมไทย เมื่อบิดามารดาหลอกบุตรในเรื่องที่สำคัญ จะทำให้ลูกผิดหวัง มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น หนีออกจากบ้าน ซึ่งส่งผลให้ทุกคนอยู่ในครอบครัวไม่มีความสุข

เรื่อง ดวงดาวของแม่ กล่าวถึง “แม่” เป็นโรครจิต ถึงแม้ว่ากินยารักษาแล้ว บางที “แม่” ยังมีอาการคลุ้มคลั่ง ควบคุมสติอารมณ์ไม่ได้ ตั้งแต่เด็ก “แม่” คอยตาม “ฉัน” ที่โรงเรียน เมื่อเด็กอยู่ยังรู้สึกอุ่นใจ แต่ “ฉัน” โตขึ้นแล้ว “ฉัน” ไม่อยากให้คนอื่นรู้ว่า แม่ของตัวเองเป็นคนโรครจิต แต่ “แม่” ยังคงคอยตามมาที่โรงเรียน ดังตัวอย่าง

“แม่ช่างไม่รู้เลยว่าฉันรู้สึกอย่างไร ต้องทนอธิบายผู้คนแค่ไหน  
ฉันเริ่มเติบโตขึ้นเรื่อยๆ แต่แม่กลับเห็นฉันเป็นเด็กเล็กๆ เท่าเดิม  
ขณะที่แม่ของเพื่อน ๆ แต่งตัวสวยพริ้งคูตี ก้าวเข้าโรงเรียนอย่าง  
เชื่อมั่น เข้าหาครูอย่างนอบน้อม มีแม่ฉันคนเดียวที่แปลกกว่าเพื่อน  
ด้วยการพาร่างฝ่ายพอมโทรม ๆ ผมเผ้ารุงรัง ใบหน้ามอมแมม แก้ม  
ตอบตาสีกโหล แต่งตัวด้วยเสื้อผ้าเก่าชอมช่อขาดปะทะ ทั้ง ๆ ที่มีเสื้อ  
สวยๆหลายตัว แต่แม่ก็เลือกใส่ตัวเก่าที่สุด เดินพ่นพ่นไปทั่วบริเวณ  
โรงเรียน เจอขยะก็ก้มเก็บ เดินอยู่ดี ๆ ก็หัวเราะ แล้วพูดคนเดียวไม่  
แคร์สายตาใคร ขณะที่กลุ่มเพื่อนต่างเมียงมอง กระซิบกระซาบหัวเราะ  
แล้วมองมาที่ฉัน บางครั้งก็ล้อเลียนเห็นเป็นเรื่องขบขัน ทุกคนรู้ดีว่า  
นั่นคือแม่ของฉันเอง ”

(ดวงดาวของแม่. 2552 : 74)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งระหว่างมารดากับบุตรหญิง มารดามีความต้องการดูแลลูกให้รอบคอบ ด้วยโรครจิตไข้เจ็บจึงมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น ติดตามไปที่โรงเรียนทุกวัน ตัวละครยอมรับพฤติกรรมของแม่ไม่ได้ ไม่อยากให้มารดาออกมา สองฝ่ายจึงมีความขัดแย้งกัน ความขัดแย้งนี้เกิดจากบิดามารดากับบุตรมีความคิด ความต้องการที่ต่างกัน สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า คนไทยให้ความสำคัญแก่กิริยาอาการ คนที่มีพฤติกรรมผิดกับคนอื่น จะเป็นตัวแปลกในสังคม และคนที่มีโรครจิตในตัวยังเป็นตัวแปลก เกิดปัญหาให้แก่ครอบครัว ทำให้ครอบครัว ทุกข์ใจ

เรื่อง เพราะโลกเราร้อน กล่าวถึงตัวละคร “เขา” เรียนจบมหาวิทยาลัยแล้ว ไม่ไปหางานสักอย่างมาทำ ทุกวันอยู่ในห้อง เล่นคอมพิวเตอร์ พ่อ “พ่อ” แม่” สมัครงานที่ธนาคารให้ อยากให้ “เขา” คอยกับผู้ใหญ่ธนาคาร และให้เพื่อนช่วยหลอกล่อไปสมัครงาน แต่ “เขา” แกล้งนอนตื่นสาย จนไปไม่ทันเวลา ดังตัวอย่าง

“ครั้งนี้พ่อก็ดู แม่ก็ด่า พี่สาวก็สบประมาท เขายังก็ไหล่เดินเข้า  
ห้อง และคราวนี้ เขาไม่เปิดปากพูดกับใครในบ้านเลยแม้แต่คำเดียว  
เก็บเนื้อเก็บตัวเงียบ หนวดเคราที่เคยโกนเป็นครั้งคราวก็เลิกโกน ผม  
ยาว



เมื่อชายหนุ่มรู้ว่าทุกคนรำคาญ เขาก็แอบไปขอเงินย่ำที่บ้าน  
เก่า และออกไปหาเช่าอพาร์ทเมนต์อยู่ตามลำพังอย่างสันโดษ”

(เพราะโลกเราร้อน. 2552 : 134-135)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งระหว่างบิดามารดากับบุตรชาย บิดามารดาอยากให้ลูกดำเนินชีวิตตามการวางแผนของตัวเอง จึงมีพฤติกรรมบังคับลูก แต่ตัวละครมีความคิดของตัวเองในการหางานและวิธีการดำรงชีวิต ไม่อยากทำตามบิดามารดา สองฝ่ายจึงขัดแย้งกัน ความขัดแย้งนี้เกิดจากบิดามารดากับบุตรมีทัศนคติ การมองโลก ความคิด และการวางแผนอนาคตที่ต่างกัน สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า สมัยนี้ วัยรุ่นในสังคมไทย มีความคิดของตัวเองในทุก ๆ ด้าน เช่น ในด้านการทำงาน การใช้ชีวิต เป็นต้น ซึ่งไม่ตรงกันกับความหวังของบิดามารดา เมื่อลูกบังคับ จะทำให้ลูกในครอบครัวไม่มีความสุข ส่งผลให้ครอบครัวไม่มีความสุขไปด้วย

เรื่อง ลูกของลูกสาว กล่าวถึง ตัวละคร “ฉันทน์” มีลูกสาวคนหนึ่งที่ยังอายุแค่ 16 ปี เรียนที่โรงเรียนอยู่ พ่อลูกสาวบอก “ฉันทน์” ว่า “เธอ” ตั้งครรภ์ และอยากจะเอาลูกนี้ “เธอ” มีอารมณ์ดีใจมาก แต่ “ฉันทน์” กลับทุกข์ใจ ดังตัวอย่าง

“แม่ร้องให้ทำไมคะ” ใบหน้าเธอยังคงเปื้อนยิ้ม แม้จะไม่รู้ว่าเรื่อง  
มากเหมือนตอนแรก “หนูจะมีลูก แม่กำลังจะมีหลาน บ้านเรากำลังจะ  
สดชื่น มีเด็กเล็กๆ เป็นแสงสว่าง เป็นศูนย์กลางของบ้าน พวกเราจะ  
มีความสุขเหมือนตอนที่แม่คลอดหนูไงคะ แม่เล่าให้หนูฟังเองนี่คะแม่  
“รู้้ง...” เสียงฉันทน์สั่นด้วยแรงสะอื้นอย่างไม่อาจควบคุม “ลูกแม่  
หนูเพิ่ง 16 เอง ยังเรียนอยู่มอปลายไม่จบด้วยซ้ำ ลูกยังเด็ก”

(ลูกของลูกสาว. 2552 : 150)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งระหว่างบิดามารดากับบุตรหญิง ลูกมีความคิดของตัวเองในการมีลูก อยากคลอดลูกเลี้ยงเอง แต่มารดาไม่ยอมให้ลูกคลอดลูกโดยอายุยังน้อย ยังเรียนไม่จบ สองฝ่ายจึงขัดแย้งกัน ความขัดแย้งนี้เกิดจากบิดากับลูกต่างฝ่ายต่างมีทัศนคติในการมีบุตรที่ไม่เหมือนกัน สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า ในสังคมไทยสมัยนี้ มีปัญหาสังคมว่า เด็กไทยตั้งครรรค์ในช่วงระยะเวลาการเรียน ทำให้ครอบครัวเกิดความวุ่นวายและบิดามารดาทุกข์ใจ ครอบครัวไม่มีความสุขไปด้วย

เรื่อง เลือดเนื้อและชีวิต กล่าวถึงตัวละคร “เธอ” อยู่ในครอบครัวที่บิดามารดาหย่าร้างกัน “พ่อ” บวชเป็นพระภิกษุสงฆ์ และ “เธอ” อยู่กับแม่และพ่อเลี้ยง การขาดความเอ็นดูของ “พ่อ” ทำให้ “เธอ” มีความไม่พอใจ ถึงแม้ว่า “พ่อ” จะติดต่อสอบถามญาติถึงข่าว “เธอ” ตลอดอย่างไม่ขาด ดังตัวอย่าง

“พ่อแม่แยกกันตั้งแต่เด็ก แม่แต่งงานใหม่ พ่อหลังแยกทาง  
จากแม่ก็ตัดสินใจเข้าร่วมเงาพระศาสนา แม่พ่อจะพยายามติดต่อเพื่อ

ขอช่วยส่งเสียเรื่องการเรียน เรื่องการเป็นอยู่อย่างไร เธอยืนกราน ปฏิเสธความหวังดีนั้นมาตลอด ทนอยู่บ้านกับแม่และพ่อใหม่อย่างขมขื่น ยิ่งพอเริ่มแตกเนื้อสาว ถูกกลั่นแกล้งทางสายตาและวาจาจากพ่อเลี้ยงมากแค่ไหน เธอยิ่งทวีความเกลียดพ่อแท้ที่ทิ้งเธอหนีไปบวชมากขึ้นแค่นั้น เธอให้เหตุผลที่เกลียดว่า...เพราะพ่อเธอไม่ใช่เจ้าชาย ลิทธัตถะ”

(เลือดเนื้อและชีวิต. 2552 : 168)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งระหว่างบิดามารดากับบุตรหญิง บิดามารดา มีความคิดของตัวเอง มีความต้องการหย่าร้าง แต่ตัวละครไม่ยอมให้บิดามารดาแยกกัน ไม่ยอมมีครอบครัวใหม่ สองฝ่ายจึงมีความขัดแย้งกัน ความขัดแย้งนี้เกิดจากทัศนคติความรับผิดชอบของพ่อ สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า ในสมัยนี้ การหย่าร้างของครอบครัว ทำให้บ้านต้องแยกกัน ลูกมักจะเป็นคนที่ถูกทำร้ายจิตใจมากที่สุด ในหย่าร้างของครอบครัว ทำให้ลูกขาดความเอ็นดูของบิดาหรือมารดา ทำให้ลูกไม่มีความสุข

เรื่อง สีนวล กล่าวถึงตัวละคร “ผม” เป็นเด็กชายที่พิการ “สินวล” เป็นเด็กหญิง มารดาผูกคอตายตั้งแต่เขายังเด็ก “ตาม้วน” เป็นบิดาของ “สินวล” “ตาม้วน” ชอบดื่มเหล้า ชอบสูบบุหรี่ เป็นบิดาที่ไม่ดูแลครอบครัว เมื่อ “ตาม้วน” เม้าเหล้าและเม้ากัญชาจึงทำร้าย “สินวล” อย่างไม่รู้ตัว ทำให้ “สินวล” ทุกข์ใจจนฆ่าตัวตาย ดังตัวอย่าง

“สินวลบอกว่า ถ้าผมโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่อย่าได้กินเหล้าเม้าอย่างพ่อเธอ “มันทำให้เธอทำเรื่องเลวร้าย แล้วเธอก็ทำไปทั้งที่ไม่รู้ตัว”

...

ความลับครั้งนี้ของสินวลทำให้ผมเ็นวาบไปทั้งตัวอย่าบอกใครนะ... อย่าบอกใคร...เธออย่าค้ำ น้ำตาของผมไหลพราก เพิ่งสังเกตเห็นว่าท่อนขาใต้กางเกงขาสั้นของเธอมียรอยฟื่นเหมือนถูกใครขบกัด ตรงลำคอและต้นแขนก็เหมือนกัน”

(สินวล. 2552 : 199)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งระหว่างบิดากับลูกสาว บิดามีความต้องการกินเหล้าติดยาเสพติด หนีจากชีวิตจริง จึงทำสิ่งร้ายกับลูกโดยไม่รู้ตัว ตัวละครมีความต้องการดูแลบิดาและเก็บเรื่องอื้อฉาวในครอบครัว สองคนจึงขัดแย้งกัน ความขัดแย้งนี้เกิดจากจริยธรรมของสังคม สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า การกินเหล้าสูบบุหรี่ทำร้ายชีวิตของคนไทยในสังคม ในสังคมไทย มีคนไทยกินเหล้าสูบบุหรี่เป็นประจำ ทำให้คนไทยเกิดความทุกข์กับตัวเอง ยิ่งเป็นฐานะที่ตัวเองเป็นผู้ใหญ่ของ

บ้าน เช่นในฐานะเป็นบิดา การเมาเหล้าเมายา ทำให้คนทำสิ่งเลวร้ายแก่ตัวเองและสมาชิกครอบครัว บางที่ทำได้ทั้งที่ไม่รู้ตัว ก็ทำให้ครอบครัวเกิดความทุกข์และความวุ่นวาย

เรื่อง ต้นไม้ของจำเรื่อง กล่าวถึงตัวละคร “จำเรื่อง” เป็นตำรวจที่มีรายได้น้อย ภรรยาเสียชีวิตแล้ว ก่อนภรรยาเสียชีวิตสั่งเสียให้ “จำเรื่อง” ต้องดูแลลูกอย่างดี ไม่ให้ลูกลำบาก เพื่อให้ลูกสาวได้รับการศึกษาที่ดี และได้เข้าโรงเรียนที่ดี มีอนาคตที่สบาย เพื่อเก็บเงิน “จำเรื่อง” ทำงานทุกวัน ทั้งตำรวจและงานพิเศษ ไม่ค่อยมีเวลากลับบ้าน ลูกสาวติดยาเสพติดตั้งนาน “จำเรื่อง” โกรธเพียงไร ก็ต้องพาลูกไปที่โรงพยาบาล ดังตัวอย่าง

“ลูกสาวคนโตของผมเธอนี้ออกจากบ้านไปเป็นทางยาเสพติด หลายเดือนต่อมาผมตามไปพบเธอที่อพาร์ทเมนต์แถวรังสิต สภาพของเธอไม่ดีอะไรกับซากศพ ผอมโกรก ตาโหล แขนที่เคยขาวนวลถูกเข็มแหลมทิ่มแทงเป็นรอยนับไม่ถ้วน เอนอนเมามายร่างเปลือยเปล่า อยู่ในอ้อมแขนของเด็กหนุ่มขี้อายจำเรื่องนั่งอิงไปครู่หนึ่ง น้ำตาถูกผู้ชายลองอยู่ที่เข้าทั้งสองข้าง

ผมพาเธอไปรักษาตัวที่โรงพยาบาลอยู่หลายเดือน หลังจากนั้นผมก็รับเธอกลับมาพักฟื้นที่บ้าน”

(ต้นไม้ของจำเรื่อง. 2546 : 85)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งระหว่างบิดามารดากับบุตรหญิง บิดาเข้มงวดกับลูกให้ทำตามกฎที่กำหนดไว้ ตัวละครมีความต้องการไม่ทำตามกฎ จึงมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่นติดยาเสพติด ทั้งสองฝ่ายจึงขัดแย้งกัน ความขัดแย้งนี้เกิดจากบิดาทำงาน ไม่มีเวลาที่เพียงพอมาอยู่กับครอบครัว สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า ในสังคมปัจจุบัน บิดามารดาทำงาน เอาวัตถุต่าง ๆ มาแสดงความรักให้ลูก ไม่มีเวลาที่เพียงพอไปอยู่กับครอบครัว ทำให้ลูกไม่มีความสุขในจิตใจ จึงมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น ติเมเหล้า ติดยาเสพติด ทำให้ครอบครัวไม่มีความสุขไปด้วย

เรื่อง เทียนสัมพันธ์ กล่าวถึงตัวละคร “ผม” เกิดในครอบครัวที่ร่ำรวย บิดามารดาทำธุรกิจ มีบริษัทใหญ่ “ผม” เรียนจบมหาวิทยาลัยแล้ว “พ่อ” อยากให้ “ผม” ต่อปริญญาโทที่เมืองนอก และให้ “ผม” เลือกเองว่าจะเรียนที่ประเทศไหน เรียนจบแล้วจะได้กลับช่วยงานในบริษัท แต่ “ผม” ไม่อยากไป “ผม” ไม่รู้ว่าชีวิตของตัวเองจะเป็นอย่างไร ตัวเองอยากทำอะไร อยากไปหาคำตอบเอง ไม่อยากชีวิตดำเนินไปตามที่ “พ่อ” เตรียมไว้ ดังตัวอย่าง

“ผมพยายามแจ้งความต้องการที่แท้จริงของตัวเอง ก็เผื่อว่า พ่อจะขอโทษผมสักคำบ้าง

“ผมอยากค้นหาสิ่งที่คุณชอบมาก ๆ ให้เจอก่อน ผมอยากรู้ว่าอะไรที่ผมจะทำได้ไปตลอดชีวิตโดยไม่มีเบื่อ พ่อผมเจอ ผมค่อยไปเรียนได้ไหม”

“อ้าว แล้วถ้าไอ้สิ่งที่เอ็งค้นหา มันโผล่หน้ามาให้แะเห็น ตอน  
ที่ข้าตายไปแล้วมันจะมีประโยชน์อะไร”

จบกัน ประโยชน์นี้ของพ่อ ทำให้เกิดความชัดเจนว่า ป่วยการ  
ที่จะหันหน้าเข้าหากันต่อไป ในเมื่อพ่อมายืนถามเอาประโยชน์ของ  
ตัวเองจากชีวิตผมแบบนี้ทั้ง ๆ ที่ผมไม่เคยพูดคำว่าประโยชน์กับชีวิต  
พ่อสักคำ

“เองมันเป็นแค่อีไต้ก้อยากมีปัญหา”

(เทียนล้มพันธ์. 2546 : 110)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งระหว่างบิดามารดากับบุตรชาย บิดามีความต้องการให้  
ลูกทำตามกฎที่กำหนด วางแผนอนาคตให้ลูกดำเนินชีวิตตาม แต่ตัวละครมีความคิดของตัวเอง ไม่  
อยากทำตามกฎที่บิดากำหนดไว้ อยากดำเนินชีวิตด้วยความคิดของตัวเอง ทั้งสองฝ่ายจึงขัดแย้งกัน  
ความขัดแย้งนี้เกิดจากบิดากับลูกมีอายุ ความคิด ทักษะ การมองโลกที่ต่างกัน ต่างฝ่ายต่างมีความคิด  
ของตัวเอง สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า ในสังคมไทยปัจจุบัน คนไทยรุ่นใหม่มีความคิดของตัวเอง  
และยืนยันสิ่งที่ตัวเองตัดสินใจแล้ว คนไทยบิดามารดามักจะเอาสิ่งที่เคยพบเจอในชีวิตหรือเอา  
ประสบการณ์ของตัวเองมาเตรียมทุกอย่างให้กับลูก ทั้งด้านการศึกษา การทำงาน การดำเนินชีวิต  
การวางแผนในอนาคต เป็นต้น เพื่อไม่ให้ลูกลำบาก ทำให้ลูกไม่มีความสุข มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม  
เช่น หนีออกจากบ้าน ทำให้ครอบครัวไม่มีความสุขไปด้วย

เรื่อง ไม่เท่า กล่าวถึงตัวละคร “ชายชรา” มีภรรยาที่เสียชีวิตมานานแล้ว “ชายชรา” ทำงาน  
หนักทั้งชีวิต เพื่อสร้างบ้านให้แก่ลูก ให้ลูกได้สบายมีความสุข และตอนนี้อายุมากแล้ว ทำอะไรไม่ได้  
จึงพักกับลูกชาย ลูกสะใภ้ หลาน แต่ลูกชายลูกสะใภ้ไม่เคยใส่ใจ “ชายชรา” เลย ทั้งให้ “ชายชรา”  
อยู่ห้องครัวหลังบ้านคนเดียว ไม่พูดไม่ถาม เหมือนคนแปลกหน้า เมื่อลูกชายและลูกสะใภ้รู้ได้ยิน  
หลานบอกว่า “ชายชรา” ทำโถงกระเบื้องแตก จึงโกรธมาก โดยไม่ฟังคำของ “ชายชรา” พูดสักคำ  
“ชายชรา” เสียใจ จึงออกจากบ้านอย่างเงียบ หลายวันไปแล้ว หลานไม่เห็นหน้า “ชายชรา” จึงไปหา  
แต่ลูกชายลูกสะใภ้ของ “ชายชรา” ไม่สนใจเลย ดังตัวอย่าง

“ชายชราที่รู้หน้าที่ของตัวเองเป็นอย่างดีแล้ว ในการที่จะต้อง  
ค้นหาข้าวปลาอาหารที่มีเหลือไว้ในตู้กับข้าวกินเอาเองทุก ๆ มื้อ...และ  
พื้นห้องครัวตรงข้ามแคร่ไม้ที่ใช้หลับนอน...ก็คือที่สำหรับนั่งลงกินข้าว  
อย่างเดียวดายทุกมื้อ นับตั้งแต่การกินข้าวมื้อแรกในบ้านหลังนี้...”

ไม่เท่า...วางไม้ห่างกาย ประหนึ่งชายชราต้องการให้มันเป็น  
ตัวแทนของลูกหลานที่คอยดูแลอย่างเอื้ออาทรและรู้จักต้วยญต่อผู้เป็น  
บุพพการีเมื่อยามที่วัยร่วงโรย”

(ไม่เท่า. 2546 : 153)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งระหว่างบิดากับบุตรหลาน บิดาเป็นเป็นผู้อาวุโส มีความต้องการให้ลูกหลานดูแล แต่ลูกหลานไม่ยอมดูแลผู้ใหญ่ สองฝ่ายจึงขัดแย้งกัน ความขัดแย้งนี้ เกิดจากการขาดคุณธรรมจริยธรรมของคนในสังคม สะท้อนภาพสังคมไทยว่า ในสังคมไทยปัจจุบัน มีคนบางคนขาดคุณธรรมจริยธรรม ไม่กตัญญูต่อบิดามารดา ไม่ดูแลผู้อาวุโสในบ้าน ทำให้ผู้อาวุโสไม่มีความสุข ชีวิตอยู่ในภาวะที่ลำบากและน่าสงสาร

เรื่อง เรื่องเล่าชาวปัจฉิม กล่าวถึงตัวละคร “อู” เป็นหนุ่มที่บิดามารดาหย่ากันตั้งแต่เขายังเด็ก เขาอยู่กับบิดา ไม่ค่อยพบมารดาของตัวเอง พอ “แม่” อายุมากแล้ว ร่างกายก็ไม่ค่อยดี อยู่บ้านคนเดียว พี่น้องของ “อู” จึงตกลงให้ “แม่” อยู่กับ “อู” จะได้มีคนดูแล “อู” ก็ยอมดูแล “แม่” แต่เรื่องอาบน้ำและขับถ่าย “อู” พยายามดูแลให้เรียบร้อยดี แต่ “แม่” มักจะทำให้วุ่นวายขึ้นดังตัวอย่าง

“กูทำให้แม่นี้กูไม่เหนียวเท่าที่แม่ทำเองแล้วกูต้องตามเช็ดที่แม่ทำเลอะ คือถ้าแม่ปวดอึให้เรียกกู กูจะอุ้มแม่ไปห้องน้ำ ทำความสะอาดให้เอง แม่ไม่เชื่อโวย ไม่ยอมฟังกู เวลาจะอึก็พยายามลากตัวเองไปห้องน้ำ ถึงบ้างไม่ถึงบ้าง ...

เคลียร์ตอนเย็นนะ กูไหว ยังไงกูก็ไม่ต้องรีบไปไหน แต่ตอนเช้านี้สิ ตื่นขึ้นมา กูต้องเตรียมทำใจไว้เลย เมื่อวันนี้เลอะที่สุด กว่าจะจัดการที่บ้านเสร็จไปถึงที่ทำงานเกือบสิบโมง ดีที่เจ้านายออกไปประชุมที่ข้างนอก ไม่งั้นคงโดนด่าแหลก คือแม่อึตอนดึกแบบหลับไปแล้วไม่รู้ตัวนะ และพอตัวเองตื่นขึ้น รู้แล้วก็ไม่ยอมเรียกกู พยายามเช็ดเอง มึงเอ๊ย เลอะเประอะไรไปทั่ว ยังไม่พอ แกเอามือที่เปื้อน ๆ นั้นไปจับไปเช็ดตามขอบประตูขอบโต๊ะ กูจัดกับที่นอนเสร็จ เช็ดพื้น เอาผ้าไปเช็ดแล้ว ต้องไปเช็ดเฟอร์นิเจอร์ทุกชิ้นในห้องใหม่ เช็ดขอบประตูหน้าต่าง ข้าวปลานี้ กูกินไม่ลงเลยแหละมึง ไม่ใช่กูรังเกียจแม่นะ เป็นเพราะกูเหนียวมาก”

(เรื่องเล่าชาวปัจฉิม. 2546 : 170-171)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งระหว่างบิดามารดากับบุตรชาย ตัวละครมีหน้าที่ดูแลมารดาที่อายุมาก และร่างกายไม่ดี ตัวละครมีกฏในเรื่องความสะอาดของตัวเองและเรื่องขับถ่าย มีความต้องการให้มารดาทำตาม แต่มารดาไม่มีความคิดของตัวเอง ไม่ยอมให้ลูกเหนียว จึงไม่ทำตามกฏที่ลูกกำหนด สองคนจึงมีความขัดแย้ง ความขัดแย้งนี้เกิดจากมารดากับลูกต่างคนต่างมีความคิดของตัวเอง สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า ในสังคมไทยปัจจุบัน การดูแลผู้อาวุโสเป็นเรื่องที่สำคัญสำหรับคนไทย คนไทยกตัญญูต่อบิดามารดา แต่เรื่องการดำเนินชีวิตและความคิดที่ต่างกันระหว่างคนสองรุ่นนี้ ทำให้เกิดความแตกต่างในการกระทำพฤติกรรม

เรื่อง เกาะพยายาม กล่าวถึงตัวละคร “จิต” และตัวละคร “ชัย” เป็นแฟนกันตั้งแต่ช่วงเรียนในมหาวิทยาลัย “จิต” อายุน้อยกว่า “ชัย” ตั้งเยอะ แต่สองคนเกิดในครอบครัวที่มีระดับไม่เท่ากัน พ่อ “จิต” พา “ชัย” ไปกินข้าวที่บ้าน บิดามารดาของ “จิต” ไม่อยากให้สองคนแต่งงานกัน และหาผู้ชายคนใหม่ให้ “จิต” ดังตัวอย่าง

“เขาเป็นลูกแม่ค้าขายส้มตำที่สอบเอ็นทรานซ์เข้ามหาวิทยาลัยได้ ส่วนเธอเป็นลูกตำรวจชั้นนายพล... ..

แม่จิตบอกว่าไม่อยากให้จิตพบกับพี่ชัย แม่บอกว่ามีคนแม่อยากให้คบอยู่แล้ว แม่ถามจิตว่าพี่ชัยจะเลี้ยงจิตไหวหรือ จิตบอกแม่ว่าจิตจะเลือกของจิตเอง แม่โกรธ แม่บอกพ่อ พ่อก็มาพูดกับจิตอย่างเดียวกับที่แม่พูด จิตบอกว่าไม่มีใครบังคับจิตได้หรอก พ่อตีจิตด้วย”

(เกาะพยายาม. 2556 : 130)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งระหว่างบิดามารดากับบุตรหญิงในเรื่องการเลือกคู่ บิดามารดามีความคิดอยากให้ลูกไปเลือกผู้ชายที่ตัวเองแนะนำ มีความต้องการให้ลูกทำตามคำสั่งของตัวเอง แต่ตัวละครมีความคิดของตัวเอง มีการตัดสินใจของตัวเอง ไม่อยากทำตามคำสั่งของบิดามารดา สองฝ่ายจึงมีความขัดแย้งกัน ความขัดแย้งนี้เกิดจากบิดามารดากับลูกมีอายุ ความคิด การมองโลกที่ต่างกัน ต่างคนต่างมีความคิดของตัวเอง สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า ในสังคมไทย คนไทยแต่งงานกัน ครอบครัวต้องมีฐานะที่เหมาะสมกัน ถ้าคนสองฝ่ายที่จะแต่งงานกันมาก ห่างไกลกันมาก ทั้งด้านฐานะ การศึกษา ครอบครัวที่ดีกว่าจะไม่อยากให้ลูกของตัวเองแต่งงานกับลูกของครอบครัวที่ไม่เหมาะสมกัน การเข้มงวดของบิดามารดาจะทำให้ลูกไม่มีความสุข

จากตัวอย่างดังกล่าวข้างต้นทั้งหมด สรุปได้ว่า ความขัดแย้งระหว่างบิดามารดากับบุตรมีอยู่ 13 เรื่อง ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นเพราะความคิดที่ไม่ตรงกัน ปัญหาที่เกิดขึ้นในการทำหน้าที่ไม่ดีของบิดามารดา ทำให้บุตรมีความทุกข์ เช่น บิดามารดาตีแม่เหล้า ดิทยาเสพติด ไม่เอาใจใส่บุตรหรือว่าร่างกายบิดามารดาไม่ดี มีโรคจิตหรือพิการ ทำให้ลูกมีความทุกข์ หรือว่าบิดามารดามัวแต่ทำงาน ไม่มีเวลาอยู่กับลูก ลูกขาดความรักความเอ็นดู เป็นต้น นอกจากนี้ ความขัดแย้งนี้ยังเกิดขึ้นเพราะบุตรไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของบิดามารดา เช่น บุตรอยู่ในวัยกระต๊อกระต๊องกับบิดามารดา บุตรไม่ยอมให้บิดามารดาหย่ากัน บุตรทำสิ่งที่บิดามารดาห้าม บุตรตั้งครรรค์ก่อนแต่งงาน เป็นต้น ความขัดแย้งชนิดนี้เกิดขึ้นเพราะความคิดระหว่างบิดามารดากับบุตรไม่ตรงกัน ต่างฝ่ายต่างมีความคิดของตัวเองสามารถสะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยได้ เช่น เหล้าและยาเสพติดเป็นสิ่งที่ทำร้ายครอบครัวไทย การหย่ากันมีผลกระทบต่อบุตรในครอบครัวมากที่สุด คนไทยยกตัณญาต่อบิดามารดา คนไทยให้ความสำคัญแก่บุตรมากขึ้น เป็นต้น

### 3.2.3 ความขัดแย้งระหว่างสามีกับภรรยา

สามี หมายความว่า ชายที่เป็นคู่ครองของหญิงภรรยา หมายความว่า เมียหญิงที่เป็นคู่ครองของชาย ความขัดแย้งระหว่างสามีกับภรรยามักจะเป็นความขัดแย้งที่เกี่ยวกับเรื่องครอบครัว เช่น สามีกับภรรยาที่มีความคิดที่ต่างกันในเรื่องการดูแลผู้ใหญ่ หรือเป็นความขัดแย้งที่เกี่ยวกับความรัก เช่น สามีนอกใจ หรือเป็นความขัดแย้งที่เกี่ยวกับชีวิตคู่ เช่น สามีชอบดื่มเหล้า ภรรยาไม่ชอบ เป็นต้น

เรื่อง ความตาย...ที่เจียบงัน กล่าวถึงตัวละคร “มัน” เป็นสามีของ “นาง” “มัน” ชอบเล่นไพ่ ตัดยาเสพติด ต้องเอาเงินจาก “นาง” “นาง” เป็นผู้หญิงใจ ไม่มีการศึกษาเท่าไร ทำงานที่โรงงาน ได้เงินเดือนน้อย ดังตัวอย่าง

“เงินเก็บมีห้าพัน ก็หายไปแล้วเมื่อกี้ เหลือเพียงร่องรอย  
ความฟกซำดำเขียววมบุดของหน้าตา และความบอบซำของร่างกาย  
ที่ลุกไม่ขึ้นของนาง... นางว่าอะไรกับใครไม่ได้ แล้ว “ไอ้ผัวเฮงซวย”  
นั่นก็เหลือเกิน เงินนั้นทำมันเสียคนแท้ ๆ มันกินเหล้า เล่นไพ่ เสพ  
ยาบ้า

...

“ไอ้ผัวเฮงซวย” มันไม่เคยถามหาลูกเลยแม้แต่คำเดียว เวลา  
มันเมามากก็เอะอะโวยวายว่า นางทำให้ชีวิตมันเป็นแบบนี้ นางเองที่  
เป็นตัวช่วยของมัน มันพยายามสื่อภาษาบอกมันว่า ให้มันเลิกเอา  
อยากจะกลับบ้านไปแต่งงานกับสาวงามไหนที่มันอดนึกหนาวว่า พ่อ  
แม่มันหมั้นหมายจัดเตรียมไว้ให้ก็ตามใจ”

(ความตาย...ที่เจียบงัน. 2546 : 59)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งระหว่างสามีกับภรรยา สามีต้องไปเอาเงินของภรรยาไปทำสิ่งที่เขาต้องการ ภรรยาไม่มีเงินที่เพียงพอจะให้สามี สามีจึงไม่พอใจ แสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น ตบตีภรรยา ภรรยาเป็นคนใจ เป็นคนพิการ ตอบโต้ไม่ได้ ตัวละครทั้งสองฝ่ายจึงขัดแย้งกัน ความขัดแย้งนี้ เกิดจากการแบ่งทรัพย์สินของครอบครัว สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า มีความรุนแรงในครอบครัว ซึ่งทำให้คนในครอบครัวมีความทุกข์ทางจิตใจและร่างกาย

เรื่อง สถานการณ์บ้านเกิด กล่าวถึง “หวาน” สาวไทยภาคใต้ เรียนหนังสือที่กรุงเทพฯ “พ่อแม่” ของ “หวาน” ถูกกระเปิดเสียชีวิต “ผม” เป็นสามีของ “หวาน” จึงกลับบ้านมางานศพด้วยกัน พ่อ “ผม” ขวนกลับศรีราชา “หวาน” ก็ไม่ยอมไป ยังคิดเรื่องที่ “ผม” แอบกินข้าวกับแฟนเก่าอยู่ ดังตัวอย่าง

“กลับศรีราชา” ผมได้ข้อสรุป ถึงเวลาไปจากที่นี่ เรื่องร้าย  
เลื่อนจางอาจหวนคืน

“นะ...เก็บเสื้อผ้าจองตัวรถไฟเที่ยวเย็น” ผมรบเร้าไม่มี  
ประโยชน์ที่จะทนอยู่สภาพนี้

“คุณกลับไปเถอะ” เธอแค่ตัดบทย่าง ๆ

“ผมไปคนเดียวได้ไง”

“ชวนหล่อนด้วยสิ...”

เธอพูดกับความว่างเปล่า ผมกำลังยื่นแก้วกาแฟให้ต้องชะงัก  
เลิกคิดจะกล่อมเธอไปกับผม ”

(สถานการณ์บ้านเกิด. 2556 : 118)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งระหว่างสามีกับภรรยาเกี่ยวกับเรื่องแฟนเก่า ภรรยา มีความต้องการไม่ให้สามีไปมีเรื่องเกี่ยวข้องกับแฟนเก่า แต่สามีมีความคิดของตัวเองในเรื่องแฟนเก่า จึง มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น แอบไปกินข้าวกับแฟนเก่า สองคนจึงมีความขัดแย้ง ความขัดแย้งนี้ เกิดจากการหึง สะท้อนภาพสังคมไทยว่า สมัยนี้ ถึงแม้ว่าสองคนต่างงานกันแล้ว แต่สามีกับภรรยา ต่างคนต่างมีความคิดของตัวเอง โดยเฉพาะเรื่องแฟนเก่า สามีมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น ไปแอบ กินข้าวกับแฟนเก่า จะทำให้ภรณยาน้อยใจ ภรรยาไม่มีความสุข ครอบครัวไม่มีความสุขไปด้วย

ในเรื่อง เกาะพยายาม ตัวละคร “ชาญชัย” ต่างงานกับภรรยา “จิต” หลายปีแล้ว แต่ทะเลาะ กันในเรื่องต่างๆ อยู่เสมอ การเกิดและการอบรมเลี้ยงดูลูกชาย “ตาบอย” ก็ทำให้สองคนทะเลาะกัน แแรงขึ้น “ชาญชัย” ไม่ยอมให้ลูกเล่นเกมคอมฯ แต่ “จิต” อยากให้ลูกมีทุกอย่างเหมือนเด็กวัยเดียวกัน ดังตัวอย่าง

“ยังไงพี่ก็ไม่ยอม”

“จิตไม่สน พี่จะใช้เหตุผลอะไรก็เถอะ จิตจะซื้อให้ตาบอย”

“จิตไม่เข้าใจเรากำลังทำร้ายเขานะ”

“ทำไมจิตจะไม่เข้าใจ จิตเคยเป็นเด็กมาก่อน เคยอยากได้อะไร  
ๆ มาก่อน”

“แต่การให้เขาทุกอย่างที่เขาต้องการ มันจะทำให้เขาไม่รู้จักรการ  
รอคอยนะ”

“มีเรื่องอื่นอีกหลายเรื่องที่เขาต้องรอคอย เรื่องนี้ไม่เห็น  
จำเป็นนี่”

“จำเป็นสิ”

“พี่จะว่ายังไงก็เถอะ”

“จิต โตะเสียทีเถอะ”



“ทำไมคะ เมียพี่มันเด็ก คิดอะไรไม่เป็น เหยียบขี้ไก่ไม่ฝ่อ มีแต่เงินอย่างเดียวพี่กำลังคิดอย่างนั้นนะลึคะ คิดอย่างพี่ที่พี่เที่ยวไปพูดกับเพื่อน ๆ พี่...”

“จี้ด เราตกลงว่าไม่พูดเรื่องนี้กันแล้วนี่”

“จี้ดจะซื้อให้ตาบอย มันเงินของจี้ด และเขาคือลูกของจี้ด ”

(เกาะพยายาม. 2556 : 132)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งระหว่างสามีกับภรรยาในเรื่องอบรมเลี้ยงดูบุตร สามีมีความคิดของตัวเอง มีความต้องการสอนให้ลูกรู้จักการรอคอย จะไม่ให้ลูกได้สิ่งที่ลูกอยากได้อย่างง่าย ๆ แต่ภรรยาก็มีความคิดของตัวเอง มีความต้องการให้ลูกได้ทุกอย่างที่ลูกอยากได้ ให้ลูกมีความสุข สองคนจึงมีความขัดแย้งกัน ความขัดแย้งนี้เกิดจากสามีกับภรรยาต่างคนต่างมีความคิดของตัวเอง สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า ครอบครัวไทยให้ความสำคัญแก่เรื่องการอบรมเลี้ยงดูบุตร บางทีแสดงความรักลูกด้วยการให้ลูกทุกอย่างที่ลูกต้องการ

เรื่อง ดวงดาวของแม่ กล่าวถึง ตัวละคร “แม่” ของ “ฉิน” ร่างกายไม่ค่อยดี มีอาการคลื่นคลั่ง คุมสติอารมณ์ไม่ได้ถึงแม้ว่ากินยาแล้ว แต่ “พ่อ” เป็นคนเจ้าชู้อย่างร้าย ทำให้ “แม่” บอบช้ำ โรคจิตหายยาก สองคนทะเลาะกันแรงมาก “พ่อ” ยังไปพบสาวอีกคนหนึ่ง ดังตัวอย่าง

“แม่ออกเดินสะกดรอยตามพ่อไปอย่างเงียบเชียบด้วยผีเท้า รานักย่องเบา โดยพ่อไม่ทันเฉลียวใจเลย จวบจนเดินทางถึงถนนใหญ่ ขณะพอก้าวข้ามทางม้าลายไปยังตลาดปากตรงข้ามที่นัดหมายไว้กับสาวหนึ่ง แม่ระเบิดเสียงดั่งลั่นไล่หลังพ่อมา ก่อนปรากฏตัวตรงหน้าสถานการณ์คับขันที่ต้องเผชิญหน้ากันทั้งสองฝ่าย ทำให้เกิดการทะเลาะวิวาทโกลาหล สงครามความรักอุบัติขึ้นกลางวงล้อมของผู้คน ร้านค้าย่านตลาด โดยไม่มีใครคาดคิด ผู้หญิงของพ่อถอดเกี้ยวข้างหนึ่ง ตบไล่หน้าแม่อย่างจ้องจ้องเลือดสาด ลื่นลื่นกรีดร้องโหยหวน ผุ่งชนแตกฮือ พ่อรีบคว้าข้อมือแม่ ลูกหนีจากตรงนั้น ปล่อยคนผิดหลบเร้นลอยนวล”

(ดวงดาวของแม่. 2552 : 72)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งระหว่างสามีกับภรรยา ภรรยาไม่โรคจิตตัว ต้องการการดูแลของสามี และมีความต้องการให้สามีซื่อสัตย์กับครอบครัว สามีมีนิสัยเจ้าชู้ ไม่อยากดูแลภรรยาที่มีโรค มีความต้องการไปพบกับผู้หญิงคนอื่น สองฝ่ายจึงมีความขัดแย้งกัน ความขัดแย้งนี้เกิดจากนิสัยเจ้าชู้ของผู้ชาย สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า ในสังคมไทย มีผู้ชายส่วนหนึ่งมีนิสัยเจ้าชู้ทำร้ายตัวและจิตใจของภรรยาตัวเอง การหาผู้หญิงคนอื่นทำให้สามีกับภรรยาทะเลาะกัน ขัดแย้งรุนแรงมาก ชีวิตครอบครัวไม่มีความสุข

เรื่อง พุดดิ่ง กล่าวถึง ตัวละคร “เขา” เป็นสามีของ “เธอ” สองคนเลี้ยงแมวตัวหนึ่งที่เรียกว่า “พุดดิ่ง” ตั้งแต่อายุมันยังน้อย สองคนดูแล “พุดดิ่ง” เหมือนลูกของตัวเอง พอ “พุดดิ่ง” หนีจากบ้าน เกิดอุบัติเหตุ ต้องไปรักษาที่โรงพยาบาลสัตว์ใหญ่ในกรุงเทพฯ ทั้งที่ไม่รู้ว่าจะรอดชีวิตมันได้หรือเปล่า รู้แต่ว่าต้องจ่ายค่ารักษาเป็นหมื่น “เธอ” เป็นภรรยาที่ใจอ่อน อยากให้ “เขา” เอา “พุดดิ่ง” ไปรักษา แต่ “เขา” มีความคิดว่าเก็บเงินยาก ปลอมยให้มันตาย ดังตัวอย่าง

“พี่ต้องช่วยพุดดิ่งนะ...พุดดิ่งมันก็เป็นครอบครัวของเรา...เราเลี้ยงมัน ตั้งแต่เล็ก ๆ ..ตอนที่ยังไม่มีลูก เราดูแล รักมันเหมือนลูกไม่ใช่หรือ...มันอยู่กับเรานะพี่...มันมีชีวิตเหมือนเรา มันไม่ใช่ของประดับบ้าน แต่มันเป็นครอบครัวเรา’

เขาเองก็อยากให้ชีวิตนั้นกลับคืนมา ทว่าดูแล้ว โอกาสช่วยมัน น่าจะเหลือน้อยเต็มที กล่าวว่าจะสูญเสียเงินไปเปล่า ๆ หน้าที่รับผิดชอบในนามหัวหน้าครอบครัวเป็นภาระเต็มสองบ่า ทำให้เขาต้องใคร่ครวญอย่างรอบคอบ ต้องประเมินความคุ้มของการได้เสียให้ชัดเจนก่อน เขาเกรงว่ามันจะเป็นความสูญเสียเปล่าซึ่งเบียดบังโอกาสของชีวิตที่ยังคงอยู่ โดยเฉพาะลูกของเขา”

(พุดดิ่ง. 2552 : 118 -119)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งระหว่างสามีกับภรรยาในเรื่องสัตว์เลี้ยงในครอบครัว สามีมีหน้าที่ดูแลครอบครัวให้มีความสุข เป็นหัวหน้าครอบครัว มีความคิดของตัวเองในเรื่องครอบครัว ไม่อยากเสียเงินผูกเงินในเรื่องสัตว์เลี้ยง แต่ภรรยาเป็นฝ่ายที่ใจอ่อน อยากให้สามีเสียเงินรักษาสัตว์เลี้ยง สองฝ่ายจึงมีความขัดแย้งกัน ความขัดแย้งนี้เกิดจากสามีกับภรรยาต่างคนต่างมีความคิดของตัวเอง ฝ่ายภรรยาจะเป็นฝ่ายใจอ่อน ฝ่ายสามีจะเป็นฝ่ายใจเย็น สะท้อนให้เห็นถึงภาพสังคมไทยว่า ครอบครัวในสังคมไทย ฝ่ายสามีมักจะเป็นฝ่ายที่ตัดสินใจในบ้าน สามีมีหน้าที่ต้องดูแลบ้าน ช่วยสมาชิกครอบครัว เมื่อพบสิ่งใดสิ่งหนึ่งในครอบครัว ฝ่ายสามีจะเป็นคนตัดสินใจ

เรื่อง ความทรงจำที่เหลือของแม่ กล่าวถึงครอบครัวหนึ่งที่มีลูกสามคน ลูกชายตัวละคร “ผม” เป็นลูกหลง อายุต่างจากพี่สาวทั้งสองคนตั้งเยอะและเป็นลูกที่ปัญญาอ่อน “แม่” เป็นครูสอนหนังสือที่มหาวิทยาลัย “แม่” มีบ้านสองที่ หลังหนึ่งริมกับแม่น้ำ พี่สาวสองคนหลอกเล่นน้ำ “แม่” ทำกับข้าวที่ห้องครัวไม่เห็น “ผม” จึงจมน้ำ และเสียชีวิต “พ่อ” เศร้าโศกเสียใจมาก จึงคิดว่าความเศร้าทั้งหมดนี้ เป็นความผิดของ “แม่” สองคนจึงทะเลาะกันอย่างรุนแรงมาก ในที่สุด “พ่อ” และ “แม่” หย่ากันเพราะเรื่องนี้ ดังตัวอย่าง

“พ่อกับแม่ทะเลาะกันอย่างรุนแรง เถียงกันต่อหน้าพระสด ทั้งที่น้ำตากลบน้ำสองฝ่าย เราได้ยินเสียงจกแตก เสียงคนตะคอกใส่กันกลายเป็นเสียงสามัญประจำบ้าน จนกระทั่งพ่อเก็บข้าวของจาก

พวกเราไป บ้านก็กลับมาเจ็บสบตามเดิม พ่อเฝ้าโทษว่าเป็นความผิด  
ของแม่ ผิดที่ดื้อดึงอยากมีลูกอีกคนในเวลาอันไม่สมควรจนให้กำเนิด  
ตัวผมไม่สมประกอบอย่างเด็กทั่วไป ผิดที่แม่ร้อนอยากพาลูกไปบ้าน  
ริมน้ำ บ้านที่เต็มไปด้วยความทรงจำของแม่ที่อยากให้ลูกได้สัมผัสสิ่งที่  
รู้ว่าบ้านนั้นแวดล้อมด้วยภัยอันตรายมากมายต่อเด็กพิเศษเช่นผม”

(ความทรงจำที่เหลือของแม่. 2556 : 304-305)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งระหว่างสามีกับภรรยา สามีมีความคิดว่าการเสียชีวิต  
ของลูกเป็นความผิดของภรรยา การประมาทของภรรยาเป็นเหตุผลที่ทำให้ลูกเสียชีวิต ฝ่ายภรรยามี  
ความคิดของตัวเองว่า การเสียชีวิตของลูกไม่ใช่ความผิดของตัวเองคนเดียว สองฝ่ายจึงขัดแย้งกัน  
ความขัดแย้งนี้เกิดจากอารมณ์ความโศกเศร้าในการเสียชีวิตของบุตร สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า  
ในครอบครัวของไทย ความตายของบุตรเป็นเรื่องที่เศร้าโศก จะมีผลกระทบต่อครอบครัวไทยอย่าง  
มาก

จากตัวอย่างดังกล่าวข้างต้นทั้งหมด สรุปได้ว่า ความขัดแย้งระหว่างบิดามารดากับบุตรมีอยู่  
6 เรื่อง ความขัดแย้งชนิดนี้ เกิดขึ้นในเรื่องความรักและเรื่องครอบครัว ความขัดแย้งระหว่างสามีกับ  
ภรรยาเรื่องความรัก เช่น เรื่องเจ้าชู้ เรื่องเมียขี้ขลาด เรื่องการหึง เป็นต้น ความขัดแย้งระหว่างสามีกับ  
ภรรยาเรื่องครอบครัว เช่น สามีกับภรรยามีความคิดต่างกันในการอบรมเลี้ยงดูบุตร ความรุนแรงใน  
ครอบครัว เป็นต้น

### 3.2.4 ความขัดแย้งระหว่างคนในสังคม

สังคมประกอบด้วยมนุษย์ มนุษย์ในสังคมมีอาชีพต่าง ๆ ทุกคนมีความคิด พฤติกรรมของ  
ตัวเอง ไม่ว่าจะคนที่รู้จักกันหรือไม่รู้จักกันก็ตาม อยู่ในสังคมเดียวกัน มักจะมีการติดต่อกันและ  
ความสัมพันธ์กัน ดังนั้น ความขัดแย้งระหว่างคนในสังคมจึงมีหลายลักษณะ ระบบการศึกษา  
ครอบครัว ค่านิยม ความคิดที่ไม่เหมือนกัน ทำให้เกิดความขัดแย้ง ดังต่อไปนี้

เรื่อง เด็กหญิงเคว้งคว่าง กล่าวถึงตัวละคร “ครูไพบูลย์” เป็นครูที่สอนภาษาไทยในโรงเรียน  
เป็นครูที่ดุและขี้ด่า “วรรณิตน์” เด็กหญิงที่ขี้อาย ไม่กล้าพูดในชั้นเรียน เมื่อ “ครูไพบูลย์” ถามคำถาม  
นักเรียน “วรรณิตน์” จะเครียดมาก จนอาเจียน แต่ “ครูไพบูลย์” ไม่เห็นใจนักเรียน กลับยังแสดง  
ความเกลียดใ้หน้านักเรียน ดังตัวอย่าง

“เอาศพออกมาด้วยหรือไง เหมือนหิ้งเลย” ครูไพบูลย์พูด  
กลืนน้ำลายสองสามครั้งติดต่อกัน หน้าย่น คิ้วขมวด เด็กส่วนหนึ่งอด  
ยิ้มไม่ได้

สองศพเลยครู เด็กชายคนหนึ่งตะโกนขึ้น

เด็ก ๆ พากันหัวเราะเสียงดังเหมือนตุตลก

“ไปเอาผ้ามาเช็ดเดี๋ยวนี้” ครูไพบูลย์ลั่งเสียงดั่งลั่นห้อง ถอยไปยืนห่าง ๆ เหมือนของเหลวอันชุ่มเหนียวที่วรรรันพ่นออกมา นั่นมีอำนาจลึกลับแฝงอยู่อย่างน่ากลัว “มันน่าให้เลียกลับน้” ครูไพบูลย์พูดอย่างหมั่นไส้ สีหน้าเหมือนโกรธใครมา”

(เด็กหญิงแว้งแว้ง. 2552 : 82)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งระหว่างครูและนักเรียน ครูมีอารมณ์ความคิดเกลียดนักเรียนที่การเรียนไม่ดี ไม่ให้ความสนใจและน้ำใจให้แก่กันนักเรียนที่การเรียนไม่ดี นักเรียนต้องการความรักและความเอ็นดูจากครู พอไม่ได้ จึงมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น อาเจียนในชั้นเรียน สองฝ่ายจึงมีความขัดแย้งกัน ความขัดแย้งนี้เกิดจากการแบ่งนักเรียนดีชั่วด้วยผลการเรียนของครู สะท้อนภาพสังคมไทยว่า ในสังคมไทย มีปัญหาด้านความเข้าใจกันระหว่างครูกับนักเรียน ครูที่โรงเรียนมีอยู่ส่วนหนึ่งจะแบ่งนักเรียนดีชั่วด้วยผลการเรียน ไม่สนใจความรู้สึกนึกคิดของนักเรียน ทำให้นักเรียนไม่มีความสุข ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนเครียดไป

เรื่อง คงจะยังเหลืออะไรบ้าง กล่าวถึงตัวละคร “ไอ้โจ้” กับ “ผม” เปิดร้านเหล้าที่เชียงใหม่ “ลูกตาล” เรียนอยู่ที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เจอไม่ก็ครั้ง “ไอ้โจ้” ได้พบ “ลูกตาล” เป็นแฟนกัน ทั้งสามคนอยู่ในบ้านเช่าเดียวกัน อยู่กันไม่นาน “ไอ้โจ้” กับ “ลูกตาล” มีความคิดและโลกทัศน์ที่ขัดแย้งกัน จึงเกิดความทะเลาะกันมากขึ้น ดังตัวอย่าง

“ผมต้องยอมรับหน้าที่ผู้ไกลเกลี่ยระหว่างสองชุดความคิด สองโลกทัศน์ที่ปะทะกัน เป็นตัวประสาน ตัวเจรจาให้กับอุดมคติความรักอันสมบูรณ์ของสองฝ่าย ที่มักจะตรงกันไม่บ่อยครั้งนัก

เมื่อหน้าหนาวครั้งใหม่มาถึงเชียงใหม่ ความขัดแย้งนั้นก็กลับขยายตัวอย่างบ้าคลั่ง...

ไอ้โจ้ขอปิดร้านชั่วคราวด้วยเหตุผลที่ว่ามัน “ต้องการอากาศหายใจ” มันทะเลาะกับลูกตาลรุนแรงกว่าเคย และตัดสินใจไปบับที่ขับรถลงกรุงเทพฯ ในเช้าวันพรุ่งขึ้น”

(คงจะยังเหลืออะไรบ้าน. 2552 : 23)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งระหว่างคนในสังคม เป็นความขัดแย้งระหว่างแฟนกัน หญิงสาวมีความต้องการให้แฟนอยู่กับตัวเอง ไม่ไปไกล ชายหนุ่มไม่ยอมอยู่กับหญิงสาว มีความต้องการออกจากเขาไป สองฝ่ายจึงขัดแย้งกัน ความขัดแย้งนี้เกิดระหว่างแฟนกัน ต่างคนต่างมีความคิดของตัวเอง สะท้อนภาพสังคมไทยว่า สังคมไทยมีภาวะที่คนรู้จักกันไม่นานก็ย้ายไปอยู่ด้วยกัน เนื่องจากความเข้าใจกันไม่พอ สุดท้ายความคิดที่ต่างกันและโลกทัศน์ที่ไม่เหมือนกัน ทำให้สองคนมีความขัดแย้งและเลิกกัน

เรื่อง นักอ่านผู้ค้นพบ กล่าวถึงตัวละคร “ผม” เขียนจดหมายถึงอาจารย์ศรีบูรพา กุหลาบ สายประดิษฐ์ กล่าวถึง “ศรีบูรพา” อยู่ในสมัยประเทศไทยที่มีความวุ่นวายในการเมือง สังคมไทยมีความไม่ยุติธรรม “ศรีบูรพา” จึงเอาปากกาเป็นอาวุธ เขียนหนังสือวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาล จนถึงติดคุก แต่ “ศรีบูรพา” ยังไม่หยุด ต่อสู้เพื่อประชาชนอยู่เสมอ ดังตัวอย่าง

“การต่อสู้ทางความคิดของศรีบูรพา ด้วยการเป็นนักคิด นักเขียน ได้วิพากษ์วิจารณ์รัฐบาล ความไม่ชอบมาพากลของรัฐบาล อย่างรุนแรงและตรงไปตรงมา ทำให้วิถีชีวิตของท่านถูกอำนาจเผด็จการข่มขู่คุกคาม จนในที่สุดท้ายก็ถูกจับเข้าคุก ด้วยสาเหตุแห่งความ ต่อสู้เพื่อความเป็นธรรมของสังคมนั่นเอง อาวุธอันแหลมคมของท่านก็คือปากกา แม้มันจะยิงเหล่าศัตรูไม่ได้ก็จริง แต่ท่านได้ใช้ความคมกล้าของกระสุนแห่งถ้อยคำสอดเข้าใส่กลุ่มคนเหล่านั้นอย่างไม่หวั่นกลัว ในยุคนั้นแทบจะเรียกว่าเป็นยุคมืดของนักหนังสือพิมพ์ก็ว่าได้ เพราะบ้านเมืองอยู่ในกำมือของเผด็จการ มีการห้ามจำหน่ายหนังสือพิมพ์ บางฉบับที่โจมตีการทำงานของรัฐบาล ซึ่งไม่ซื่อสัตย์ต่อประชาชน”

(นักอ่านผู้ค้นพบ. 2548 : 37)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งระหว่างคนในสังคม เป็นความขัดแย้งทางการเมือง ตัวละครอยู่ในสมัยที่สังคมไทยเผด็จการ ตัวละครมีความต้องการต่อสู้กับปัญหาสังคมหรือรัฐบาล วิพากษ์วิจารณ์รัฐบาล แต่รัฐบาลมีความต้องการปกครองการเมืองด้วยความเข้มงวดและความรุนแรง ทั้งสองฝ่ายจึงขัดแย้งกัน ความขัดแย้งนี้เกิดจากการไม่ยุติธรรมการกดขี่ข่มเหงในการเมือง การปกครอง สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า ประวัติศาสตร์ของประเทศไทยมีอยู่ช่วงหนึ่ง บ้านเมืองอยู่ในกำมือของเผด็จการ นักเขียนสมัยนั้นเอาปากกาเป็นอาวุธต่อสู้กับสังคมที่มีทมนประชาชนและนักเขียนในสมัยนั้นส่งเสียงของตัวเองไม่ได้ นอกจากนี้ ยังสะท้อนให้เห็นว่า นักเขียนคนไทยในสมัยก่อนมีความกล้าหาญและรักประเทศมาก ถึงแม้ว่าวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลจะถูกอำนาจเผด็จการข่มขู่คุกคามก็ตาม การต่อสู้เพื่อประเทศจะไม่มีวันหยุด

เรื่อง โสร่งสีน้ำหมาก กล่าวถึงตัวละคร “ผม” เป็นหนุ่มชาวมอญมีชื่อมอญ ครอบครัวดำเนินชีวิตแบบวิถีชีวิตชาวมอญ “ผม” พยายามเรียนสูง ๆ เพื่อออกไปจากบ้านเกิด ไปเรียนที่กรุงเทพฯ พยายามเข้าสังคมไทยอย่างดี แต่พอไปเรียนที่กรุงเทพฯ “ผม” จึงเป็นตัวตลกในกลุ่มเพื่อน ดังตัวอย่าง

“บางครั้งที่ผมต้องเป็นตัวตลกในกลุ่มเพื่อน ไม่ว่าผมจะพยายามทำตัวให้เหมือนคนอื่น ๆ มากแค่ไหน ลำเนียงและผิวพรรณของผมนั้นก็ฟ้องอยู่ทนโท่ทั้งที่ไม่เคยบอกเล่าเรื่องเกี่ยวกับตัวผมให้ใคร

รู้ แต่ในเวลาไม่นาน เพื่อนเลิกเรียนผมว่ามันแต่หันมาเรียก “ไอ้มอญ”  
“ไอ้บ้านนอก” และ “ไอ้เด็กวัด”

แม้จะมีเจตนาแค่ล้อเลียนประสา เพื่อนฝูง แต่ล้วนเป็นสิ่งที่  
ผมปฏิเสธตลอด ในความพยายามทำตัวเอง ให้เหมือนคนอื่น แต่ยิ่ง  
กลับทำให้ผมแตกต่างจากคนอื่น”

(โล่งสิน้ำหมาก. 2552 : 213)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งระหว่างชาวมอญกับคนในสังคม ตัวละครเป็นชาวมอญ เป็นเด็กบ้านนอก ตัวละครพยายามปรับตัวเข้าสังคมไทย แต่คนในสังคมก็ยังดูถูกตัวละครที่เป็นชาวมอญ ทั้งสองฝ่ายจึงขัดแย้งกัน ความขัดแย้งนี้เกิดจากการอยู่ในสังคมที่แตกต่างกัน อยู่ต่างชนชั้นกัน สะท้อนภาพสังคมไทยว่า ในสังคมไทย คนบ้านนอกหรือชนเผ่าเป็นคนกลุ่มพิเศษของสังคม เนื่องจากความยากจนลำบากของชีวิตและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน คนในสังคมมักจะดูถูกหรือเอาเปรียบคนกลุ่มนี้

เรื่อง ไอ้บ้า 5 บาท กล่าวถึง ในหมู่บ้านหนึ่ง มีตำนานที่เกี่ยวกับเจ้าพ่อต้นไทร ชาวบ้านมักจะเอาของมาเซ่นไหว้ทุกวัน ตัวละคร “ไอ้บ้า” เป็นคนบ้า เพื่อแก้ความหิว ไปเอาของเซ่นไหว้มากิน ชาวบ้านรู้แล้วพากันด่า “ไอ้บ้า” ให้ถูกลงโทษ ดังตัวอย่าง

“ไอ้บ้าร้องเสียงดังเพิ่มขึ้นอีก “หิว...หิว...ฮือ...ฮือ...” น้ำตา  
ร่วงหล่นราวกับเม็ดฝนที่พรั่งพรูลงพื้นมีรู้จักหมดสิ้น เปรอะเลอะทั้งดวง  
หน้า ราตรดเต็มผืนดิน

ทุกคนนั่งเงียบเหมือนกำลังตั้งใจฟังไอ้บ้าร้องให้  
นาที่นั่น รถเมลค์คันหนึ่งเคลื่อนมาจอด ปล่อยผู้โดยสารออกมา  
ยังเพิ่มจำนวนไทยมุงอีกเรื่อย ๆ ทุกสายตาต่างจับจ้องมองดูไอ้บ้า 5  
บาท ผมสังเกตเห็นและรู้สึกเองว่า สายตาบางคู่ดูคุดันราวกับอยากจะ  
กินเลือดกินเนื้อไอ้บ้าเหลือเกิน”

(ไอ้บ้า 5 บาท. 2552 : 224)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งระหว่างคนในสังคม เป็นความขัดแย้งระหว่างชาวบ้านกับคนบ้า คนบ้ามีความต้องการอิมท้อ จึงมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ไปเอาของเซ่นไหว้เจ้าพ่อต้นไทร ชาวบ้านมีความคิดไม่ให้คนอื่นมากินของเซ่นไหว้ สองฝ่ายจึงขัดแย้งกัน ความขัดแย้งนี้เกิดจากกฎเกณฑ์ของความเชื่อในสังคม สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า คนไทยให้ความเคารพกับเรื่องไสยศาสตร์ มีความเชื่อว่ามีเจ้าพ่อต้นไทรอยู่ในต้นไทรใหญ่ คนเอาของกินไปไหว้ เพื่อแสดงความเคารพ และการเอาของเซ่นไหว้มากินถือเป็นการกระทำที่ลบหลู่ดูหมิ่น คนที่ทำข้อห้ามในความเชื่อ คนที่ลบหลู่ต้องถูกลงโทษ

เรื่อง คนไร้ราก กล่าวถึงตัวละคร “เขา” เป็นแฟนของ “เธอ” ตั้งนาน สองคนทำงานที่บริษัท ต่างประเทศเป็นเวลานานและได้รายได้สูง “เขา” อยากกลับบ้านเกิดและแต่งงานกับ “เธอ” แต่ “เธอ” คิดว่าสองคนมีเงินยังไม่พอที่จะแต่งงานมีบุตร “เธอ” ต้องซื้อบ้านที่สวย ๆ รถเก๋งได้ก่อน ยิ่งที่จะกลับที่บ้านเกิด ซึ่งเป็นหมู่บ้านที่ไม่ค่อยเจริญ สองคนจึงไม่ยอมกัน ดังตัวอย่าง

“เธอยังยืนยันคำว่าไม่พร้อมอยู่เช่นเคย ทั้ง ๆ ที่เขาและเธอก็อยู่ด้วยกันมานานหลายปีแล้ว ตั้งแต่สมัยที่เรียนมหาวิทยาลัยด้วยซ้ำ เธอบอก อีกไม่นานเงินที่เก็บไว้คงพอซื้อคอนโดฯ ได้ และรถเก๋งรุ่นใหม่สักคัน เธอจะตกแต่งห้องสวย ๆ ไว้ คอยต้อนรับเพื่อนผู้มาเยือนดู เหมือนว่าเพื่อนของเธอส่วนมากก็มีความคิดเช่นนี้ พวกเขาคงไม่คิดที่จะกลับบ้านกัน

หลังจากนั้นไม่นานนักเขาและเธอเริ่มมีความคิดเห็นไม่ตรงกันบ่อยครั้ง และทะเลาะกันอย่างรุนแรงที่สุด เธอยื่นคำขาดกับเขา หากคิดจะกลับไปรับราชการที่บ้านคงต้องเลิกกัน และบางครั้งหลายคราวในเวลาต่อมา เธอยังคงยึดมั่นอยู่กับถ้อยคำนั้น แทบไม่น่าเชื่อว่าเธอจะกล้าพูดออกมาและบ่อยครั้ง”

(คนไร้ราก. 2546 : 48-50)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งระหว่างคนในสังคม เป็นความขัดแย้งระหว่างแฟนกัน ชายหนุ่มมีความคิดแต่งงาน มีความต้องการแต่งงานมีบุตรเหมือนคนทั่วไป แต่แฟนของตัวละครมีความคิดของตัวเองว่าไม่ยอมแต่งงาน อยากซื้อบ้าน ซื้อรถรุ่นใหม่ก่อน สองคนจึงมีความขัดแย้งกัน ความขัดแย้งนี้เกิดจากค่านิยมแต่งงานที่เปลี่ยนแปลงในสังคม สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่าสังคมไทยสมัยนี้ คนไทยรุ่นใหม่จะมีความคิดกับการแต่งงานที่ไม่เหมือนคนไทยสมัยก่อน สังคมมีค่านิยมว่าก่อนแต่งงาน ต้องมีบ้านสวย ๆ และรถเก๋งรุ่นใหม่ก่อน และคนรุ่นใหม่ที่ไม่มีเงินเพียงพอ จะไม่มีความสุขในเรื่องการแต่งงาน

เรื่อง ใบหน้าของโจโฉ กล่าวถึง ตัวละคร “ผม” เป็นคนไทยที่ชอบวัฒนธรรมจีนมาก ชอบอ่านเรื่องสามก๊ก ชอบโจโฉเป็นอย่างมาก คิดว่า โจโฉเป็นคนดี เป็นคนฉลาดปกครองบ้างเมืองดีมาก เล่าปีเป็นคนที่ไม่ใส่ใจไม่ได้ พอ “ผม” ไปประเทศจีนจึงคุยเรื่องโจโฉกับเพื่อนคนจีนหลายคน แต่โจโฉในสายตาเพื่อนคนจีน มีความแตกต่างมากกับความคิด “ผม” ดังตัวอย่าง

“ทำไมถึงคิดอย่างนั้นละ เล่าปีนะไม่เห็นทำอะไรเลย ดีแต่คอยให้คนอื่นช่วย ชุนกวนก็ได้พอกับพี่ชายกรุยทางมาให้จนตั้งเองขึ้นเป็นเจ้าเมือง” ผมหยุดคิดหนึ่งและพูดต่อ“แต่โจโฉสิรวมไพร่พลปราบเจ้าแคว้นที่คิดเป็นใหญ่ ทั้งลิโป้ อ้วนเสี้ยว อ้วนสุต และอีกตั้งหลายคน จนเกือบจะรวมแผ่นดินได้”

“คะ โจโฉเป็นคนเก่งและฉลาด แต่โหดเหี้ยม ขำคนอย่าง  
เลือดเย็น” เธอยืนยันคำพูดเดิม  
ไม่หروก เล่าปีต่างหากที่เลือดเย็นกว่า ประเภทปากปราศรัย  
น้ำใจเชือดคอเลยเชียวละ”

(ใบหน้าของโจโฉ. 2552 : 100)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งระหว่างเพื่อนทำงาน ตัวละครมีความคิดของตัวเองใน  
การมองโจโฉ มีความต้องการให้คนอื่นยอมรับความคิดของตัวเอง แต่เพื่อนทำงานมีความคิดของ  
ตัวเอง ไม่ยอมรับความคิดของตัวเอง สองฝ่ายไม่ยอมกันขัดแย้งกัน ความขัดแย้งนี้เกิดจากคนใน  
สังคมมีการศึกษา ประสบการณ์ ทักษะ การมองโลกที่ต่างกัน ต่างคนต่างมีความคิดของตัวเอง สะท้อน  
ให้เห็นภาพสังคมไทยว่า คนไทยมีความคิดความเข้าใจของตัวเอง และมีศีลธรรมที่ยืนยันความคิดของ  
ตัวเอง ถึงแม้ว่าหลายคนไม่ยอมรับ คนไทยยืนยันความถูกต้องและความจริง

เรื่อง เทียนสัมพันธ์ กล่าวถึงตัวละคร “ผม” เป็นหนุ่มที่ออกจากบ้าน เพราะว่าบิดามารดา  
อยากให้ไปเรียนต่อที่ต่างประเทศ กลับมาแล้วจะได้ทำงานกับบริษัทตัวเอง “ผม” มีความคิดของ  
ตัวเอง ไม่ยอมไป และออกจากบ้านโดยไม่มีเงิน ก่อน “ผม” ออกมา เพื่อนของ “ผม” บอกว่า  
คอนโดฯ ให้ “ผม” มาอยู่ฟรี แต่พอ “ผม” ออกจากห้อง เพื่อนจึงบอกว่าจะขายคอนโดฯ ให้ “ผม”  
ไม่ยอมเชื่อว่าเป็นเพื่อนจะทำเรื่องเอาเปรียบกับตัวเอง “ผม” ไม่ยอมซื้อคอนโดฯ เพราะตัวเองถูกหลอก  
แต่ก็ยังคิดถึงเพื่อนคนนี้อยู่ ดังตัวอย่าง

“อย่างไม่อยากที่จะเชื่อว่าเพื่อนคนหนึ่งที่ชวนผมมาอยู่ด้วย ตอนที่  
ผมเล่าว่าเริ่มจะอยู่ร่วมบ้านกับพ่อไม่ได้ ผมนึกว่ามันจะเป็นทางออก  
แต่ที่แท้ก็คือทางตัน มันเองก็หวังจะหาประโยชน์จากผมไปใส่ตัวเอง  
เช่นกัน ผมเสียใจ และความเชื่อมั่นในตัวมนุษย์ก็เริ่มสั่นคลอน ตกกลง  
โลกนี้จะไม่มีการใช้ไหมที่จะให้คนอื่นโดยไม่หวังดอกเบ็ย

ผมเอาเงินห้าแสนมาให้เพื่อนยืม โดยไม่ต้องทำสัญญาสัก  
ตัวหนังสือ ผมไม่ได้อยากได้คอนโดฯ ของมันหรรอก ไม่ใช่ว่าหึง แต่  
เพราะมันเป็นเพื่อนของผม”

(เทียนสัมพันธ์. 2546 : 111)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งระหว่างคนที่อยู่ในสังคม เป็นความขัดแย้งระหว่าง  
เพื่อนกัน ตัวละครมีความต้องการความช่วยเหลือจากเพื่อน มีความคิดว่าเพื่อนเป็นคนที่ช่วยกันโดยไม่  
หวังผลประโยชน์ แต่เพื่อนมีความต้องการเอาประโยชน์จากตัวละคร ให้ความสะดวกแก่ตัวละครโดย  
หวังค่าตอบแทน สองฝ่ายจึงมีความขัดแย้งกัน ในที่สุดตัวละครยอมถูกเอาเปรียบ ความขัดแย้งนี้  
เกิดจากคนให้ความสำคัญแก่มิตรภาพ สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า คนไทยให้ความสำคัญแก่



เพื่อนของตัวเอง คนไทยเน้นเรื่องความมิตรภาพ ถึงแม้ว่าบางที่เพื่อนช่วยเรามีเป้าหมายที่ไม่ดี หรือว่าช่วยเราด้วยหวังผลประโยชน์ แต่ถ้าเป็นสิ่งเล็กๆ คนไทยจะเน้นมิตรภาพมากกว่า

เรื่อง เทียน กล่าวถึงตัวละคร “แม่” เป็นผู้หญิงที่สามีเสียชีวิตเป็นเวลานาน ถึงแม้ว่าทำงานหนักเหนื่อยทุกวัน “แม่” จึงยอมเสียอิสระ ไปเป็นเมียชู้ของผู้ชายคนอื่น พอ “ผู้หญิง” ภรรยาของผู้ชายคนนั้นทราบเรื่องนี้ จึงมาดุด่า “แม่” ดังตัวอย่าง

“แม่อ้วนจนท้องพองนูนเป็นส่วนเกินของบ้านไปแล้วจริงๆ  
แม่แต่ตอนที่ผู้หญิงปากร้ายที่ไหนก็ไม่รู้ มายืนเท้าสะเอวด่าแม่ริมรั้วอยู่  
หลายวัน แม่ก็เลือกที่จะให้ลูกเป็นที่พึ่ง เพียงลูกลงไปพูดกับหล่อนไม่กี่  
คำ หล่อนก็กลับไปแต่โดยดี”

(เทียน. 2546 : 100)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งของผู้หญิงกับภรณยาน้อย เมียชู้ต้องการแยกครอบครัวของคนอื่น ภรรยาหลวงมีความต้องการรักษาครอบครัวให้มีความสุข สองฝ่ายจึงขัดแย้งกัน ความขัดแย้งนี้ เกิดจากการแย่งผู้ชายในสังคม สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า สังคมไทยมีปัญหาเรื่องบุคคลที่สาม การตกเป็นบุคคลที่สามของครอบครัวอื่น ไม่ว่าจะเพราะเหตุผลอะไร พฤติกรรมนี้เป็นเรื่องทำร้ายครอบครัวคนอื่นอยู่แล้ว ผู้หญิงที่เป็นเมียชู้ของผู้ชายคนอื่นถูกดุด่า ไม่มีความสุข ครอบครัวเมียหลวงก็เสียความสงบสุขไป

เรื่อง ผูกทุ่ง กล่าวถึงตัวละคร “ลุง” เป็นชาวบ้านที่เลี้ยงวัวในแถบป่าน้ำมัน พอ “ลุง” รู้สึกกระหายน้ำ เห็นป่าน้ำมันอยู่ใกล้ ๆ จึงอยากไปขอน้ำกิน แต่ “เด็กหนุ่ม” น้องป่าน้ำมัน เห็น “ลุง” คิดว่าเป็นผู้ขโมย จับ “ลุง” ไปพบผู้จัดการ ดังตัวอย่าง

“เด็กบอกว่าเห็นลุงมาด้อม ๆ มอง ๆ อยู่หลังป่าน้ำมัน”  
“ลุงเลี้ยงวัวและหิวน้ำ อยากมาขอดื่มสักแก้วเท่านั้นแหละ”  
ผู้จัดการรดน้ำใส่แก้วแล้วยื่นส่งให้ชายเฒ่าพลางส่งคำถามพร้อม ๆ กัน  
“ทีนี้ลุงบอกผมได้ไหมว่าลุงไม่ได้เป็นขโมย หรือใครใช้มา  
ด้อม ๆ มอง ๆ ทีป่านผม ว่ามาเถอะลุง ลุงมีอะไรบอกผมดี ๆ ผมอาจให้  
เงินสักร้อยสองร้อยก็ได้นะ” ผู้จัดการหนุ่มทั้งทางดาวาวแวว และมี  
ความคาดคั้นอยู่ในตัว ยิ่งเมื่อเห็นตาเฒ่ามีสีหน้าอึดอัด เขานึกไปว่าเดิน  
มาถูกทางแล้ว ชายเฒ่าท่าทางกๆ เงินๆ คนนี้อาจถูกใครบางคนให้มา  
ดูทางหนีทีไล่ก็ได้”

(ผูกทุ่ง. 2548 : 128)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งระหว่างคนในสังคม เป็นความขัดแย้งระหว่างคนแปลกหน้า ตัวละครมีความต้องการแสดงความสามารถของตัวเอง ไม่ได้เป็นคนขโมยของ แต่คนอื่นไม่เชื่อ คำพูดของตัวละคร มีความคิดอยากให้ตัวละครยอมรับว่าตัวเองเป็นคนขโมย สองฝ่ายจึงมี

ความขัดแย้ง ความขัดแย้งนี้เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของสังคมในเรื่องการเชื่อใจ สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า ในสังคมไทยปัจจุบัน ความสัมพันธ์ระหว่างคนกับคนมีการเปลี่ยนแปลง เกิดวิกฤตการณ์เกี่ยวกับความเชื่อใจ ความเชื่อใจระหว่างคนกับคนในสังคมน้อยลงไป สงสัยกัน ทำให้คนในสังคมไม่เชื่อใจกัน

เรื่อง พระจันทร์สีส้ม กล่าวถึงตัวละคร “ไพล่” เป็นคนเขมร ผู้อพยพเข้ามาที่ประเทศไทย เพื่อหนีภัยสงครามของหมู่บ้าน “ไพล่” ออกทะเล ทำงานหนักเหน็ดเหนื่อยที่คนไทยไม่ยอมทำ และ “ไต้ก๋ง” เป็นคนไทย มีฝีมือ ชอบกินเหล้า ครอบครัวของ “ไต้ก๋ง” ถูกคนเขมรรุมฆ่า พอ “ไต้ก๋ง” ออกทะเลกับลูกน้องเขมรอีกครั้ง “ไต้ก๋ง” อคติกับคนเขมรในเรื่องเดียวกัน ดังตัวอย่าง

“เขาอุทาน...ผวาตกใจ...ชายหนุ่มย่ำลูกเรือทุกคนให้ทำตามคำสั่งของไต้ก๋งอย่างเคร่งครัด และพยายามหลีกเลี่ยงยามไต้ก๋งกินเหล้าข้างนอกกำลังร่วนวายเต็มที่ หัวใจชายหนุ่มกำลังสับสนไม่แพ้กัน เสียงแผดตะโกนของลูกเรือคนหนึ่งดังขึ้น ก่อนที่เขาจะได้ยินเสียงปืนดังขึ้นสามนัด...หัวใจเขาหล่นวูบ ผวาออกไปอย่างรวดเร็ว

เขาออกมาไปพบว่าลูกเรือต่างตัวสามคนเพื่อนของเขาอนจมกองเลือดอยู่ ไต้ก๋งยืนโงนเงนถือปืนแกว่งไปมา ศีรษะมีแผลเห็นเลือดไหลซบ ก่อนที่ไต้ก๋งจะวาดปืนมาทางเขา

“ไอ้สัตว์...พวกมึงจะรุมฆ่ากูเหมือนกับพี่ชายกูใช่ไหม...”

เขาผวามือทั้งสองข้างขึ้นบดบัง “อ๋อ...า” เสียงรอกห้ามจากเขายังไม่ขาดคำเสียงปืนดังขึ้น”

(พระจันทร์สีส้ม. 2546 : 143)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งระหว่างคนไทยกับแรงงานต่างด้าวชาวเขมร คนไทยที่ได้รับความทุกข์ใจจากผู้อพยพมาก่อน จึงมีอคติกับกลุ่มผู้อพยพแรงงานต่างด้าว ตัวละครเป็นแรงงานต่างด้าวที่มีความต้องการรอดชีวิต สองฝ่ายจึงขัดแย้งกัน ความขัดแย้งนี้เกิดจากการแบ่งชนชั้นในสังคม สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า ประเทศไทยมีผู้อพยพเข้ามาเป็นจำนวนมาก คนไทยอคติคนกลุ่มนี้เป็นคนบ้านนอก

เรื่อง วงเวียนวิวัฒนาการ กล่าวถึงตัวละคร “นายหย่อง” กล่าวถึงช่วงประเทศไทยเป็นพันธมิตรของประเทศญี่ปุ่น ประชาชนไทยได้รับความเจ็บปวดความทุกข์จากประเทศญี่ปุ่น ประชาชนไทยต้องหนีลูกระเบิด เอาตัวรอด ดังตัวอย่าง

“ตั้งแต่ทางรัฐบาลไทยเป็นพันธมิตรกับญี่ปุ่น ทำให้จังหวัดภูเก็ตของเราพลอยถูกทางเลขไปกับเขาด้วย เวิร์จจริงๆ ”

นางหย่องเปรยขึ้นโบทกหมวกกะโล่พัดเรียกลมไล่ความร้อนบรรยายถึงเหตุการณ์เมื่อสองสามวันก่อนที่ถูกกองทัพของฝ่ายศัตรูรุก

ลำดินแดนเข้ามาพร้อมกับทิ้งลูกระเบิดทำลายสถานที่สำคัญทางราชการและบ้านเรือนของชาวภูเก็ตเสียหายยับเยินไปหลายแห่ง ขวัญของผู้คนกระเจิดกระเจิงเสียแทบทุกครั้ง เมื่อได้ยืมหาว ผ่านทางเครื่องกระจายเสียงตรงวงเวียนซาป้อ ผู้คนต้องรีบวิ่งหนีเอาตัวรอดมุดเข้าไปในหลุมหลบภัย เสมือนเป็นกำแพงป้องกันอันตรายจากลูกระเบิดที่หล่นลงมาจากฟากฟ้าอันน่าสยดสยอง”

(วงเวียนวัฒนาการ. 2546 : 194)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งระหว่างคนในสังคม ประชาชนมีความต้องการหนีลูกระเบิด เอาตัวให้รอด ฝ่ายประเทศญี่ปุ่นเป็นฝ่ายฟาสซิสต์ สองฝ่ายจึงขัดแย้งกัน ความขัดแย้งนี้เกิดจากอาณานิคม สะท้อนภาพสังคมไทยว่า ในสงครามโลกครั้งที่สอง ประเทศไทยเคยเป็นพันธมิตรกับญี่ปุ่น และในช่วงเวลานั้นประชาชนไทยต้องหนีลูกระเบิด ต้องเอาตัวให้รอด ในช่วงประวัติศาสตร์ของไทยนั้น ประชาชนไทยได้รับความเจ็บป่วยและความทุกข์จากประเทศญี่ปุ่นอย่างรุนแรงมาก

เรื่อง นักอ่านผู้ค้นพบ กล่าวถึงตัวละคร “ผม” เขียนจดหมายถึงอาจารย์ศรีบูรพา กุหลาบสายประดิษฐ์ กล่าวถึงในช่วง ปี พ.ศ. 2515 สังคมไทยเต็มไปด้วยความไม่ยุติธรรมต่าง ๆ นานา ประชาชนจึงออกมาต่อสู้ “ผม” ก็เป็นคนหนึ่งไปร่วมต่อสู้เพื่อเรียกร้องประชาธิปไตย ดังตัวอย่าง

“ในช่วงนั้น นักศึกษาประชาชนเริ่มต้นตัวในเรื่องการเมืองการปกครองมากขึ้น ต่างเห็นความเอารัดเอาเปรียบ เห็นความไม่ยุติธรรม การกดขี่ข่มเหง การทุจริตคอร์รัปชันในหมู่คณะรัฐบาล ในห้วงระยะเวลาดังกล่าว ได้สั่งสมความขัดแย้ง สั่งสมความไม่พอใจจนเป็นตัวจุดชนวนให้นิสิตนักศึกษาและประชาชนลุกฮือขึ้นมารวมตัวกันเรียกร้องประชาธิปไตยกลับคืนมา จนกลายเป็นเหตุการณ์นองเลือดครั้งประวัติศาสตร์ของการเมืองไทย คือเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 นักศึกษาและประชาชนต้องเอาชีวิตและเลือดเนื้อเข้าแลก วิญญาณอันบริสุทธิ์ของพวกเขาเหล่านั้นถูกปลิดปลิวออกจากร่างในการต่อสู้ด้วยสองมืออันว่างเปล่าจากกระสุนปืนของฝ่ายรัฐบาลเผด็จการ ผมเองเป็นคนหนึ่งที่เข้าร่วมต่อสู้เพื่อเรียกร้องประชาธิปไตยในครั้งนั้น ”

(นักอ่านผู้ค้นพบ. 2548 : 30)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งระหว่างคนในสังคม เป็นความขัดแย้งทางการเมือง ตัวละครมีความคิดของตัวเอง มีความต้องการต่อสู้เพื่อเรียกร้องประชาธิปไตย ฝ่ายรัฐบาล มีความต้องการปกครองการเมืองให้มั่นคง สองฝ่ายจึงขัดแย้งกัน ความขัดแย้งนี้เกิดจากการเผด็จการของสังคม สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า ในประวัติศาสตร์ของไทย ในช่วง พ.ศ. 2516 สังคมไทยมีปัญหาเกิดขึ้นต่าง ๆ นานา มีความไม่ยุติธรรม การกดขี่ข่มเหง การทุจริตในหมู่คณะรัฐบาล นักศึกษา

และประชาชนไทยลุกขึ้นมารวมตัวกันเรียกร้องประชาธิปไตยกลับคืนมา การต่อสู้ครั้งนี้ ประชาชนไทยมีความเจ็บป่วย

เรื่อง เด็กแว้น กล่าวถึง ตัวละคร “เขา” ทำงานหนักในกลางวัน มีเพื่อนบ้านครอบครัวหนึ่ง บ้านติดกับ “เขา” ครอบครัวนั้นมีลูกชายคนหนึ่ง “ป๋อง” เป็นเด็กแว้น ครอบครัวซื้อมอเตอร์ไซด์ให้ “ป๋อง” ไปยึดถนนใหญ่ทุกวัน กลับบ้านตีสองตีสาม เสียงมอเตอร์ไซด์ดังมาก จนทำให้ “เขา” ต้องตื่นมาทุกคืนและนอนไม่หลับอีก แต่ครอบครัว “ป๋อง” ไม่เห็นจะไปประณามหรือห้ามเลยแม้แต่ครั้งเดียว ดังตัวอย่าง

“แรก ๆ มันหัดขับสักสองวันครั้ง แต่จากนั้นเพิ่มเวลามากขึ้นเรื่อย ๆ พอปีกกล้าขาแข็งก็กลายเป็นทุกวัน กระทั่งช่วงหลังนี้ถึงกับหัดเทคนิคขับซิ่งพิสดารในบริเวณบ้าน โดยไม่คำนึงว่ารบกวนคนอื่นหรือเปล่า แต่ละคืนตรงเวลาราวกับเป็นภารกิจสำคัญของชีวิตจนเขาอยากหัวเราะทั้งที่ไม่มีอารมณ์ขัน ลักพักหนึ่งนั่นแหละจึงจะหน้าใจ ออกพาหนะดูใจทะยานไปตามถนนแคบ ๆ ในซอยสู่ถนนใหญ่ ส่วนจะไปไหนนั่นเขาสุดใครรู้ ข้อดีคือทำให้เสียงเงียบไปอีกครั้ง ก่อนดังกริ๊ดขึ้นมาสักช่วงตีสาม ทำให้เขาต้องสะดุ้งตื่นด้วยเสียงเครื่องยนต์และท่อไอเสียที่ผ่านการดัดแปลงให้ดังเป็นพิเศษตามความนิยมอีกรอบ”

(เด็กแว้น. 2556 : 230)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งระหว่างคนในสังคม เป็นความขัดแย้งระหว่างเพื่อนบ้าน เด็กแว้นมีความต้องการของตัวเองไปเล่นมอเตอร์ไซด์ทุกกลางคืน เกิดเสียงดัง ตัวละครมีความต้องการพักผ่อนในกลางคืน ไม่อยากเกิดเสียงดัง สองคนจึงขัดแย้งกัน ความขัดแย้งนี้เกิดจากมลพิษทางเสียง สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า ในสมัยนี้ ในสังคมไทย ครอบครัวไทยซื้อมอเตอร์ไซด์ให้ลูก ลูกกลายเป็นเด็กแว้น รวมตัวยึดถนนใหญ่ ความเร็วสูง เสียงมอเตอร์ไซด์ดังมาก เป็นมลพิษทางเสียงให้แก่สังคม ในเวลากลางคืน ทำให้คนรอบ ๆ มีความวุ่นวาย ไม่มีความสุข

เรื่องอาทิพย์กลับบ้าน กล่าวถึงตัวละคร “อาทิพย์” เป็นหนุ่มเกิดในครอบครัวที่เคยร่ำรวยมาก่อน เขาเรียนหนังสือที่มหาวิทยาลัยที่กรุงเทพฯ ไม่ได้กลับบ้านหลายปี พอบิดาเสียชีวิต “อาทิพย์” จึงได้กลับบ้าน ซึ่งที่บิดามารดาบอกในโทรศัพท์ว่ากำลังสร้างอยู่ ทุกเช้าที่ “อาทิพย์” ยังนอนอยู่ ชาวบ้านจะมาหามารดาเร่งตั้งตั้งแต่เช้า และเสียงดังมาก “อาทิพย์” ไม่ชอบเสียงดัง จึงรำคาญชาวบ้านมาก ดังตัวอย่าง

“ถึงแม้จะนอนไม่ค่อยหลับ แต่สุดท้ายคนเราก็มักเผลอหลับเอาตอนใกล้รุ่งอาทิพย์หลับไปได้สักครู่ก็ต้องตื่นเพราะเสียงชาวบ้านเริ่มมากขึ้นแต่เช้า พวกเขาไม่ได้มาร่วมงานศพของพ่อ แต่เขามารอพบ “พ่อ

ปู”เพื่อมาสะเดาะเคราะห์ เปิดบุญหรือบนบานศาลกล่าวในเรื่องของ  
ตัวเอ

อาทิตย์หนวทูลและรำคาญเสียงของคนกลุ่มนี้มาก ลองใส่หู  
ฟังเพลงจากศิลปินคนโปรดที่เก็บไฟล์เสียงไว้ในโทรศัพท์แล้วก็ยังไม่ดี  
ขึ้น เขาโมโห”

(อาทิตย์กลับบ้าน. 2556 : 56-57)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งระหว่างคนในสังคม เป็นความขัดแย้งระหว่างตัวละคร  
กับชาวบ้าน ชาวบ้านมีความคิดของตัวเอง มีความต้องการไปร่างทรงตั้งแต่เช้า ตัวละครมีความคิด  
ไม่ให้อื่นมาส่งเสียงดัง มีความต้องการนอนอย่างสบายในตอนเช้า สองฝ่ายจึงมีความขัดแย้งกัน  
ความขัดแย้งนี้เกิดจากคนในสังคมมีความต้องการพฤติกรรมที่ไม่ต่างกัน สะท้อนให้เห็นถึงภาพ  
สังคมไทยว่า ในสังคมไทยมีความเชื่อเรื่องร่างทรง ชาวบ้านไทยเชื่อเรื่องร่างทรง มักจะมาหา “พ่อปู”  
เพื่อมาสะเดาะเคราะห์ เปิดบุญหรือบนบานศาลกล่าวในเรื่องของตัวเอง นี่เป็นวัฒนธรรมของประเทศ  
ไทยอย่างใดอย่างหนึ่ง

เรื่อง มกราคม กล่าวถึงคนกลุ่มกะเหรี่ยง เพื่อเรียกร่องนางอองซานซูจีเป็นอิสระ และเพื่อ  
เรียกร่องประชาธิปไตยกับรัฐบาลพม่า จึงจับตัวประกันหลายคนที่อยู่ในโรงพยาบาล ดังตัวอย่าง

“’ขอภัยในความไม่สะดวก เพราะนี่คือการจับตัวประกัน’

ตัวประกันหลายคนยังส่งเสียงร้องหวาดหวั่นในชะตาชีวิตแม้  
จะผ่านมาแล้วสองชั่วโมง แต่หัวใจใครจะนิ่งงัน นี่ไม่ใช่การถ่ายทำ  
ภาพยนตร์ บนถนนสาทร ในขอบรั้วของสถานทูตพม่า พวกเขาจับตัว  
คนด้านใน เรียกร่องว่านางอองซานซูจีเป็นอิสระ ดึงธงชาติพม่าลงกอง  
พื้น ชักธงพรรคNLD ของนางซูจีขึ้นยอดเสาแทน”

(มกราคม. 2556 : 220)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งระหว่างคนในสังคม เป็นความขัดแย้งทางการเมือง  
รัฐบาลมีความต้องการปกครองบ้างเมืองให้มั่นคง รักษาประชาชนอย่างมีความปลอดภัย ตัวละครมี  
ความต้องการเรียกร่องรัฐบาล จึงมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น จับคนในสังคมเป็นตัวประกัน ต่อสู้  
กับรัฐบาล สองฝ่ายจึงขัดแย้งกัน ความขัดแย้งนี้เกิดจากคนต่อสู้กับรัฐบาล สะท้อนให้เห็นถึงภาพ  
สังคมไทยว่า ประเทศไทยมีความสัมพันธ์กับประเทศพม่าอย่างน้อย กลุ่มชาวกะเหรี่ยง เป็นกลุ่มที่  
น่าสนใจในประเทศไทย

จากตัวอย่างดังกล่าวข้างต้นทั้งหมด สรุปได้ว่า ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ในเรื่อง  
สั้นรางวัลสุภาว เทวกุลฯ พ.ศ. 2546-2556 มีอยู่ 38 เรื่อง ความขัดแย้งชนิดนี้ มีความขัดแย้งระหว่าง  
ครูกับนักเรียนที่สองฝ่ายมีความคิดที่ไม่ตรงกัน หรือนักเรียนขาดความเอ็นดูของครู มีความขัดแย้ง  
ระหว่างเพื่อนกัน เช่น เพื่อนเอาเปรียบ มีความขัดแย้งระหว่างเมียน้อยกับเมียหลวง มีความขัดแย้ง

ระหว่างคนไทยกับผู้อพยพ เช่น คนไทยในสังคมถูกผู้อพยพ มีความขัดแย้งระหว่างคนแปลกหน้า คนในสังคมมีความสัมพันธ์ที่เปลี่ยนแปลง มีความขัดแย้งระหว่างแฟนกันในเรื่องความรัก มีความขัดแย้งระหว่างคนในสังคมกับรัฐบาล เป็นต้น มีความขัดแย้งระหว่างชาวบ้านกับคนโรคจิต สามารถสะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยได้ ในด้านประวัติศาสตร์ของไทย ด้านค่านิยมของสังคมไทย ด้านคนบ้านนอก เป็นต้น

### 3.3 ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสังคม (man against society)

สังคม โดยทั่ว ๆ ไป หมายถึง กลุ่มคนจำนวนมากซึ่งอาศัยอยู่ในอาณาเขตเดียวกันอย่างถาวร ต่างมีความสนใจร่วมกัน มีความสัมพันธ์กันและใช้สถาบันต่าง ๆ และวัฒนธรรมพื้นฐานร่วมกัน ซึ่งโดยพื้นฐานของสังคมหนึ่ง ๆ จะมีโครงสร้างที่ประกอบไปด้วย กลุ่มคน สถาบัน ขนบธรรมเนียมประเพณี และกิจกรรมทางสังคมที่ ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสังคมหมายความว่า การที่ตัวละครต่อต้าน ไม่พอใจ หรือฝ่าฝืนระเบียบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่คนในสังคมร่วมกันกำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติและอยู่ร่วมกัน ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสังคมในเรื่องสั้นรางวัลสุภาวดี เทวกุลฯ พ.ศ. 2546-2556 มี 4 แบบ ความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับกฎหมาย ความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับความเชื่อ ความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับเชื้อชาติ ความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับค่านิยม ดังต่อไปนี้

#### 3.3.1 ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับความเชื่อ

ความเชื่อคือการยอมรับนับถือหรือยึดมั่นสิ่งหนึ่งสิ่งใดทั้งที่มีตัวตน มีความจริงหรือมีอยู่จริงหรือไม่ก็ตาม การยอมรับนับถือนั้นอาจมีหลักฐานเพียงพอที่จะพิสูจน์ได้ หรืออาจจะไม่มีหลักฐานที่จะนำมาใช้พิสูจน์ให้เห็นจริงเกี่ยวกับสิ่งนั้นก็ได้ ความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับความเชื่อ ตัวละครมีพฤติกรรมที่ไม่ทำตามข้อกำหนดของความเชื่ออย่างใดอย่างหนึ่ง ตามต่อไปนี้

เรื่อง ไอ้บ้า 5 บาท กล่าวถึงตัวละคร “ผม” เป็นหนุ่มวัยรุ่น พักอยู่คนเดียว แล้วยังมีตำนานเจ้าพ่อต้นไทร ชาวบ้านมักจะเอาของกินมาเซ่นไหว้ และเชื่อว่า ถ้าใครแอบกินของเซ่นไหว้ เจ้าพ่อต้นไทรจะโกรธและหักคอมันตาย ตอนกลางคืน “ผม” กินเหล้ากับเพื่อน ด้วยความเป็นคนสมัยใหม่ “ผม” จึงมีพฤติกรรมที่ไม่สอดคล้องกับความเชื่อดังกล่าว โดย “ผม” ไปเอาของเซ่นไหว้มากินดังตัวอย่าง

“ถอนหายใจยาว สายตาผมเปลี่ยนจากเหม่อลอยมาเป็นแข็ง  
กร้าว จ้องหน้าเพื่อนทั้งสองสลบไปมา ทูบโตะเสียงดัง เอ่ยถามออกไป  
“มึงเชื่อเรื่องเจ้าพ่อต้นไทรนั่นมั๊ย”  
สองคนหันมองหน้ากัน  
คนหนึ่งว่า “ไอ้เหี้ย...ของอย่างนี้ไม่เชื่ออย่าลบหลู่”

ผมส่ายหน้า ชี้น้ำเพื่อนทั้งคู่ “ไอ้เหี้ย...มึงอย่าแทงก็ กูถาม  
ว่ามึงสองคนเชื่อหรือไม่เชื่อ”

ไม่มีใครตอบ

พูดจบผมก็ลุกพรืด เดินตรงไปทางต้นไทรใหญ่ เพื่อนสองคน  
มองหน้ากันเล็กลัก รวาก็บว่าไม่รู้ว่าจะทำอะไรดีกว่านี้ ผ่านไปพัก  
ใหญ่ผมก็กลับมา มือข้างหนึ่งมีซามแกงเขียวหวาน มืออีกข้างเป็นจาน  
ซึ่งมีน่องไก่พูนเต็ม วางของทั้งสองอย่างลงบนโต๊ะ ทั้งตัวลงนั่ง บอกกับ  
เพื่อนว่า “เจ้าพ่อต้นไทรให้มา”

(ไต้บัว 5 บท. 2552 : 226)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับความเชื่อ มีความเชื่อว่า มีเจ้าพ่อต้น  
ไทร ถ้าไปเอาของเช่นไต้มากินจะถูกเจ้าพ่อต้นไทรหักคอตาย มีกฎเกณฑ์ว่าห้ามไปเอาของเช่นไต้  
มากิน แต่ตัวละครเป็นคนสมัยใหม่ ไม่เชื่อเรื่องความเชื่อ จึงมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เอาของเช่นไต้  
มากิน ความขัดแย้งนี้เกิดจากวิถีชีวิตที่เปลี่ยนจากอดีต สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า สังคมไทยใน  
ปัจจุบัน ความเชื่อเรื่องไสยศาสตร์กำลังลดความน่าเชื่อถือลง เพราะมนุษย์ลำบากอดตายและต้องเอา  
ตัวรอดในสังคมปัจจุบันไปให้ได้ การไม่เชื่อถือในสิ่งศักดิ์สิทธิ์ได้ทำให้เขาไม่อดตาย เขาจึงเลือกหนทาง  
ที่ไม่อดตายแทน

### 3.3.2 ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับกฎหมาย

กฎหมาย คือ กฎหรือข้อบังคับที่บุคคลในสังคมกำหนดขึ้น เพื่อเป็นเกณฑ์ในการตัดสิน  
ความถูกหรือความผิด รวมไปถึงกฎเกณฑ์ทางคุณธรรมจริยธรรมด้วย กฎหมายเป็นข้อกำหนดที่  
ต้องการให้บุคคลที่อยู่ในสังคมยอมรับในใจและปฏิบัติตามสังคมจึงมีความสุข ความขัดแย้ง  
ระหว่างมนุษย์กับกฎหมาย เกิดจากมนุษย์ไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดของกฎหมายและศีลธรรม ซึ่งเป็น  
สาเหตุที่ทำให้เกิดความขัดแย้งและสับสนในสังคมนั้น มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

เรื่อง จระเข้ กล่าวถึงตัวละคร “ชิต” เป็นคนที่ซึ่ขลาดมาตั้งแต่เด็ก มีครอบครัวที่ยากจน  
ลำบาก เพื่อเปลี่ยนชีวิตของตัวเอง ได้เงินได้ทอง มีฐานะในหมู่บ้าน “ชิต” จึงทำสิ่งผิดกฎหมาย  
ดังตัวอย่าง

“แม่ก็โทรหาผมน้ำเสียงสิ้นเครือ บอกว่า ชิตตายแล้ว ตามข่าว  
เล่ากันว่า ตำรวจตามดมกลิ่นมานาน สงสัยในความร่ำรวยจนผิดสังเกต  
ทั้งที่ไม่สอดคล้องกับแหล่งที่มาของรายได้ แล้วแผนการจับกุมก็เกิดขึ้น  
เมื่อตำรวจจับผู้ขายรายย่อยและวางแผนขยายผล ขณะที่ตำรวจแสดง  
ตัวเข้าจับกุม ชิตชักปืนออกจากเอว แต่ไม่ทันลั่นไก กระสุนจากปืน  
กระบอกอื่นก็พุ่งเข้าหาเขานับสิบนัด ชิตล้มคว่ำบนพื้นถนน พร้อมกับ

ของกลางจำนวนหลายร้อยเม็ด จากการออกหมายค้น ตำรวจพบของ  
กลางอีกเป็นจำนวนมากที่บ้านของชิต

ผมไม่อยากจะเชื่อว่าคนอย่างชิต ซึ่งไม่กล้าแม้แต่จะแหงตีกลงใน  
น้ำจะกล้าลงในวิธีอันน่าหวาดหวั่นเช่นนั้น ”

(จระเข้. 2552 : 48)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับกฎหมาย ตัวละครมีความต้องการ  
เปลี่ยนชีวิตให้สุขสบายขึ้น เขาจึงทำผิดกฎหมายด้วยการ ขายยาเสพติด ทั้งสองฝ่ายจึงมีความขัดแย้ง  
กัน ความขัดแย้งนี้ เกิดจากความอยากร่ำรวย สะท้อนภาพสังคมไทยว่า ปัญหาเสพติดเป็นปัญหา  
สังคมอย่างหนึ่งที่รุนแรงมากในสังคมไทย ซึ่งแก้ไขได้ยาก เนื่องจากคนบางคนต้องการร่ำรวยโดยไม่  
ต้องทำงานหนัก

เรื่อง พระจันทร์สีส้ม กล่าวถึงกลุ่มผู้อพยพที่เข้ามาที่ไทย ตัวละคร “นาง” เป็นผู้หญิงพม่าที่  
อพยพเข้ามาที่ประเทศไทย เพราะบ้านเกิดมีสงคราม “นาง” กับสามียอมทำงานหนักเหนื่อยที่คน  
ไทยไม่ยอมทำ เพื่ออิมท้อง แต่กฎหมายไทยจะบัญญัติว่า จะส่งผู้อพยพที่ผิดกฎหมายกลับไป  
ประเทศเขา จะได้รับการแรงงานคนไทย พอตำรวจเข้ามา “นาง” จึงต้องถูกส่งกลับบ้าน “นาง” จึง  
ทุกข์ใจมาก ดังตัวอย่าง

“ข้างนอกห้องเต็มไปด้วยความวุ่นวายเหมือนกับรังผึ้งแตก  
กระจาย ต่างคนต่างก็โกยอ้าวออกไปคนละทิศละทาง ต่างดิ้นรนหนี  
เอาตัวรอดกับการไล่จับพันนาการของตำรวจ เสียงร้องไห้ตกใจของ  
เด็ก ๆ ผสมผสานกับเสียงอ้อนวอนขอร้องของคนเฒ่า แลลับสน  
อลหม่าน...นางก็ปลุกถูกต้องมารวมกันคนอื่นบนลานปูน

สักชั่วครู่ทุกอย่างนิ่งสงบ คนต่างตัวนั่งอยู่ในวงล้อมของ  
ตำรวจกว่าห้าสิบ นาย เสียงนายตำรวจดังขึ้น ‘นี่เป็นนโยบายกวาดล้าง  
แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย เราจะส่งพวกคุณกลับไปประเทศของ  
คุณ’ ”

(พระจันทร์สีส้ม. 2546 : 143 -144)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับกฎหมาย ตัวละครมีความต้องการ  
ช่วยชีวิตตัวเองให้ปลอดภัยและสบายขึ้น จึงทำผิดกฎหมาย อพยพเข้าประเทศไทยแบบผิดกฎหมาย  
สองฝ่ายจึงขัดแย้งกัน ความขัดแย้งนี้เกิดจากความอยากรอดชีวิต สะท้อนให้เห็นถึงภาพสังคมไทยว่า  
ในสังคมไทย สังคมไทยมีผู้อพยพผิดกฎหมายและแรงงานต่างด้าวเยอะมาก จึงมีกฎหมายไทยบัญญัติ  
ว่า พวกแรงงานต่างด้าวหรือผู้อพยพที่ผิดกฎหมาย ต้องถูกส่งกลับไปประเทศของตัวเอง จะได้รับการ  
แรงงานของประเทศไทยได้ดี



จากตัวอย่างที่ยกมาทั้งหมด สรุปได้ว่า ความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับกฎหมายในเรื่องสั้น รางวัลลาสุภาว เทวกุลฯ มีอยู่ 2 เรื่อง ความขัดแย้งนี้เกิดขึ้นเพราะตัวละครมีความอยากหรือ ความต้องการอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งจะยากที่จะได้รับ ตัวละครจึงเลือกทางที่ผิดกฎหมาย เช่น เพราะ ตัวละครอยากได้เงิน อยากรวย ตัวเองไม่มีการศึกษา จึงไปขายยาเสพติด หรือตัวละครเพื่อพ้นตัวให้ รอด ทำสิ่งที่ผิดกฎหมาย ความขัดแย้งชนิดนี้สามารถสะท้อนภาพสังคมไทยได้เหมือนกัน เช่น สังคมไทยมียาเสพติด หรือสังคมไทยมีผู้อพยพผิดกฎหมาย และแรงงานต่ำด้าว

### 3.3.3 ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับเชื้อชาติ

เชื้อชาติ เป็นการสืบทอดลักษณะทางพันธุกรรมมาจากบรรพบุรุษของแต่ละบุคคลที่ปรากฏ ให้เห็นภายนอก ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับเชื้อชาติ เชื้อชาติของตัวละครทำให้ไม่สามารถทำสิ่ง ที่ต้องการได้ หรือไม่สามารถประสบความสำเร็จ ในเรื่องสั้นรางวัลลาสุภาว เทวกุลฯ พ.ศ. 2546-2556 มีเพียงเรื่องเดียว ดังนี้

เรื่อง โสร่งสีน้ำหมาก กล่าวถึงตัวละคร “ผม” เป็นเด็กชาวมอญ เกิดในครอบครัวชาวนา บิดาของ “ผม” ตั้งชื่อผมเป็นภาษามอญ เพราะบิดาของ “ผม” รู้สึกมีเกียรติที่เป็นชาวมอญ แต่ “ผม” ไม่ชอบชื่อมอญ ไม่อยากให้คนอื่นรู้ว่าตัวเองเป็นชาวมอญ และ “ผม” ก็พยายามเรียนให้สูง ๆ เพื่อออกไปจากบ้านชาวมอญ ไปที่อื่นที่ไม่มีใครรู้ว่าตัวเองเป็นชาวมอญ ดังตัวอย่าง

“ เมื่อใดผมได้ออกไปจากหมู่บ้าน ผมจะทิ้งหมอนไว้ที่นี้ทันที  
แม้ชื่อนามสกุลจริงของผมคือ “นายทองม่น ทรงหงสา” แต่ก็ยังดีที่ใน  
บัตรประชาชนระบุว่า สัญชาติไทย เชื้อชาติไทย ไม่ใช่มอญ

...

ก่อนวันเดินทาง ผมเก็บข้าวของลงเป้ มีของใช้ส่วนตัวเสื้อผ้า  
กางเกงไม่กี่ชิ้น หนังสืออ่านเล่น พู่กัน ดินสอ จานสี ไม้ฉาก ปากกา  
เขียนแบบ และเครื่องเขียนอื่นอีกสองสามชิ้น ไม่มีโสร่งที่เคยนุ่งนอน  
ไม่มีผ้าขาวม้าที่ใช้ผลัดอาบน้ำ และไม่มีพกรูปถ่ายพ่อแม่พี่น้องไปแม้แต่  
รูปเดียว ผมต้องการทิ้งหมอนไว้ที่นี้ หากบรรลุนิติภาวะเมื่อใด สิ่งแรก  
ที่ผมจะทำคือเปลี่ยนชื่อใหม่ ”

(โสร่งสีน้ำหมาก. 2552 : 207-210)

จากตัวอย่างที่ยกมาเป็นความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับเชื้อชาติของตัวเอง ตัวละครมี ความคิดจะเหมือนคนทั่วไปในสังคม แต่การเป็นชาวมอญ มีเชื้อชาติมอญ มีลักษณะเด่นของตัวเอง ทั้งสองฝ่ายจึงขัดแย้งกัน ความขัดแย้งนี้เกิดจากการแบ่งชนชั้นของสังคม สะท้อนให้เห็นภาพ สังคมไทยว่า ในสังคมไทย มีการแบ่งชนชั้นของสังคม กลุ่มชนเผ่าจะมีภาษาหรือวัฒนธรรมของตัวเอง ถึงแม้ว่าคนกลุ่มนี้พยายามปรับพฤติกรรมกรกระทำ พุดจา หรือวิถีชีวิตให้เข้ากับสังคมไทย เข้ากับ คนไทย แต่คนในสังคมยังมองชาวมอญว่าเป็นกลุ่มต่างด้าว

เรื่อง พระจันทร์สีส้ม กล่าวถึงตัวละคร “ไพล่” เป็นผู้อพยพเข้ามาทำงานที่ประเทศไทย เพื่อหนีภัยสงคราม เขาเป็นแรงงานต่างด้าว ทำงานกับ “เถ้าแก่” ออกทะเลทุกปี “ไพล่” ทำงานเหนื่อยหนักและอันตราย “เถ้าแก่” อายุมากแล้ว ไม่ไปออกทะเล เมื่อหาได้กั้งคนใหม่ เนื่องจาก “ไพล่” ไม่ใช่คนไทย “เถ้าแก่” จึงไม่สามารถช่วย “ไพล่” ได้ ดังตัวอย่าง

“ไพล่” นึกไปถึงคำพูดของเถ้าแก่ที่ฝากฝังกับเขาไว้ในวันที่ก่อน  
ลีนสมุทรจะออกเรือทะเลในน้ำนี้

“ฉันจะไม่ออกทะเลอีกแล้ว”

ชายหนุ่มรู้สึกตกใจเล็กน้อยก่อนพยักหน้าเบา ๆ รับรู้ เถ้าแก่  
มองหน้าชายต่างวัยอย่างเนิ่นนาน

“แกอยู่กับฉันมาตั้งแต่เป็นวัยรุ่นน ตั้งแต่วัยพูดไทยไม่ได้ จน  
เดี๋ยวนี้แกมีเมียมี ลูกแล้ว”

เขายิ้มเมื่อนึกถึงความหลังอันงดงาม แววดาสดใสแพรวพราว  
ดั่งดาวประกายพริ้ว

“ความจริงแกน่าจะไปได้กั้งของลีนสมุทรคนต่อไป แต่มัน  
เป็นไปไม่ได้...”

น้ำเสียงเถ้าแก่หายขาดช่วงไปก่อนเอ่ยออกมา

“เพราะแกไม่ใช่คนไทย...”

(พระจันทร์สีส้ม. 2546 : 141-142)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งระหว่างคนกับเชื้อชาติ ตัวละครทำงานหนักเหนื่อยเป็นหลายปี เป็นคนมีความสามารถในการเป็นได้กั้ง แต่การเป็นได้กั้งต้องเป็นคนไทย ทั้งสองฝ่ายจึงขัดแย้งกัน ความขัดแย้งนี้ เกิดจากการแบ่งชนชั้นในสังคม สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า มีผู้อพยพเป็นจำนวนมาก คนที่อพยพเข้ามาที่ประเทศไทยเพื่อหนีภัยหรือเพื่อหางาน จะทำงานหนักเหนื่อยที่คนไทยไม่ยอมทำ แต่คนไทยยังมองว่าคนกลุ่มนี้เป็นคนต่างด้าวที่ควรทำงานเฉพาะด้านการใช้แรงงาน ไม่มีความสามารถพอจะขึ้นไปเป็นหัวหน้าได้ คนไทยจึงยอมรับชาวต่างชาติไม่ค่อยได้

จากตัวอย่างดังกล่าวข้างต้นทั้งหมด สรุปได้ว่า ความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับเชื้อชาติ มีอยู่ 2 เรื่อง ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นจากเชื้อชาติเป็นตัวกำหนดของตัวละคร ตัวละครต้องต่อสู้กับเชื้อชาติ เช่น เป็นผู้อพยพผิดกฎหมาย จึงไม่สามารถได้รับสิ่งที่ตัวเองต้องการ หรือว่าเชื้อชาติทำให้ ตัวละครรับสิ่งที่ไม่ดี ความขัดแย้งนี้สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยได้ว่า ในสังคมไทย คนไทยให้ความสำคัญแก่เชื้อชาติ ชนเผ่า ชาวเขา หรือว่าผู้อพยพแรงงาน จะถูกดูถูกหรือเอาเปรียบ

### 3.3.4 ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับค่านิยม

ค่านิยม หมายถึง สิ่งที่คนสนใจ สิ่งที่คนปรารถนาจะได้ จะทำ กลายเป็นสิ่งที่คนถือว่าเป็นสิ่งบังคับ ต้องทำ ต้องปฏิบัติ เป็นสิ่งที่คนบูชายกย่องและมีความสุขที่จะได้เห็นได้ฟัง ได้เป็นเจ้าของ

ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับค่านิยม เป็นความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในลักษณะที่ตัวละครปฏิเสธสิ่งที่บุคคลอื่นในสังคมให้ความสนใจและปรารถนาที่จะได้ค่านิยมที่ตัวละครเกิดความขัดแย้ง ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับค่านิยมในเรื่องสั้นรางวัลสุภาว เทวกุลฯ พ.ศ. 2546-2556 มีดังนี้

เรื่อง สุภาพบุรุษบ้านนอก กล่าวถึงตัวละคร “ผม” เขียนจดหมายถึงอาจารย์ศรีบูรพา “ผม” กล่าวถึงเรื่อง “สุภาพบุรุษ” ในสมัยนี้ ความหมายของ “สุภาพบุรุษ” เปลี่ยนไปแล้ว “ผม” ทำตาม “สุภาพบุรุษ” กลายเป็นคนแปลก ดังตัวอย่าง

“แม้แต่คำว่า “สุภาพบุรุษ” ที่คุณลุงเคยภาคภูมิใจและนำไปตั้งเป็นชื่อนักเขียน “สุภาพบุรุษ” ร่วมกับเพื่อนๆ นักเขียนผู้มีอุดมการณ์เดียวกับคุณลุงนั้น มาบัดนี้ คำนี้ได้กลายเป็นคำที่ผู้หญิงสาวแห่งยุคสมัยกลับบอกว่า เซย ล้าสมัย และเป็นอนุรักษนิยมที่แฝงกลิ่นอายของการดูถูกผู้หญิงไว้อย่างลึกๆ

ครั้งหนึ่งที่ผมเดินทางเข้าไปเมืองหลวง ด้วยความที่เป็นเด็กบ้านนอก แต่ก็พอจะรู้ความหมายของคำว่า “สุภาพบุรุษ” อยู่บ้าง ผมเคยลุกให้สุภาพสตรีคนหนึ่งนั่งบนรถเมล์สายหนึ่ง ปรากฏว่าการกระทำเช่นนั้นของผม ดูเหมือนจะเป็นเรื่องแปลกประหลาดในสายตาของคนที่ร่วมโดยสารในครานั้น รวมไปถึงในสายตาของผู้หญิงสาวคนนั้นด้วย เธอไม่ยอมนั่ง ไม่ยิ้มให้ แถมยังส่งสายตาหมิ่นแคลนและไม่ไว้วางใจมายังผมอีก เหมือนกับการสะท้านให้เป็นการดูถูกเธอว่าเป็นเพศที่อ่อนแอ เหตุการณ์ในวันนั้นทำให้ผมประหลาดใจมาก จนเก็บมาครุ่นคิดถึงเรื่องนี้อยู่นาน

(สุภาพบุรุษบ้านนอก. 2548 : 24-25)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับค่านิยม ตัวละครมีค่านิยมในตัวทำสิ่งสุภาพ แต่ค่านิยมสุภาพบุรุษเปลี่ยนแปลงทั้งสองฝ่ายจึงขัดแย้งกัน ความขัดแย้งนี้เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของสังคม สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า สังคมไทยได้เจริญก้าวหน้า สังคมมีการเปลี่ยนแปลง ความหมายของสุภาพบุรุษก็เปลี่ยนตามเหมือนกัน ผู้หญิงสาวไทยมีความคิดว่าสุภาพบุรุษเซย ล้าหลัง และเป็นอนุรักษนิยมที่แฝงกลิ่นอายของการดูถูกผู้หญิงไว้อย่างลึก ๆ นี่เป็นการเปลี่ยนแปลงทางความคิดอย่างหนึ่งที่เกิดจากการพัฒนาของสังคม

เรื่อง ฉายภาพแผ่นดินแม่ กล่าวถึงสังคมไทย คนในสังคมให้ความสำคัญกับรถมากขึ้น ถือว่ารถเป็นเครื่องบ่งบอกฐานะทางสังคม “ชายหนุ่ม” ในสังคมมีความทุกข์ใจที่ “สาวคนรัก” ได้เปลี่ยนใจไปเลือกแฟนใหม่ที่มีรถหรูราคาแพง ดังตัวอย่าง

“หลายปีที่ผ่านมา รถยนต์มิได้เป็นเพียงแค่เครื่องจักรกลที่นำพาเราไปให้ถึง จุดหมายเท่านั้นแล้ว เขาก็เป็นอาวุธบ่งบอกฐานะ

ทางสังคมของเจ้าของอีกสถานะหนึ่งด้วย ยิ่งได้สื่อทุกแขนง ทั้งวิทยุ โทรทัศน์ สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เป็นตัวกลางให้ผู้ผลิตลงประกาศโฆษณาสร้าง กระแสความสำคัญของสินค้าเหล่านี้ได้อย่างครึกโครมและต่อเนื่อง ก็ยังคง ย้ำค่านิยมเรื่องนี้ให้ฝังแน่นเข้าไปในสังคมอย่างยากที่จะ ปรับเปลี่ยน ...

เจ้าของรถหรูราคาแพงหลายคนเข้าถึงลัทธิธรรมค่านิยมเรื่องนี้ หลังถูกปฏิเสธคำขอกู้เงิน เพราะเหล่านักซิ่งเข้าธนาคาร และความ เจ็บปวดของชายหนุ่มบางคนบังเกิดขึ้นคราวที่สาวคนรักเปลี่ยนใจ เพราะหนุ่มคนใหม่ที่มาติดพันใช้รถราคาแพงกว่าในจำนวนล้อที่เท่ากัน ผมสะคร่าแทนหมอนั่นจริงๆ ”

(ฉายภาพแผ่นดินแม่. 2548 : 45)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับค่านิยม ซึ่งเปลี่ยนแปลงไปจากอดีตที่ นิยมวัตถุมากขึ้น ทำให้ต้องสูญเสียคนรักไป เพราะค่านิยมที่มีต่อรถหรูราคาแพง ความขัดแย้งนี้ เกิดจากการมีมุมมองที่ผิดแผกไปจากคนอื่น สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่าค่านิยมที่ดั่งามใน การเลือกคบคนที่ความดีความงามของคนเปลี่ยนแปลงไป กลายเป็นค่านิยมการเลือกคบคนที่วัตถุ สิ่งของและทรัพย์สินที่คนมี

เรื่อง แต่สุภาพบุรุษนักการเมือง กล่าวถึงตัวละคร “หนู” เขียนจดหมายถึงอาจารย์ ศรีบูรพา กุหลาบ สายประดิษฐ์ และเล่าเรื่องบ้านเมืองให้ฟัง “หนู” กล่าวถึงสังคมไทยปัจจุบัน คนในสังคมนิยม ใช้ภาษาไทยกลาง พูดภาษากลาง ส่วนคนในท้องถิ่น จะพยายามทำตาม ในที่สุดเกิดเหตุการณ์ ดังตัวอย่าง

“บ้านเมืองในยุคปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปมากโดยเฉพาะ ภาคใต้ บ้านเมืองที่เคยสงบสุขกลับร้อนเป็นไฟ ลูกคนใต้พูดใต้ไม่เป็น พ่อแม่พูดใต้สำเนียงใต้แต่ใช้ภาษากลางปนใต้กับเด็ก ลูกๆ ที่มี เทือกเขาเหล้ากอเป็นคนใต้ก็เป็นธรรมดาที่ทองแดงจะเลื่อนเมือง เกลื่อนถนนหนทาง เด็กใต้พูดใต้ไม่ได้ พูดกลางไม่ชัด ก็ถูกเบียดจะให้ กลายเป็นลูกหงส์ไปได้อย่างไร”

(แต่ สุภาพบุรุษนักการเมือง. 2548 : 61)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับค่านิยมภาษา สังคมมีค่านิยมภาษา พูดภาษากลาง แต่คนในสังคมมีภาษาท้องถิ่นของตัวเอง ทั้งสองฝ่ายจึงขัดแย้งกัน ความขัดแย้งนี้เกิด จากการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงของสังคม สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า สังคมไทยมีค่านิยม พูดภาษาไทยกลาง เขียนภาษาไทยกลาง ไม่ว่าจะเป็นคนไทยภาคใต้ ภาคอีสาน ภาคเหนือก็ตาม นิยมใช้

ภาษาไทยกลางแต่ภาษาท้องถิ่นของตัวเองกลับไม่ได้รับการรักษาอย่างดี คนในท้องถิ่นลิ้มรสชาติของตัวเอง

เรื่อง แต่ สุภาพบุรุษนักการเมือง กล่าวถึงตัวละคร “ผม” เขียนจดหมายถึงอาจารย์ศรีบูรพา กุหลาบ สายประดิษฐ์ กล่าวถึงคนไทยสมัยนี้ ได้รับความนิยมจากประเทศตะวันตกในหลายๆ ด้าน สิ่งทีนิยมของสังคมไทยปัจจุบันถูกลิ้มไปเรื่อย ๆ ของกิน ของเล่นในสังคมเปลี่ยนแปลงตาม ดังตัวอย่าง

“สำหรับเรื่องอาหารการกินตั้งแต่เด็ก ๆ ลูกเจ้านาย ลูกข้าราชการ ลูกชวานา ลูกคนจน ลูกคนกริดยาก็เริ่มจะกิน เคเอฟซี เคนตั๊กกี้ พิซซ่าฮัท อาหารไทยๆ เริ่มจะหายไป

ค่านิยมการกินของเด็ก ๆ เปลี่ยนไป บางคนสั่งมานั่งกินที่บ้าน พวกข้าวยำขนมชั้น ขนมจีน เด็ก ๆ เริ่มไม่รู้จัก กินไม่เป็น ผิดสาหัสจริงๆ ประเทศไทยเรานี้”

(แต่ สุภาพบุรุษนักการเมือง. 2548 : 61)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับค่านิยม ตัวละครมีความต้องการรักษาเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมไทย ให้ของไทยไทย ของเล่นไทย ได้สืบทอดต่อ ๆ กันมา แต่ค่านิยมในสังคมทำให้ของไทยของไทยของกินไทยค่อย ๆ หายไป ทั้งสองฝ่ายจึงขัดแย้งกัน ความขัดแย้งนี้เกิดจากการได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมตะวันตก สะท้อนให้เห็นถึงภาพสังคมไทยว่า ประเทศไทยได้รับอิทธิพลจากประเทศตะวันตกอย่างไม่น้อย ค่านิยมการกินของเด็กไทยเปลี่ยนไป เด็กไทยกินอาหารฝรั่ง อาหารต่างประเทศ อาหารไทย ๆ ที่มีความหมายสำคัญกลับเริ่มหายไป

จากตัวอย่างดังกล่าวข้างต้นทั้งหมด สรุปได้ว่า ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสังคมมีทั้งหมด 4 เรื่อง ความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับความเชื่อ เกิดจากการพัฒนาของสังคม คนไทยสมัยนี้ วัยรุ่นไม่ค่อยเชื่อเรื่องความเชื่อเหมือนผู้ใหญ่ ความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับกฎหมาย เกิดจากความต้องการของตัวละครผิดกับกฎหมาย คนในสังคมขายยาเสพติด ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับเชื้อชาติ เช่น ผู้อพยพที่ผิดกฎหมาย หรือกลุ่มชนเผ่าถูกดูถูก ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับค่านิยม เกิดจากการพัฒนาของสังคมไทย ได้รับอิทธิพลจากตะวันตกมา เช่น รถยนต์เป็นอาภรณ์บ่งบอกฐานะ เป็นต้น

### 3.4 ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ (man against environment)

ธรรมชาติ หมายถึง สิ่งที่เกิดมีและเป็นอยู่เป็นธรรมชาติของสิ่งนั้น ๆ สิ่งที่เป็นไปเองโดยมิได้ปรุงแต่ง ฉะนั้น ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์หรือในที่นี้ คือตัวละครกับธรรมชาติก็คือ การที่ตัวละครปฏิเสธ ไม่พอใจ หรือไม่ปรารถนาในสิ่งที่เกิดขึ้นเป็นปกติวิสัยโลก สิ่งที่เกิดขึ้นเองโดยตัวละครไม่สามารถควบคุม ต่อต้าน หรือหลีกเลี่ยงได้ แต่สิ่งต่าง ๆ เหล่านั้นกลับเกิดขึ้นเป็นอุปสรรคในการดำเนินชีวิตของตัวละคร ส่งผลให้ตัวละครเกิดความขัดแย้งกับสิ่งที่เกิดขึ้นตามปกติวิสัยนั้น จึง

พยายามหาทางออกและแก้ไขกับสิ่งที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติ ซึ่งเป็นเรื่องสามัญของโลกและชีวิตที่ตัวละครเกิดความขัดแย้งในเรื่องสั้นรางวัลสุภาว เทวกุลฯ พ.ศ. 2546-2556 มีความขัดแย้งหลากหลาย มีความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับสภาพร่างกาย ความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับความต้องการตามธรรมชาติของมนุษย์ ความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับความเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสัตว์ ดังต่อไปนี้

### 3.4.1 ความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับสภาพร่างกาย

สภาพ หมายถึงความเป็นเองตามธรรมชาติหรือตามธรรมชาติ ส่วนร่างกายหมายถึงตัวตน ดังนั้น สภาพร่างกาย จึงหมายถึง ความเป็นเองตามธรรมชาติหรือธรรมชาติของตัวตน ความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับสภาพร่างกายเกิดขึ้นเมื่อตัวละครมีความต้องการที่จะกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แต่สภาพร่างกายซึ่งเป็นสิ่งเป็นไปตามธรรมชาตินั้นไม่เอื้ออำนวยหรือเป็นอุปสรรค ทำให้ไม่สามารถทำในสิ่งที่ต้องการได้ หรือได้ทำแต่ไม่ประสบความสำเร็จ เช่น การมีเพศและอายุที่ไม่เหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการจะทำ นอกจากนี้การที่สภาพร่างกายมีความเปลี่ยนแปลง เช่น เกิดการเจ็บป่วย หรือการตั้งครรภ์ในเวลาที่ไม่เหมาะสมทำให้ตัวละครเกิดความทุกข์กังวลใจก็เป็นสาเหตุของความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับสภาพร่างกายเช่นกัน ความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับสภาพร่างกายนั้น ตัวละครอาจเกิดความขัดแย้งกับสภาพร่างกายที่เป็นอยู่ของตัวละครหรือของผู้อื่นก็ได้ ตัวอย่างความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับสภาพร่างกาย ความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับสภาพร่างกายในเรื่องสั้นรางวัลสุภาว เทวกุลฯ พ.ศ. 2546-2556 มีดังนี้

เรื่อง จำเฉลิม กล่าวถึงตัวละคร “จำเฉลิม” เป็นตำรวจต่ำต้อย เล็กกับภรรยาเป็นเวลานานแล้วอยู่คนเดียวอย่างยากจน พอรู้แฟนเก่าเคยคลอดลูกสาวคนหนึ่งให้เขา “จำเฉลิม” จึงไปหาลูกสาว “วิมาดา” “วิมาดา” หนีจากบ้านเป็นเวลานาน เพราะรู้แล้วว่า ตัวเองไม่ใช่ลูกแท้ของครอบครัว พอ “วิมาดา” ได้เจอกันกับพ่อแท้ “จำเฉลิม” ดีใจมาก แต่ “วิมาดา” ติดโรคเอดส์ ความทุกข์นี้ทำให้สองคนเจ็บใจอย่างมาก ดังตัวอย่าง

“พ่อค่อยสบายใจหน่อยที่หนูไม่ได้เป็น” จำเฉลิมพูดกับลูก

“เป็นค่ะ...” วิมาดามองหน้าพ่อ “หนูเป็นมาหลายปีแล้ว ไม่ได้บอกแม่ ไม่รู้ว่าได้เชื้อจากที่ไหน อาการมันยังไม่แสดง แต่หนูก็ต้องกินยาทุกวัน”

สองพ่อลูกเข้มแข็งมาก ต่างฝ่ายต่างบีบมือปลอบใจกัน จำบอกว่าแม่เสียไปแล้ว เธอถึงกับเปิดตาโพล่งก่อนปล่อยโฮสั้น สองพ่อลูกกอดกันร้องอยู่นานกว่าจะเงียบ”

(จำเฉลิม. 2552 : 62)

จากตัวอย่าง เป็นความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับสภาพร่างกาย ตัวละครมีโรคภัยไข้เจ็บที่แก้ไขไม่ได้ ถึงแม้ว่าพบเรื่องที่ดีใจ แต่ความทุกข์เรื่องร่างกาย ทำให้ตัวละครต้องต่อสู้ ต้องปรับตัว ปรับ

ความรู้สึกนึกคิดของตัวเอง สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่าในสังคมไทย ผู้ที่ติดโรคเอดส์ เป็นกลุ่มที่ น่าสงสารต้องต่อสู้กับร่างกายตัวเอง ต้องต่อสู้กับชีวิต

เรื่อง แม่ของผมคนเดียว กล่าวถึงตัวละคร “แม่” เป็นคนอายุมากแล้ว ป่วยเป็นโรคความดันโลหิต เป็นอัมพฤกษ์ซีกซ้าย ต้องการคนดูแล ตัวละคร “ผม” เป็นลูกชาย “แม่” เดินไม่ได้ กินข้าว อาบน้ำ ไปไหนมาไหน ต้องอาศัยกับ “ผม” “แม่” ให้ลูกเหนื่อย แต่ด้วยร่างกายที่อ่อนแอ “แม่” ต้อง ระวังลูกในทุก ๆ เรื่อง ดังตัวอย่าง

“เหนื่อยนะแม่ ผมเหนื่อยนะแม่ ขอร้องละแม่ ขอฟักบ้าง  
ผมไม่ไหวแล้วผมเหนื่อยจริง ๆ ”

แม่นั่งไปนานมาก ผมพูดแล้วก็กลับไปนั่งฟังบันไดอย่างอ่อน  
ล้า ... เวลาผ่านไปนานเพียงใดผมไม่รู้ เมื่อมองไปที่แม่อีกครั้ง ก็เห็นแม่  
กำลังกระเถิบตัวด้วยมือและแขน ด้วยเท้าและความพยายามจนมาใกล้  
ผม แม่พูดเหมือนคนกำลังกลั้นน้ำตา

“แม่ขอโทษ แก่เกลียดแม่แล้วหรือ” ผมตกใจ

“แต่แม่รักแกนะ ไอ้ลูกหนูของแม่” พูดจบแม่ก็เอื้อมมาลูบ  
ศีรษะผมเบา ๆ เมื่อเงยหน้าสบตาแม่ ผมเห็นน้ำในตาคลอเข้าตาแม่”

(แม่ของผมคนเดียว. 2556 : 171)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับสภาพร่างกาย ตัวละครมีร่างกายที่อ่อนแอ ทำอะไรต้องอาศัยคนอื่น ตัวละครรักลูกของตัวเอง ไม่อยากให้ลูกเหนื่อย แต่สภาพร่างกายของตัวละครก็เป็นสิ่งขัดแย้ง ตัวละครต้องต่อสู้กับร่างกายของตัวเอง สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า ความรักของบิดามารดาต่อลูกจะไม่มีวันหยุด ถึงแม้ว่าร่างกายไม่ดี ทำอะไรไม่สะดวก แต่บิดามารดาพยายามไม่ให้ลูกลำบาก ไม่ให้ลูกเหนื่อย ความรักของบิดามารดาต่อลูกเป็นความรักที่บริสุทธิ์ที่สุดในโลก

เรื่อง จดหมายในตู้ ปณ. หมายเลขสี่ กล่าวถึงตัวละคร “พี่ชาย” เป็นหนุ่มที่เป็นมะเร็ง หมอบอกว่าจะมีชีวิตต่อไปอีกไม่ถึงปี “พี่ชาย” รักชีวิตมาก พยายามค้นหาความสุขในชีวิตที่เหลือ และพยายามให้กำลังใจคนรอบ ๆ ให้รู้จักความหมายของชีวิตจริง แต่โรคมะเร็งทำให้ “พี่ชาย” เจ็บ ทำให้พี่ชายเหนื่อย ดังตัวอย่าง

“ขอให้มีความสุขเถอะนะ อย่าโศกเศร้าเลย”

เขามักบอกเราอย่างนั้น

มีบางเวลาเหมือนกันที่พี่ชายของผมสูญเสียความเข้มแข็ง เขา  
เองก็มีความกลัวความเจ็บปวด และความกังวลอยู่เหมือนกัน บางวัน  
เขาพูดไม่ออกและร้องไห้ออกมาแต่กระนั้นเขาก็พยายามกลับเป็นปกติ  
โดยเร็ว เพราะไม่อยากให้เราเป็นห่วง บางเวลาเราบอกเขาว่า ถ้า

เหนื่อย ถ้าท้อ ถ้าเจ็บ ถ้ากลัว จะร้องไห้ก็ได้นะ แต่เขาบอกว่าเขามี  
ความสุข”

(จดหมายในตู้ ปณ. หมายเลขสี่. 2556 : 179)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับสภาพร่างกาย ตัวละครเป็นคนรักชีวิต เป็นคนดี อยากดำเนินชีวิตต่อไปอย่างมีความสุข แต่โรคภัยไข้เจ็บทำให้ตัวละครมีชีวิตไม่นาน ทั้งสองฝ่ายจึงมีความขัดแย้งกัน ความขัดแย้งนี้เกิดจากสภาพร่างกายที่เสื่อมทรุดลงเรื่อยๆ จากโรคร้ายแรง สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า คนไทยมีความเข้มแข็งต่อชีวิต เมื่อพบความทุกข์ในชีวิตจริง คนไทยจะพยายามหาทางออกด้วยความเข้มแข็ง ไม่กลัวความเจ็บ พยายามต่อสู้กับชีวิต และให้กำลังใจแก่คนรอบ ๆ นอกจากนี้แล้ว ยังเห็นได้ว่าคนไทยมีความหวังดีกับชีวิต ไม่ว่าจะพบความทุกข์ในชีวิตอย่างไร จะมีความหวังกับชีวิตอยู่เสมอ

เรื่องเลือดเนื้อและชีวิต กล่าวถึงตัวละคร “เธอ” และ “ฉัน” เป็นคู่รักกัน เมนส์ของ “เธอ” ไม่ได้มานานแล้ว สงสัยจะตั้งท้อง “เธอ” และ “ฉัน” ยังไม่พร้อมที่จะแต่งงานและมีลูก การตั้งท้องครั้งนี้จึงทำให้สองคนกินไม่ลงนอนไม่หลับ ทุกข์ใจมาก ดังตัวอย่าง

“เมนส์เธอไม่มาอย่างเข้าสัปดาห์ที่สองแล้วจากปกติ เราทั้งสอง  
คร่ำครีดยดจนทำอะไรไม่เป็นสุข กลัวลิ่งเฝ้ารอวังมาตลอดจะเกิดขึ้น ถ้า  
เป็นอย่างนั้นจริงสภาพความเป็นอยู่ของเราต้องแย่มาก ๆ ลำพังตัวเอง  
ยังแทบเอาไม่รอด ลำมะหาอะไรก็ต้องรับภาระเลี้ยงดูอีกชีวิตหนึ่ง

เราไม่ควรชิงสุกก่อนหามด้วยซ้ำ ถ้าว่ากันตามประเพณีดีงาม  
แบบไทย ๆ แต่ก็นั่นแหละ คำว่าประเพณีวัฒนธรรมอันดีงามปัจจุบัน  
มันคงไม่ต่างกับสภาพธรรมชาติสิ่งแวดล้อมอื่นๆ ที่อยู่ในภาวะวิกฤต  
พวกเราได้ร่วมกันทำลายมันอย่างไม่รู้จะไปโทษใครดี”

(เลือดเนื้อและชีวิต. 2552 : 165)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับสภาพร่างกายในเรื่องการตั้งท้อง ตัวละครมีความคิดไม่อยากมีลูก และไม่มีแผนในเรื่องการแต่งงานและการเลี้ยงดูลูก แต่การตั้งท้อง ทำให้ตัวละครต้องเผชิญกับเรื่อง ทั้งสองฝ่ายจึงขัดแย้งกัน ความขัดแย้งนี้เกิดจากการตั้งท้องโดยไม่ตั้งใจ สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า ในสังคมไทย การตั้งท้องถือเป็นสิ่งสำคัญต่อผู้หญิงไทย มีประเพณีวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับผู้หญิงตั้งท้อง ผู้หญิงไทยตั้งท้องจะไม่ให้เอาออก การตั้งท้องโดยไม่ตั้งใจ จึงทำให้ผู้หญิงไทยไม่มีความสุข

จากตัวอย่างดังกล่าวข้างต้นทั้งหมด สรุปได้ว่า ความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับสภาพร่างกาย มีอยู่ 4 เรื่อง ปัญหาที่เกิดขึ้นจากโรคภัยไข้เจ็บของตัวละครเป็นตัวกำหนดของตัวละคร ทำให้ตัวละครต้องต่อสู้กับสภาพร่างกาย สภาพร่างกายในที่นี้ รวมทั้งสภาพร่างกายของตนเองเป็นตัวกำหนดและสภาพร่างกายของคนอื่นเป็นสิ่งที่กำหนด ความขัดแย้งชนิดนี้ สามารถสะท้อนให้เห็น



ภาพสังคมไทยได้ เช่น คนไทยรักลูกมาก สภาพร่างกายของบิดามารดาทำให้บุตรลำบาก บิดามารดาทุกข์ใจ คนไทยยกตัณญาต่อบิดามารดา ถึงแม้ว่าบิดามารดาร่างกายไม่ดี บุตรก็ต้องพยายามเอาใจใส่ดูแลให้ทั่วถึง หรือว่า คนไทยเข้มแข็ง ถึงแม้ว่าเป็นโรคมะเร็ง มีชีวิตไม่นาน ก็พยายามค้นหาความสุขแก่ตัวเองและคนรอบ ๆ

### 3.4.2 ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับความต้องการตามธรรมชาติของมนุษย์

ความต้องการตามธรรมชาติของมนุษย์ในที่นี้หมายถึง ความต้องการสิ่งพื้นฐานในการดำรงชีวิตของมนุษย์หรือที่เรียกว่า ปัจจัยสี่ อันได้แก่ อาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม และยารักษาโรค ส่วนความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับความต้องการของมนุษย์ หมายถึงการที่ตัวละครจะต้องกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แต่กลับไม่มีสิ่งพื้นฐานซึ่งเป็นความต้องการตามธรรมชาติและขาดไม่ได้มาสนับสนุนอย่างเพียงพอ ทำให้สิ่งที่ตัวละครต้องการทำนั้นเกิดอุปสรรคและไม่สำเร็จลุล่วงตามที่คาดหวัง หรืออาจกล่าวได้ว่า ความต้องการตามธรรมชาติของมนุษย์ เช่น ต้องการอาหาร น้ำ เสื้อผ้า เป็นต้น เป็นอุปสรรคในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งของตัวละคร ในเรื่องสั้นรางวัลสุภาวีย์ เทวกุลฯ พ.ศ. 2546-2556 มีความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับความต้องการตามธรรมชาติของมนุษย์ มีแค่เรื่องเดียว ดังนี้

เรื่อง ไอ้บ้า 5 บาท กล่าวถึงตัวละคร “ไอ้บ้า” เป็นคนบ้า มักจะขอเงินจากชาวบ้าน ขอแค่ 5 บาทต่อคน เพื่อแก้ความหิว “ไอ้บ้า” ต้องแอบไปเอาของเช่นไหน้ ถึงแม้ว่าชาวบ้านจะดูแต่ “ไอ้บ้า” ต้องไปเอา เพื่ออิมท้อง ดังตัวอย่าง

“แต่ว่าสายไปเสียแล้ว

วินรถจักรยานยนต์คนนั้นเข้ามาคว้าแขนได้ ลากตัวไอ้บ้า 5 บาทออกมาให้พ้นจากบริเวณศาล ตะคอกถามมันเสียงดังว่า “มึงทำอะไร”

“หิว...หิว...” ไอ้บ้าตอบทั้งที่ของกินยังเต็มปาก

“นี่มันของเช่นไหน้เจ้าพ่อ มึงกินไม่ได้”

“หิว...หิว...” ยังคงพรวดพาดคำเดิมออกมา แต่คราวนี้มันทำท่าเหมือนจะร้องไห้ ร่างยังคงสั่น เสียหายใจพิศพาต ๆ เร็วแรง สายตาลอกแลก มองทางนั้นที่ทางโน้นที่อย่างไม่รู้ว่าจะมองไปที่ใด”

(ไอ้บ้า 5 บาท. 2552 : 223)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับความต้องการตามธรรมชาติของมนุษย์ ตัวละครรู้ว่ามีข้อกำหนดว่าห้ามไปเอาของเช่นไหน้เจ้าพ่อต้นไทรมากิน แต่นอกจากไปเอาของเช่นไหน้ ตัวละครเป็นคนไม่มีของกิน ตัวละครมีความต้องการหาของกินอิมท้อง ทั้งสองฝ่ายจึงขัดแย้งกัน ความขัดแย้งนี้เกิดจากความต้องการอยู่รอดของมนุษย์ สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า อาหาร

การกินเป็นสิ่งสำคัญสำหรับชีวิตของมนุษย์ ในภาวะที่หิว ต้องการสิ่งของอิมท้อง คนในสังคมต้องพยายามหาทางออกทุกวิถีทางเพื่อให้ตนเองรอดพ้นจากการอดตาย

### 3.4.3 ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสัตว์

สัตว์ เป็นสิ่งมีชีวิตซึ่งไม่ใช่มนุษย์ มีทั้งสัตว์บก สัตว์น้ำ สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ สัตว์ปีก ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสัตว์ เกิดจากสัตว์อันตราย หรือทำให้มนุษย์ชยะแฉียง เกลียดกลัว หรือทำให้เดือดร้อน ดังต่อไปนี้

เรื่อง จระเข้ กล่าวถึงวิถีชีวิตที่อยู่กับสายน้ำไม่ค่อยพัฒนา ไม่ร่ารวย ใช้อาชีพเกษตรดั้งเดิม ผู้ใหญ่มักจะไม่ให้เด็กไปเล่นน้ำ เพราะในหมู่บ้านมีเรื่องเล่าลือจากอดีตบอกว่า “ไอ้ของ” จระเข้มีหลายตัวอยู่ในน้ำ ตัวละคร “ผม” เป็นเด็กชายที่ชอบเล่นน้ำกับเพื่อน “ซิด” เป็นเด็กชายที่ขี้ลาด ไม่กล้าลงไปเล่นน้ำ จนมีวันหนึ่ง จระเข้ในน้ำออกมา มีเด็กเสียชีวิต ดังตัวอย่าง

“เหตุการณ์ระทึกขวัญเล่าลือไปไกล ผู้ใหญ่บ้านเรียกประชุม เพื่อหาทางป้องกัน แต่ชีวิตของคนที่นี่ก็ไม่อาจหนีสายน้ำนี้พ้น ท่ามกลางความกลัว วิถีชีวิตก็ยังคงดำเนินต่อไป จะมีก็แต่เด็ก ๆ อย่างพวกเราเท่านั้น ถูกสั่งเด็ดขาดไม่ให้เฉียดกรายเข้าใกล้น้ำอีก ผู้ใหญ่บางคนอาสาออกไล่ไอ้ของ”

(จระเข้. 2552 : 42)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสัตว์ มนุษย์มีความต้องการดำเนินชีวิตกับสายน้ำ แต่จระเข้ก็เป็นสัตว์น้ำ มีความต้องการอาศัยอยู่ในน้ำ ทั้งสองฝ่ายจึงมีความขัดแย้งกัน ความขัดแย้งนี้เกิดจากมนุษย์กับสัตว์อยู่ในธรรมชาติเดียวกัน สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม เนื่องจากสังคมไทยพัฒนาเรื่อย ๆ วิถีชีวิตของคนไทยจึงต้องปรับตัว ชาวบ้านที่ดำเนินชีวิตแบบดั้งเดิมมีความขัดแย้งกับสัตว์ในธรรมชาติจึงเกิดขึ้น

เรื่อง ความเป็ยกปอนของค้ำคีนธรรมดาคีนหนึ่ง กล่าวถึงตัวละคร “นาง” ผู้หญิงไทยที่ยากจน มีแต่บ้านเล็ก ๆ ต้องทำงานหนักมาเลี้ยงลูกชายตัวเอง ข้างหลังบ้านมีสุนัขตัวหนึ่งที่ไม่ใช่เจ้าของ สุนัขไม่มีที่อยู่ คลอดลูกสุนัขห้าตัว “นาง” สงสารสุนัข จึงเอาข้าวของมาให้ แต่สุนัขดุมาก “นาง” และลูกชายต้องระมัดระวังเมื่อเอาของให้ ดังตัวอย่าง

“ลูกชายวัยเก้าขวบลุกขึ้นไปคดข้าวใส่จานมาส่งให้นาง นางหันไปเห็นกล่องกระดาษอยู่ไม่ไกล จึงหยิบฉีกฝาออกแล้วเทข้าวใส่ค้อย ๆ เลือกฝากล่องเข้าไปใต้ถุน แม่ลูกอ่อนยกหัวขึ้นดูแล้วแยกเขี้ยว ค้ำรามเข้าใส่คนทั้งคู่

“ไม่ได้มาทวน เอาข้าวมาให้ เอากินซะ จะได้มีน้ำนมให้ลูกดูด” นางบอกหมาแม่ลูกอ่อนด้วยความเอ็นดู”

(ความเป็ยกปอนของค้ำคีนธรรมดาคีนหนึ่ง. 2548 : 67)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสัตว์ ตัวละครมีความคิดของตัวเอง มีความต้องการไปช่วยสัตว์ให้รอดจากความหิว แต่สัตว์มีนิสัยดุ ไม่อยากให้มนุษย์มาช่วย ทั้งสองฝ่ายจึงขัดแย้งกัน ความขัดแย้งนี้เกิดจากสัญชาตญาณของสัตว์ สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า ในสังคมไทย คนไทยมีน้ำใจและเมตตาจิตต่อสัตว์ต่าง ๆ เช่น สุนัข แมว เป็นต้น คนไทยมีความคิดว่า “แมวมานา หามาสู่” ไม่ได้เสียหายอะไร ดังนั้น สุนัขหรือแมวที่ไม่มีเจ้าของสามารถได้รับของกินจากคนไทย ในสังคมไทย คนไทยกับสัตว์สามารถอยู่ด้วยกันอย่างสงบสุขได้ ถึงแม้ว่าบางทีสัตว์มันเป็นสัตว์ จะคุมมนุษย์ก็ตาม คนไทยมีน้ำใจเมตตาจิต ยอมเสียหาย ให้ของกิน ให้ที่อยู่แก่สัตว์ด้วย

เรื่อง รังนอน กล่าวถึงตัวละคร “เกศินี” เป็นสาวทำงาน เช่าห้องที่สวยอยู่อย่างมีความสุข แต่มีเรื่องหนึ่งที่ทำให้ “เกศินี” ไม่สบายใจ คืออยู่ข้างนอกจะมีนกแยะมาก ทุกวันที่ “เกศินี” ยังนอนอยู่นกจะขันเสียงดัง นอกจากนี้ นกจะถ่ายปรีตออกมาเปื้อนกระຈกและเสื้อผ้าทุกวัน ทำให้ “เกศินี” ทุกข์ใจ ดังตัวอย่างว่า

“แต่ความสุขของเกศินีก็เริ่มลดลง เมื่อเสื้อผ้าที่ตากทิ้งไว้บนราวเประอะเปื้อนไปด้วยมูลนกพิราบ เธอต้องเสียเวลากลับมาซักใหม่อีก หน บางวันทำงานมาเหนื่อยๆ ก็ต้องมานั่งโมโหขยี้ผ้าด้วยความหงุดหงิด ไม่ใช่เฉพาะผ้าบนราวเท่านั้น กระຈกหน้าต่างริมระเบียงก็เต็มไปด้วยรอยขี้นกเป็นทางยาว

เข้านั้นเกศินีจำใจเช็ดกระຈกด้วยอารมณ์ขุ่นมัว ทว่าเมื่ออาบน้ำแต่งตัวออกไปทำงาน สาวน้อยก็ลืมเรื่องนี้ไปเสียสิ้น จนกลับมาตอนค่ำซื้ออาหารเข้ามารับประทาน เสร็จแล้วออกไปล้างจานตรงระเบียง พอเก็บผ้าตากไว้พบว่าเสื้อมีรอยเปื้อนขี้นกอีก เธอเริ่มมีโทสะหมดสุข และหมดความอดทน ประสาทเสีย คับข้องใจกับนกพิราบเสียแล้ว”

(รังนอน. 2556 : 246-247)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับสัตว์ ตัวละครมีความต้องการให้ห้องสะอาดเรียบร้อย แต่นกมีพฤติกรรมตามธรรมชาติของตัวเอง ทั้งสองฝ่ายจึงขัดแย้งกัน ความขัดแย้งนี้เกิดจากมนุษย์กับสัตว์อยู่ในสภาพแวดล้อมธรรมชาติเดียวกัน สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า ประเทศไทยมีสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติมาก มนุษย์และสัตว์ที่อยู่ในธรรมชาติเดียวกันจะมีความสัมพันธ์ไม่น้อย การกระทำธรรมชาติของสัตว์กับพฤติกรรมของมนุษย์ไม่เหมือนกัน บางทีทำให้คนที่อยู่ร่วมกันไม่มีความสุข

เรื่อง ยาอายุวัฒนะ กล่าวถึงตัวละคร “ผม” ตั้งแต่เกิดมา ครอบครัวมีไร่ที่กว้างใหญ่ มีคนงานในไร่เยอะ ฆ่าสัตว์ใหญ่โต สัตว์ในป่าจึงน้อยลง พอคนงานในไร่มีอยู่คนหนึ่งชอบกินเหล้าและเดินทางไปคนเดียว จึงถูกเสือกินจนเสียชีวิต ดังตัวอย่าง

“คนงานในไร่ถูกเสือลากตัวไปกินในป่าลึก เหลือผู้เคราะห์ร้าย  
นั่งกึ่งเหล้าหน้ากระท่อมน้อยท้ายไร่ คาดว่าพอตกดึกเมาหนักแล้ว  
ผล็อยหลับไป เสืออยู่แถวนั้นได้กลิ่นสาบมนุษย์จึงลงมาจัดการ น้ำซัย  
ตื่นขึ้นมาเปลี่ยนยามกะดึกเห็นรอยเลือดเป็นทางหายเข้าไปในป่า จึง  
เรียกคนงานพม่าตามไปด้วยอีกสี่ห้าคน พอเดินไปได้สักพักกลิ่นคาว  
เลือดคลุ้งต้องจุมูกไฟฉายไปทั่วทั้งบริเวณจนพบร่างแหลกเลอะ...

ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา วันที่เสือลากตัวตาใจไปกิน คนงานใน  
ไร่ดูหวาดผวา จะหยิบจับอะไรก็ต้องคอยระมัดระวังรอบด้าน พอสั่งให้  
ทุกคนระวังตัว ไปไหนมาไหนให้พกปืนติดตัว ถ้ามีใครเห็นเสือหรือมี  
อะไรที่เป็นอันตรายก็ให้ยื่นปืนขึ้นฟ้า แต่ก็ไม่เห็นมีอะไรเกิดขึ้นอีก  
นับตั้งแต่ว่าใจถูกลากตัวไป”

(ยาอายุวัฒนะ. 2556 : 310-311)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งระหว่างคนกับเสือ ตัวละครกับสัตว์อยู่ในสภาพ  
ธรรมชาติเดียวกัน จึงย่อมมีความสัมพันธ์กันอย่างขาดไม่ได้ ตัวละครต้องการสถานที่ที่เยอะขึ้นเรื่อย ๆ  
จึงต้องฆ่าสัตว์ แต่สัตว์ต้องการที่อยู่อาศัยจึงมีพฤติกรรมทำร้ายมนุษย์ ซึ่งอยู่ในธรรมชาติเดียวกัน ทั้ง  
สองฝ่ายจึงขัดแย้งกัน ความขัดแย้งนี้เกิดจากการที่มนุษย์ทำลายธรรมชาติ สะท้อนให้เห็นภาพ  
สังคมไทยว่า เมื่อสังคมเจริญก้าวหน้าเรื่อย ๆ ความขัดแย้งระหว่างสัตว์กับมนุษย์รุนแรงขึ้น เนื่องจาก  
สถานที่ที่ต้องการของมนุษย์ในสังคมเพิ่มขึ้น มนุษย์กับสัตว์อยู่ในธรรมชาติเดียวกัน สถานที่ของสัตว์  
ต้องแคบลง สองฝ่ายต้องต่อสู้กัน และในระหว่างเวลาที่ต่อสู้ จะมีการเสียหายของชีวิต ทั้งชีวิตของ  
สัตว์และชีวิตของมนุษย์

จากตัวอย่างดังกล่าวข้างต้นทั้งหมด สรุปได้ว่า ความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับสัตว์ มีอยู่ 4  
เรื่อง ความขัดแย้งนี้ เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติ เช่น สังคมพัฒนา ที่อยู่ของสัตว์จะแคบ  
ลง หรือว่าสัตว์กับมนุษย์อยู่ในธรรมชาติเดียวกัน มีความสัมพันธ์กัน เช่น มนุษย์ช่วยสัตว์ด้วย  
ความน้ำใจ สัตว์ไม่ยอม หรือมนุษย์เกลียดสัตว์ เพราะพฤติกรรมของสัตว์ทำให้มนุษย์เกิดความวุ่นวาย  
เป็นต้น

### 3.4.4 ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับภัยธรรมชาติ

ภัย คือสิ่งที่น่ากลัวหรืออันตราย ภัยธรรมชาติ คือ สิ่งที่น่ากลัวหรืออันตรายที่เกิดขึ้นใน  
ธรรมชาติ ความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับภัยธรรมชาติมีลักษณะที่ธรรมชาติเป็นผู้ก่อให้เกิด  
ความหวาดกลัว ความทุกข์ยาก หรืออันตรายแก่ตัวละคร เช่น ความแห้งแล้งอดอยาก น้ำท่วม หรือ  
แผ่นดินไหว เป็นต้น ความขัดแย้งในเรื่องสั้นรางวัลสุภาวีย์ เทวกุลฯ พ.ศ. 2546-2556 มีความขัดแย้ง  
ระหว่างมนุษย์กับภัยธรรมชาติเพียงเรื่องเดียว ได้แก่

เรื่อง วังเวียนวัฒนาการ กล่าวถึงจังหวัดภูเก็ตที่มีภัยธรรมชาติ คือ น้ำท่วม บ้านของตัวละคร “ชายชรา” ก็น้ำท่วมเหมือนกัน “ชายชรา” จะไปเอารูปถ่ายที่กำลังจะถูกน้ำท่วมเสียหาย จึงจมน้ำ เกิดเหตุการณ์อันตรายเป็นตัวเอง ดังตัวอย่าง

“ชายชราเห็นรูปถ่ายवाद้าของนางสาวบ๊วยด แซ่อ่องที่เพิ่ง  
เสียชีวิตไปเมื่อปีที่แล้ว กำลังจะถูกน้ำท่วมทำลายเสียหาย จึงก้าวขาลุย  
น้ำอย่างลำบากเพื่อปลดภาพที่แขวนไว้บนฝาผนัง แต่ภาพนั้นอยู่สูง  
เกินไปเขาจึงต้องเขย่งปลายเท้าให้สูงเท่ากับระดับที่แขวนตะปู แข็งขา  
ที่มีโรคเกาต์ประจำอยู่แล้วพาลเอาหมดเรี่ยวแรงลงดื้อ ๆ

“ปู่ ระวัง น้ำท่วมมาแล้ว”

“ช่วยด้วย พ่อ ลุง ช่วยปู่ที่ ปู่จมน้ำแล้ว เร็ว ๆ ซี้”

กิริยากระตือรือร้นเรียกร้องให้คนอื่นช่วยปู่จนตัวลั่น สร้างความ  
ตกใจแก่สมาชิกในครอบครัวยิ่งนัก”

(วงเวียนวัฒนาการ. 2546 : 198)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับภัยธรรมชาติ น้ำท่วม ตัวละครมีความต้องการทำสิ่งต่างๆ แต่ภัยธรรมชาติน้ำท่วมเกิดขึ้น ทำให้ตัวละครทำสิ่งที่ต้องการไม่ได้ ทั้งสองฝ่ายจึงขัดแย้งกัน ความขัดแย้งนี้เกิดจากปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ สะท้อนภาพสังคมไทยว่า ในประเทศไทยมีภัยธรรมชาติน้ำท่วม น้ำท่วมทำให้ประชาชนไทยเกิดความเจ็บป่วย และความทุกข์จากภัยธรรมชาติได้ การมีชีวิตจึงต้องไม่ประมาทและเตรียมตัวรับกับภัยธรรมชาติอย่างมีสติ

จากตัวอย่างดังกล่าวข้างต้นทั้งหมด สรุปได้ว่า ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ มีอยู่ 11 เรื่อง ความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับสภาพร่างกาย เกิดขึ้นจากโรคภัยไข้เจ็บเป็นสิ่งที่กำหนด เช่น ตัวละครแก่มาก ทำทุกสิ่งทุกอย่างต้องการคนอื่นช่วย หรือตัวละครมีโรคเมเร็งไม่มีเวลาทำสิ่งที่ต้องการ หรือสภาพร่างกายของตัวละครทำให้ตัวละครต้องปรับตัวในชีวิตประจำวัน ความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับความต้องการธรรมชาติของมนุษย์ เช่น เพื่ออิมท้องไปขโมยของ เพื่อของกินที่อยู่ไปเป็นเมียน้อยคนอื่น เป็นต้น ความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับสัตว์ เกิดจากมนุษย์กับสัตว์อยู่ในสภาพแวดล้อมธรรมชาติเดียวกัน จึงมีความสัมพันธ์กันอย่างขาดไม่ได้ เช่น สังคมมนุษย์พัฒนา ที่อยู่อาศัยของสัตว์แควบลอง สองฝ่ายจึงต่อสู้กัน นอกจากนี้ ยังมีความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับภัยธรรมชาติ เกิดจากภัยธรรมชาติเป็นสิ่งที่กำหนดการกระทำของตัวละคร เช่น จะไปทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แต่ภัยธรรมชาติทำให้ตัวละครไปไม่ได้ เป็นต้น ทั้งหมดนี้ สามารถสะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยได้ ในเรื่องความเชื่อของไทย เรื่องคนไทยรักสัตว์ เรื่องประเทศไทยมีภัยธรรมชาติน้ำท่วม เป็นต้น

## บทที่ 4

### วิธีการแก้ปัญหาของตัวละคร

เรื่องสั้นรางวัลสุภาว เทวกุลฯ พ.ศ. 2546–2556 ได้สะท้อนให้เห็นความขัดแย้งของตัวละครในด้านต่าง ๆ และเมื่อตัวละครเผชิญกับความขัดแย้ง ผู้เขียนจะดำเนินเรื่องด้วยการแก้ไขความขัดแย้ง วิธีการแก้ไขปัญหามีหลากหลาย โดยสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นตามเนื้อหาของเรื่องสั้นแต่ละเรื่อง ในการวิจัยครั้งนี้พบว่า เรื่องสั้นรางวัลสุภาว เทวกุลฯ พ.ศ. 2546–2556 นำเสนอวิธีการแก้ปัญหาของตัวละคร ดังต่อไปนี้

- 4.1 การแก้ปัญหาด้วยการยอมรับ
  - 4.1.1 การร้องไห้
  - 4.1.2 การนิ่งเฉย
  - 4.1.3 การยอมจำนน
  - 4.1.4 การปรับเปลี่ยนความคิด
- 4.2 การแก้ปัญหาด้วยตัวเอง
  - 4.2.1 การใช้วาจา
  - 4.2.2 การฆ่าตัวตาย
  - 4.2.3 การแสวงหาข้อมูล
  - 4.2.4 การใช้พฤติกรรม
- 4.3 การแก้ปัญหาด้วยการพึ่งพิงผู้อื่นหรือสิ่งอื่น
  - 4.3.1 การขอความช่วยเหลือ
  - 4.3.2 การแสวงหาสิ่งอื่นหรือใช้สิ่งอื่นแทน

#### 4.1 การแก้ปัญหาด้วยการยอมรับ

วิธีการแก้ไขปัญหของตัวละครด้วยการยอมรับ คือ ตัวละครปรับอารมณ์ยอมรับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและยอมทำตาม เพราะคิดว่าเป็นสิ่งที่ต้องปฏิบัติ ไม่อาจหลีกเลี่ยงที่จะไม่ทำได้ ยอมรับภาพที่เป็นจริง หรือสถานการณ์ที่เป็นจริงโดยไม่มีข้อโต้แย้งอีก แม้ว่าตัวละครจะรู้สึกว่าจะมีปัญหาอยู่หรือมิได้ลดน้อยลง แต่เมื่อไม่มีทางออกที่ดีที่สุดก็จะปรับสภาพของตัวเองด้วยการยอมรับปัญหานั้นไว้ วิธีการแก้ไขปัญหด้วยการยอมรับแบ่งเป็นการร้องไห้ การนิ่งเฉยการยอมจำนน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

#### 4.1.1 การร้องไห้

เมื่อตัวละครไม่สามารถแก้ไขสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้น จะแก้ไขปัญหาด้วยการร้องไห้ คร่ำครวญ เพื่อให้ความทุกข์ ความกังวล และความเครียดที่เกิดจากปัญหาลดลง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เรื่อง กลับบ้าน กล่าวถึงตัวละคร “ฉันทน์” มีมารดาที่เป็นโรคซึมเศร้า ตัวละครขอให้มารดาอยู่ร่วมกัน มารดาไม่ยอมยินยอมจะอยู่คนเดียว พอวันหนึ่งมารดาเดินหายไป “ฉันทน์” หาในทุกที่หาไม่เจอ จึงโทรหาพี่ชายให้กลับบ้านมาช่วยกันหามารดา มารดาหายไปเป็นเวลานาน “ฉันทน์” ตำหนิตัวเอง และร้องไห้ ดังตัวอย่าง

“พี่ชายวิ่งมาด้วยท่าทางตกใจ ดึงตัวฉันทน์เข้ามากอด ชุบน้ำฉันทน์  
ไว้ที่อกหนาแน่นสะทกของเขา ฉันทน์ได้ยินเสียงบางสิ่งภายในนั้นคล้าย  
กำลังแตกหัก มันคงเกิดจากการอัดแน่นของความเศร้าโศกเสียใจ ซึ่งไม่  
ต่างกับสภาพภายในของฉันทน์

“เดี๋ยวแม่ก็กลับมา” เสียงเขาปลอบฉันทน์ซ้ำ ๆ  
ฉันทน์ปล่อยโฮร้องออกมาอย่างสุดจะกลั่น”

(กลับบ้าน. 2556 : 230)

จากตัวอย่างที่ยกมา ตัวละครแก้ปัญหาด้วยการร้องไห้ ตัวละครมีอารมณ์ตำหนิตัวเอง การร้องไห้จะทำให้ปลดปล่อยความทุกข์ของตัวเอง สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า ในสังคมไทย เมื่อผู้หญิงพบปัญหา พยายามหาวิธีแก้ปัญหาลแล้ว ถ้าปัญหายังอยู่ จะทำให้ผู้หญิงเสียใจ และการร้องไห้ของผู้หญิงก็เป็นวิธีหนึ่งที่สามารถลดความทุกข์ในใจได้

เรื่อง คงจะยังเหลืออะไรบ้าง กล่าวถึงตัวละคร “เธอ” เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัย พบกับ “ไอ้จ๊ว” เจ้าของร้านเหล้า สองคนอยู่ด้วยกันไม่นาน เพราะความคิดที่ต่างกันและทัศนคติที่ไม่เหมือนกัน สองคนทะเลาะกันแรงมาก จน “ไอ้จ๊ว” หนีออกจากห้องไปกรุงเทพฯ “เธอ” พยายามอยากให้ “ไอ้จ๊ว” กลับมา ในที่สุดมีแต่ออกมากร้องไห้ ดังตัวอย่าง

“เธอพยายามครั้งแล้วครั้งเล่าที่จะโทรไปคุยกับไอ้จ๊ว ซึ่ง  
สุดท้ายแล้วก็ลงเอยด้วยการทะเลาะกัน และเสียงร่ำไห้เสมอ

เธอพบมูมหนึ่งที่บ้านที่จะระบายความเสียใจออกมา เธอจะ  
นั่งร้องไห้อยู่ตรงนั้น อยู่ตรงโซฟาเล็ก ๆ มูมหนึ่งที่บ้าน ปล่อยความ  
เสียใจทั้งหมดของเธอออกมาจากน้ำตาและเสียงสะอื้น”

(คงจะยังเหลืออะไรบ้าง. 2552 : 33)

จากตัวอย่างที่ยกมา ตัวละครแก้ปัญหาด้วยการร้องไห้ ตัวละครมีความต้องการให้คนที่รักกลับมา แต่บังคับความคิดของคนอื่นไม่ได้ จึงมีพฤติกรรมร้องไห้แสดงความเสียใจ สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า ในสังคม เมื่อผู้หญิงพบปัญหาในเรื่องความรัก และปัญหานี้ตัวเองบังคับไม่ได้ คนอื่นก็ช่วยไม่ได้ ผู้หญิงมักจะร้องไห้แสดงอารมณ์เสียใจ

เรื่อง เด็กหญิงเคว้งคว่าง กล่าวถึง ตัวละคร “วรรณ” เป็นเด็กหญิงที่ซื่อๆ ไม่กล้าพูด ผลการเรียนไม่ดี “ครูไพบูลย์” เป็นครูที่เครียด ซีดๆ เมื่อเห็นถามคำถาม “วรรณ” เด็กมักจะกลัวมาก จนมีอาการอาเจียน “ครูไพบูลย์” ไม่เห็นใจเลย ยิ่งรังเกียจ “วรรณ” และเอาหนังสือตีหัวอีก “วรรณ” ไม่รู้ว่าจะทำอย่างไร จึงร้องไห้ ดังตัวอย่าง

“พลังนั้นมันหนักหนังสือกลม ๆ ในมือ ครูไพบูลย์ก็ฟาดผางลงบน ศีรษะวรรณโดยที่เธอไม่ทันรู้ตัว รู้สึกมันตื้อไปทั้งหัว ตามด้วยเสียง ตวาดดังลั่นอย่างชัดเจน

“ครูถามไม่ได้ยิน หูแตกหรือไง”

วรรณน้ำตาไหลปราดจนกวาดแทบไม่ทัน เธอก็มหันหลัง ร้องไห้เจิบๆ ครู ไพบูลย์เงื้อมหนังสือจะฟาดซ้ำอีกครั้ง แต่ยังมีมือไว้ หัน สายหน้าและบ่นพึมพำอย่างไม่สบอารมณ์อีกหลายชุด ไม่ใส่ใจวรรณอีกต่อไป หันไปถามนักเรียนทั้งชั้นว่า

“เปรียบปลาร้ายกับอะไร”

“ความเกลียด” เด็กตอบพร้อมกัน”

(เด็กหญิงเคว้งคว่าง. 2552 : 87)

จากตัวอย่างที่ยกมา ตัวละครมีความขัดแย้งกับครูที่สอน ตัวละครเป็นเด็ก จึงใช้วิธีร้องไห้ มาลดความเครียด แสดงอารมณ์ สะท้อนให้เห็นภาพสังคมว่า ในสังคม เด็กเป็นกลุ่มที่อ่อนโยน ไม่มีประสบการณ์ ไม่รู้เรื่อง เมื่อเด็กพบปัญหากับตัวเอง เด็กมักจะใช้วิธีร้องไห้ มาแสดงอารมณ์หรือลดความเครียด

สรุปได้ว่า วิธีการแก้ปัญหาของตัวละครในเรื่องสั้นรางวัลสุภาวดี เทวกุลฯ พ.ศ. 2546-2556 ตัวละครที่แก้ปัญหาด้วยวิธีการร้องไห้ มีทั้งหมด 3 เรื่อง ตัวละครที่ใช้วิธีการร้องไห้ส่วนมากจะเป็น ตัวละครหญิงและเด็ก เพราะว่ามีผู้หญิงและเด็กเป็นกลุ่มที่อ่อนแอ การแก้ปัญหาด้วยการร้องไห้ทำให้ ตัวละครสามารถลดความตึงเครียดของตัวเองได้

#### 4.1.2 การนิ่งเฉย

วิธีการแก้ปัญหาของความขัดแย้ง การนิ่งเฉย คือตัวละครเห็นว่าปัญหาที่เกิดขึ้นไม่สามารถ แก้ได้หรือแก้ด้วยวิธีใด ๆ ก็ไม่เกิดผลดีต่อตัวเอง ตัวละครไม่สามารถคิดหาวิธีแก้ไขปัญหาหรือทำสิ่งใด ตอบสนองต่อปัญหาที่เกิดขึ้นได้และเป็นสถานการณ์ที่ไม่สามารถยอมรับปัญหานั้น ตัวละครก็จึง เลือกที่จะจัดการกับปัญหานั้นโดยปล่อยเลยไป อยู่นิ่งเฉยไม่จัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้น ตัวละครจึง นิ่งเฉย แสดงถึงการไม่ยอมรับปัญหา และปล่อยให้ปัญหานั้นยังคงเกิดขึ้นต่อไป ดังนี้

เรื่อง สถานการณ์บ้านเกิด กล่าวถึง ตัวละคร “เธอ” เป็นผู้หญิงที่บ้านอยู่ภาคใต้ “ผม” เป็นสามีของ “เธอ” สองคนอยู่ที่กรุงเทพฯ “พ่อ” ของ “เธอ” อยากให้ “เธอ” กลับบ้าน แต่ “เธอ” ไม่ยอม “พ่อ” จึงรอทุกวัน จนถึงวันหนึ่ง “พ่อ” และ “แม่” ถูกระเบิดเสียชีวิต “ผม” กับ “เธอ” จึง



กลับบ้านเกิดเข้างานศพ พอกลับบ้าน “เธอ” ได้พบกับเพื่อนสนิท “หมวย” เขาเปิดร้าน สองคนยังนึกถึงชีวิตที่พวกเขาเรียนมัธยม “เธอ” รู้ว่า เพื่อนสนิทอีกคนหนึ่งเป็นตำรวจ ตายไปเพราะถูกระเบิด “เธอ” จึงมีอารมณ์ที่ไม่ดี มองอะไรก็คิดแต่สิ่งอดีต พอเจอ “หมวย” แค่หนึ่งวัน “หมวย” ก็ถูกระเบิดเสียชีวิต ทำให้ “เธอ” รู้สึกทุกข์ใจและลำบากใจอย่างมาก ในที่สุดไม่ยอมกลับบ้านกรุงเทพฯ อีกแล้ว “เธอ” คิดแต่เรื่องอดีตยิ่งขึ้น ไม่ยอมมองชีวิตในอนาคต ดังตัวอย่าง

“ถ้าขอพรได้จริง ๆ... ตอนนี้ฉันขอพรข้อเดียว อยากระบาย  
เวลาไว้ตอนเราสามคนวิ่งหนีฝูงต่อจนปลอดภัย มาช่วยกันนั่งตรวจหา  
แผลตรงสนามเด็กเล่นแห่งนี้ ยัยหมวยบ้าวิ่งกะเผลกไม่โดนต่อต่อยล็ก  
ตัว มีแต่ฉันกับเขาหัวปูดหัวโนเหมือนลูกมะนาว พอคลำพบฉันร้องไห้  
จ้าเหมือนเด็ก...”

หวานเดินท่องเข้าพงหญ้ารกเรือ ค้นหาชิ้นส่วนความทรงจำ  
แห่งความสุขที่ตกหายขณะความมืดโรยตัวอีกวัน

(สถานการณ์บ้านเกิด. 2556 : 121)

จากตัวอย่างที่ยกมา ตัวละครใช้วิธีการนั่งเฉยมาแก้ไขปัญห เพราะตัวละครไม่มีวิธีไหนจะทำให้ใจเขาสบาย ความทุกข์ใจหรือความลำบากใจของตัวละครไม่มีใครมาช่วยได้หรือลดลงได้ สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า ในสถานการณ์บางสถานการณ์ ความทุกข์ใจหรือความลำบากใจบางอย่าง คนเราไม่มีวิธีลดความไม่คืนนี้ได้ หรือไม่สามารรถรับความช่วยเหลือได้ เช่น การตายของคนใกล้ ๆ ตัว ถ้าคนเรายอมรับไม่ได้ ก็ไม่มีวิธีอื่นจะมาแก้ ยกเว้นการนั่งเฉย

เรื่อง ความตาย...ที่เจียบงัน กล่าวถึงตัวละคร “นาง” เป็นสาวโรงงาน เป็นคนใบ้ สามีของ “นาง” เป็นผู้ชายติดยาเสพติด ชอบดื่มเหล้า ไม่อยากทำงาน สามีเอาเงินของ “นาง” ไปทุกครั้ง เมื่อ “นาง” ไม่มีเงิน จึงถูกตีต่าอย่างแรง “นาง” พุดไม่ได้ ตอบโต้กับสามีไม่ได้ จึงมีพฤติกรรม ดังตัวอย่าง

“วันไหนมันไม่เมา มันเอาแต่นั่งเจียบเหมือนนางไปอีกคนหนึ่ง  
มันมองนางบ่อยครั้งด้วยแววตาที่แปลกประหลาด นางไม่ได้รู้สึกอะไร  
ไม่รัก ไม่เกลียด ไม่โกรธ ไม่อะไรเลย รับรู้แต่ว่า อย่างน้อยมันก็คือตัว  
มันเป็นคู่ที่นางเลือก แม้ว่าวันหนึ่งมันจะไม่เลือกนางก็แล้วแต่มันก็แล้ว  
กัน ชีวิตมันเป็นของมัน แต่ชีวิตนางก็เป็นของมันเท่านั้นเอง”

(ความตาย...ที่เจียบงัน. 2548 : 57)

จากตัวอย่างที่ยกมา ตัวละครมีความขัดแย้งกับสามี ถูกสามีทำร้ายร่างกายและจิตใจ ตัวละครใช้วิธีการนั่งเฉย หลอกตัวเองเพื่อพ้นความทุกข์ สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า เมื่อผู้หญิงพบความรุนแรงในครอบครัว ถูกทำร้ายร่างกายและจิตใจจากครอบครัว ผู้หญิงจะอดทน และใช้การนั่งเฉยมาหลอกตัวเอง

สรุปได้ว่า การแก้ไขปัญหาคือความขัดแย้งด้วยวิธีการนั่งเฉยในเรื่องสั้นรางวัลสุภาวดี เทวกุลฯ พ.ศ. 2546-2556 มีทั้งหมด 2 เรื่อง ตัวละครที่แก้ปัญหาคือการนั่งเฉยเป็นผู้หญิง มักจะใช้ในสถานการณ์ความขัดแย้งเมื่อตัวละครเผชิญกับปัญหาด้านการสูญเสียของคนอยู่ใกล้ และสถานการณ์ปัญหาที่ตัวละครได้รับการทำร้ายเป็นเวลานาน ตัวละครมักจะไม่สามารถคิดหาวิธีแก้ไขปัญหาหรือทำสิ่งใดตอบสนองต่อปัญหาที่เกิดขึ้นได้ จึงใช้วิธีการนั่งเฉยต่อปัญหา เพื่อสะท้อนกลับว่าตัวละครต้องใช้เวลาและปล่อยให้ปัญหานั้นคลี่คลายไปเอง

#### 4.1.3 การยอมรับจำนน

วิธีการแก้ไขปัญหาคือการยอมรับจำนน คือ การที่เมื่อตัวละครประสบปัญหา ตัวละครไม่สามารถทำอะไรที่ตนต้องการได้หรือไม่สามารถทำอะไรได้ด้วยตัวเอง ต้องปล่อยให้เหตุการณ์ต่าง ๆ ดำเนินต่อไป

เรื่อง งานศพ กล่าวถึงตัวละคร “อิทธิ” ปกติไม่เคยไปงานศพของใคร แต่ครั้งนี้ เป็นงานศพของ “ลุงหนุ่ย” “ลุงหนุ่ย” เป็นผู้ใหญ่ที่ “อิทธิ” เคารพ เพราะว่าเมื่อก่อน บ้านอยู่ใกล้บ้าน “ลุงหนุ่ย” “ลุงหนุ่ย” พา “อิทธิ” อ่านหนังสือที่บ้าน พาไปที่นี้ที่โน่น สอนให้ความรู้ ครั้งนี้ไปงานศพของ “ลุงหนุ่ย” ความทรงจำของ “อิทธิ” ที่มีต่อ “ลุงหนุ่ย” ออกมา “อิทธิ” ก็ต้องยอมรับความจริง ในที่สุด “อิทธิ” นึกถึงหนังสือที่ “ลุงหนุ่ย” ให้อ่านเป็นเล่มแรก ดังตัวอย่าง

“อิทธินึกถึงตอนที่รำล้าเพื่อฝูงที่งานศพโดยปฏิเสศการ “ไปต่อ” ด้วยข้ออ้างเรื่องต้องสะสางงาน โดยที่ความจริงแล้ว งานที่วานั้นก็มี หากสาเหตุแท้จริงที่ทำให้เขาอยากกลับบ้านคือหนังสือสามเกลอ พล นิกร กิมหงวน เล่มเก่าๆ ที่เคยยืมลุงหนุ่ยอ่านที่บ้านในสมัยนั้น และยังคงหลงลืมตกติดอยู่ในชั้นหนังสือซึ่งเขาคิดว่าหนังสือเหล่านั้นน่าจะยังคงอยู่ที่เดิม ตรงมุมล่างด้านขวามือของชั้นหนังสือ ในแดงที่ความทรงจำเพิ่งฉายแสงเข้ามาถึง หวังว่ามันยังอยู่ที่เดิม เขาคิดในขณะที่รถไฟฟ้าแล่นออกจากสถานีอารีย์”

(งานศพ. 2556 : 91)

จากตัวอย่างที่ยกมา ตัวละครใช้วิธีการยอมรับ เพราะว่าการเกิดการตายเป็นสิ่งที่มนุษย์เราบังคับไม่ได้ ตัวละครจึงต้องยอมรับ สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า ในสถานการณ์บางสถานการณ์ คนเราต้องยอมรับสิ่งที่เราบังคับไม่ได้ เช่น การเกิด การตายของคนเรา ถึงแม้ว่าความรู้สึกของเราจะทำให้เราทุกข์ใจอยู่แต่ก็ต้องยอมรับ ยอมรับภาพที่เป็นจริง หรือสถานการณ์ที่เป็นจริงโดยไม่มีข้อโต้แย้งอีก แม้ว่าตัวละครจะรู้สึกว่ายังมีปัญหาอยู่หรือมิได้ลดน้อยลง

เรื่อง การอุปถัมภ์ของสิ่งมีชีวิตบนโลกสองใบ ถึงกล่าวถึงตัวละคร “ผม” ขับรถไปงานของเพื่อน ในการเดินทางเหยียบแมว พอดีช่วงนี้ “แม่” ฝันถึงตัวเองเป็นเจ้าของภาพงานศพ “แม่” จึงคิดว่า

การเหยียบแมวเป็นกลางที่ไม่ดี “แม่” เป็นห่วง “ผม” จะมีสิ่งไม่ดีเกิดขึ้น จึงอยากให้ “ผม” ไปทำพิธี  
เกิดใหม่ “ผม” ไม่อยากทำ แต่เพื่อให้ “แม่” วางใจ “ผม” จึงยอมรับทำพิธีเกิดใหม่ ดังตัวอย่าง

“ผมท่องคาถาสำหรับการเกิดใหม่อีกสามสี่เที่ยว แน่ใจว่า  
คราวนี้จำได้แม่น มั่นมั่นเป็นคาถาเก่าแก่ของวัดที่ร้างไปแล้ว หรือถ้าจะ  
พูดให้ถูกก็คือเป็นของวัดแรกสุดในอำเภอของเรา จนเมื่อไม่นานมานี้  
ถึงได้พัฒนาเป็นสำนักปฏิบัติธรรม แม่คงได้มาจากหมอดูคนนั้น หรือไม่  
ก็อาจเป็นคนเฒ่าคนแก่ใครสักคน”

(การอุปถัมภ์ของสิ่งมีชีวิตบนโลกสองใบ. 2556 : 143)

จากตัวอย่างที่ยกมา ตัวละครมีความกตัญญูต่อบิดามารดา จึงยอมรับทำพิธีการเกิดใหม่  
เพื่อให้มารดาสบายใจ วางใจ สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า คนไทยมีความกตัญญูต่อผู้ใหญ่ ให้  
ความสำคัญแก่ความกตัญญู ในสถานการณ์บางสถานการณ์ คนเราต้องยอมรับสิ่งที่ตัวเองไม่ชอบ เพื่อ  
กตัญญูต่อผู้ใหญ่ให้เขาสบายใจ

เรื่อง เจ๊อก กล่าวถึง ตัวละคร “เฒ่าตะโหมด” เป็นผู้เฒ่าที่อาศัยอยู่คนเดียว บ้านอยู่ใกล้  
“ผม” “เฒ่าตะโหมด” ไม่ชอบสมาคมกับใครเลย เด็ก ๆ จึงพากันหวาดกลัว แต่ “ผม” รู้จัก  
“เฒ่าตะโหมด” เขาเป็นคนโง่ ถึงแม้ว่าหน้าตาน่ากลัว แต่เป็นคนอนุรักษ์ธรรมชาติมาก สามารถจับ  
ปลาด้วยมือเปล่า หลังจากบ้าน “ผม” ย้ายไปที่อื่นหลายปี สังคมพัฒนา วิถีชีวิตของหมู่บ้านจึงเปลี่ยน  
คนที่อยู่ริมแม่น้ำมีวิธีการเลี้ยงปลาแบบกระชัง ซึ่งมันไม่มีประโยชน์ต่อธรรมชาติ “เฒ่าตะโหมด” เป็น  
คนใช้ชีวิตแบบเก่า ไม่อยากทำร้ายธรรมชาติ จึงแอบไปกรีดกระชังปล่อยปลาออกไปหมด ชาวบ้าน  
เลี้ยงปลาจับได้ จึงตำ “เฒ่าตะโหมด” อย่างแรง “เฒ่าตะโหมด” พูดโต้ตอบชาวบ้านไม่ได้ จึงต้องยอม  
จำนน ดังตัวอย่าง

“มึงมาปล่อยปลาพวกกูทำไมหือไอ้” ชายฉกรรจ์บันดาลโทสะ  
กระแทกคำถามพร้อมเงื้อมมือพายก่อนหวดลงไปอย่างแรงที่ร่างซึ่งแสดง  
ความหวาดกลัวปิดป้ายพัลวัน

“เอามันไปส่งตำรวจ” “ต้องกระที่บมันให้กระอักเลือดก่อน”  
หลายเสียงสำคัญ

หลายเสียงตะโกนด่าจนฟังไม่ได้ศัพท์ ผู้คนส่วนใหญ่จะทำท่า  
จะฮือเข้ารุมประชาทัณฑ์ศัตรูซึ่งลักลอบฉีกทำลายหัวใจของพวกเขา ใจ  
ผมเต้นโครมคราม แต่พยายามบังคับตัวเองให้เย็นนิ่ง ๆ และก่อนที่จจะ  
ตัดสินใจทำอะไรลงไป ฉับพลันนั้นเฒ่าตะโหมดที่นั่งก้มหน้าอเข้าสู่  
เทาอย่างยอมจำนนได้ลุกพรวดขึ้นยืนอย่างกะทันหัน “เอ๊ย...” เฒ่าตะ  
โหมดร้องเสียงก้องแหลมลั่นเขย่ามวลอากาศอบคุ้งน้ำ

(เจ๊อก. 2556 : 103)

จากตัวอย่างที่ยกมา ตัวละครที่มีการใช้ชีวิตด้วยรูปแบบสมัยก่อน ต้องปรับตัวเข้ากับสังคมที่พัฒนา ถึงแม้ว่าวิถีการใช้ชีวิตแบบใหม่มีปัญหา มีความขัดแย้งกับสิ่งแวดล้อมธรรมชาติก็ตาม ตัวละครต้องยอมรับจำนวน สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า สังคมพัฒนาขึ้น การใช้ชีวิตของคนในสังคมก็ต้องปรับตามสมัย ถึงแม้ว่าวิถีชีวิตสมัยก่อนบางอย่างมีประโยชน์ แต่ถ้ามันไม่เหมาะกับสมัยใหม่ วิถีชีวิตสมัยก่อนก็ต้องยอมแพ้ คนที่ใช้ชีวิตแบบเดิม ก็ต้องยอมแพ้จำนวนมาเข้าสู่สังคม

เรื่อง จดหมายในตู้ ปณ. หมายเลขสี่ กล่าวถึงตัวละคร “พี่ชาย” เป็นโรคมะเร็ง หมอบอกว่า จะมีชีวิตต่อไปได้อีกไม่ถึงปี เมื่อรู้แล้ว ตัวละครปฏิเสธรักษา ออกจากงานมาใช้ชีวิตอยู่ที่บ้าน ยอมรับความจริง และเปิดตู้ไปรษณีย์ไว้ตู้หนึ่ง เขียนจดหมาย เขียนโปสการ์ดไปหาคนที่รู้จักในชีวิต แสดงการขอบคุณทุกสิ่งที่ผ่านมา ดังตัวอย่าง

“เวลาที่เหลือจากการเขียนจดหมาย พี่ชายเอามาใช้ให้  
กำลังใจคนรอบตัว พี่มีมาก หัวเราะมาก และพยายามเสมอที่จะมี  
ความสุขเพื่อไม่ให้ใคร ๆ ต้องห่วงใยพี่ชายเสียอีกที่เป็นฝ่ายปลอมโยน  
คนรอบข้าง คอยบอกเสมอว่าจะต้องไม่เป็นไร

ไม่มีใครหลอกตัวเองว่าเขาจะหาย ทุกคนรู้ว่าเขากำลังจะตาย  
แต่ “มันจะต้องไม่เป็นไร จงอย่าไม่สบายใจ อะไร ๆ จะผ่านไปด้วยดี”

“ขอให้มีความสุขเถอะนะ อย่าโศกเศร้าเลย”

เขามักบอกเราอย่างนั้น”

(จดหมายในตู้ ปณ.หมายเลขสี่. 2556 : 189)

จากตัวอย่างที่ยกมา ตัวละครมีโรคที่ร้ายแรง มีชีวิตต่อไปไม่นาน เป็นเรื่องเศร้าโศก ตัวละครไม่มีวิธีอื่น ต้องยอมรับความจริง และให้กำลังใจคนรอบ ๆ สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า คนไทยมีความเข้มแข็งต่อชีวิต เมื่อพบสิ่งที่เลวร้าย ซึ่งเป็นสิ่งที่มนุษย์เปลี่ยนแปลงไม่ได้ จึงต้องการยอมรับความจริง และพยายามสร้างผลดีแก่คนรอบ ๆ

เรื่อง จำเฉลิม กล่าวถึง ตัวละคร “จำเฉลิม” เป็นตำรวจต่างดาว พอแฟนเก่าบอกว่าเคยคลอดลูกสาวคนหนึ่ง “วิมาดา” ให้ตัวเอง “จำเฉลิม” ดีใจอย่างมาก พอหาลูกสาวให้เจอ ทราบว่าลูกสาวติดโรคเอดส์ จนไม่นาน ลูกสาวเสียชีวิตจากเขาไป “จำเฉลิม” เสียใจเศร้าโศก ในที่สุด ยอมรับความจริง และทำงานให้ดีกว่าเดิม ดังตัวอย่าง

“หลังจากนั้นเท่าที่ทราบ พ่อลูกไม่พูดถึงเรื่องราวในอดีตกัน  
อีกเลย แม้แต่วันที่วิมาดาจากไปอย่างสงบในอีกสองปีถัดมา

ทุกวันนี้ จำเฉลิมยังเป็นจำลึบตำรวจเอกเหมือนเดิม ยังคงตั้ง  
ด่าน (อุกฤษฏ์หมาย)ร่วมกับเพื่อนนายตำรวจตามคำสั่งผู้บังคับบัญชา  
เช่นเดิม แต่อารมณ์ก็เย็นเหมือนน้ำแข็ง รถคันที่แกเรียกตรวจคันมักจะ  
ได้รับการอะลุ่มอล่วย เพียงว่ากล่าวตักเตือน โดยเฉพาะกับวัยรุ่นที่

ชอบขี่มอเตอร์ไซด์แต่ไม่ชอบสวมหมวกกันน็อก จำแกจะมีภาพถ่ายศพ  
ที่เกิดอุบัติเหตุบนท้องถนนติดตัว แล้วชี้ให้ดูว่านี่คือสภาพของคนที่ไม่  
ชอบใส่หมวกกันน็อก พร้อมเทศนาว่า คนที่จะเสียใจไม่ใช่ใครที่ไหนแต่  
คือพ่อคือแม่”

(จำเฉลิม. 2552 : 63)

จากตัวอย่างที่ยกมา ตัวละครรักลูก แต่ลูกติดโรคร้ายแรง เสียชีวิต ตัวละครเปลี่ยนความจริง  
ไม่ได้ จึงต้องยอมรับ ยอมรับความจริง และพยายามทำให้งานที่กำลังทำอยู่ให้ดี สะท้อนให้เห็นภาพ  
สังคมไทยว่า ในสังคม เมื่อคนเราพบสิ่งที่มนุษย์เปลี่ยนไม่ได้ เช่น การเกิด การเสียชีวิต สิ่งอำนาจคนเรา  
เปลี่ยนไม่ได้ คนมักจะยอมรับความจริง และดำเนินชีวิตอย่างดี

เรื่อง ปลายทาง กล่าวถึงตัวละคร “เขา” เป็นเด็กที่ซึบฉลาด กลัวความมืด “แม่” จะมารับ  
“เขา” อยู่ทุกวัน พ่อ “แม่” อยากให้ลูกกล้าหาญ จึงไม่มารับลูก ให้ “เขา” กลับคนเดียว “เขา” จึง  
ขัดแย้งกับตัวเอง ในที่สุด ต้องยอมรับความจริง ซึ่ง “แม่” ไม่มารับ “เขา” จึงกลับเอง ดังตัวอย่าง

“เขาเริ่มวิ่ง โดยคิดว่าเท่านั้นยังเจ็บแค่นี้ ขอแค่นี้ไปถึงแม่ให้  
เร็วที่สุด แม่ยังอยู่ในสายตา แต่แล้วเขาก็สะดุด หกล้มหน้าคะมำลงไป  
กองบนพื้นดินลูกรัง

เมื่อเข้าไปถึงตัวแม่แล้ว แม่บอกว่าทำไมเนื้อตัวมอมแมมอย่าง  
นี้ แล้วเมื่อเห็นว่าเขาวิ่งมาตีนเปล่า มีแต่ถุงเท้าเปรอะดิน จึงถามว่า  
รองเท้าไปไหน เขาบอกว่ามันหลุดระหว่างทาง เขาปาดน้ำตาที่เปื้อน  
ฝุ่นแดงๆ ออกไป ซี่มือไปยังซอยที่เดินเข้ามา แม่ดึงแขนเขาให้ยืนข้างๆ  
กรงนก แล้วกำขั้ววาร์วอยู่ที่นี่ แม่จะเดินไปเก็บ”

(ปลายทาง. 2552 : 113)

จากตัวอย่างที่ยกมา ตัวละครต้องการกลับบ้าน แต่กลัวความมืด ในที่สุด ตัวละครยอมรับ  
ความจริง กลับบ้านด้วยตัวเอง สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า เมื่ออยู่ในภาวะพบปัญหา คนเรา  
มักจะวิเคราะห์ก่อน เมื่อต้องแก้ปัญหาด้วยตัวเอง ตัวละครต้องยอมรับความจริง และเผชิญกับ  
ความจริงที่เกิดขึ้นข้างหน้า จนเอาชนะความขัดแย้งในใจของตัวเองให้ได้ในที่สุด

เรื่อง ต้นไม้ของจำเรื่อง กล่าวถึงตัวละคร “เขา” เป็นชายหนุ่มที่หนีเรียนไปขายยาเสพติด  
บิดาของ “เขา” “จำ” เป็นตำรวจ พ่อ “จำ” ทราบว่าลูกชายตัวเองขายยาเสพติด จึงตัดสินใจจะจับ  
“เขา” ให้ได้ และ “เขา” ต้องหนี “จำ” ให้ได้ พ่อ “จำ” ไล่ตาม “เขา” “เขา” บอกว่าถ้า “จำ” เข้ามา  
จะยิง แต่ “จำ” ไม่ยอมท้อแท้ “เขา” เห็น “จำ” ยอมถอยแต่ไม่ยอมไป จึงยอมแพ้ ดังตัวอย่าง

“จันทร์เต็มดวงทอแสงสว่างนวล ฉายให้เห็นเลือดแดงสดหลัง  
ลงดิน ฉายให้เห็นน้ำตาร่วงรินอาบแก้ม ฉายให้เห็นใบหน้าที่ถูกกลุ่มมูม  
ด้วยความเจ็บปวด ทุกอย่างท่ามกลางแสงจันทร์ทำให้ใจชายหนุ่มลั้งไว้

เลือดแดงสดที่ไหลรินจากแขนของผู้ชายนี้ คือเลือดที่ก่อกำเนิดเขาเป็น  
ตัวคน...ส่วนความเจ็บปวดที่กำลังกลุ้มรุมทำร้าย เขาก็เป็นผู้ยึดเยียดให้  
อย่างไรมนุษยธรรม นี้เขาทำอะไรลงไป เขากลายเป็นผีห้าซาดานไรหัว  
จิตหัวใจไปแล้วหรือนี้ น้ำตาเขาร่วงริน ป็นในมือร่วงหล่น”

(ต้นไม้ของจำเรื่อง. 2548 : 87)

จากตัวอย่างที่ยกมา ตัวละครมีความขัดแย้งในจิตใจว่าต้องวิงหนีบิดาที่เป็นตำรวจให้ได้  
หรือไม่ พอเห็นบิดาไม่ยอมท้อจึงเปลี่ยนความคิด ยอมรับให้บิดามาจับ สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทย  
ว่า ปัญหาครอบครัวที่ลูกไม่เข้าใจบิดามารดา จะแพ้วความรักของบิดามารดาที่มีต่อลูก

เรื่อง พระจันทร์สีส้ม กล่าวถึงตัวละคร “นาง” เป็นภรรยาของ “โพล” สองคนเป็นผู้อพยพที่  
เข้ามาประเทศไทยเพื่อหนีภัย “โพล” เป็นไต้ก๋ง ขยันทำงานที่หนักหนื่อย ซึ่งคนไทยไม่ยอมทำ พอ  
“โพล” ออกทะเล ถูกคนยิงเสียชีวิต แต่ “เถ้าแก่” บอกว่า “โพล” จะเอาปลาไปขายเอง จมเรือ  
เสียชีวิต “นาง” รู้ว่า “เถ้าแก่” โกหก แต่ไม่มีใครเชื่อ และตัว “นาง” เองก็ถูกตำรวจส่งกลับบ้าน  
“นาง” ไม่รู้ว่าจะทำอะไร ต้องยอมรับจำนน ดังตัวอย่าง

“แม้ว่าเถ้าแก่จะพูดอย่างไร นางก็คงเชื่อมั่นเหลือเกินว่าผ้า  
ของนางต้องไม่มี ทางเป็นอย่างนั้นแน่นอน แต่นางก็ไม่รู้จะเรียกร้อง  
ความเห็นใจจากใคร ประเทศแห่งนี้ ไม่มีใครสนใจคนต่างด้าวอย่าง  
พวกนางหรอก”

(พระจันทร์สีส้ม. 2546 : 145)

จากตัวอย่างที่ยกมา ตัวละครมีปัญหาในชีวิตว่าไม่มีใครเชื่อคำพูดของเขา ไม่มีใครช่วยเขาได้  
จึงต้องยอมรับจำนน สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า เมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่เมื่อคนเราแก้ปัญหา  
ด้วยตัวเองไม่ได้ และไม่มีใครช่วยได้ คนเราจะต้องยอมรับจำนน ไม่มีทางอื่นจะเลือก

สรุปได้ว่า การแก้ไขปัญหาของความขัดแย้งด้วยวิธีการยอมรับจำนน ในเรื่องสั้นรางวัลสุภาว  
เทวกุลฯ พ.ศ. 2546-2556 มีทั้งหมด 8 เรื่อง มักจะใช้ในสถานการณ์ความขัดแย้งเมื่อตัวละครไม่  
สามารถโต้ตอบได้ หรือมีเหตุผลอื่น ๆ มาแทรกทำให้ตัวละครต้องยอมรับ หรือตัวละครไม่มีทางออกที่  
ดีที่สุดก็จะปรับสภาพของตัวเองด้วยการยอมรับปัญหา การยอมรับจึงเป็นวิธีคลี่คลายปัญหาของ  
ความขัดแย้ง

#### 4.1.4 การปรับเปลี่ยนความคิด

วิธีการแก้ปัญหาของความขัดแย้ง การปรับเปลี่ยนความคิด ตัวละครจะแก้ปัญหาที่ตนประสบ  
อยู่ด้วยการคิดใคร่ครวญถึงภาวะการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับปัญหาด้วยการหาเหตุผลเข้าข้างตัวเอง  
สร้างเหตุผลที่ดีให้ตัวเอง เพื่อให้ตัวเองได้กระทำในสิ่งที่ตนต้องการโดยไม่รู้สึกรังเกียจหรือขัดแย้งกับตัวเอง  
หรือเป็นการเปลี่ยนแปลงความคาดหวังจากเป้าหมายหนึ่งมาเป็นอีกเป้าหมายหนึ่ง เพื่อให้ตนมี

ความสุขกับสภาพของตนที่เป็นอยู่ขณะนั้น หรืออาจกล่าวได้ว่า เป็นการลดเป้าหมายหรือความคาดหวังของตนให้น้อยลง ดังนี้

เรื่อง 25 ปีต่อมา ตัวละคร “ผม” เมื่อ พ.ศ. 2531 หัวใจวายเฉียบพลัน มอเตอร์ไซค์ล้มอยู่ตรงหน้าบ้านภรรยาและลูกส่งโรงพยาบาลไม่ทัน เมื่อ “ผม” ตื่นขึ้นเป็น ปี พ.ศ. 2556 แล้ว เริ่มดำเนินชีวิตปัจจุบัน “นิต” เป็นเมียของ “ผม” ใน 25 ปีที่ “ผม” ไม่อยู่ “หวาน” ลูกสาวของ “ผม” เล่าให้ฟังว่า ถึงแม้ “นิต” รัก “ผม” มาก แต่ต้องเริ่มชีวิตใหม่ จึงแต่งงานใหม่ “หวาน” รู้ว่า “ผม” อยากไปหา “นิต” มาก จึงพาไป แต่ในที่สุด “ผม” ก็เปลี่ยนความคิดของตัวเอง ไม่ไปหา “นิต” ไม่ไปยุ่งกับชีวิตใหม่ของ “นิต” ดังตัวอย่าง

“พ่อ พ่อแน่ใจแล้วหรือว่าไม่อยากคุยกับแม่ เดี่ยวหวาน  
หลอกแม่ไปที่ร้านนวดก็ได้ นะ” เสียงเจ้าหวานกระซิบกระซาบร้อนรน  
มาทางสายโทรศัพท์ เราคุยแล้วว่าผมคงไม่แสดงตัวกับนิต เพราะอาจ  
เป็นเรื่องยุ่งยากที่จะอธิบาย นิตคงตกใจมากและคงลำบากใจที่จะพูด  
กับผมที่ตายไปตั้งนานแล้ว ไหนจะสามีใหม่ของเธอก็

(25 ปีต่อมา. 2556 : 23)

จากตัวอย่างที่ยกมา หลังจาก “ผม” เห็นชีวิตใหม่ของ “นิต” “ผม” จึงเปลี่ยนความคิดของตัวเอง ไม่ไปพบกับ “นิต” สะท้อนภาพสังคมไทยให้เห็นว่า ในสถานการณ์บางสถานการณ์ คนเราจำเป็นต้องไม่ไปยุ่งยากกับชีวิตของคนอื่น ต้องเลือกกระทำที่เหมาะสมถูกต้อง ไม่ให้คนอื่นทุกข์ใจ แทนที่จะเลือกทำตามความรู้สึกของตัวเอง

เรื่อง ดวงดาวของแม่ กล่าวถึงตัวละคร “ฉันทน์” ไม่ชอบ “แม่” เพราะ “แม่” เป็นคนโรคจิต คลุ้มคลั่ง ควบคุมอารมณ์ไม่ได้ ทำหลายสิ่งที่ทำให้ “ฉันทน์” รู้สึกเสียหน้า พอครั้งหนึ่ง บิดาและพี่ๆ ทุกคนมีธุระไม่อยู่บ้าน มีแต่ “ฉันทน์” พี่เขยละ “แม่” สามคน ตอนดึก ๆ “แม่” ส่งเสียงเอะอะเอ็ดตะโร ปลุกให้ “ฉันทน์” สะดุ้งตื่น ป้องกัน “ฉันทน์” ไม่ถูกพี่เขยทำร้าย จากนั้นไป “ฉันทน์” เปลี่ยนความคิดของตัวเอง ดังตัวอย่าง

“แม่จะฝันหลับตา แต่ไม่อาจจะข่มใจให้หลับลงได้ ความ  
ตระหนกตกใจทำให้หัวใจลั่นรัว สมองตื่นตัวเต็มที ตื่นตันกับความรัก  
และห่วงใยที่แม่มอบให้บัดนี้ ฉันทน์ตระหนักแล้วว่า ภายใต้อิเหน่ท่าทาง  
อันป่าเถื่อนเลอะเลือน พันคำพรูสวาทพรวดพราด คุ่มดีคุ่มร้ายของแม่  
แท้จริงจิตใต้สำนึกของแม่ไม่เคยลืมลูกเลยแม้แต่วันเดียว แม่ยังคง  
ปกป้องคุ้มครองลูก จนกว่าจะปีกกล้าขาแข็ง ยังคงพุ่มพุกถนอมรักไม่  
เสื่อมคลาย แม่ได้ทำหน้าที่ของแม่ให้สมบูรณ์ยิ่งกว่าคนปกติด้วยซ้ำ รัก  
มากมายของแม่ทำให้ฉันทน์ซาบซึ้งจนกลั้นน้ำตาไม่อยู่ ก้อนสะอื้นตีบตัน  
ตรงคอหอย ตลอดเวลาที่ผ่านไป ฉันทน์เสียใจที่เคยตั้งท่ารังเกียจแม่ ไม่

เคยทำอะไรให้แม่ชื่นใจเลยสักอย่าง ฉันคิดถึงแต่เรื่องของตัวเองจนลืม  
นึกถึงจิตใจแม่”

(ดวงดาวของแม่. 2552 : 76-77)

จากตัวอย่างที่ยกมา ตัวละครอารมณ์ร้ายเกียจมารดาที่เป็นคนบ้า เป็นคนโรคจิตสร้างปัญหาให้ตัวเอง พอเห็นถึงแม่ว่าแม่ควบคุมอารมณ์ไม่ได้ แต่เรื่องปกป้องลูกให้ปลอดภัย มารดาไม่เคยลืม ทำให้ตัวละครเปลี่ยนความคิดของตัวเอง จะไม่รังเกียจมารดา นึกถึงดูแลมารดา ความขัดแย้งระหว่างมารดากับลูกหมดไป สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า เมื่อเราพบปัญหาในชีวิต ลองไปเอาใจเขาใส่ใจเรา การเปลี่ยนความคิดของตัวเองจะทำให้คนเราคิดหาทางออก จะลดความทุกข์ไป คนในครอบครัวหรือคนในสังคมเข้าใจกันมากขึ้น ครอบครัวมีความสุข สังคมไทยก็สงบสุขไปด้วย

เรื่อง เลือดเนื้อและชีวิต กล่าวถึงตัวละคร “ฉันทน์” ทราบว่าแฟนตั้งท้อง อยากให้เขาไปทำแท้ง “ฉันทน์” จึงแอบกลับบ้านขโมยเงินของมารดา เนื่องจากบิดา “ฉันทน์” เสียชีวิตตั้งแต่ “ฉันทน์” ยังเด็ก มารดา “ฉันทน์” แต่งงานใหม่ “ฉันทน์” จึงมีความขัดแย้งกับมารดา แต่เมื่อในการเดินทาง “เขา” เห็นผู้ชายคนหนึ่งดูแลลูก ซึ่งที่เป็นเด็กปัญญาอ่อน “ฉันทน์” จึงเปลี่ยนความคิดของตัวเอง จะไม่ให้แฟนไปทำแท้ง “ฉันทน์” จะเป็นบิดาที่ดี ไม่ให้ลูกมีความทุกข์เหมือนตัวเอง ดังตัวอย่าง

“ฉันทน์นั่งมองภาพพ่อลูกข้างหน้าด้วยความรู้สึกแปลก ๆ แบบไม่เคยรู้สึกมาก่อน ผู้ชายคนนี้ทำไมถึงเสียสละได้ถึงขนาดนั้น เขาทำไปเพื่อหวังอะไร ก็ในเมื่อรู้อยู่แล้วว่าลูกปัญญาอ่อน เลี้ยงไปก็รังแต่จะเพิ่มภาระความลำบากให้ตัวเองเปล่า ๆ แล้วทำไมเขาจึงยอมลำบาก ยังรักลูกน้อยของตัวเอง...เพราะเขาเป็นพ่อใช่ไหม เพราะเด็กปัญญาอ่อนคือลูกเขาใช่ไหม

จู่ๆ ฉันคิดถึงพ่อขึ้นมาจับใจ น้ำตาฉันไหล ไหลให้กับคุณค่าคำว่าพ่อ ฉันกำลังดิ้นรนชวนขวยเพื่อทำลายสิ่งดีที่สุดในชีวิตที่ธรรมชาติจะมอบให้ ฉันจะมีความภาคภูมิใจอะไรได้อีกหากทำลายสิ่งนี้ไป น้ำตาฉันไหลไหลออกมามากมายจนแทบไม่อยากจะเชื่อว่า ผู้ชายคนที่กำลังคิดฆ่าลูกตัวเองจะร้องให้ได้ถึงขนาดนี้”

(เลือดเนื้อและชีวิต. 2552 : 172-173)

จากตัวอย่างที่ยกมา ตัวละครขัดแย้งกับใจว่าจะให้แฟนไปทำแท้งหรือไม่ และขัดแย้งกับมารดาในเรื่องการเสียของบิดา เมื่อตัวละครเห็นผู้ชายคนนั้นดูแลลูกปัญญาอ่อนอย่างไม่คาดหวังอะไร ตัวละครได้รับอิทธิพลมาก จึงเปลี่ยนความคิด จะไม่ฆ่าลูกของตัวเอง สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า เมื่อคนในสังคมพบสิ่งหรือภาวะต่าง ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับปัญหาของตัวเอง จะสร้างเหตุผลที่ดีให้กับคนเรา ทำให้คนเราเปลี่ยนเป้าหมายหรือความคิด เลือกลงทางที่ถูกต้องหรือทางที่มีความสุข



เรื่อง คนไร้ราก กล่าวถึงตัวละคร “เขา” กับ “เธอ” เป็นแฟนกัน สองคนเกิดในครอบครัวที่เป็นชาวนา สองคนเรียนเก่งมากทำงานที่กรุงเทพฯ ไม่ค่อยกลับบ้าน บิดา “เขา” เสียชีวิต ทำให้ “เขา” มีความคิดอยากกลับบ้าน แต่ “เธอ” ไม่ยอม “เขา” ทุกข์ใจ แต่ก็ทิ้ง “เธอ” ไม่ลง พอไปทำงานอีก “เขา” จึงเปลี่ยนความคิด ตกลงกลับบ้านคนเดียว ดังตัวอย่าง

“ในวันที่เขากลับจากบ้านและไปทำงานอีกครั้งความเปลี่ยนแปลงหลายอย่างในตัวเขาเริ่มปรากฏภาพเงาขึ้น และชัดเจนเพียงแค่วันหนึ่ง เขาเริ่มคิดถึงพ่อและที่นาว่างเปล่าผืนนั้น เขาเริ่มคิดถึง ความเอาเปรียบของคนในสังคม เริ่มจะทนไม่ไหวกับการถูกขังรวมที่ กลางถนน เปื้อนหนายกับห้องพักที่คับแคบไร้ซึ่งดินฟ้าอากาศ ดินแดนที่ ร้างไร้ฤดูกาล ดินแดนที่หอมหวานไปด้วยกลิ่นปรุงแต่งในวันนั้น จมูกเขา กลับโหยหากลิ่นอีกอย่างหนึ่ง เป็นกลิ่นเหม็นเย็นแห่งบางเบาที่ขจรกรร จายในเทศกาลวันออกพรรษาเป็นกลิ่นเหม็นที่ตรึงใจในสายลมหนาว ยามข้าวออกรวง และหม่อมวลปวงปลาลง”

(คนไร้ราก. 2546 : 49)

จากตัวอย่างที่ยกมา ตัวละครมีความขัดแย้งกับแฟนในการกลับบ้าน ตัวละครทุกข์ใจ แต่ทำตามที่คุณรักสั่ง ในที่สุด ตัวละครเปลี่ยนความคิดของตัวเอง กลับบ้านคนเดียว สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า ในปัญหาระหว่างเรื่องครอบครัวและเรื่องความรัก คนมักจะเลือกทางครอบครัวเป็นหลัก เนื่องจากคนไทยมีความคิดว่าครอบครัวเป็นใหญ่ เป็นสิ่งที่ทิ้งไม่ได้ จึงทำให้ตัวละครเกิดความคิด ตัดสินใจกลับไปหาครอบครัว

เรื่อง ครูผู้คิดถึงคนอื่น กล่าวถึงตัวละคร “ข้าพเจ้า” เกิดในครอบครัวที่ยากจนลำบาก บิดา มาตรฐานไม่มีเงินให้ “ข้าพเจ้า” ไปซื้อหนังสือมาอ่าน “ข้าพเจ้า” ชอบอ่านหนังสือมาก ต้องไปอ่านที่บ้าน ลุง และไม่มาสามารถยืมออกมาอ่านได้ “ข้าพเจ้า” จึงอยากขโมยหนังสือออกมา พอนึกถึงคำสั่งที่ หนังสือสอนอยู่ว่าต้องมีความซื่อสัตย์ “ข้าพเจ้า” เปลี่ยนความคิดของตัวเอง ไม่ไปขโมยหนังสือ ดังตัวอย่าง

“เพราะถ้าทำเช่นนั้นก็เท่ากับเป็นกบฏต่อความศรัทธาที่ ข้าพเจ้ามีต่อท่าน หน้าที่ของ “ลูกผู้ชาย” คือการไม่เห็นแต่ตัว ซื่อสัตย์ ต่อมิตร และรักษาความยุติธรรมไว้ยิ่งชีวิต การเกิดมาเป็นมนุษย์ต้อง รักศักดิ์ศรี คุณค่าของมนุษย์อยู่ที่การสร้างคุณค่าให้มีขึ้นแก่ตัว ข้าพเจ้า เป็นลูกผู้ชาย จะยอมสยบต่อความอยากเพียงชั่วแล่นได้อย่างไร ข้าพเจ้าเป็นลูกผู้ชายต้องมีจิตใจที่เข้มแข็ง ถ้าข้าพเจ้าเลือกทางโจร ข้าพเจ้าได้เลือกทางโจร ข้าพเจ้าจะมีชีวิตอยู่อย่างมีศักดิ์ศรี และเป็นที่

ฟังของครอบครัวได้อย่างไร ข้าพเจ้าได้เลิกล้มความคิดที่จะเป็นโจร  
ตั้งแต่บัดนั้น เพราะนั่นคือวิถีของคนอ่อนแอ”

(ครูผู้คิดถึงคนอื่น. 2548 : 98)

จากตัวอย่างที่ยกมา ตัวละครมีความขัดแย้งในจิตใจตัวเองว่าจะไปขโมยหนังสือที่ตัวเองชอบ  
พอนึกถึงเนื้อหาในหนังสือสอนอยู่ ตัวละครจึงเปลี่ยนความคิด ตกลงไม่ไปขโมย สะท้อนให้เห็นภาพ  
สังคมไทยว่า เมื่อพบปัญหาในชีวิตหรือปัญหาทางจิตใจ คนเราต้องแก้ปัญหาด้วยตัวเอง การเปลี่ยน  
ความคิดของตัวเองเป็นทางที่ดี เนื่องจากความซื่อสัตย์และความดีต่าง ๆ เป็นสิ่งที่หนังสือตำรามุ่งจะ  
สอนให้ผู้อ่าน จึงทำให้คนที่อ่านหนังสือได้รับความรู้ ใช้ในชีวิตของตัวเอง จนควบคุมพฤติกรรมต่าง ๆ  
การกระทำต่าง ๆ เป็นคนที่ดี

สรุปได้ว่า การแก้ปัญหาด้วยการยอมรับ ในเรื่องสั้นรางวัลสุภาวีย์ เทวกุลฯ พ.ศ. 2546-2556  
มีทั้งหมด 5 วิธี ได้แก่ การร้องไห้ การนิ่งเฉยการยอมจำนน การปรับเปลี่ยนความคิด ตัวละครมักจะใช้  
ในสถานการณ์ที่ตัวละครมีความคิดบางอย่างที่ให้เกิดความขัดแย้ง ตัวละครไม่มีวิธีอื่นมาแก้ปัญหา  
ของความขัดแย้ง จึงต้องยอมรับ เพื่อให้ปัญหาของความขัดแย้งลดน้อยลง ซึ่งส่งผลดีต่อตัวละคร และ  
คนที่อยู่รอบ ๆ ทำให้ตัวเองลดความเครียดความทุกข์ไป ครอบครัวก็มีความสุข สังคมก็สงบสุขไปด้วย

## 4.2 การแก้ปัญหาด้วยตัวเอง

วิธีการแก้ปัญหาของตัวละครด้วยตัวเอง คือ ตัวละครจะมีการกระทำพฤติกรรมของตัวเอง  
ไปแก้ปัญหา อาจประสบด้วยความรู้ความสามารถของตัวเอง หรือแก้ปัญหาด้วยการพูด การปรับตัว  
ดังนั้น วิธีการแก้ปัญหาด้วยตัวเองแบ่งเป็น การใช้วาจา การใช้สติปัญญา การแสวงหาข้อมูล  
ดังรายละเอียดต่อไปนี้

### 4.2.1 การใช้วาจา

วิธีการแก้ไขปัญหาคือการใช้วาจา ตัวละครจะแก้ปัญหาด้วยการพูดลักษณะ  
ต่าง ๆ เพื่อมุ่งผลแตกต่างกันไป เช่น การพูดจูงใจเพื่อให้อีกฝ่ายหนึ่งเห็นใจ หรือพูดให้เหตุผล แสดง  
ความคิดเห็นของตัวเองเพื่อให้อีกฝ่ายหนึ่งยอมรับ เป็นต้น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ในเรื่อง เกาะพยายาม กล่าวถึง ตัวละคร “ชาญชัย” เป็นสามีของ “อรัญญา” สองคน  
แต่งงานกันหลายปีแล้ว ช่วงนี้ สองคนทะเลาะกันเกี่ยวกับเรื่องเล็ก ๆ ของครอบครัวอยู่เสมอ เช่น  
เรื่องเวลาในการไปรับลูก เรื่องอาหารเย็น เรื่องบัญชีธนาคาร เป็นการทะเลาะที่ไม่มีการขึ้นเสียงใส่กัน  
“ชาญชัย” รู้สึกต้องเหนื่อยใจ ตกลงคุยกับ “อรัญญา” อย่างตรงว่า สองคนต้องคุยปรับความเข้าใจกัน  
ดังตัวอย่าง

“พี่ว่าเราสองคนอาจจะเหนื่อยเกินไป เต็มวันเราทะเลาะกัน  
หลายครั้งในเรื่องที่ไม่เป็นเรื่อง”

“จิตก็ว่าอย่างนั้นค่ะ” เธอเจียบไป มันทำให้เขาอึดอัด เขารู้สึกว่าความเจียบนั้นเหมือนกับคำถามที่ว่า “แล้วใครละคะที่ทำให้เราต้องมาทะเลาะกัน”

“พี่ว่าเราไปพักผ่อนกันใหม่”

อริญาทำหน้าที่แปลกใจ เธอเงยหน้าขึ้นมองเขา

“ที่ไหนคะ”

“ไปใกล้ ๆ นี้แหละ เกาะพยายาม ระยอง”

“จิต พี่ว่าเราต้องคุยปรับความเข้าใจกันหลายเรื่องนะ หลายปีมานี้เราไม่ค่อยได้คุยอะไรกันจริง ๆ จัง ๆ เลย ”

(เกาะพยายาม. 2556 : 126-127)

จากตัวอย่างที่ยกมา ตัวละครกับภรรยาที่มีความคิดที่ไม่เหมือนกันในเรื่องต่าง ๆ ตัวละครจึงใช้วิธีการคุยกันโดยตรง จะได้เข้าใจความต้องการของคนกันอย่างดี สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า ปัญหาครอบครัวที่เกิดขึ้นระหว่างสามีกับภรรยาในเรื่องครอบครัว สามีกับภรรยามักจะใช้วิธีปรับตัวคุยกัน เปิดปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นออกมา ใช้วิธีการปรึกษากัน การคุยกัน จะได้รู้เหตุรู้ผล จะได้เข้าใจความต้องการของคนในครอบครัว ในที่สุดแก้ปัญหาได้ ให้เกิดประโยชน์แก่ครอบครัว

เรื่อง ความทรงจำที่เหลือของแม่ กล่าวถึงตัวละคร “พ่อ” มีลูกสาวสองคน ลูกชายหนึ่งคนชื่อ “อ้น” ซึ่งเป็นเด็กที่มีปัญหาในปัญญา พอภรรยาตัวละคร “วรรณ” พาลูกไปบ้านยาย อยากให้ลูกของตัวเองได้มีความทรงจำในบ้านยาย บ้านยายมีสระน้ำ ลูกชายจึงจมน้ำ เกิดอุบัติเหตุเสียชีวิต “พ่อ” และ “วรรณ” ทั้งสองคนทุกข์ใจมาก “พ่อ” จึงดำเนิน “วรรณ” อย่างแรง ดังตัวอย่าง

“พ่อเฝ้าโทษว่าเป็นความผิดของแม่ ผิดที่คือดิฉันอยากมีลูกอีก คนในเวลาอันไม่สมควรจนให้กำเนิดตัวลูกไม่สมประกอบอย่างเด็กทั่วไป ผิดที่แม่ฉันอยากพาลูกไปบ้านริมน้ำ บ้านที่เต็มไปด้วยความทรงจำของแม่ที่อยากให้ลูกได้สัมผัส ทั้งที่รู้ว่าบ้านนั้นแวดล้อมด้วยภัยอันตรายมากมายต่อเด็กพิเศษ”

(ความทรงจำของแม่. 2556 : 305)

จากตัวอย่างที่ยกมา ตัวละครแก้ปัญหาด้วยการใช้วาจา การเฝ้าโทษคนอื่น ตัวละครมีความขัดแย้งกับภรรยาในเรื่องการสูญเสียของลูก ตัวละครทุกข์ใจ จึงใช้วิธีการเฝ้าโทษทั้งหมดให้แก่ภรรยา มาลดความทุกข์ของตัวเอง สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า เมื่อคนในสังคมพบปัญหาที่เปลี่ยนแปลงไม่ได้ และปัญหานี้เป็นสิ่งที่เศร้าโศก คนในสังคมเพื่อลดความทุกข์ใจของตัวเอง มักจะใช้วาจาเฝ้าโทษคนอื่น

เรื่อง พุดดิ้ง กล่าวถึง ตัวละคร “ภาชิต” แต่งงานกับภรรยา และมีลูกชายหนึ่งคน ครอบครัวเลี้ยงแมว “พุดดิ้ง” เป็นเวลานาน พอ “พุดดิ้ง” หนีออกจากบ้าน เกิดอุบัติเหตุ ต้องเสียเงินเป็น

จำนวนมากโดยไม่รู้ว่ “พุดดิ่ง” จะรอดชีวิตได้หรือไม่ ตัวละครจึงขัดแย้งกับจิตใจตัวเอง เมื่อภรรยา โทรหาและเล่าเรื่องพุดดิ่ง บอกว่าครอบครัวเห็นพุดดิ่งเป็นลูก จึงทำให้ตัวละคร “เขา” ตัดสินใจได้ ดังตัวอย่าง

“พุดดิ่งเหมือนลูกเรานะพี่...เราเลี้ยงมันมาตั้งแต่เพิ่งลืมตา... มันไม่ใช่แค่สัตว์...มันเป็นลูกของเรา...” เสียงนันทิยาคร่ำครวญผ่าน โทรศัพท์ก้องขึ้นในใจอีกที

ภาซิตผุดลุกขึ้น ก้าวยาว ๆ ไปผลักประตูห้องพยาบาล หมอ เยขึ้นดูรอฟังคำเขา เจ้าพุดดิ่งได้รับการพยาบาลเบื้องต้นแล้ว หากยัง นอนนิ่ง ลมหายใจรินรวย... เขาตัดสินใจ...”

(พุดดิ่ง. 2552 : 126)

จากตัวอย่างที่ยกมา ตัวละครมีความขัดแย้งในใจ ตัดสินใจไม่ได้ว่าจะใช้เงินฉุกเฉินไปรักษา แมวโดยไม่รู้ว่าจะรอดชีวิตได้หรือไม่ หรือว่าไม่รักษาปล่อย ให้แมวตาย พอภรรยาพูดให้ข้อคิดตัวละคร อย่างมีเหตุผล ทำให้ตัวละครตัดสินใจได้ว่า ไปเสียเงินรักษาแมว สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า ใน สถานการณ์บางสถานการณ์ คนเราจำเป็นต้องเลือกการกระทำในสิ่งที่มีคุณค่ามากกว่า แทนที่จะเลือก สิ่งที่มีราคาแพง และการทำตามคำแนะนำของผู้ที่สนิท จะทำให้ตัวเองสามารถเลือกตัดสินใจทางที่ ถูกต้องที่สุด

เรื่อง เพราะโลกเราร้อน กล่าวถึงตัวละคร “ปิยพงศ์” เรียนจบมหาวิทยาลัยแล้ว ไม่ยอม ทำงาน ครอบครัวให้ไปสมัครงานก็ไม่ไป ออกจากบ้านคนเดียว จริง ๆ แล้ว เขาได้รับงานจากมูลนิธิแล้ว “ปิยพงศ์” แต่งตัวเป็นทาร์ซาน ไม่ใส่เสื้อผ้า ที่อนุสาวรีย์เพื่อขอร้องประชาชน ช่วยกันรักษาโลก บิดา มารดาไม่เข้าใจการกระทำของตัวละคร เลิกจากเขา “ปิยพงศ์” คิดถึงบ้านแต่ไม่ยอมเลิกงานที่ ตัวเองทำ พอ “พ่อ” โทรหา ทำให้ตัวละคร “ปิยพงศ์” ตัดสินใจกลับบ้าน ดังตัวอย่าง

“ถ้าเสร็จแล้วกลับมาอนบ้านเรานะลูก พ่อเข้าไปทำความสะอาดห้องลูกไว้ให้แล้ว คริสต์มาสนี้คงมาได้มั้ง ฝรั่งมันคงให้หยุดบ้าง” น้ำเสียงพ่อเต็มเปี่ยมไปด้วยความหวัง

พ่อวางสายไปนานแล้ว แต่ปิยพงศ์ตั้งใจปล่อยน้ำตาให้ไหล นองหน้าไปเรื่อย ๆ จนกว่ามันจะขาดสาย เขาคิดไปเองว่า เมื่อน้ำตามัน หยุดไหล นั่นหมายความว่า ความทุกข์ระทมและทุกสิ่งทุกอย่างที่เขา เกือบคัดค้านใจไว้ ก็จะมีลายหายสิ้นไป

ปิยพงศ์พับโน้ตบุ๊กปิดลงช้า ๆ ชำเลียงมองนาฬิกา และ โทรศัพท์ทางไกลไปสำนักงานใหญ่ขององค์กรที่สหรัฐอเมริกา “คริสต์มาสนี้ จงตัวเครื่องบินกลับบ้านเมืองไทยให้ผมด้วย”

(เพราะโลกเราร้อน. 2552 : 143-145)

จากตัวอย่างที่ยกมา ตัวละครขัดแย้งกับตัวเองว่าจะกลับบ้านหรือไม่ เพราะอาชีพของตัวเอง ครอบครัวยังไม่ชอบ แต่ตัวละครคิดถึงบ้านมาก เมื่อบิดาโทรหา มีคำแนะนำให้ตัวละคร ตัวละครจึง ตัดสินใจได้ว่าต้องกลับบ้าน สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า เมื่ออยู่ในภาวะที่ต้องตัดสินใจสิ่งใดสิ่ง หนึ่ง เมื่อได้รับข้อคิด คนเราจะเลือกทางที่ถูกต้องได้

เรื่อง เลือดเนื้อและชีวิต กล่าวถึงตัวละคร “หญิงสาว” ตั้งท้อง และมีความขัดแย้งในใจว่าจะ ไปทำแท้งหรือไม่ “หญิงสาว” ไม่มีเงิน จึงไปขอเงินจาก “พ่อ” ที่เป็นพระ เพราะว่า “หญิงสาว” หนี จากครอบครัวใหม่ของมารดาตั้งนาน พ่อ “พ่อ” ใช้คำพูดให้ตัวละครกลับไปพบมารดาบ้าง เพราะ มารดาเป็นคนที่รักลูกมากที่สุดในโลก ทำให้ตัวละครตกลงไม่ไปทำแท้ง ดังตัวอย่าง

“กลับไปเยี่ยมแม่เขาบ้างนะลูก ถึงอย่างไรเขาก็ได้ชื่อว่าเป็น แม่ เป็นผู้ให้กำเนิดลูกมา แม่มีพระคุณต่อลูกมากที่สุด ยากจะหาอะไร มาเทียบได้”

เสียงเรียบ ๆ แต่เปี่ยมด้วยความเมตตาของพระผู้ทรงศีล อีกทั้งยังอยู่ในฐานะพ่อบังเกิดเกล้า ทำให้หญิงสาวรู้สึกอบอุ่นอย่างแปลก ประหลาด

“ลูกเป็นลูกผู้หญิง วันหนึ่งต่อไปข้างหน้าเมื่อมีครอบครัวและมีลูก จะรู้ว่าผู้เป็นแม่มีความรักต่อลูกขนาดไหน”

จะอุปทานหรืออะไรก็แล้วแต่ หญิงสาวรู้สึกน้ำเสียงของพ่อ เมื่อพูดถึงตอนนี้สิ้นเครื่องแปลก ๆ และพองเอยหน้าขึ้นสบตาท่าน ถึงกับ สะท้านเฮือก ไม่ต่างจากแตกน้อยทำผิด นั่งอยู่ต่อหน้าผู้ใหญ่ที่รู้ เรื่องราวความผิดทุกอย่าง”

(เลือดเนื้อและชีวิต. 2552 : 175)

จากตัวอย่างที่ยกมา ตัวละครมีความขัดแย้งในจิตใจว่าจะไปทำแท้งหรือไม่ แต่คำพูดของบิดา ในเรื่องมารดาเป็นคนที่รักลูก เป็นห่วงลูกมากที่สุดในโลก ทำให้ตัวละครเปลี่ยนใจ ตัดสินใจไม่ไป ทำแท้ง จะเป็นมารดาที่ดี สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า เมื่อคนเราพบปัญหา การพูด คำแนะนำ หรือการคุยกัน ซึ่งมีเนื้อหาเข้าข้างเหตุผลของปัญหา จะทำให้คนเราคิดทางออกได้ สามารถตัดสินใจ ในทางที่ถูกต้อง

เรื่อง ไร่บัว 5 บาท กล่าวถึงตัวละคร “ผม” เห็นชาวบ้านหลายคนตีดา “ไร่บัว” อยู่ปากซอย เพราะว่า “ไร่บัว” แอบกินของไหว้ ซึ่งเป็นของไหว้ที่ชาวบ้านเอามาให้เจ้าพ่อตันไทรขอความโชคดี ชาวบ้านโกรธมาก ตัวละครเห็น “ไร่บัว” น่าสงสาร จึงไปคุยกับชาวบ้าน ให้ชาวบ้านปล่อย “ไร่บัว” ดังตัวอย่าง

“อากาศร้อน สถานการณ์ตรงหน้าร้อนระอุไม่แพ้กัน ยืนชั่งใจ อยู่นาน ในที่สุดผมก็เอ่ยขึ้นว่า “ปล่อยมันไปเถอะนะพี่ มันไม่รู้เรื่อง

ทรอก และมันก็คงจะหิวจริง ๆ ไม่อย่างนั้นคงไม่กล้าทำแบบนี้ทรอก  
ครับ”

จอมหันมามองหน้าผม หันไปมองทางเจ้เง็ก ก่อนจะมองหน้า  
ใครต่อใครเหมือนจะขอความเห็นว่าคุณควรทำตามคำผมหรือไม่

“นะพี่ ปล่อยมันไปเถอะ”

เจ้เง็กพยักหน้า มือของจอมจึงยอมละจากท่อนแขนของไอ้บ้า  
ห้าบาท ลังเกตเห็นจอมเช็ดมือของตัวเองกับเสื้อที่สวมอยู่ ทำราวกับ  
เขาเพิ่งไปแตะต้องสิ่งสกปรกน่ารังเกียจมากก็มีปาน ไอ้บ้าวิ่งร้องไห้หาย  
เข้าไปในซอย”

(ไอ้บ้า 5 บาท. 2552 : 224)

จากตัวอย่างที่ยกมา ตัวละครใช้วิธีการใช้วาจาแก้ปัญหาชาวบ้านกับคนบ้า สะท้อนให้เห็น  
ภาพสังคมไทยว่า คนในสังคม เมื่อพบปัญหา การใช้วาจา การคุยกันอย่างมีเหตุมีผล จะทำให้คนใน  
สังคมเข้าใจซึ่งกันและกันมากขึ้น ลดความเครียด แก้ปัญหาอย่างสงบดี

เรื่อง เทียนสัมพันธ์ กล่าวถึงตัวละคร “ผม” เกิดในครอบครัวที่ร่ำรวย บิดาอยากให้ “ผม”  
ไปเรียนต่อที่ต่างประเทศ กลับมาทำงานที่บริษัทตัวเอง “ผม” ไม่ยอมไป “ผม” คิดว่าจะไปค้นหาสิ่งที่  
ตัวเองชอบ จึงย้ายออกจากบ้าน ไม่ค่อยคุยกับบิดา พอได้ยินอธิบายของ “ป้า” ซึ่งเป็นผู้หญิงวัยกลาง  
ที่เป็นเพื่อนบ้านของ “ผม” “ผม” จึงเริ่มเข้าใจความคิดของบิดา และตัดสินใจกลับบ้าน ดังตัวอย่าง

“ถ้าอยากให้อ่านใจกว้าง คุณเองก็อย่าใจแคบกับพ่อนักสิ ได้ฟัง  
แค่นี้ก็รู้แล้วว่าคุณพ่อนะรักคุณมากแค่ไหน สิ่งที่เขาพูดออกมา ที่มัน  
เหมือนบีบคั้นคุณนั้น บางทีอาจจะไม่ได้หมายความอย่างที่  
ตีความหมายจากคำพูดของเขาก็ได้ คุณจะเอาอะไรกับภาษาละ มัน  
รองรับความคิดเราไม่ได้ทั้งหมดทรอก คุณเองก็เคยไม่ใช่หรือที่คิดแบบ  
นั้น แต่พอเรียงคำเป็นประโยคพูด กลับคลุมเครือในเจตนาซะนี่ อย่าง  
ตอนที่พ่อคุณบอกว่า ถ้าไอ้สิ่งที่คุณค้นหา มันมาให้คุณเห็นตอนที่  
พ่อคุณตายไปแล้วนั้น มันจะมีประโยชน์อะไร จริง ๆ เขาอาจจะกำลัง  
หมายถึงสิ่งที่คุณค้นหา คุณอาจจะไม่มีวันเจอมันเลยตลอดชีวิตของคุณ  
ซึ่งถ้าเป็นอย่างนั้นก็เท่ากับว่า คุณจะเหนื่อยมากเมื่อชีวิตเดินทางไปถึง  
นั่นปลาย ป้าว่าเขาเป็นห่วงคุณนะ ไม่ใช่เขาเป็นห่วงตัวเองทรอก”

(เทียนสัมพันธ์. 2548 : 115)

จากตัวอย่างที่ยกมา ตัวละครมีความขัดแย้งกับบิดาในเรื่องการดำเนินชีวิตในอนาคต  
ตัวละครไม่เข้าใจความคิดของบิดา พอมีคนมาใช้วาจาวิเคราะห์คำพูดของบิดาให้ตัวละคร ทำให้  
ตัวละครมีความคิดต่าง ๆ จึงตกลงกลับบ้าน สะท้อนให้เห็นภาพสังคมว่า ปัญหาครอบครัวที่บิดา

มารดาถูกลูกไม่เข้าใจคำพูดกัน เพราะว่าคำพูดของคนบางไม่สามารถแสดงความคิดของคนอย่างถูกต้องชัดเจน และการคุยกับผู้ที่มีประสบการณ์ในชีวิต วิเคราะห์อย่างมีเหตุผล จะทำให้ปัญหาลดลง

เรื่อง เรื่องเล่าชาวบังฉิม กล่าวถึงตัวละคร “อู๋” อาศัยอยู่กับบิดาและแม่เลี้ยง เพราะว่ามารดาสร้างครอบครัวใหม่ พอมารดาอายุมากแล้ว อาศัยอยู่คนเดียว มีโรคติดตัว ดูแลตัวเองไม่ได้ พี่ ๆ ก็ตกลงให้ “อู๋” ดูแลมารดา แต่มารดามีนิสัยในชีวิตไม่เหมือนกับ “อู๋” โดยเฉพาะในเรื่องซบถ่ายมารดาไม่ให้ “อู๋” ช่วย แต่กลับทำให้ “อู๋” ทำงานเหนื่อยและวุ่นวายมาก ปัญหาที่ “อู๋” แก้ไขไม่ได้ แต่ทุกซื่งใจมาก จึงโทรหาเพื่อนสนิท แคเล่าเรื่องให้ฟัง มาลดความทุกซื่งใจ ดังตัวอย่าง

“มึงมีธุระอะไรวะอู๋”

“ก็ไม่มีอะไร กูอยากจะเล่าเรื่องแม่กู ให้มึงฟัง...แค่ออยากเล่าให้ฟังเท่านั้นนะ ไม่ใช่ตัวกูมีปัญหา คือ กูไม่รู้จะเล่าเรื่องให้ใครฟังดี...มันเป็นเรื่องของแม่ ไม่อยากจะไปบอกใคร กูเห็นว่าคุณสนิทเหมือนคนในครอบครัว กูเลยว่าจะต้องพูดออกมาบ้าง ...

ไม่งั้นกูต้องกลุ้มใจตายแน่ๆ...”

(เรื่องเล่าชาวบังฉิม. 2548 : 170)

จากตัวอย่างที่ยกมา ตัวละครมีความทุกซื่งใจในเรื่องครอบครัว ตัวละครแก้ปัญหาไม่ได้ จึงใช้วิธีการใช้วาจาเล่าให้เพื่อนฟัง มาลดความทุกซื่งใจนี้ สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า ในชีวิตประจำวัน เมื่อพบปัญหาชีวิตบางอย่างที่ไม่มีทางแก้ไข การคุยกับเพื่อน การเล่าให้คนอื่นฟัง หรือบ่นให้เพื่อนฟัง ถึงแม้ว่าไม่มีข้อเสนอแนะหรือไม่มีทางแก้ไขปัญหาโดยตรง แต่การเล่าให้คนอื่น วิธีนี้ จะทำให้คนเราสบายใจมากขึ้น ลดความเครียดความทุกซื่งใจในจิตใจให้น้อยลง

สรุปได้ว่า การแก้ไขปัญหาคือความขัดแย้งด้วยวิธีการใช้วาจา ในเรื่องสั้นรางวัลสุภาวเทวกุลฯ พ.ศ. 2546–2556 มีทั้งหมด 8 เรื่อง ตัวละครแก้ปัญหาด้วยวิธีนี้ จะเล่าปัญหาให้คนอื่นฟัง เพื่อลดความเครียดทางอารมณ์ หรือได้รับคำพูดสั่งสอนตักเตือนจากผู้อาวุโสหรือผู้มีประสบการณ์มาก หรือให้การพูดอ่อนน้อม ขอร้อง มาทำให้ปัญหาหรือความขัดแย้งหมดไปหรือลดน้อยลง

#### 4.2.2 การฆ่าตัวตาย

การแก้ปัญหาด้วยการฆ่าตัวตาย วิธีนี้ตัวละครจะหลีกเลี่ยงปัญหา แก้ปัญหาด้วยการกำจัดตัวเอง เพื่อให้ตัวเองหลุดพ้นออกจากสภาพที่ไม่พึงปรารถนา

เรื่อง สีนวล กล่าวถึงตัวละคร “สินวล” เป็นเด็กหญิงที่มารดาเสียชีวิต “ตาม้วน” บิดาของสินวลชอบดื่มเหล้าและติดยาเสพติด “สินวล” ต้องช่วยงานชาวบ้าน ชีวิตยากจนลำบาก พอบิดาดื่มเหล้าติดยาเสพติด จึงข่มขืน “สินวล” ทำให้สินวลทุกซื่งใจอย่างมาก “สินวล” ต้องปิดความลับนี้ไว้ จึงจมน้ำตาย ดังตัวอย่าง

“ในช่วงเวลาที่เรารู้อยู่เล่นกันอย่างร่าเริง สินวลกลับหมองหม่นและเซื่องซึมลงทุกครั้งทีพบเจอกัน

ไม่มีใครพบสึนวลอีกเลย ตาม้วนขอแรงชาวบ้านออกตามได้  
สองวันก็ยังไม่เจอ อีกสามวันต่อมาก็มีคนพบเธอ คำหน้าในบึงนั้น  
ห่างจากต้นโคกไปไม่มาก”

(สินวล. 2552 : 179)

จากตัวอย่างที่ยกมา เนื่องจากตัวละครมีความทุกข์ในจิตใจอย่างแรง จนไม่อาจทนอยู่ได้  
ตัวละครใช้วิธีฆ่าตัวตาย หลีกเลี่ยงปัญหา สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า เมื่อคนพบปัญหาหรือสิ่ง  
เลวร้าย ซึ่งสิ่งนี้เป็นเรื่องที่อดทนไม่ได้และแก้ไขไม่ได้ ความทุกข์ใจนี้จะทำให้คนเรามีวิธีการแก้ปัญหาที่  
ไม่เหมาะสมมาพันปัญหานี้ เช่นฆ่าตัวตาย และการแก้ปัญหานี้จะทำให้ครอบครัวและคนรอบ ๆ ไม่มี  
ความสุข

เรื่อง ต้นไม้ของจำเรื่อง กล่าวถึงตัวละคร “เธอ” อยู่กับบิดา “ผม” “ผม” เป็นตำรวจต่ำต้อย  
มีเงินเดือนน้อย ต้องทำงานหนัก เพื่อให้ “เธอ” เรียนที่โรงเรียนดี ๆ แต่ “เธอ” นาน ๆ ไม่ได้เจอ  
“ผม” เพราะว่า “ผม” มัวแต่ทำงาน ไม่ค่อยกลับบ้าน “เธอ” จึงติดยาเสพติด เพื่อหายความเสียใจ  
“ผม” รู้ว่าลูกติดยาจึงบังคับส่งไปที่โรงพยาบาล แต่ “เธอ” ทุกข์ใจเป็นอย่างมากแล้ว จึงฆ่าตัวตาย  
ดังตัวอย่าง

“ผมพาเธอไปรักษาตัวที่โรงพยาบาลอยู่หลายเดือน หลังจากนั้น  
นั้นผมก็รับเธอกลับมาพักฟื้นที่บ้าน อาการทางกายของเธอดีขึ้น  
เล็กน้อย แต่อาการทางใจกลับทรุดลงไปกว่าเดิมเสียอีก เธอบอกผมว่า  
เบื่อบ้านที่เงียบเหงา เกลียดพ่อที่ทำงานอย่างผม เธออยากอยู่กับเพื่อน  
ถวิลหาบรรยากาศอันครื้นเครง และเธอก็ยังตัดขาดจากเจ้าชายนั่น  
ไม่ได้ ทุกครั้งที่ร่างกายเพรียกหามัน เธอจะร้องครวญครางและทรนทุ  
รายไร้สติเหมือนคนบ้า ผมจะต้องขังเธอไว้ในห้องนอน คอยดูแลไม่ให้  
คลาดสายตา แต่ผมแค่ขังเธอได้เพียงแค่วางกายเท่านั้น เพราะจิตใจ  
ของเธอได้โอบบินไปอยู่กับมันอย่างไม่มีทางจุดรั้งกลับคืนได้ ในที่สุดฤดู  
หนาวปีนั้น เธอก็หนีจากผมไป...ด้วยการฆ่าตัวตาย”

(ต้นไม้ของจำเรื่อง. 2548 : 85)

จากตัวอย่างที่ยกมา ตัวละครมีความขัดแย้งกับบิดา เนื่องจากตัวเองติดยาเสพติด แต่บิดาขัง  
ไว้ในโรงพยาบาล ไม่ให้ใช้ยาเสพติด ตัวละครต้องเผชิญปัญหา จึงฆ่าตัวตายเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหา  
สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า ปัญหาความขัดแย้งครอบครัวเกิดจากบิดามารดาไม่มีเวลาอยู่กับลูก  
ได้ ทำให้ลูกมีความทุกข์ทางร่างกายและจิตใจ ปัญหาทางร่างกายหมดไปได้ แต่ปัญหาความขัดแย้งใน  
จิตใจเมื่อแก้ไขไม่ ลูกจะมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมมาหลีกเลี่ยงปัญหา พันความทุกข์ เช่น การฆ่าตัวตาย  
จะทำให้บิดามารดาไม่มีความสุข ครอบครัวไม่มีความสุขไปด้วย



สรุปได้ว่า การแก้ไขปัญหาของความขัดแย้งด้วยวิธีการฆ่าตัวตาย ในเรื่องสั้นรางวัลสุภาวเทวกุลฯ พ.ศ. 2546-2556 มีทั้งหมด 2 เรื่อง ตัวละครที่ใช้วิธีนี้เป็นเด็กหญิงและผู้หญิง เพราะเด็กหญิงและผู้หญิงเป็นกลุ่มที่อ่อนแอ ถูกทำร้ายง่าย ตัวละครที่ใช้วิธีนี้คือตัวละครที่อดทน ความทุกข์ทางจิตใจไม่ได้ และไม่มีทางแก้ไข ตัวละครที่ใช้วิธีนี้ มักจะมีปัญหากับคนใกล้ชิด ครอบครัว ทำให้ตัวละครไร้ที่พึ่งหรือขาดดูแล ตัวละครไม่สามารถหนีพ้นจากปัญหาได้

#### 4.2.3 การแสวงหาข้อมูล

การแก้ปัญหาด้วยวิธีการแสวงหาข้อมูล ตัวละครจะเสาะแสวงหาข้อมูลหรือคำแนะนำต่าง ๆ จากผู้อื่น เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหา เช่น การติดตามและสังเกตสิ่งรอบตัว การสอบถามข้อมูลจากคนอื่น ก็ถือเป็นการแสวงหาข้อมูล

ในเรื่อง อาทิตย์กลับบ้าน กล่าวถึง ตัวละคร “อาทิตย์” เกิดในครอบครัวที่เคยรวยมาก่อน หลังจากร้านของตัวเองปิดแล้ว “พ่อ” และ “แม่” ปล่อยให้บ้านให้ธนาคาร “อาทิตย์” จึงเรียนที่กรุงเทพฯ ไม่เคยกลับบ้านที่ “พ่อ” และ “แม่” บอกว่ากำลังสร้างอยู่ จนถึง “พ่อ” เสียชีวิต “อาทิตย์” กลับบ้านของ “แม่” เห็น “แม่” อยู่ชนบท งานศพ “พ่อ” ก็ไม่ดี “แม่” ยังทำอาชีพช่าง “อาทิตย์” เห็นการเปลี่ยนแปลงของ “แม่” จึงมีความคิดที่ว่าไม่ใช่แม่ของ “อาทิตย์” บ้านของ “แม่” ก็ไม่ใช่บ้านของ “อาทิตย์” “อาทิตย์” จึงเกิดปัญหาของความขัดแย้ง ในที่สุด “อาทิตย์” บอกความรู้สึกนึกคิดของตัวเองให้ “แม่” ทราบ “แม่” จึงมีการกระทำและพฤติกรรม ทำให้ “อาทิตย์” คลี่คลายความขัดแย้งของตัวเอง ดังตัวอย่าง

“ที่นี่คือบ้านของเรา” แม่เป็นฝ่ายเริ่มบทสนทนา

อาทิตย์ หันไปมองหน้าแม่เพราะไม่ทันตั้งตัวมาก่อน แม่ขยับตัวอย่าง ยากลำบาก หันมามองหน้าอาทิตย์

“พอหนูกลับมา ที่นี่ก็ไม่ใช่บ้านของหนู ... แม่รู้ว่าหนูไม่ชอบที่นี่ ไม่ชอบคนที่นี่ แต่ที่นี่คือบ้านของแม่...”

แม่ค่อย ๆ เอื้อมมือมาลูบหัวของอาทิตย์ ใจของอาทิตย์เต้นเร็วขึ้นผิดจังหวะฉับพลันก็รู้สึกร้อนที่หน้า แม่พยายามมองตาอาทิตย์ แต่เขาเสไปมองต้นมะยมที่อยู่หน้าบ้าน หวังให้ภาพของต้นมะยมชำระล้างอารมณ์ประหลาดที่เกิดขึ้นในตอนนี อาทิตย์รู้สึกแปลกใจที่เขาเพิ่งเห็นใบอ่อนแตกออกมาจากลำต้น ดูเหมือนต้นมะยมต้นนี้ไม่ยอมตายง่าย ๆ

(อาทิตย์กลับบ้าน. 2556 : 65)

จากตัวอย่างที่ยกมา ตัวละครแก้ปัญหาด้วยวิธีการถามบุคคลที่ตัวละครเกิดความขัดแย้งด้วยโดยตรง วิธีการแก้ปัญหานี้ ทำให้ตัวละครเกิดความรู้สึกนึกคิดหลากหลาย จึงเปลี่ยนความคิดเดิมของตัวเอง ในที่สุดคลี่คลายปัญหาของความขัดแย้งอย่างดี สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า ในสถานการณ์

ชีวิตครอบครัว ปัญหาความทุกข์ทางจิตใจของคนเรา สามารถแก้ด้วยวิธีการถามบุคคลที่เกิดความขัดแย้งกับเราโดยตรง จะได้รับความรู้สึกนึกคิดของสมาชิกครอบครัวอย่างดี มีประโยชน์ต่อการแก้ปัญหาของความทุกข์ทางจิตใจ

เรื่อง โสร่งสีน้ำหมาก กล่าวถึงตัวละคร “ผม” เป็นเด็กชาวมอญ เป็นคนบ้านนอก “ผม” เรียนหนังสือเก่งมาก เพราะว่า “ผม” อยากเรียนมหาวิทยาลัยที่กรุงเทพฯ อยากหลีกเลี่ยงหนีการเป็นชาวมอญ พอ “ผม” เรียนที่กรุงเทพฯ แต่ยังไม่เข้าสังคมไทยไม่ได้ พอ “ผม” อยู่ในวัดมอญ เห็นพระมอญ เรียนรู้วัฒนธรรมมอญ แก้ปัญหาได้ ดังตัวอย่าง

“ที่ผ่านมา ผมสัมพันธ์กับคนในวัดอย่างฉาบฉวยเต็มที่ ต่างคนต่างอยู่ เมื่อผมเริ่มมองคนและสิ่งต่าง ๆ รอบข้าง ผมสังเกตเห็นว่าวัดที่ผมอยู่และชุมชนโดยรอบเคยเป็นวัดและชุมชนมอญ สร้างมาแล้วตั้งสองร้อยกว่าปี มีความสำคัญต่อราชสำนักอย่างยิ่งที่ผ่านมาในประวัติศาสตร์จวบจนปัจจุบัน แม้ทุกวันนี้ชุมชนและวัดได้กลายเป็นไทย แต่ยังมีพระมอญจำพรรษาอยู่ไม่เคยว่างเว้น พระมอญวัดเรามาจากหลายจังหวัด มีหน้าที่สวดพระปริตรในวงหลวงทุกวันพระ ... ในวัดมีเด็กวัดที่เป็นมอญร่วมยี่สิบคน ทันทีที่ผมพูดคุยกับใครด้วยภาษาของเราอย่างไม่ต้องเสแสร้งปิดบัง ผมเกิดความรู้สึกสบายใจเหมือนกับว่าที่นี่เป็นบ้านอีกหลัง ”

(โสร่งสีน้ำหมาก. 2552 : 214)

จากตัวอย่างที่ยกมา ตัวละครมีความขัดแย้งในจิตใจตัวเองไม่อยากจะยอมรับการเป็นชาวมอญ ด้วยวิธีการแสวงหาข้อมูล เรียนรู้วัฒนธรรมมอญมากขึ้น ตัวละครจึงยอมรับการเป็นชาวมอญและเข้าใจความคิดของบิดา สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า เมื่อคนพบปัญหา เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ จะทำให้เรามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสถานการณ์มากขึ้น สามารถแก้ปัญหอย่างดี

เรื่อง นักอ่านรุ่นใหม่ใจจริง กล่าวถึงตัวละคร “หนู” เป็นนักอ่านของศรีบูรพา กุหลาบ สายประดิษฐ์ “หนู” มีข้อสงสัยในจิตใจว่า จะไปช่วยเหลือคนที่อยู่รอบ ๆ คนที่รู้จักอย่างเดียว หรือจะไปช่วยคนที่ไม่รู้จัก คนแปลกหน้า เมื่อ “หนู” ได้อ่านงานเขียนของ ศรีบูรพา จึงตัดสินใจได้ ดังตัวอย่าง

“แต่สุดท้าย เมื่อหวนระลึกถึง “จนกว่าเราจะพบกันอีก” และ “ขอแรง น้อยเถอะ” หวนไปหวนมาอยู่หลายหวน หยิบขึ้นมาอ่านอีกหลายตลบ ก็ทำให้หนูคิดได้

คิดว่าหนูมีชีวิตอยู่ได้อย่างไม่เดือดร้อนและอย่างสวยพริ้งมาตลอดสามสิบปีนี้ก็เพราะผลจากการกระทำของ “เพื่อนมนุษย์” เพื่อนมนุษย์ผู้ซึ่งถือกำเนิดมาพร้อมกับร่างกายและแรงแห่งน้ำใจผู้

ลำแดงแรงอันทรงคุณค่า ผู้ผลักดันให้อารยธรรมแห่งโลกหมุนไปบน  
หนทางอันรุ่งเรืองและสงบสุข”

(นักอ่านรุ่นใหม่ใจจริง. 2548 : 43)

จากตัวอย่างที่ยกมา ตัวละครมีความขัดแย้งในจิตใจตัวเองว่าจะไปช่วยเหลือคนที่ไม่รู้จักร  
หรือไม่ พอตัวละครอ่านหนังสือ แสวงหาข้อมูล ได้ข้อคิดหรือความคิดจากหนังสือ จึงตัดสินใจว่าต้อง  
ช่วยคนที่ไม่รู้จักร สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า เมื่ออยู่ในสถานการณ์เมื่อพบปัญหาจิตใจ คนเราจะ  
อ่านหนังสือที่เข้าข้างหรือแสวงหาข้อมูลที่ให้ข้อคิดหรือความคิด จะช่วยคนเราตัดสินใจตัวเอง  
แก้ปัญหาอย่างดี

สรุปได้ว่า การแก้ไขปัญหาคือความขัดแย้งด้วยวิธีการแสวงหาข้อมูล ในเรื่องสั้นรางวัลสุภาว  
เทวกุลฯ พ.ศ. 2546-2556 มีทั้งหมด 3 เรื่อง มักจะใช้ในสถานการณ์ที่ตัวละครจะเสาะแสวงหาข้อมูล  
หรือคำแนะนำต่าง ๆ จากผู้อื่นหรือสิ่งแวดล้อม เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหา

#### 4.2.4 การใช้พฤติกรรม

วิธีการแก้ปัญหาคือการใช้พฤติกรรม ตัวละครจะแก้ปัญหาที่ตนประสบอยู่ด้วย การลงมือทำ  
สิ่งต่าง ๆ ที่ต้องการด้วยตัวเองหลังจากขอความร่วมมือจากผู้อื่นแล้วไม่มีผู้ใดยอมร่วมมือด้วย หรือ  
ภายหลังจากที่ตัวละครนั้น ๆ ไม่มีผู้ช่วยเหลือและสนับสนุนคนอื่นอีก ดังนี้

เรื่อง หมาของเธอกับหมาของฉัน กล่าวถึง ตัวละคร “คุณนาย” เลี้ยงหมาไฮโซตัวหนึ่ง ชื่อว่า  
“เจ้าพีช” “เจ้าพีช” เป็นหมาฝรั่งพันธุ์ลาบราดอร์รีทรีฟเวอร์ เป็นหมาราคาแพง “เจ้านาย” ชอบ  
หมา “เจ้าพีช” มาก ดูแลอย่างดีมาก “กะจา” เป็นหมาวัด หมาสองตัวนี้มักจะเล่นกัน “เจ้าพีช”  
อยากสัมผัสกับ “กะจา” เมื่อ “คุณนาย” รู้แล้วจึงไม่ยอมให้ “เจ้าพีช” สัมผัสกับ “กะจา”  
“เจ้าพีช” จึงหงุดหงิด ไม่กินไม่นอน “คุณนาย” เอาหมาไฮโซตัวอื่นมา “เจ้าพีช” ก็ไม่เอา ในที่สุด  
“คุณนาย” จึงมีพฤติกรรม ดังตัวอย่าง

คุณนายจัดการโทรศัพท์ติดต่อฟาร์มเพาะพันธุ์สุนัขเพื่อให้เจ้า  
พีชได้ปลดปล่อย ทำให้มันหายหน้าไปจากบ้านและเพื่อนคู่หูของมัน  
หลายวัน

... ..

สงกรานต์ใกล้เข้ามา อารมณ์รักของเจ้าพีชกลับมาเป็นปกติ  
ฤดูกาลเวียนเปลี่ยนทำให้อารมณ์ความรู้สึกคืนมาปกติอย่างเก่า  
กลับมากินข้าวปลาอิ่มถ้วนสมบูรณ์ดีเช่นเดิม

(หมาของเธอกับหมาของฉัน. 2556 : 46)

จากตัวอย่างที่ยกมา ตัวละครมีการกระทำตามความรู้สึกของตัวเอง และใช้วิธี การบังคับทำ  
ให้สิ่งที่มีปัญหาหรือมีความขัดแย้งหายไป สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า ในสถานการณ์บาง

สถานการณ์ คนเราใช้วิธีการกระทำ การบังคับสิ่งอื่น มาคลี่คลายความขัดแย้งหรือปัญหา ใช้เวลาและการห่างไกล ทำให้ความขัดแย้งของเรื่องหรือปัญหาของเรื่องหายไป

เรื่อง หญิงหม้ายในทุ่งข้าวสีเหลือง กล่าวถึง ตัวละคร “พระหนุ่ม” เดินในทุ่งข้าวสีเหลือง เห็นทางงวงในสีแดงในทุ่งข้าว และพบ “หญิงหม้าย” ที่สวยกำลังมีเพศสัมพันธ์กับ “คนบ้า” ในทุ่งข้าว “พระหนุ่ม” รู้สึกผงะหัวใจสะท้าน “พระหนุ่ม” มีการกระทำ ดังตัวอย่าง

พระหนุ่มก้าวเขาไปหลบร้อนซ่อนตัวในกุฎิ ได้ยินเสียงบาง  
เสียงเล็ดรอดออกมาถึงกระชั้นยากแยกกว่านั้นคือการหลุดพ้นจากตัวตน  
ไปเป็นหนึ่งกับธรรมชาติรอบข้าง หรือการหมกอยู่ในภวังค์แห่งความ  
เป็นมนุษย์ผู้มีเลือดเนื้ออันสมบูรณ์

(หญิงหม้ายในทุ่งข้าวสีเหลือง. 2556 : 155)

จากตัวอย่างที่ยกมา ตัวละครพบความอยากของตัวเอง แต่เมื่อความอยากนี้มีความขัดแย้งกับฐานะของตัวเอง ตัวละครต้องหาวิธีลดความอยากนี้ลง ต้องทำตามหน้าที่ ตามฐานะและบทบาทสะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า ในสถานการณ์บางสถานการณ์ คนเรามีความอยาก ที่ขัดแย้งกับคนเรา อาจจะเป็นความอยากที่ผิดกับหน้าที่ หรือความอยากที่ขัดแย้งกับคุณธรรมหรือจริยธรรม ในขณะนี้ คนเรามักจะพยายามลดความอยากนี้ลง ทำตามหน้าที่ ฐานะ หรือทำตามคุณธรรมจริยธรรม

เรื่อง เด็กแว้น กล่าวถึง ตัวละคร “ภานุ” มีเพื่อนบ้านครอบครัวหนึ่ง ซึ่งลูกเป็นเด็กแว้น ทุกคืนตัวละครต้องตื่นมาเพราะเสียงดังของมอเตอร์ไซด์ ตัวละคร “ภานุ” จึงทุกข์ใจมาก เมื่อเห็นเด็กแว้นเกิดอุบัติเหตุในตอนกลางคืน ไม่มีใครรู้ ตัวละครไปช่วยชีวิตเด็กแว้น แต่เด็กแว้นยังไม่ปรับตัวออกจากโรงพยาบาลแล้วยังขี่มอเตอร์ไซด์เหมือนเดิม เกิดเสียงดังเหมือนเดิม ตัวละครจึงตกลงไปแก้ปัญหาด้วยตัวเอง ไปไขนอตให้หลวม ให้เกิดอุบัติเหตุอีกครั้ง จะไม่เกิดเสียงดังอีก ดังตัวอย่าง

“เขาใช้จิ้งหะที่ไม่มีใครอยู่ แอบเข้าไปไขนอตให้หลวม เมื่อไต่  
ป้อมซีร้อออกไปซิ่งกับพวกพ้องอีกครั้ง จิ้งหะที่เร่งเครื่องแรงเข้าไม่  
นานอะไหล่ก็คงหลุด กลายเป็นอุบัติเหตุอีกครั้ง คราวนี้อาจไม่โชคดีมี  
คนทำผิดพลาดช่วยชีวิตมันอย่างที่เขาคเคยทำ”

(เด็กแว้น. 2556 : 233)

จากตัวอย่างที่ยกมา ตัวละครแก้ปัญหาระหว่างตัวเองกับเด็กแว้น ด้วยวิธีพฤติกรรมของตัวเอง ตัวละครมีความต้องการให้สิ่งที่เกิดปัญหาไกลจากตัวเองไป เมื่อวิเคราะห์แล้วตัวละครตกลงมือแก้ปัญหาเอง สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า ในสังคมไทย มีกลุ่มคนเห็นแต่ผลประโยชน์ของตัวเอง เมื่อมีคนทำให้ตัวเองสูญเสีย ก็มีพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้อง เช่น ทำร้ายคนที่สร้างปัญหาให้ตัวเอง

เรื่อง กล้วยหอมในร้านไก่เคเอฟซี กล่าวถึงตัวละคร “จูรี” และ “เป่า” เป็นสามีภรรยาที่ปลูกผลไม้ แต่ช่วงนั้นผลไม้ราคาถูกลงมากและขายยาก ผลไม้ที่สุกแล้วส่วนใหญ่ทิ้งไป ครอบครัวไม่มีกำไร

ลำบากมาก “จรี” จึงตกลงไปติดต่อกับร้านขายผลไม้ ซึ่งให้ราคาถูกมาก ๆ มาช่วยครอบครัวพ้นความทุกข์นี้ได้ ดังตัวอย่าง

“ ‘จรี’ ไปขายที่บ้านดอนซีพี” จรีหมายถึงในตัวจังหวัด  
สุราษฎร์ธานี ร้านที่จรีว่าเป็นร้านขายผลไม้ซึ่งอยู่ติดกับบ้านญาติของ  
นางตรงหน้าตลาดสดเทศบาล  
“ให้เท่าไรก็ช่างมัน ดีกว่าทิ้งให้ไถ่กิน” จรีสรุปเพราะไม่ยาก  
คิดให้ปวดหัว”

(กล้วยหอมในร้านไถ่เคเอฟซี. 2548 : 15)

จากตัวอย่างที่ยกมา ตัวละครพบปัญหาผลไม้ขายไม่ได้ ร้านที่รับผลไม้ให้ราคาถูก ๆ ตัวละครแก้ปัญหาด้วยการใช้พฤติกรรม พิจารณาปัญหาอย่างมีเหตุผล ตัดสินใจขายให้ร้าน สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า เมื่ออยู่ในภาวะที่ต้องตัดสินใจ คนเราต้องใช้ความคิด ประสบการณ์ของตัวเอง ให้ตัดสินใจเลือกทางที่ถูกที่เหมาะสมที่สุด

เรื่อง ไม้เท้า กล่าวถึงตัวละคร “ชายชรา” เป็นผู้อาวุโส อาศัยกับลูกชาย ลูกสะใภ้และหลาน อยู่ในบังกะหลังใหญ่โต แต่ทั้งครอบครัวไม่มีใครเอาใจใส่ “ชายชรา” เลย ให้ “ชายชรา” อยู่หลังห้องครัว “ชายชรา” กินแต่อาหารเหลือ อยู่อย่างลำบาก “ชายชรา” รู้สึกทุกข์ใจมาก จึงตัดสินใจหนีออกจากบ้านคนเดียว ดังตัวอย่าง

“สายแล้ว...ชายชราอาบน้ำอาบท่า...สวมเสื้อผ้าชุดเดิม เอา  
ผ้าขาวม้าพาดไหล่ กินอาหารที่เหลือจากเจ้าของบ้านไปเพียงเล็กน้อย  
คล้ายกลัวสิ้นเปลืองจนเด็กรับใช้กินไม่อิ่มท้อง...เดินออกจากห้องครัว  
ไม้เท้าในมือยังคงทำหน้าที่พยุงยืน ประคองประคองไปทุกก้าวให้ยก  
ย่างเดินได้อย่างมั่นคง... พันธะเงาของบ้านหลังใหญ่อย่างเงียบเชียบ...  
ชายชราเบี่ยงตัวผ่านช่องประตูรั้วที่ยังเปิดค้างไว้โดยไม่ต้องออกแรง  
เข็น ประตูเหล็กบานใหญ่อันหนักอึ้ง...พ้นจากสถานะผู้อาศัยในอาณา  
บริเวณบ้านนี้แล้ว...”

(ไม้เท้า. 2548 : 157)

จากตัวอย่างที่ยกมา ตัวละครมีความทุกข์ใจที่ลูกหลานไม่ดูแล ตัวละครจึงแก้ปัญหาด้วยพฤติกรรมของตัวเอง หนีออกจากบ้านคนเดียว สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่าในปัญหาครอบครัว ความทุกข์ทางจิตใจจะทำให้คนเราเจ็บปวดแรงแกว่าความทุกข์ทางร่างกาย จะทำให้คนในครอบครัวไม่มีความสุข มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่นหนีออกจากบ้าน เพื่อพ้นความทุกข์ครอบครัวได้

เรื่อง ลานรักดาราไพร กล่าวถึงตัวละคร “ข้าพเจ้า” เป็นพราน มีอาชีพฆ่าสัตว์ไปขาย “ข้าพเจ้า” วางแร้ว รอสัตว์ต่างๆมากินน้ำและจับสัตว์ แต่เมื่อในช่วงการรอคอยสัตว์มากินน้ำ

“ข้าพเจ้า” เห็นความสวยงามของสัตว์ต่าง ๆ โดยธรรมชาติมาก “ข้าพเจ้า” จึงมีความขัดแย้งในใจ ในที่สุด “ข้าพเจ้า” ปล่อยสัตว์ต่าง ๆ ไป ดังตัวอย่าง

“ถอนหายใจเฮือก นึกสมเพชตัวเอง ที่เสพความวิบัติของ  
ดาราไฟร์เป็นภักษาหาร จึงปลุกสำนึกดั่งมที่ยังหลงเหลืออยู่บ้าง เข้า  
มาชบหน้าอกบอบบาง สองฝ่ามือหยาบกระดานแหวกหน้าซุ้ม เดิม  
ข้ามร่องดินโป่ง ลัทธิล่าเงินจับรวบขาพ่อนกยีนโซซัดโซเซ ปลดบ่วงแล้ว  
พันเดือยยาว โยนพ่อนกบินข้ามกิ่งไม้แห้ง

“มีงรอดภัยพรานเด้อ อย่ามากินน้ำ กินโป่งที่นี้อีก”

(ลานรักดาราไฟร์. 2548 : 186)

จากตัวอย่างที่ยกมา ตัวละครมีความขัดแย้งในจิตใจว่าจะปล่อยสัตว์เหล่านั้นไปหรือไม่ เพราะตัวละครต้องฆ่าสัตว์เลี้ยงด้วยตัวเอง เมื่อเห็นความสวยงามของสัตว์ต่าง ๆ ตัวละครจึงแก้ปัญหาด้วยวิธีพฤติกรรมของตนเอง ตัดสินใจปล่อยสัตว์เหล่านั้นไป สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่าเมื่อพบปัญหาในการตัดสินใจสิ่งอย่างใดอย่างหนึ่ง คนจะตัดสินใจด้วยความคิดต่าง ๆ เช่น การมีเมตตา

เรื่อง คนทั้งคน... กล่าวถึงตัวละคร “นายป่อง” เป็นชวานาอยู่กับภรรยา “นางละออ” และลูกสาว สามคนทำนาหนักเหน้อย แต่ชีวิตยังยากจนลำบาก ต้องกู้เงินจาก “กำนัน” คนรวยในหมู่บ้าน แต่หนี้เก่าคืนไม่หมด หนี้ใหม่เกิดมา ครอบครัวส่งเงินคืนทุกปี ชีวิตยากจน ในที่สุด “นางละออ” แอบพาลูกสาวไปอยู่กับ “กำนัน” ในตอนกลางคืน “กำนัน” จึงบอกหนี้ไม่ต้องคืนมา ดังตัวอย่าง

“ค่าคืนนี้ นายป่องได้หลับไหลไปอย่างมีความสุขที่สุดในชีวิต  
แต่มีอีกสองชีวิตที่ยังไม่ได้หลับ นางลอค่อยๆ ลูกขึ้นจากที่นอนเดินไป  
ที่มุ้งลูกสาวมะลิ และปลุกให้ลุกขึ้น ทั้งแม่และลูกต่างงมมือกันออกไปที่  
หน้าบ้านอย่างเงียบๆ

“นี่ลูก ฟังให้ดีๆ ” นางละออเอ่ยเบา ๆ “เรื่องของเรากับท่าน  
กำนัน ลูกอย่าบอกให้พ่อรู้อย่างเด็ดขาดนะ” มะลิผู้เป็นลูกสาวพยัก  
หน้าหงิก ๆ ไม่มีวาจาอื่นใดหลุดออกจากปากของเธอเลย”

(คนทั้งคน. 2546 : 40)

จากตัวอย่างที่ยกมา ตัวละครมีหนี้ที่หนัก ไม่มีความสามารถในการคืนเงิน คือปัญหาการขาดเงิน ตัวละครจึงมีพฤติกรรมอื่นมาแทนหนี้ สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า เมื่อพบปัญหาที่คนเราแก้ไขตรง ๆ ไม่ได้ คนจะหาวิธีอื่นมาช่วยลดปัญหา บางทีการกระทำที่แก้ปัญหาไม่เหมาะสม จะทำให้ครอบครัวไม่มีความสุข

เรื่อง เทียนสัมพันธ์ กล่าวถึงตัวละคร “ผม” เกิดในครอบครัวที่ร่ำรวย “พ่อ” อยากให้ “ผม” ไปเรียนต่อและทำงานที่บริษัทครอบครัว “ผม” มีความคิดของตัวเอง ไม่ยอมทำตามที่ “พ่อ” สั่งไว้

สองคนทะเลาะกันทุกวันในเรื่องนี้ “ผม” จึงตัดสินใจออกจากบ้าน “ผม” กับ “พ่อ” ต่างคนต่างอยู่  
ดั่งตัวอย่าง

“เอ็งมันก็แค่อั้วได้ก็อยากมีปัญหา”

คำของพ่อไล่หลังผมมา ในวันที่ผมเก็บกระเป๋าและยื่นบอกแม่  
ว่า ไม่ต้องห่วงหรอก จะไปอยู่คอนโดฯ เพื่อนสักพัก แล้ว “สักพัก” ของ  
ผมมันก็ล่วงเข้าปีที่สี่ในวันนี้แหละ”

(เทียนสัมพันธ์. 2546 : 110)

จากตัวอย่างที่ยกมา ตัวละครมีความขัดแย้งกับบิดา ไม่ยอมทำตามที่บิดากำหนด จึง  
แก้ปัญหาด้วยพฤติกรรมของตัวเอง ออกจากบ้าน สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า วัยรุ่นในครอบครัว  
มีความคิดของตัวเอง เมื่อพบปัญหา มักจะแก้ปัญหาด้วยตัวเอง

สรุปได้ว่า การแก้ไขปัญหาลักษณะด้วยวิธีพฤติกรรมด้วยตัวเอง ในเรื่องสั้นรางวัลสุภาว  
เทวกุลฯ พ.ศ. 2546-2556 มีทั้งหมด 8 เรื่อง เป็นวิธีที่นำมาใช้เมื่อเกิดเหตุการณ์คับขัน และตัวละคร  
ได้วิเคราะห์ปัญหามาแล้ว จึงเลือกการกระทำของตัวเองที่ดีที่สุด ดังนั้นจึงแก้ปัญหาด้วยพฤติกรรมของ  
ตัวละคร คนอื่นช่วยไม่ได้ ตัวละครต้องพึ่งตัวเอง ลงมือแก้ไขปัญหา

#### 4.3 การแก้ปัญหาด้วยการพึ่งพิงผู้อื่นหรือสิ่งอื่น

วิธีการแก้ไขปัญหาลักษณะด้วยวิธีการพึ่งพิงผู้อื่นหรือสิ่งอื่น คือ ตัวละครแก้ปัญหาด้วย  
ตัวเองไม่ได้ ต้องไปเอาอำนาจของผู้อื่นหรือเอาสิ่งอื่นมาแทรก เช่น การขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น  
หรือเอาสิ่งอื่นมาลดความเครียดลง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

##### 4.3.1 การขอความช่วยเหลือ

วิธีการแก้ไขปัญหาลักษณะด้วยการขอความช่วยเหลือ ตัวละครจะแจ้งเรื่องของตัวเองไปให้ผู้อื่นทราบ  
เพื่อให้ผู้อื่นมาช่วยเหลือตนแก้ไขสถานการณ์ปัญหา เพราะตัวละครเห็นว่าตัวละครไม่สามารถ  
แก้ปัญหาตามลำพัง โดยมากตัวละครจะขอความช่วยเหลือหรือใช้ตัวละครที่ใกล้ชิดกับตนทางใดทาง  
หนึ่ง ซึ่งอาจจะเป็นพ่อแม่ ญาติพี่น้อง หรือเพื่อนสนิท ดังนี้

ในเรื่อง ซีซีโนซอร์ส กล่าวถึงตัวละคร “น้อย” มีลูกชายที่ไม่ชอบขีดเขียน หลงใหลในการ  
ลากเส้น ลากเส้นไม่รู้เบื่อ วาดทั้งวัน แทบไม่สนใจของเล่นอย่างอื่นเลย ไม่ยอมกินไม่ยอมนอน “น้อย”  
ต้องบังคับให้หยุด “น้อย” เป็นห่วงลูกจะเป็นเด็กที่มีปัญหา เขียนตัวหนังสือไม่เป็น จึงไปปรึกษากับ  
“ป้า” ของ “ซีซี” ซึ่งเป็นครู ดังตัวอย่าง

“แล้วรีบให้เขียนตัวหนังสือไปทำไม วิทยานานี่เขาไม่สนุกกับ  
การเขียนตัวเลขตัวหนังสือหรอก” ป้าค่อนข้างจะเข้าใจความต้องการ  
ของซีซี

“แล้วจะให้ซีตเขียนเส้นยุ่ง ๆ ไปทำไมละ” แม่พูดกลางขมวด  
คิ้วหน้าย่งที่ซีตทำไม่ได้ตั้งใจตัวเอง

“มันมีประโยชน์มาก รู้ไหม”

“น้อยไม่เข้าใจเลยจริง ๆ ”

“ให้ซีตซีตเขียนพวกเส้นนี้มาก่อน ต่อไปเขาจะเขียน  
ตัวหนังสือตัวเลขได้เองแหละ”

“น้อยไม่เห็นว่าจะเกี่ยวกับลัคนิด”

“เกี่ยวสิ เกี่ยวอย่างมากด้วย” ป้าของซีตพูดเสียงดัง “ถ้าน้อย  
รู้จักสังเกต การวาดเส้นพวกนี้จะช่วยทำให้กล้ามเนื้อมือ กล้ามเนื้อนิ้ว  
แข็งแรงขึ้น การเคลื่อนไหวของข้อมือข้อนิ้วคล่องแคล่วขึ้น ทั้งหมด  
ช่วยหมุนขวา การบังคับมือก็มั่นคงขึ้น...”

(ซีตโนซอร์ส. 2556 : 72-73)

จากตัวอย่างที่ยกมา ตัวละครมีความคิดว่าลูกมีปัญหา จึงขอความช่วยเหลือจากญาติใกล้ชิด  
ได้รับคำแนะนำหรือการพูดที่มีเหตุผล สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า เมื่อมีปัญหาในด้านร่างกาย  
หรือจิตใจโดยเฉพาะเป็นปัญหาที่เกี่ยวกับครอบครัว คนเรามักจะไปปรึกษากับสมาชิกครอบครัว จะ  
ได้รับการช่วยเหลือ บางที่เป็นคำแนะนำหรือการพูดที่อย่างมีเหตุผลก็ได้

เรื่อง รังนอน กล่าวถึงตัวละคร “เธอ” ไปเช่าห้องที่ข้างนอก แต่อยู่ข้างหลังห้อง เมื่อเสื้อผ้าที่  
ตากทิ้งไว้บนราวเประอะเปื้อนไปด้วยมูลนกพิราบ ตัวละครต้องเสียเวลากลับมาซักใหม่อีกหน หน้าต่าง  
ริมระเบียงก็เต็มไปด้วยรอยขึ้นก็เป็นทางยาว ตัวละครจึงไปปรึกษากับเพื่อน ขอความช่วยเหลือจาก  
เพื่อน ดังตัวอย่าง

“เธอนำปัญหานี้ ไปปรึกษาเพื่อนร่วมงาน บางคนแนะนำว่าไป  
ซื้อยาเบื่อมาคลุกอาหารให้นกกิน บางคนแนะนำให้จับนกมากินเอง  
เสียเลย เขาว่าเขาเคยกินแล้ว และเนื่อกพิราบบร่อยมาก บางคนบอก  
ให้ไปซื้อปืนอัดลมของเด็กเล่นมาไล่นก ไม่บาบด้วย เพราะยิงแล้วแค่  
เจ็บแต่ไม่ถึงตาย แถมยังได้ความสนุกสนาน ฝึกความแม่นยำ บางคน  
ว่าให้เอาตาข่ายมาคลุมระเบียงไว้ ส่วนเจ้านายของเธอแนะนำเข้าที่  
บอกให้นำแผ่นซีตที่ไม่ใช้แล้วไปแขวนหลอกให้มันตกใจกลัว ”

(รังนอน. 2556 : 247)

จากตัวอย่างที่ยกมา ตัวละครแก้ปัญหาด้วยการขอความช่วยเหลือจากคนอื่น ตัวละครขอ  
คำแนะนำจากเพื่อนทำงาน ได้ขอแนะนำหลายข้อมาแก้ปัญหา สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า ใน  
สังคม เมื่อคนเราแก้ปัญหาด้วยตัวเองไม่ได้ คนเรามักจะขอความช่วยเหลือจากคนรอบ ๆ อาจจะเป็น  
ญาติใกล้ชิด เพื่อนนักเรียน ครูอาจารย์ เพื่อนร่วมงาน จากข้อแนะนำหรือได้รับแนวคิดจากคนอื่น



เรื่อง จระเข้ กล่าวถึงตัวละครในหมู่บ้านมีสายน้ำ มีกระเชออยู่ข้างใน การพัฒนาของมนุษย์ทำให้ธรรมชาติของจระเข้แคบลง จระเข้จึงออกมากินคน คนในหมู่บ้านจึงช่วยกันไปไล่จระเข้ เปิดประชุม ดังตัวอย่าง

“เหตุการณ์ระทึกขวัญเลวร้ายไปไกล ผู้ใหญ่บ้านเรียกประชุมเพื่อหาทางป้องกัน แต่ชีวิตของคนที่นี่ก็ไม่อาจหนีสายน้ำนี้พ้นท่ามกลางความกลัว วิธีชีวิตก็ต้องดำเนินต่อไป จะมีก็แต่เด็กอย่างพวกเราเท่านั้น ถูกส่งเด็ดขาดไม่ให้เฉียดรายเข้าใกล้น้ำอีก ผู้ใหญ่บางคนอาสาออกไล่จระเข้”

(จระเข้. 2552 : 42)

จากตัวอย่างที่ยกมา ตัวละครแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสัตว์ด้วยวิธีการขอความช่วยเหลือ คือ แจ้งเรื่องให้ผู้ใหญ่ทราบ และผู้ใหญ่จะช่วยกันรวมกันไปต่อสู้กับสัตว์อันตราย ป้องกันชีวิตของชาวบ้าน สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า ในสังคม เมื่อมีปัญหาที่ตัวเองแก้ไขคนเดียวไม่ได้ มักจะขอความช่วยเหลือจากคนอื่น โดยเฉพาะเรื่องคนเราต่อสู้กับธรรมชาติ มนุษย์เราจะรวมกัน ช่วยเหลือกัน

เรื่อง จำเฉลิม กล่าวถึงตัวละคร “วิยาดา” แต่งงานกับ “คุณกำธง” มีลูกสาวคนเดียว แต่ “วิยาดา” ปิดความลับให้ลูกไว้ทั้งยี่สิบกว่าปี คือ ลูกสาวไม่ใช่ลูกแท้ของ “คุณกำธง” “วิยาดา” ตั้งท้องกับตัวละคร “คุณ” เมื่อลูกสาวทราบความจริง รับไม่ได้ จึงหนีออกจากบ้าน ไม่ติดต่อกับ “วิยาดา” เลย “วิยาดา” ทุกข์ใจ จึงเขียนจดหมายขอความช่วยเหลือจาก “คุณ” อยากให้ “คุณ” ไปช่วยหาลูกสาวให้เจอ ดังตัวอย่าง

“เงินที่พอมีไม่มาก ดิฉันขอมอบให้คุณ ไม่ได้เป็นค่าจ้างค่าอนอะไรนะคะ และไม่ได้คิดว่าให้เพื่อการตามหาลูก ดิฉันหมายความดังนี้จริง ๆ อยากรบกวน ขอร้องกราบแทบเท้าให้คุณตามหาลูกจนพบจะได้ไหม เธอทราบเรื่องคุณ มีภาพถ่ายปัจจุบันของคุณที่ดิฉันมอบให้ แต่ลูกของเราไปอยู่ที่ใด และไม่ต้องวิตกดิฉันยกบ้านที่ดินให้ลูก”

(จำเฉลิม. 2552 : 44-45)

จากตัวอย่างที่ยกมา ตัวละครแก้ปัญหาระหว่างตัวเองกับลูกสาว ด้วยวิธีการขอความช่วยเหลือ ลูกหนีออกจากบ้าน ตัวละครไม่มีความสุขจึงขอความช่วยเหลือจากบิดาของลูก ให้บิดาของลูกไปหาลูกให้พบ สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่าเมื่อเกิดปัญหาในครอบครัว คนเรามักจะขอความช่วยเหลือจากสมาชิกครอบครัว พี่พาสมาชิกครอบครัว

เรื่อง คนทั้งคน... กล่าวถึงตัวละคร “นายปอง” กับ “นางละอ” เป็นสามีภรรยาทั้งคู่ สองคนเป็นชาวนาที่ทำงานหนัก เมื่อพบภัยธรรมชาติ ความแห้งแล้ง นาไม่มีข้าว สองคนไม่มีเงินใช้ ไม่มีของกิน ลำบากมาก จึงตกลงไปกู้เงินจาก “กำนัน” ซึ่งเป็นคนร่ำรวยในหมู่บ้าน ดังตัวอย่าง

“ไปกู้เงินก้อนอื่นอีกซีพี”นางละออบอกสามี  
 “ถ้าพี่ไม่ไปกู้ แล้วจะเอาอะไรกินมาใช้กันละพี่”  
 วันนี้ สองผัวเมียรีบไปที่บ้านกำนันแต่เช้า เกรงว่าถ้าหากขึ้น  
 ซักช้า เกิดท่านกำนันไปอำเภอก็จะยืมเงินไม่ได้ แต่บังเอิญท่านกำนันอยู่  
 บ้าน ถือว่าเป็นความโชคดีของสองผัวเมีย”

(คนทั้งคน. 2548 : 36)

จากตัวอย่างที่ยกมา ตัวละครพบภัยธรรมชาติ เจอปัญหาการขาดเงิน ตัวละครแก้ปัญหาด้วย  
 วิธีการขอความช่วยเหลือจากคนอื่น การกู้เงินจากคนอื่น สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า เมื่อพบ  
 ปัญหาเรื่องการขาดเงิน คนเรามักจะไปกู้เงินหรือยืมเงินจากคนอื่น ได้รับความช่วยเหลือจากคนอื่น

เรื่อง เทียนสัมพันธ์ กล่าวถึงตัวละคร “ผม” ไม่อยากไปเรียนต่อที่ต่างประเทศเหมือนที่บิดา  
 คาดหวัง “ผม” จึงมีความขัดแย้งกับบิดา และออกจากบ้าน “ผม” ได้พักที่คอนโดฯ ของเพื่อน  
 เมื่อก่อนเพื่อนบอกว่าจะยกให้ฟรี แต่พอ “ผม” หนีออกจากบ้าน เพื่อนคนนั้นก็ให้ “ผม” ต้องจ่ายเงิน  
 “ผม” ไม่มีเงิน และถ้าไม่จ่ายจะไม่มีที่พัก “ผม” จึงต้องขอความช่วยเหลือ ขอเงินจาก “แม่”  
 ดังตัวอย่าง

“ผมทำเป็นนิ่งเฉยอยู่สามวัน ทำเป็นลืมในทุกคำที่เพื่อนพูดไป  
 แล้ว ทั้งๆ ที่ให้หวังนั้นคิดหาวิธีทางที่ได้เงินสักก้อนหนึ่งมาอยู่ตลอด จน  
 ที่สุดผมก็ไม่มีทางเลือกอื่นนอกจากโทร. ไปหาแม่ โดยบอกแม่ว่า ขอ  
 เงินสักห้าแสน”

(เทียนสัมพันธ์. 2546 : 111)

จากตัวอย่างที่ยกมา ตัวละครมีปัญหาในเรื่องการขาดเงิน จึงขอเงินจากมารดา สะท้อนให้  
 เห็นภาพสังคมไทยว่า บ้านเป็นที่พึ่งของคนเรา ถึงแม้ว่าคนเรามีปัญหาอะไรกับบ้าน เมื่อเราพบปัญหา  
 ในชีวิต มักจะขอความช่วยเหลือจากครอบครัว และครอบครัวมักจะช่วยเราได้

เรื่อง ผูกทุ่ง กล่าวถึงตัวละคร “เขา” เป็นผู้จัดการของปั้มน้ำมัน ปั้มน้ำมันเปิดแล้ว แต่ไม่มี  
 ใครมาเลย ทำให้ “เขา” ต้องยกบ้านให้ธนาคาร “เขา” ได้ยินคนอื่นบอกว่า เพราะว่าเจ้าของแผ่นดิน  
 เคยทำพิธีผูกทุ่งไว้ เพื่อไม่ให้คนอื่นมาดักนกในบริเวณนี้ หากใครมามันจะถูกไล่ออกไป พิธีนี้ไม่ได้แก้  
 ปั้มน้ำมันจึงไม่มีคนมา “เขา” จึงไปขอความช่วยเหลือจากหมอผี มาทำพิธีแก้ผูกทุ่ง ดังตัวอย่าง

“เขาพยายามทำสีหน้าสดชื่นและพูดกับภรรยาเชิงติดตลก  
 หลังจากสรุปกัน เป็นที่แน่นอนนอนแล้วว่า เขาจะต้องไปหาชายเฒ่าเลี้ยง  
 วัว แปลกเหมือนกันชั่วชีวิตของนักเรียนเศรษฐศาสตร์การบัญชีต้อง  
 เดินไปพึ่งหมอผี เขาบอกตัวเองว่าไปหาแก้ในแง่ความรู้สึกดี ๆ ประสา  
 นักการค้าผู้จวนตรอก เพราะกิจการกำลังจะพังทลาย มากกว่าจะหาแก้

ด้วยความเชื่อจริง ๆ ใช้ ห้ามไม่ได้เลยที่เขาจะปักใจเช่นนั้นตลอด  
เส้นทางเข้าหมู่บ้าน”

(ผูกทุ่ง. 2546 : 131 - 132)

จากตัวอย่างที่ยกมา ตัวละครมีปัญหาในเรื่องการค้าขาย ตัวละครหาวิธีแก้หลากหลายแก้  
ไม่ได้ จึงขอความช่วยเหลือจากหมอผี สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า ในสถานการณ์เมื่อปัญหาแก้  
ไม่ได้ด้วยตัวเอง หรือหาวิธีหลากหลายมากก็แก้ปัญหาไม่ได้ คนเราจะขอความช่วยเหลือจากอำนาจ  
เหนือธรรมชาติ เช่นขอความช่วยเหลือจากศาสนา เรื่องไสยศาสตร์ เรื่องหมอผี ทำพิธีไสยศาสตร์มา  
แก้ปัญหาของตัวเอง

สรุปได้ว่า การแก้ไขปัญหาด้วยวิธีการขอความช่วยเหลือหรือ ในเรื่องสั้นรางวัลสุภาวีย์ เทวกุลฯ  
พ.ศ. 2546-2556 มีทั้งหมด 7 เรื่อง มักจะใช้ในสถานการณ์ที่ตัวละครแก้ปัญหาด้วยตัวเองไม่ได้  
ตัวละครต้องการขอความช่วยเหลือจากคนอื่น ส่วนคนที่ตัวละครขอความช่วยเหลือ มักจะเป็นบิดา  
มารดา ญาติใกล้ชิด เพื่อนร่วมงาน หรือผู้ที่มีความรู้หรือประสบการณ์ในปัญหา

#### 4.3.2 การแสวงหาสิ่งอื่นหรือใช้สิ่งอื่นแทน

วิธีการแก้ปัญหาของความขัดแย้ง การแสวงหาสิ่งอื่นช่วยเหลือหรือเอาสิ่งอื่นมาแทน ตัวละคร  
จะแก้ปัญหาที่ตนประสบอยู่ด้วยการหาสิ่งอื่นมาช่วยให้ตนแก้ปัญหาให้สำเร็จ อาจกล่าวว่าเป็นการหา  
เครื่องมือหรือตัวช่วยอื่นเข้ามาแก้ไขปัญหา โดยสิ่งที่นำมาช่วยเหลือนั้นอาจเป็นได้ทั้งบุคคลและ  
สิ่งของ หรือตัวละครจะแก้ปัญหาที่ตนประสบอยู่ด้วยการใช้สิ่งอื่นแทนหรือใช้แค่สิ่งที่มีเพื่อให้ได้สิ่ง  
ที่ใกล้เคียงกับความต้องการหรือเพื่อลดความรุนแรงของปัญหาให้น้อยลง ดังนี้

ในเรื่อง เกาะพยายาม ตัวละคร “ชาญชัย” เป็นสามีของ “อรัญญา” สองคนแต่งงานกัน  
หลายปีแล้ว ช่วงนี้ สองคนทะเลาะกันเกี่ยวกับเรื่องเล็ก ๆ ของครอบครัวอยู่เสมอ เช่น เรื่องเวลาใน  
การไปปรับลูก เรื่องอาหารเย็น เรื่องบัญชีธนาคาร เป็นการทะเลาะที่ไม่มีการขึ้นเสียงใส่กัน “ชาญชัย”  
รู้สึกต้องเหนื่อยใจ ตกลงคุยกับ “อรัญญา” อย่างตรงว่า สองคนต้องคุยปรับความเข้าใจกัน สองคนจึง  
ไปเที่ยวที่เกาะพยายาม แต่ในที่สุด มีเรื่องหนึ่งที่ทำให้ปัญหาระหว่างสองคนหายไป คือ “อรัญญา”  
ท้อง ปัญหาหรือความขัดแย้งของสองคนในช่วงนั้น จึงหายไป ดังตัวอย่าง

คืนนั้นที่เกาะพยายาม พวกเขาพยายามมีเพศสัมพันธ์กัน แต่  
ไม่สำเร็จ พวกเขาอดกันแน่นกว่าทุกคืน และไม่แน่ใจว่ากลับไปเมื่อใด  
เข้าวันต่อมา ทั้งคู่ไม่มีเวลาทำอะไร นอกจากไปเดินเล่นที่ชายหาดโดย  
ไม่พูดอะไรกัน ก่อนที่จะกลับมาเก็บกระเป๋าและเตรียมไปลงเรือกลับ  
ฝั่งระนอง เขาขับรถทั้งคืน ปล่อยให้เธอนอนหลับเพราะวันพรุ่งนี้ขึ้น  
เธอมีประชุม เขาจับมือเธอไปตลอดทางแต่ทั้งหมดนั้นก็หลังจากที่เธอ  
บอกกำลังท้อง ขณะที่ทั้งสองกำลังกินข้าวเย็นในคืนก่อนหน้า

(เกาะพยายาม. 2556: 135)

จากตัวอย่างที่ยกมา ตัวละครจะแก้ปัญหาให้สำเร็จ ด้วยมีสิ่งอื่นมาช่วยเหลือ ทำให้ความรุนแรงของปัญหาหรือความขัดแย้งนั้นลดน้อยลงจนหายไป สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า ในสถานการณ์บางสถานการณ์ ปัญหาครอบครัวระหว่างสามีกับภรรยา จะหายไปเอง ในขณะที่มีเรื่องครอบครัวสำคัญกว่าเกิดขึ้น การมีสมาชิกใหม่ของครอบครัวหรือการมีลูกหลาน เป็นเรื่องที่มีความสำคัญมากต่อครอบครัวหนึ่ง ในขณะที่ การตั้งท้องของภรรยาถือว่าเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุดของครอบครัว ส่วนสิ่งอื่น เช่น ปัญหาครอบครัว ในขณะนี้ก็จะไม่สำคัญ จะหายไปเอง คนในครอบครัวจะให้ความสำคัญแก่การตั้งท้องหรือการมีสมาชิกใหม่ของครอบครัว

เรื่อง จระเข้ กล่าวถึงตัวละคร “ซิด” เป็นเด็กที่ซี้ซลัด เพื่อน ๆ ทั้งหมดชอบเล่นน้ำ แต่ตัวละคร “ซิด” กลัวน้ำ ด้วยอารมณ์ที่อยากเล่นกับเพื่อนอย่างสนุกสนาน “ซิด” จึงหาวิธีร่วมกันเพื่อนตั้งตัวอย่าง

“ไม่มีใครรู้ว่าเหตุผลที่ซิดไม่เคยลงเล่นน้ำ เพราะกลัวจระเข้ในตำนานหรือกลัวถูกดุกันแน่ แต่ซิดเองก็พยายามมีส่วนร่วม ด้วยการเสนอวิธีเล่นแปลกใหม่ แล้วสนุกสนานไปกับเราที่เป็นผู้เล่นด้วย ซิดแอบบอกใบ้ให้ผมในการเล่นซ่อนหา หรือเป็นกรรมการชี้กองให้ผมแอบขึ้นมาหายใจด้วยครั้งหนึ่ง แล้วผมก็ดำน้ำได้นานกว่าใคร เขาร่วมยินดีกับผมเหมือนว่าเขาเป็นผู้ชนะ พร้อมกับเยาะเย้ยเด็กอื่นที่แพ้”

(จระเข้. 2556 : 41)

จากตัวอย่างที่ยกมา ตัวละครแก้ความขัดแย้งระหว่างตัวเองกับเพื่อน ด้วยวิธีการเอาสิ่งอื่นมาแทน ตัวละครมีความต้องการไม่ไปลงน้ำ และมีความอยากเล่นกับเพื่อนซึ่งอยู่ในน้ำ ตัวละครจึงหาวิธีมีส่วนร่วมโดยไม่ต้องลงน้ำ สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า ในสังคมไทย คนเราจะพยายามหาวิธีแก้ปัญหา เมื่อแก้ปัญหาได้ คนเราจะเอาสิ่งอื่นมาแทน ลดปัญหาลง

เรื่อง แม่ของผมนคนเดียว กล่าวถึงตัวละคร “ผม” อยู่กับมารดาตั้งแต่เด็ก ชีวิตยากจนลำบาก แต่มีความสุข พอ “ผม” โตขึ้นทำงาน ร่างกายของมารดาก็แยลง “ผม” อยากเลิกงาน ไปหางานใหม่ที่ใกล้มารดา แต่มารดาไม่ยอม บอกว่ายังดูแลตัวเองได้ สุดท้าย มารดาเสียชีวิตที่บ้าน “ผม” เสียใจภายหลัง และรับความจริงไม่ได้ จึงหลอกตัวเองว่ามารดายังมีชีวิตอยู่ และโทรหาโทรศัพท์ของมารดาทุกวัน คอยกันทุกวัน เหมือนมารดาอยู่ ดังตัวอย่าง

“เมื่อคิดถึงแม่ครั้งใด ผมมักหยิบโทรศัพท์กดหมายเลขเดิมที่แม่เคยใช้ เสียงนั้นจะดังขึ้นในอีกห้อง ที่โทรศัพท์เครื่องเดิมวางอยู่เสมอ แม้ไม่เคยมีเสียงตอบรับหรือรับสาย ก็ทำให้รู้สึกดีขึ้น ผมบอกพี่ชายพี่สาวว่าสักวันหนึ่งแม่จะกลับมา แม่จะโทรกลับมาหาผม”

(แม่ของผมนคนเดียว. 2556 : 172)

จากตัวอย่างที่ยกมา ตัวละครมีความขัดแย้งในจิตใจตัวเอง แก้ปัญหาด้วยการใช้สิ่งอื่นมาทดแทน ตัวละครรับความจริงไม่ได้ว่ามารดาเสียชีวิตแล้ว ตัวละครจึงใช้โทรศัพท์ที่มารดาเคยใช้มาทดแทนภาพว่ามารดายังอยู่ โทรคุยทุกวัน โดยมีความรู้สึกว่ามีมารดายังอยู่ใกล้ตัว สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า เมื่ออยู่ในภาวะที่ปัญหาอยู่ในจิตใจของคนเรา การเอาสิ่งอื่นที่เข้าข้างมาทดแทน จะทำให้คนเราลดความเครียดหรือความทุกข์ให้น้อยลง

เรื่อง เทียน กล่าวถึงตัวละคร “เด็กชาย” อยู่กับมารดาอย่างยากจนลำบาก เพราะว่าบิดาเสียชีวิตไปนาน พอมารดาเป็นเมียใหม่ของผู้ชายคนอื่น ไม่ค่อยดูแลใส่ใจ “เด็กชาย” “เด็กชาย” เสียใจมาก ไม่รู้ว่าจะทำอย่างไร ทุกคืนจึงเอารูปถ่ายของบิดาที่เสียชีวิตมาคุยกันทุกคืน ดังตัวอย่าง

“โลกใบนี้คงเหลือแต่เขากับพ่อในภาพถ่ายบนหลังตู้เสื้อผ้า ความเหงาผลัดไส้ให้ความกลัวห่างหายไปจนกล้าที่จะปรับทุกข์กับพ่อ อย่างที่แม่เคยทำ เด็กชายซัดถูรูปจนสะอาดหวังให้พ่อออกมาอย่าง ยักษ์ในตะเกียงบ้าง แต่ก็ต้องผิดหวังไม่มีพ่อหรือยักษ์ตนใดปรากฏตน มาให้พร เห็นแต่ความเศร้าบนใบหน้าพ่อที่เด่นชัดยิ่งขึ้น เด็กชายจุด เทียนทุกครั้งยามที่เขาต้องการจะพูดกับพ่อ ทีละแห่ง ทีละแห่ง จน มากมายเกลื่อนหลังตู้ เด็กชายมีเรื่องบอกเล่าให้พ่อฟังไม่เว้นวัน ยิ่ง เทียนไขหมดสิ้นเปลวไฟยิ่งลุกโพลง น้ำตาเทียนไหลรินดุจสายตาดกที่ ทะลักหลั่งออกจากดวงตาของพ่อและเจ้าหนู น้ำตาที่ไม่มีวันระเหย หาย”

(เทียน. 2546 : 100)

จากตัวอย่างที่ยกมา ตัวละครมีปัญหาในชีวิตประจำวัน มีความต้องการคุยกับบิดา แต่บิดาเสียชีวิตแล้ว ตัวละครจึงเอารูปถ่ายของบิดา มาทดแทนบิดาตัวจริง คุยกับรูปถ่ายเหมือนบิดายังมีชีวิตอยู่ ใช้วิธีนี้มาลดความเครียดความทุกข์ใจของตัวเอง สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า บิดามารดาเป็นที่พึ่งของเด็กในครอบครัว เมื่อเด็กพบปัญหาหรือความขัดแย้งในชีวิต มักจะคุยกับบิดามารดา บางทีถึงแม้ว่าแก้ปัญหาไม่ได้ แต่วิธีนี้สามารถทำให้จิตใจของเด็กลดความเครียดลงไป

เรื่อง ใบหน้าของโจโฉ กล่าวถึงตัวละคร “ผม” เป็นคนไทยที่ชอบอ่านเรื่องสามก๊ก ชื่นชมตัวละครโจโฉเป็นอย่างมาก คิดว่าโจโฉเป็นคนดี เป็นคนฉลาด เล่าปี่เป็นคนเลือดเย็น โหดร้าย พอมาถึงที่ประเทศจีน จึงคุยเรื่องโจโฉกับเพื่อนทำงานที่เป็นคนจีน “อาซาง” แต่ “อาซาง” คิดว่าโจโฉเป็นคนที่โหดร้าย อารมณ์เหี้ยม เลือดเย็น “ผม” ไม่เห็นด้วย ต่างก็ไม่ยอมกัน “อาซาง” จึงเอาเรื่องการเมืองไทยว่าเป็นตัวแทนสามก๊ก ดังตัวอย่าง

“นั่นสิ ไม่ต้องไปดูที่ไหนอื่นไกล บ้านเมืองของผมเอง ทุกวันนี้ มีทั้งรอยร้าวรอยแตกแยก และความบาดหมางยังคงฝังลึกอยู่ในจิตใจ ของทุกคน ถ้าไม่รีบแก้ไข ทุกอย่างอาจจะสายเกินไป ...

“อาจารย์ลองทายซิ กลุ่มก้อนทั้งหลายแหล่งที่เกิดขึ้น มีกี่กัไหน  
ที่เปรียบได้กับแคว้นวายุของโจโฉ” คุณลิวอิงคำถามใส่ผมเข้าให้แล้ว ผม  
หลับตา... นั่งหน้าตึงนึกถึงใบหน้าของโจโฉเมืองไทย ก่อนจะตอบ  
ออกไปอย่างเสียวไม่ได้”

(ใบหน้าของโจโฉ. 2552 : 104)

จากตัวอย่างที่ยกมา ตัวละครมีความขัดแย้งกับเพื่อนในเรื่องความคิดเห็นต่อโจโฉ การเอา  
เรื่องการเมืองไทยเปรียบเทียบกับสามก๊ก ทำให้ตัวละครเปลี่ยนความคิดของตัวเอง สะท้อนให้เห็น  
สังคมไทยว่า ความคิดความเข้าใจของคนเราอาศัยอยู่กับสิ่งที่ใกล้ๆ ตัว เมื่อพบปัญหาหรือความขัดแย้ง  
กับคนอื่น ต่างคนต่างมีความคิดเห็นของตัวเอง การเอาสิ่งที่ใกล้ตัวเป็นสิ่งที่ทดแทน จะทำให้ปัญหา  
หรือความขัดแย้งลดน้อยลง

เรื่อง ต้นไม้ของจำเริญ เรื่อง กล่าวถึงตัวละคร “ผม” เป็นตำรวจที่ยากจน “ผม” อยากให้ลูกได้รับ  
การศึกษาที่ดี มีอนาคตดี จึงทำงานหนักเหนื่อยเพื่อส่งลูกสาวไปเรียนที่โรงเรียนแพง ๆ แต่เนื่องจาก  
“ผม” มัวแต่ทำงาน ไม่มีเวลาไปอยู่กับลูกสาว จึงทำให้ลูกสาวมีความทุกข์ทางจิตใจ และติดยาเสพติด  
“ผม” รู้แล้วไปส่งลูกสาวที่โรงพยาบาล แต่ลูกสาวทุกข์ใจมากไปแล้ว ไม่ยอมให้โอกาสแก่ “ผม”  
ลูกสาวฆ่าตัวตาย “ผม” เสียใจอย่างมาก จึงตัดสินใจจะต่อสู้กับเรื่องยาเสพติด ดังตัวอย่าง

“ตั้งแต่นั้น จำเริญเลยขอย้ายมาอยู่ที่กองปราบ แล้วประกาศ  
สงครามกับยาเสพติดอย่างเอาเป็นเอาตายมาจนถึงทุกวันนี้ใช้ไหม”

“ครับ ผมทำอย่างที่คุณบอกพูด และสาบานกับตัวเองไว้ว่าจะ  
กวาดล้างยาเสพติด ติดยาให้หมดไปจากแผ่นดิน ทุกครั้งที่กระซอกพวกมัน  
เข้าตระวางผมจะอิมเอ็บใจทุกคราวที่วิสามันญพวกมัน ผมจะรู้สึกว่าได้แก้  
แค้นให้ลูกสาว จิตใจผมแข็งกระด้างเหี้ยมเกรียมขึ้นมาก”

(ต้นไม้ของจำเริญ. 2546 : 45)

จากตัวอย่างที่ยกมา ตัวละครมีความขัดแย้งทางจิตใจ ทุกข์ใจกับเรื่องลูกสาวตายเพราะ  
ยาเสพติด ตัวละครจึงตั้งใจทำงานที่ต่อสู้กับยาเสพติด มาทดแทนความทุกข์ใจของตัวเอง จากตัวอย่าง  
ที่ยกมา สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า ปัญหาสำคัญในชีวิตของคนอื่นหรือตัวเองไม่สามารถ  
แก้ไขให้ได้ ต้องหาสิ่งที่มีเหตุผลเข้าข้าง ลดปัญหาลง

เรื่อง ริมคลองนั้นมีเปิดกับผม กล่าวถึงตัวละคร “ผม” เป็นเด็กชายที่บิดาเสียชีวิต มารดา  
นาน ๆ จะได้มาพบหน้า “ผม” ครั้งหนึ่ง มารดาเอาลูกเปิดมาให้เลี้ยง “ผม” อยู่กับลุงป้า “ผม” ขาด  
คนดูแล มีแต่ลุงเปิดติดตามทุกวัน และปกป้อง “ผม” “ผม” อยู่คนเดียวถูกพี่เขยดูดำ “ผม” คิดถึง  
มารดา แต่ไม่มีวิธีอื่น นอกจากคุยกับลุงเปิดและดูลุงเปิดเป็นครอบครัว มาแก้ความทุกข์ใจและ  
ความเหงา ดังตัวอย่าง

“หากความรู้สึกนั้นเริ่มครอบงำ ผมก็จะพาฝูงเปิดออกไปเล่น  
นอกบ้าน ไปพูดคุยกับพวกมัน “เจ้าปากแข็ง” พวกนี้เป็นเพื่อนทำให้  
ผมไม่คิดฟุ้งซ่าน คลายเหงาได้มาก”

(ริมคลองนั้นมีเปิดกับผม. 2556 : 280)

จากตัวอย่างที่ยกมา ตัวละครมีความทุกข์ใจที่ไม่มีคนดูแลเอาใจใส่ คิดถึงมารดาที่อยู่ไกล จึง  
เอาฝูงเปิดทดแทนเป็นเพื่อนกัน เล่าความรู้สึกและการคิดถึงมารดาให้ฝูงเปิดฟัง เหมือนมีคนฟังเรื่อง  
ของตัวเอง สนใจตัวเอง มาลดความทุกข์ใจของตัวเอง สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า คนเราใน  
สถานการณ์ที่ปัญหาตัวเองแก้ไขไม่ได้ ต้องหาสิ่งที่เข้าข้างหรือสิ่งมีเหตุผลมาทดแทน เพื่อลดปัญหาทาง

การแก้ไขปัญหาของความขัดแย้งด้วยวิธีการแสวงหาสิ่งอื่นหรือใช้สิ่งอื่นมาแทน ในเรื่องสั้น  
รางวัลสุภาวีย์ เทวกุลฯ ปี พ.ศ. 2546-2556 มีทั้งหมด 7 เรื่อง มักจะใช้ในสถานการณ์ที่มีความขัดแย้ง  
ในชีวิตคู่ ตัวละครจะแก้ปัญหาด้วยการหาสิ่งอื่นมาแทนให้ตนแก้ปัญหาให้สำเร็จ ซึ่งสิ่งนี้มักจะเป็น  
สิ่งของหรือเป็นคน แต่ต้องเป็นสิ่งหรือคนที่สำคัญ ทำให้ตัวละครสามารถลดความรุนแรงของปัญหา  
ให้น้อยลง

สรุปได้ว่า ในวิเคราะห์วิธีการแก้ปัญหาของตัวละครในเรื่องสั้นรางวัลสุภาวีย์ เทวกุลฯ ปี  
พ.ศ. 2546-2556 สรุปว่า ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการแก้ปัญหาที่หลากหลาย ได้แก่ การร้องไห้ การนั่งเฉย  
การยอมจำนน การปรับเปลี่ยนความคิด การใช้วาจา การฆ่าตัวตาย การแสวงหาข้อมูลการใช้  
พฤติกรรม การขอความช่วยเหลือ การแสวงหาสิ่งอื่นหรือใช้สิ่งอื่นแทน แต่ละวิธีมีการสอดคล้องกับ  
เหตุการณ์ในเรื่อง และมีการสมเหตุสมผลกับลักษณะของความขัดแย้งแต่ละประเภท ทำให้  
เรื่องราวมีความน่าสนใจมากขึ้น และให้ผู้อ่านได้รับข้อคิดในการดำเนินชีวิตในสังคมที่มี  
การเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน

## บทที่ 5

### สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ความขัดแย้งในเรื่องสั้นรางวัลสุภาว เทวกุลฯ พ.ศ. 2546-2556 มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อวิเคราะห์ความขัดแย้งในเรื่องสั้นรางวัลสุภาว เทวกุลฯ พ.ศ. 2546-2556 และเพื่อวิเคราะห์วิธีการแก้ปัญหาของตัวละครในเรื่องสั้นรางวัลสุภาว เทวกุลฯ พ.ศ. 2546-2556 โดยศึกษาเรื่องสั้นในหนังสือรางวัลสุภาว เทวกุลฯ ที่ตีพิมพ์เผยแพร่ระหว่างปี พ.ศ. 2546-2556 มีจำนวน 4 เล่ม จำนวนเรื่อง 64 เรื่อง นำเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ มีผลการวิจัยซึ่งสรุป อภิปรายผล และเสนอข้อแนะ ดังต่อไปนี้

#### 5.1 สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง ความขัดแย้งในเรื่องสั้นรางวัลสุภาว เทวกุลฯ พ.ศ. 2546-2556 สรุปผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

##### 5.1.1 ลักษณะความขัดแย้งในเรื่องสั้นรางวัลสุภาว เทวกุลฯ พ.ศ. 2546-2556

ลักษณะความขัดแย้งที่ปรากฏในเรื่องสั้นรางวัลสุภาว เทวกุลฯ พ.ศ. 2546-2556 มี 4 ประเภท เรียงตามลำดับที่ปรากฏมากที่สุดถึงน้อยที่สุด ได้แก่ ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ มีทั้งหมด 38 เรื่อง ความขัดแย้งภายในใจของตัวละคร มีทั้งหมด 25 เรื่อง ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ มีทั้งหมด 11 เรื่อง ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสังคม มีทั้งหมด 9 เรื่อง โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

5.1.1.1 ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ ในเรื่องสั้นรางวัลสุภาว เทวกุลฯ พ.ศ. 2546-2556 ตัวละครที่เกิดความขัดแย้งกันมีสถานภาพและบทบาทที่สัมพันธ์ต่อกัน แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม คือ ญาติกับญาติ บิดามารดากับบุตร สามีกับภรรยา คนที่อยู่ในสังคม ได้เสนอเรื่องของความขัดแย้งระหว่างญาติกับญาติที่เกิดมักจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับครอบครัว ปัญหา มักจะเกิดเพราะไม่ได้เอาใจเขาใส่ใจเรา ทำให้ความคิดระหว่างญาติกับญาติไม่ตรงกัน ความขัดแย้งระหว่างบิดามารดากับบุตร ซึ่งส่วนมากเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นจากบิดามารดาที่มีความรู้สึกนึกคิดที่ต่างกับบุตร หรือบุตรมีการพูดและประพฤติที่ทำให้เกิดปัญหากับบิดามารดา เพราะบิดามารดากับบุตรมีความคิดในด้านต่าง ๆ ที่ไม่ตรงกัน ได้สะท้อนถึงความขัดแย้งระหว่างบิดามารดากับบุตร ปัญหานี้เกิดจากไม่ได้แลกเปลี่ยนความคิดซึ่งกันและกัน บิดามารดาชอบเอาอำนาจบังคับลูกให้ลูกทำตามที่ตนกำหนดและยังเป็นปัญหาที่มาจากบิดามารดากับลูกที่แตกต่างกันในด้านวัย และได้รับการศึกษาที่แตกต่างกันไป ทำให้ความคิดหรือทัศนคติ และค่านิยมไม่ตรงกัน ความขัดแย้งระหว่างสามีกับภรรยา ซึ่งส่วนมากเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นจากเรื่องครอบครัว เช่น การขาดเงิน การแบ่งทรัพย์สินของครอบครัว การหึง นิสัยเจ้าชู้ของ



ผู้ชาย เป็นต้น ความขัดแย้งระหว่างคนในสังคม ซึ่งส่วนมากเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นจากการแบ่งนักเรียนดีชั่วด้วยผลการเรียน หรือทัศนคติของคนที่ต่างกัน

5.1.1.2 ความขัดแย้งภายในใจของตัวละคร เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นทางด้านความรู้สึกนึกคิดกับอารมณ์ของตัวละคร ความขัดแย้งในเรื่องสั้นรางวัลสุภาวีย์ เทวกุลฯ พ.ศ. 2546-2556 มีความคิดความรู้สึกหลายอย่างแปลกแยกในเวลาเดียวกันทำให้ตัวละครมีความสับสนและลำบากใจ เพราะว่าตัวละครของเรื่องต้องการต่อสู้กับตัวเอง และจะต้องตัดสินใจเลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง ผู้วิจัยจัดกลุ่มตามสาเหตุของความขัดแย้ง แบ่งเป็น 4 กลุ่ม 1) ความขัดแย้งภายในใจของตัวละครด้านความรัก ปัญหาที่เกิดความขัดแย้งเกี่ยวกับเรื่องความรักชีวิตคู่หรือความรักที่บิดามารดาให้ลูก 2) ความขัดแย้งภายในใจของตัวละครด้านคุณธรรม ปัญหาที่เกิดความขัดแย้งมักจะเกี่ยวกับเรื่องความกตัญญู ความเอื้อเฟื้อเสียสละ เป็นต้น 3) ความขัดแย้งภายในใจของตัวละครด้านสัญชาตญาณ ปัญหาที่เกิดความขัดแย้งจะเกี่ยวกับการรอดชีวิต ความกลัว การทำหน้าที่ของตัวเอง เป็นต้น 4) ความขัดแย้งภายในใจของตัวละครด้านความยากจนฐานะ ปัญหาที่เกิดความขัดแย้งมักจะเกี่ยวกับเรื่องความยากจน ความอยากร่ำรวย หรือการแบ่งอาชีพของสังคม สามารถสะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยในด้านวัฒนธรรมมากที่สุด เช่น ความกตัญญู สติสัมปชัญญะ การมีน้ำใจ การซื่อสัตย์ในความรัก ความเมตตา และการอนุรักษ์ธรรมชาติ เป็นต้น

5.1.1.3 ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ ในเรื่องสั้นรางวัลสุภาวีย์ เทวกุลฯ พ.ศ. 2546-2556 ได้แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม คือ ความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับสภาพร่างกาย ความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับความต้องการตามธรรมชาติของมนุษย์ ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสัตว์ ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับภัยธรรมชาติ ได้เสนอเรื่องของความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสภาพร่างกาย ซึ่งส่วนมากเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นจากโรคร้ายไข้เจ็บเป็นสิ่งกำหนด หรือโรคจิตเป็นสิ่งที่ขัดแย้งความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับความต้องการตามธรรมชาติของมนุษย์ ซึ่งส่วนมากปัญหาเกิดขึ้นจากความยากจน ความต้องการอยู่รอดของมนุษย์ ส่วนความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสัตว์ เป็นปัญหาที่เกิดจากสัตว์มีการกระทำพฤติกรรมที่ตามสัญชาตญาณของสัตว์ แต่คนเราชอบเอาอำนาจใช้กำลังบังคับสัตว์ให้ทำตามที่ตัวเองกำหนด ความรู้สึกนึกคิดของมนุษย์กับสัญชาตญาณของสัตว์ จึงให้เกิดปัญหาของความขัดแย้ง นอกจากนี้ ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับภัยธรรมชาติ ปัญหาที่เกิดขึ้นเพราะภัยธรรมชาติเป็นสิ่งกำหนดทำให้มนุษย์ทำสิ่งที่ต้องการไม่ได้ เช่น น้ำท่วมออกไปทำงานหาเงินไม่ได้

5.1.1.4 ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสังคม ในเรื่องสั้นรางวัลสุภาวีย์ เทวกุลฯ พ.ศ. 2546-2556 ได้แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม คือ ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับความเชื่อ ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับกฎหมาย ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับเชื้อชาติ ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับค่านิยม ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับความเชื่อส่วนมากเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นจากวิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลงจากอดีต คนในสังคมไม่ยกย่องเรื่องไสยศาสตร์เหมือนสมัยก่อน ส่วนความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับ

กฎหมาย ส่วนมากปัญหาเกิดขึ้นจากความอยากร่ำรวย หรือความอยากพ้นความยากจน จึงทำสิ่งที่ผิดกฎหมาย ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับเชื้อชาติ ซึ่งส่วนมากเกิดจากการแบ่งชนชั้นของสังคม ทำให้เชื้อชาติเป็นสิ่งที่กำหนดมนุษย์ในชีวิต ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับค่านิยม ซึ่งส่วนมากปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงของสังคม หรือการมีมุมมองที่ผิดแผกไปจากคนอื่น

### 5.1.2 วิธีการแก้ปัญหาของตัวละครในเรื่องสั้นรางวัลสุภาว เทวกุลฯ พ.ศ. 2546-2556

ผู้แต่งเรื่องสั้นได้สร้างกลวิธีแก้ปัญหาของตัวละครในเรื่องสั้นรางวัลสุภาว เทวกุลฯ พ.ศ. 2546-2556 แบ่งเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่ การแก้ปัญหาด้วยการยอมรับ การแก้ปัญหาด้วยตัวเอง การแก้ปัญหาด้วยการพึ่งพาผู้อื่นหรือสิ่งอื่น แต่ละวิธีมีการสอดคล้องกับเหตุการณ์ในเรื่อง และมีการสมเหตุสมผลกับลักษณะของความขัดแย้งแต่ละประเภท สรุปผลการวิจัยดังนี้

5.1.2.1 การแก้ปัญหาด้วยการยอมรับ ได้แก่ 1) การร้องไห้ คือ เมื่อตัวละครไม่สามารถแก้ไขสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้น จะแก้ไขปัญหด้วยการร้องไห้ คร่ำครวญ เพื่อให้ความทุกข์ ความกังวลและความเครียดที่เกิดจากปัญหาลดลง ตัวละครที่แก้ปัญหาด้วยวิธีนี้ มักจะเป็นตัวละครผู้หญิงหรือเด็ก เพราะว่าเป็นคนที่ยอ่อนแอ 2) การนิ่งเฉย คือตัวละครเห็นว่าปัญหาที่เกิดขึ้นไม่สามารถแก้ไขได้ด้วยวิธีใด ๆ ก็ไม่เกิดผลดีต่อตัวเอง ตัวละครไม่สามารถคิดหาวิธีแก้ไขปัญหาหรือทำอะไรตอบสนองต่อปัญหาที่เกิดขึ้นได้และเป็นสถานการณ์ที่ไม่สามารถยอมรับปัญหานั้น ตัวละครจึงเลือกที่จะจัดการกับปัญหานั้นโดยปล่อยเลยไป อยู่เฉยๆไม่จัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้น ตัวละครที่แก้ปัญหาด้วยวิธีนี้ มักจะเป็นตัวละครหญิงหรือผู้เฒ่า 3) การยอมรับจำนน คือ ตัวละครปรับอารมณ์ที่ยอมรับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและยอมทำตาม เพราะคิดว่าเป็นสิ่งที่ต้องปฏิบัติไม่อาจหลีกเลี่ยงที่จะไม่ทำได้ ตัวละครที่แก้ปัญหาด้วยวิธีนี้ ตัวละครมักจะไม่มีความหวังอื่นมาเลือก 4) การปรับเปลี่ยนความคิด คือ ตัวละครจะแก้ปัญหาที่ตนประสบอยู่ด้วยการคิดใคร่ครวญถึงภาวะการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับปัญหาด้วยการหาเหตุผลเข้าข้างตัวเอง สร้างเหตุผลที่ดีให้ตัวเอง เพื่อให้ตัวเองได้กระทำในสิ่งที่ตนต้องการ โดยไม่รู้สึกรู้สิดหรือขัดแย้งกับตัวเอง หรือเป็นการเปลี่ยนแปลงความคาดหวังจากเป้าหมายหนึ่งมาเป็นอีกเป้าหมายหนึ่ง เพื่อให้ตนมีความสุขกับสภาพของตนที่เป็นอยู่ขณะนั้น หรืออาจกล่าวได้ว่า เป็นการลดเป้าหมายหรือความคาดหวังของตนให้น้อยลง ตัวละครแก้ปัญหาด้วยวิธีนี้ ปัญหาของตัวละครพบมักจะเป็นปัญหาในชีวิต เช่น ปัญหาการเลี้ยงดูบุตร ช่องว่างระหว่างวัยในครอบครัว เป็นต้น

5.1.2.2 การแก้ปัญหาด้วยตัวเอง ได้แก่ การใช้วาจา การฆ่าตัวตาย การแสวงหาข้อมูล การใช้พฤติกรรม 1) การใช้วาจา คือ ตัวละครใช้คำพูดอ่อนหวาน สั่งสอน การพูดความจริงหรือการหลอหลวง การใช้คำแนะนำ การแสดงความคิดเห็น และการพูดอย่างมีเหตุมีผล มาแก้ไขปัญห ตัวละครที่แก้ปัญหาด้วยวิธีนี้ มักจะเป็นตัวละครผู้ชาย วุโส การใช้คำพูดที่มีเหตุมีผล 2) การฆ่าตัวตาย คือ ตัวละครจะหลีกเลี่ยงปัญหา แก้ปัญหาด้วยการกำจัดตัวเอง เพื่อให้ตัวเองหลุดพ้นออกจากสภาพที่ไม่พึงปรารถนา ตัวละครแก้ปัญหาด้วยวิธีนี้ มักจะเป็นตัวละครหญิงหรือเด็กหญิง 3) การแสวงหาข้อมูล คือตัวละครใช้วิธีวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล แก้ปัญหาด้วยวิธีแสวงหาข้อมูล ตัวละครจะเสาะ

แสวงหาข้อมูลหรือคำแนะนำต่าง ๆ จากผู้อื่น เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหา 4) การใช้พฤติกรรม คือ ตัวละครจะแก้ปัญหาที่ตนประสบอยู่ด้วยการลงมือทำสิ่งต่าง ๆ ที่ต้องการด้วยตัวเองภายหลังจากขอความร่วมมือจากผู้อื่นแล้วไม่มีผู้ใดยอมร่วมมือด้วย หรือภายหลังจากที่ตัวละครนั้น ๆ ไม่มีผู้ช่วยเหลือและสนับสนุนคนอื่น

5.1.2.3 การแก้ปัญหาด้วยการพึ่งพาสิ่งอื่น ได้แก่ การขอความช่วยเหลือ การแสวงหาสิ่งอื่นหรือใช้สิ่งอื่นแทน 1) การขอความช่วยเหลือ เมื่อตัวละครเผชิญปัญหาแล้วไม่สามารถแก้ไขด้วยตัวเอง ก็จะแก้ปัญหาด้วยการขอช่วยเหลือจากผู้อื่นที่มีวิชาความรู้ความสามารถด้านใดด้านหนึ่งและมีประสบการณ์ 2) การแสวงหาสิ่งอื่นหรือเอาสิ่งอื่นแทน ตัวละครจะแก้ปัญหาที่ตนประสบอยู่ด้วยการหาสิ่งอื่นมาช่วยให้ตนแก้ปัญหาให้สำเร็จ อาจกล่าวว่าเป็นการหาเครื่องมือหรือตัวช่วยอื่นเข้ามาแก้ไขปัญหา โดยสิ่งที่นำมาช่วยเหลือนั้นอาจเป็นได้ทั้งบุคคลและสิ่งของ หรือตัวละครจะแก้ปัญหาที่ตนประสบอยู่ด้วยการใช้สิ่งอื่นแทนหรือใช้แค่สิ่งที่มีเพื่อให้ได้สิ่งที่ใกล้เคียงกับความต้องการ หรือเพื่อลดความรุนแรงของปัญหาให้น้อยลง

## 5.2 อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ความขัดแย้งในเรื่องสั้นรางวัลสุภาวีย์ เทวกุลฯ พ.ศ. 2546-2556 มีประเด็นที่นำมาอภิปรายผลได้ ดังต่อไปนี้

5.2.1 การวิเคราะห์ลักษณะความขัดแย้งในเรื่องสั้นรางวัลสุภาวีย์ เทวกุลฯ พ.ศ. 2546-2556 ความขัดแย้งของเรื่องสั้นรางวัลสุภาวีย์ เทวกุลฯ พ.ศ. 2546- 2556 ประกอบด้วย ความขัดแย้งระหว่างสามีกับภรรยา ความขัดแย้งระหว่างบิดามารดากับบุตร ความขัดแย้งระหว่างญาติ ความขัดแย้งระหว่างคนในสังคม ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับความเชื่อ ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับกฎหมาย ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับเชื้อชาติ ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับค่านิยม ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสภาพร่างกาย ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับภัยธรรมชาติ ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสัตว์ และความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละคร ความขัดแย้งในเรื่องสั้น รางวัลสุภาวีย์ เทวกุลฯ พ.ศ. 2546-2556 สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยด้านวัฒนธรรมมากที่สุด เช่น ในด้านความเชื่อ เช่น คนไทยมีความเชื่อเรื่องไสยศาสตร์ มีพิธีผูกฟุ้ง พิธีเกิดใหม่ เชื่อเรื่องเจ้าพ่อต้นไทรและเจ้าแม่ต้นไศก และเชื่อเรื่องศีลธรรม ด้านคุณธรรม เช่น ความกตัญญูต่อบิดามารดา ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบของบิดามารดา มีเมตตาต่อสัตว์เลี้ยง ความเอื้อเฟื้อ การอนุรักษ์ธรรมชาติ สติสัมปชัญญะ ความรักในชีวิตคู่ ด้านวิถีชีวิต เช่น ช่องว่างระหว่างวัย ทักษะคิดการเลี้ยงลูก เป็นต้นซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 1 คือ ความขัดแย้งในเรื่องสั้นรางวัล สุภาวีย์ เทวกุลฯ พ.ศ. 2546 - 2556 เป็นความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสังคม ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ และความขัดแย้งภายในใจของตัวละคร สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยในด้านวัฒนธรรม ด้านเศรษฐกิจ ด้านวิถีชีวิต ผ่านพฤติกรรม บทสนทนา ความรู้สึกนึกคิดของตัวละคร และเหตุการณ์ในเรื่อง และ

สอดคล้องกับแนวคิดของ วนิดา บำรุงไทย (2544 : 112-113) ที่กล่าวว่า วรรณกรรมมีโครงเรื่องที่แสดงถึงความขัดแย้ง 2 ประการ ได้แก่ ความขัดแย้งภายนอกและความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละคร ความขัดแย้งภายนอกแบ่งเป็น ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสังคม ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชลดา สุทธิวรานต์ (2552) ศึกษาวิจัยเรื่อง ความขัดแย้งของตัวละครในเรื่องสั้นรางวัลอินทร์อะวอร์ด พ.ศ. 2550 พบว่า การศึกษาความขัดแย้งของตัวละครในเรื่องแบ่งเป็น 2 ประเภท ความขัดแย้งภายในบุคคล และความขัดแย้งระหว่างบุคคลทางสังคม ความขัดแย้งระหว่างบุคคลในสังคม แบ่งออกเป็นหลาย ๆ ด้าน ด้านค่านิยม ด้านความเชื่อ ด้านจริยธรรม ด้านการเมือง ด้านผลประโยชน์

5.2.2 วิธีการแก้ปัญหาของตัวละครในเรื่องสั้นรางวัลสุภาว เทวกุลฯ พ.ศ. 2546- 2556 สะท้อนให้เห็นความขัดแย้งของตัวละครในด้านต่าง ๆ และเมื่อตัวละครเผชิญกับความขัดแย้ง ผู้เขียนจะดำเนินเรื่องในวิธีการแก้ไขปัญหาของตัวละครในความขัดแย้งที่มีความหลากหลาย เรื่องสั้นรางวัลสุภาว เทวกุลฯ พ.ศ. 2546-2556 มุ่งจะทำให้ความขัดแย้งของเรื่องลดน้อยลง หรือจนถึงไม่มีความขัดแย้ง โดยใช้วิธีต่าง ๆ ทั้ง 10 วิธี ได้แก่ การร้องไห้ การนิ่งเฉยการยอมจำนน การปรับเปลี่ยนความคิด การใช้วาจา การฆ่าตัวตาย การแสวงหาข้อมูล การใช้พฤติกรรม การขอความช่วยเหลือ การแสวงหาสิ่งอื่นหรือใช้สิ่งอื่นแทน ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 2 คือ การแก้ปัญหาของตัวละครในเรื่องสั้นรางวัลสุภาว เทวกุลฯ พ.ศ. 2546-2556 วิธีแก้ปัญหามีความหลากหลาย เช่น การหาเหตุผลเข้าข้างตนเอง การอ้างสิ่งที่มีอำนาจ การใช้เหตุผล การใช้สามัญสำนึก การแก้ปัญหาตามหลักวิทยาศาสตร์ เป็นต้น การแก้ปัญหาดังกล่าวทำให้ผู้อ่านเห็นภาพสะท้อนสังคมไทยอย่างชัดเจนมากขึ้น นอกจากนี้ วิธีการแก้ปัญหาของตัวละครในเรื่องสั้นรางวัลสุภาว เทวกุลฯ พ.ศ. 2546-2556 ตามลักษณะการแก้ปัญหา ผู้วิจัยได้แบ่งเป็น 3 กลุ่มใหญ่ คือ การแก้ปัญหาด้วยการยอมรับ การแก้ปัญหาด้วยตัวเอง การแก้ปัญหาด้วยการพึ่งพิงคนอื่นหรือสิ่งอื่น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ รศนา อังชะกิง (2527 : 12-13) ได้กล่าวว่า วิธีการแก้ไขปัญหอาจอาศัยความรู้ความชำนาญและประสบการณ์โดยใช้วิธีทำตามสามัญสำนึกและสัญชาตญาณ ปฏิบัติตามอารมณ์ที่รู้สึกในขณะนั้น ปฏิบัติตามคำทำนายของหมอดูหรือตามลางสังหรณ์ ปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้อื่น ยอมรับสภาพโดยไม่ดำเนินการอื่นใดทั้งสิ้น และหันเหความสนใจไปเรื่องอื่น เพื่อลดความตึงเครียด นอกจากนี้ วิธีการแก้ปัญหแต่ละวิธี แสดงให้เห็นว่าตัวละครพยายามหาทางออกโดยเลือกวิธีการจะขจัดปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นให้หมดไป และคำนึงถึงความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายตามที่ต้องการ อาจเป็นวิธีการหันเหความสนใจไปเรื่องอื่น เป็นวิธีลดความตึงเครียดและความทุกข์ให้ลดลงหรือหมดไป ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ LI Yan (2554 : 108) ศึกษาวิจัยเรื่อง ความขัดแย้งที่ปรากฏในเรื่องสั้นช่อการะเกด ปี 2553 พบว่า วิธีการวิเคราะห์วิธีการแก้ปัญหา ความขัดแย้งในเรื่องสั้นช่อการะเกด ปี 2553 มีวิธีการแก้ไข 8 วิธี ได้แก่ การฆ่าตัวตาย การใช้วาจา การแสวงหาสิ่งอื่นช่วยเหลือ การพึ่งศาสนา การยอมรับ การนิ่งเฉย การกระทำด้วยตัวเอง สะท้อนให้เห็นว่า เมื่อมนุษย์

เผชิญกับปัญหาในชีวิต ก็จะแสวงหาทางออกเพื่อลดความตึงเครียดและความทุกข์ รวมทั้งเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายตามที่ต้องการ

### 5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการวิเคราะห์ความขัดแย้งเรื่องสั้นรางวัลสุภาวดี เทวกุลฯ พ.ศ. 2546-2556 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรศึกษาวิธีการแต่งของเรื่องสั้นรางวัลสุภาวดี เทวกุลฯ
2. ควรศึกษาภาพสะท้อนสังคมไทยที่ปรากฏในเรื่องสั้นรางวัลสุภาวดี เทวกุลฯ
3. ควรศึกษาความขัดแย้งในเรื่องสั้นรางวัลอื่น



### บรรณานุกรม

- กร ศิริวัฒน์ และคณะ. (2546) **สร้อยสุภาวร่วมเรื่องสั้นชนะเลิศ รางวัลสุภาว เทวกุลฯ ประจำปี พ.ศ. 2546.** กรุงเทพมหานคร : เพื่อนดี.
- กุหลาบ มัลลิกะมาส. (2522) **วรรณคดีวิจารณ์.** กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- จันทร์สุดา ไชยประเสริฐ. (2549) **ความขัดแย้งในวรรณคดีไทยสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น (ราชกาลที่ 1-3) : การเผชิญปัญหาและการแก้ปัญหาของตัวละคร.** ปรินญาณิพนธ์ อ.ม. (สาขาวิชาภาษาไทย) นครปฐม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จารุวรรณีย์ อ่ำพันธุ์. (2543) **การวิเคราะห์วรรณกรรมเด็กก่อนวัยรุ่น.** ปรินญาณิพนธ์ ศศ.ม. (สาขาวิชาไทยศึกษา) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เจตนา นาควิชะ. (2520) **วรรณคดีวิจารณ์และวรรณคดีศึกษา.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : โครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย.
- เจริญ มาศรี. (2540) **การวิเคราะห์เรื่องสั้นในนิตยสารช่อการะเกด.** ปรินญาณิพนธ์ ศศ.ม. (สาขาวิชาภาษาไทย) มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เจือ สตะเวทิน. (2511) **หนังสืออ้างอิงวิชาภาษาไทย ประวัติวรรณคดี.** กรุงเทพมหานคร : องค์การค้ำของคุรุสภา.
- ชลดา สุทธิวรานต์. (2552) **ความขัดแย้งของตัวละครในเรื่องสั้นรางวัลนายอินทร์อะวอร์ด พ.ศ. 2550.** ปรินญาณิพนธ์ ศศ.ม. (วิชาภาษาไทย) พิษณุโลก : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ขวัญยืน ลูกจันทร์ และคณะ. (2548) **100 ปี “ศรีบูรพา” กุหลาบ สายประดิษฐ์.** กรุงเทพมหานคร : เพื่อนดี.
- ซุดา จิตพิทักษ์. (2525) **พฤติกรรมศาสตร์เบื้องต้น.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : โครงการตำราวิชาการ มวลนิคมวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ถวัลย์ มาศจรัส. (2546) **คู่มือ เรื่องสั้นและการเขียนเรื่องสั้นจากภาษิตและคำพังเพย.** พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : ธารอักษร.
- เถกิง พันธุ์เถกิงอมร. (2541) **นวนิยายและเรื่องสั้น : การศึกษาเชิงวิเคราะห์และวิจารณ์.** สงขลา : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏสงขลา.
- ธิดา โมสิกรัตน์. (2539) **“การอ่านวรรณกรรมร่วมสมัย” ใน เอกสารสอนชุดวิชาการอ่านภาษาไทย หน่วยที่ 9 - 15.** นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- นที ศศิวิมล และคณะ. (2556) **25 ปีต่อมารวมเรื่องสั้นชนะเลิศ รางวัล สุภาว เทวกุลฯ ประจำปี พ.ศ. 2556.** กรุงเทพมหานคร : โอโนเวล.

### บรรณานุกรม (ต่อ)

- นที ศศิวิมล และคณะ. (2552) **ลูกของลูกสาว รวมเรื่องสั้นชนะเลิศ รางวัลสุภาว เทวกุลฯ ประจำปี พ.ศ. 2552.** กรุงเทพมหานคร : โอโนเวล.
- นริศรา โหระโซ. (2542) **ความขัดแย้งในนวนิยายของทมยันตี.**ปริญญาานิพนธ์ ศศ.ม. (สาขาวิชาไทยศึกษา) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ณิชารีย์ อธิธรรมคุณ. (2548) **การวิเคราะห์บทวิจารณ์เรื่องสั้นซีไรต์ พ.ศ. 2524-2545.**ปริญญาานิพนธ์ ศศ.ม. (สาขาวิชาไทยศึกษา) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- บุญยแสนอ ตริวิเศษ. (2550) **การวิเคราะห์วรรณกรรมการเมืองระหว่างปี พ.ศ. 2545-2548 : กรณีศึกษาวรรณกรรมเรื่องสั้นรางวัลพานแว่นฟ้า.** ปริญญาานิพนธ์ ร.ม. (สาขาวิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์) บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ปรมินทร์จารูร. (2547) **ความขัดแย้งและการประนีประนอมในตำนานปรัมปราไทย.** วิทยานิพนธ์ อ.ด. (วิชาภาษาไทย) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประทีป เหมือนนิล. (2523) **วรรณกรรมไทยปัจจุบัน.** พิมพ์ครั้งที่ 2. ลพบุรี : ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยครูเทพสตรี.
- ปริญญา เกื้อหนุน. (2537) **พูดฝรั่งอย่างมีระดับ.** พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ธรรมชาติ.
- เปลื้อง ณ นคร. (2541) **ศิลปะแห่งการประพันธ์.** พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ข้าวฟ่าง.
- พนัส หันนาคินทร์. (2526) **การสอนคำนิยมและจริยธรรม.** พิมพ์ครั้งที่ 4. พิษณุโลก : โครงการตำรามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก.
- พิศมัย ศรีอนุพันธ์. (2526) “วรรณกรรมปัจจุบัน :นวนิยาย” **วัฒนธรรมไทย.** 22 (10) หน้า 26– 27.
- เพชรินทร์ นาทศรีทา. (2554) **ภาพลักษณ์หญิงไทยในวรรณกรรมที่ได้รับรางวัลซีไรต์ของนักเขียนหญิง.** วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สาขาวิชาไทยคดีศึกษา) นนทบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ไพโรธ เลิศพิริยกุลม. (2542) **วรรณกรรมปัจจุบัน.** กรุงเทพมหานคร : บริษัทสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.
- ยุรฉัตร บุญสนิท. (2538) **วรรณกรรมวิจารณ์.** มหาสารคาม : โครงการบริการวิชาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ยุวพาส์ (ประทีปประเสน) ชัยศิลป์วัฒนา. (2544) **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวรรณคดี.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

### บรรณานุกรม (ต่อ)

- เยาวลักษณ์ กิตติชัย. (2533) **ความขัดแย้งในวรรณกรรมนิทานพื้นบ้านอีสาน**. ปริญญาโท ศศ.ม. (วิชาไทยคดีศึกษา) มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- รศนา อัจชะกิจ. (2535) **กระบวนการแก้ไขปัญหาและตัดสินใจเชิงวิทยาศาสตร์**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2554) **พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 8 รอบ 2554**. กรุงเทพมหานคร : ราชบัณฑิตยสถาน.
- วนิดา บำรุงไทย. (2544) **ศาสตร์และศิลป์แห่งนวนิยาย**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สุริยาสาส์.
- วรางคณา ทวีวรรณ. (2552) **ความขัดแย้งทางสังคมในนวนิยายของ ว. วนิจฉัยกุล**. ปริญญาโท ศศ.ม. (สาขาวิชาภาษาไทย) มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิทย์ศิวัชศรียานนท์ (2545) **วรรณคดีและวรรณคดีวิจารณ์**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร : ธรรมชาติ.
- วีระพล สุวรรณนันท. (2527) **หลักกระบวนการแก้ไขปัญหา**. กรุงเทพมหานคร : บริษัทประยูรวงศ์.
- รื่นฤทัย สัจจพันธุ์. (2545) **วรรณกรรมปัจจุบัน**. พิมพ์ครั้งที่ 13. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สายทิพย์ นุกุลกิจ. (2543) **วรรณกรรมไทยปัจจุบัน**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน.
- สุชาติ สวัสดิ์ศรี. (2518) **นักเขียนหนุ่ม**. กรุงเทพมหานคร : ประพันธ์สาส์น.
- สุทัศน์ วงศ์กระบอกถาวร. (2550) **บันเทิงคดีประเภทเรื่องสั้น**. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.
- เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์. (2534) **ความขัดแย้ง : การบริหารเพื่อสร้างสรรค์**. กรุงเทพมหานคร : ตะเกียง.
- Li Yan. (2554) **ความขัดแย้งที่ปรากฏในเรื่องสั้นช่อการะเกด ปี 2553**. ปริญญาโท ศศ.ม. (สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง) สมุทรปราการ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- Qin Hongbo. (2554) **ความวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมไทยจากเรื่องสั้นที่ได้รับรางวัลพานแว่นฟ้า พ.ศ. 2550-2552**. ปริญญาโท ศศ.ม. (สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็น ภาษาที่สอง) สมุทรปราการ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.



## ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - สกุล	MISS ZHAO DANPING
วัน เดือน ปีเกิด	11 พฤศจิกายน 2534
ที่อยู่ปัจจุบัน	77/25-26 ซอยมณฑนา กม.17 บางนา-ตราด ตำบลบางโฉลง อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ 10540 ประเทศไทย
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2552	คณะภาษาต่างประเทศ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หลักสูตรการศึกษา สาขาวิชาภาษาไทย
พ.ศ. 2554	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ หลักสูตรภาษาไทย สาขาวิชาภาษาไทยสำหรับชาวต่างชาติ

